

JODI TAYLOR

Nemzetközi bestseller

MI BAJ TÖRTÉNHE?

„Letehetetlen”
SF Revu

St. Mary-krónikák 6

A világhírű sorozat hatodik kötete

2659017

JODI TAYLOR
MI BAJ TÖRTÉNHEZ?

A fordítás alapját képező kiadás:

Jodi Taylor

What Could Possibly Go Wrong?

Accent Press, 2015

Sorozatszerkesztő:

Burger István

Irodalmi szerkesztő:

Dr. Mund Katalin

Műfordító:

Szente Mihály

Olvasószerkesztő:

Fehér Katalin

Borító:

Burger István

Zoe Foster grafikájának felhasználásával

ISBN 978-963-9866-14-0

ISSN 0238-3063

Kiadó: **Metropolis Media Group Kft.**

© 2015 by Jodi Taylor

© Hungarian translation 2021, Szente Mihály

© Hungarian edition 2021, Metropolis Media Group

-
www.galaktika.hu

Felelős kiadó a Kft. ügyvezető igazgatója
Tördelőszerkesztő: **Szegedi Gábor**
Sorozatterv és tipográfia: Nagual Design
E-Book: Odin Fantasy Bt.

DRAMATIS HOGYISMONDJÁK

Dr. Edward Bairstow – A St. Mary Történettudományi
Kutatóintézet igazgatója

Mrs. Partridge – Kleió, Zeusz lánya, a történetírás műzsája, dr.
Bairstow titkárnője

MÚLTJÁRÓ RÉSZLEG

Dr. Tim Peterson – a részleg vezetője

Mr. Clerk – múltjáró

Miss Paula Prentiss – múltjáró

Mr. Tom Bashford – nemrégiben megmentett múltjáró

Miss Elspeth Grey – szintén, de vonakodik visszatérni a
melóhoz

Mr. Gareth Roberts – múltjáró

Mr. David Sands – múltjáró, és övé a világ legpocsékabb
kop-kop vicceinek legnagyobb gyűjteménye

Miss Rosie Lee – a részlegvezető titkárnője

KIKÉPZŐ RÉSZLEG

Dr. Maxwell – a részleg vezetője, egyben Mrs. Leon Farrell is

Mr. Phil Atherton – a hallgató

Mr. Laurence Hoyle – a titokzatos

Miss Constance Lingoss – a kezelhetetlen

Miss Elizabeth Sykes – a pszichó

Miss North – a tökéletes

Mrs. Shaw – a részlegvezető titkárnője

MŰSZAKI RÉSZLEG

Leon Farrell – a részleg vezetője, a Főnök

Mr. Dieter – a másik műszakis fejes

EGÉSZSÉGÜGYI RÉSZLEG

Dr. Helen Foster – nikotinhiányban szenved, és még a megszokottnál is könnyebben robban

Fortunata nővér – újonc nővérke

Diane Hunter nővér – Mr. Markham gyengéd érzelmeinek alanya

BIZTONSÁGI RÉSZLEG

Ian Guthrie őrnagy – a részleg vezetője

Mr. Markham – biztonsági őr, és a félkezes melltartó-kikapcsoló bajnokság folyó évi győztese

Mr. William Randall – biztonsági őr

Mr. Evans – biztonsági őr

Mr. Gallaccio – biztonsági őr

Mr. Cox – biztonsági őr

Mr. Keller – biztonsági őr

KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS

Andrew Rapson professzor – a K+F feje

Dr. Octavius Dowson – a Könyvtár vezetője

MÁSOK

Mrs. Theresa Mack – a konyha istennője

Mrs. Mavis Enderby – a Gardrób vezetője

Miss Polly Perkins – az Informatika vezetője

Dr. Kalinda Black – a St. Mary és a Thirsk Egyetem
összekötője

Vortigern – agorafóbiás konyhai macska, és nem óhajt részt
venni egy létfontosságú történelmi kutatásban

AZ IDŐRENDŐRSÉG

Matthew Ellis százados – keresi a bajt, és úgy dönt, inkább
mégsem találja meg

TÖRTÉNELMI ALAKOK

Hérodotosz – a történetírás atyja, a hazugságok atyja, és egy
utolsó gazember

Jeanne d'Arc – hát, elég rossz napja van

Plantagenet Richárd – Dick, az ürülék

Tudor Henrik – a férfi, aki alighanem képes meginni a saját
fürdővizét

Különféle egyiptomi sírépítők, Neander-völgyiek, Homo
sapiensek, mamutok, Rouen polgárai, Bristol teljes
lakossága, amint az utcán ünnepel, különböző középkori
hadseregek, valamint pár, a közelben elhaladó politikus.

Prológus

AZT HISZEM, én vagyok a bolygó legkiváltságosabb embere.

Azt csinálni, amit én – oda menni, ahová én megyek, azt látni, amit én látok –, egy csodálatos, egyedülálló kiváltság, bár soha nem szabad teljesen biztosra venni.

Ugyanakkor, a csodás kiváltságok nagy felelősséggel is járnak. A szerződésünkben persze egy büdös szó nem esik erről, de így is teljesen egyértelmű. Ha bármi baj történik, a felelősség ránk hárul. Csakis miránk. Tisztában vagyunk vele. Tudjuk, ez az egyedüli oka annak, hogy a történelem engedi, hogy azt csináljuk, amit csinálunk.

És ha nem teszünk lépéseket, ha nem hozzuk rendbe azokat a dolgokat, amiket elszúrunk, akkor a történelem teszi meg. És úgy, hogy közben valószínűleg kinyír minket.

Így aztán, amikor a múltjáró egy fegyveres fanatikust üldöz, aki feltette magában, hogy megváltoztatja a történelem folyását, édesmindegy, hogy a dolgok rendbehozatala közben esetleg az életünkkel fizetünk, mert ha nem sikerül, azért úgyis az életünkkel fizetünk.

1

MEREDTEN BÁMULTAM dr. Bairstow-t, és azt nyöszörögtem:

– Elnézést, uram, elmondaná még egyszer?

Ez kicsit necces volt, ő ugyanis nem szereti ismételni magát. Elvárja tőlünk, hogy elsőre felfogjuk a dolgokat.

– Melyik rész nem volt világos, dr. Maxwell? – kérdezte higgadtan, de kissé ridegen.

Vettem egy mély lélegzetet, és azt feleltem:

– Az, amit az amerikaiáról mondott, uram.

– Valóban? Szentül hittem, hogy teljesen tisztán és érthetően fejeztem ki magamat.

– Úgy is volt, uram. Nem az ön szavai, hanem inkább a koncepció az, ami elsőre nem jött át.

– Öt újoncot kap tőlem, dr. Maxwell. Mint a Kiképző Részleg vezetőjétől, több lelkesedést vártam öntől. Hogy a hálát már ne is hozzam szóba...

– Mint azt bizonyára ön is tudja, uram, a lelkesedés és a hála nálam alapállapot. A meglepődés az, amivel jelenleg birkózom.

– És én nem kételkedem abban, hogy mindjárt diadalt arat.

Sóhajtottam egyet, és kijelentettem:

– Diadal aratva, uram.

– Szóval öt újoncot kap, két férfit és három nőt.

– Kiváló, uram!

– És egyikük Amerikából érkezett.

– Tehát, egy... amerikai, uram?

– Normális esetben a válasz az lenne, hogy igen. Ahogyan arra ön tévedhetetlen pontossággal rámutatott, egy Amerikából érkező személy rendszerint amerikai. De ebben az esetben – nem.

– Ezek szerint nem amerikai, uram?

Dr. Bairstow mosolygott. Gyanítottam, hogy fel akar húzni, és bár hiszek abban, hogy a felső vezetőknek meg kell ragadniuk minden lehetőséget arra, hogy megmutassák a komolytalan oldalukat, annak nem az újonnan kinevezett vezető kiképző kárára kellene történnie.

– Esetleg – mondtam nagy ravaszul –, ha olyan személyről beszélünk, akinek új ez az ország, talán hasznos lenne, ha az illető hölgy eltöltene némi időt a Thirsk Egyetemen, hogy akklimatizálódjon.

Mintha a St. Mary az Andok egyik csúcsán terpeszkedett volna.

– Valójában, dr. Maxwell, az illető nem hölgy, hanem úr.

– Nos, uram, az nem biztos, hogy jó nekünk. Több nőre van szükségünk. A Múltjáró Részleg már így is eléggé kiegyensúlyozatlan.

– Végre-valahára egyetértünk valamiben... Mint azt ön is tudja, mindig is fenntartom azt a nézetet, mely szerint, ha két fél észszerűen és átgondoltan megvitatja a nehézségeit, bizonyosan megtalálja a közös nevezőt.

Ez lélegzetelállító álszentség volt egy olyan valakitől, akinek vezetési stílusa évekkorábban átlépte az „autokrata” szintet, és már a „zsarnoki” előhegységében járt. Nem csoda, hogy

átmenetileg megnémultam, és mialatt próbáltam összeszedni magamat, dr. Bairstow továbblépett, hogy teljes legyen a győzelme.

– Bevallom, dr. Maxwell, a legkevésbé sem értem, miért döbbsent meg ennyire.

– Nos, a határok már egy ideje zárva vannak, uram. Az illető úr hogyan jutott ki?

– A kanadai korridoron, tudomásom szerint.

Ettől rövid időre megint befogtam a számat. A kanadai korridoron való utazás nem sokban hasonlított a parkban tett, kellemes sétához.

De nem adtam fel.

– És ez az illető érteni fog minket? Azok odaát egy másik nyelvet beszélnek. Azt hallotta már, hogy a *plough*, vagyis eke szót ők *plow*-nak írják?

– Osztozom az elszörnyedésében – közölte aprókat bólogatva –, de mivel erősem kétlem, hogy a Múltjáró Részleg bármelyik munkatársa képes lenne helyesen leírni ezt a szót, nem érzem úgy, hogy ez áthatolhatatlan akadálya lenne annak, hogy ez az illető befogadást nyerjen a St. Marybe.

– És valószínűleg úgy hívják azt az alakot, hogy III. Otis P. Hackensacker. Vagy Zsákos Kiszerezésű Fűszeres Tea. Vagy valami ilyesmi.

Dr. Bairstow úgy tett, mintha belenézne a jegyzeteibe, majd kimérten közölte:

– Nem, dr. Maxwell, az illető úr a Laurence Hoyle nevet adta meg.

– Miféle név ez egy amerikainak?

– Azt hiszem, ezen már túl vagyunk, dr. Maxwell. Az úr nem amerikai.

– De ön azt mondta...

– Nem mondtam semmi ilyesmit. Mr. Hoyle brit, aki csapdába esett odaát, amikor lezárták a határokat. A jelekből ítélve az életének utóbbi két évét annak szentelte, hogy visszatérjen ebbe az országba.

Kétkedve pislogtam rá, és azt kérdeztem:

– És mégis, mit keresett ott? Kémkedett? És miért akarna ide jönni, a St. Marybe? Komolyan mondom, uram, ez az ügy felettébb gyanús. És bosszantó.

– Különös, hogy így látja, dr. Maxwell. Kötve hiszem, hogy Mr. Hoyle kizárólag azért csempészte ki magát Amerikából, kúszott végig a kanadai korridoron, utazott át az Atlanti-óceánon, és stoppolta át az egész országot, hogy magát bosszantsa.

– Hát akkor, kit akar bosszantani?

Ezt a kérdésemet hosszas csend követte, majd dr. Bairstow választ adott:

– Egy olyan intézményben, amely máris magába foglalja önt, dr. Maxwell, további bosszantó tényezők beszerzése felesleges lenne.

Minden különösebb erőfeszítés nélkül kirántotta a szőnyeget a lábam alól. De azért én még egyszer, hősiesen bepróbálkoztam:

– Azt tudjuk, uram, hogy eredetileg miért utazott Amerikába ez az illető?

– Nem titok. Bizonyos kutatásokra vállalkozott, és amikor lezárultak a határok, az események elsodorták. És ettől félig-

meddig máris tagja lett a Múltjáró Részlegnek, gondolom, egyetért ezzel.

Erre már félkábán bólogattam. Dr. Bairstow szépen elintézett.

– Öt újoncot kap, dr. Maxwell, tíz nap múlva érkeznek. Ennyi idő elég lesz önnek a felkészülésre?

Elővettem egy adattáblát, bekapcsoltam, és kijelentettem:

– A kiképzés ütemterve máris teljes, uram.

– Megtenné, hogy beavat a részletekbe?

– Ahogyan ön is láthatja, uram, arra fogunk összpontosítani, hogy minél hamarabb kivigyük terepre az újoncokat.

– Remélem, nem túl hamar...

– Szó sincs róla, uram. Először, természetesen, megkapják az alapkiképzést. Elmélet és gyakorlat. Erőnléti edzésekkel formába hozzuk őket, önvédelmet tanulnak, elsősegélynyújtást, szabadban való túlélést, minden szokásos izét. Ugyanakkor, nem váránk addig, amíg átverekszik magukat az elméleten, a gyakorlókompokban történő oktatásokon, valamint a végeérhetetlen szimulációk során. Azt javaslom, hogy már a felkészülés korai szakaszában hajtsunk végre velük több kisebb ugrást. Ezek célirányosak lesznek. Például, az elsővel a Királyok völgyébe megyünk, ahol a feltérképező és megfigyelő képességeket fejlesztjük. A harmadik során Thurioit keressük fel, ahol a kortársakkal való interakciót gyakorolnánk, és így tovább. Nyilvánvalóan egyeztetnem kell majd dr. Petersonnal, mert a menetrend a kompok elérhetőségétől is függ majd, és a Múltjáró Részleg igényei prioritást kapnak, de ezzel az új eljárással több hónapot lefaraghatunk a kiképzés idejéből.

Dr. Bairstow elgondolkodva nézett rám, és azt kérdezte:

– Ezek az ugrások, főleg az első néhány, természetesen erős és szigorú felügyelettel zajlanak le, ugye?

– Ó, hogyné, uram! Vagy múltjárók, vagy biztonságiak, vagy múltjárók és biztonságiak kísérik majd az újoncokat. És jómagam vagy a Múltjárók Részleg munkatársai személyesen jelen lesznek minden egyes ugrásnál.

– Lesz bizonyos kockázata annak, ha tapasztalatlan, vagy csak félig kiképzett embereket indítunk valós küldetésekre...

– Egyetértek, uram, de ez a dolog oda-vissza hat. Ha gond van valamelyik újoncunkkal, az jobb, ha a program elején kiderül, mint azután, hogy ráköltöttünk egy vagyont a felkészítésére. Vagy, ami még rosszabb, ha valaki összeomlik az első éles küldetés során, amikor mások élete függ tőle.

Egy darabig hallgatagon nézegette az adatoszlopot, majd megszólalt:

– Nos, rendben, dr. Maxwell. Jóváhagyom a tervet. Dolgozza ki teljes kiképzőprogrammá! Vonja be dr. Petersont is, természetesen! Vezető műveleti tisztként ő fogja biztosítani a hátteret. A biztonságról Mr. Markham gondoskodik.

Lelapítottam az adatoszlopot, és felnéztem dr. Bairstow-ra.

– Mi van Guthrie őrnaggyal, uram?

– Egy rövid ideig valószínűleg nem áll a rendelkezésünkre. Engedélyt kért, hogy a Thirsk Egyetemen tölthessen némi időt.

Rögtön eszembe jutott, hogy Elspeth Grey a Thirskön dolgozik. És hirtelen rájöttem, hogy már nagyon hosszú ideje van ott. Őt és a társát, Tom Bashfordot nemrég mentettük meg, miután tíz évre eltűntek, aztán néhány hónapra áthelyezték őket a Thirskre, hogy összekaphassák magukat. Bashford azóta

visszatért, és hamar beilleszkedett. A jelek szerint gond nélkül megszokta ezt az új világot. De Elspeth Grey valamiért nem. És én nem tudtam hibáztatni ezért. Bashford félig eszméletlen volt a megpróbáltatásuk során. Azt sem tudta, mi történik a rondán lezúzott feje felett. Elspeth volt az, aki keményen küzdött, hogy mindketten életben maradjanak.

Közönyös pofát vágtam, amennyire csak tudtam.

– Igen, az őrnagy sosem megy szabadságra – mondtam nagy komolyan –, úgyhogy talán jót tesz neki egy kis változatosság.

– Lehetséges – felelte egykedvűen dr. Bairstow.

– Uram, javasolhatok valamit?

– Természetesen.

– Nemrégiben arra kért, válasszak ki valakit, aki képviselni fog minket a Bolverde-barlangokat célzó expedíció során.

– A Botticelli-festmények? – kérdezte rám pillantva.

Összefontam az ujjaimat, hogy szerencsém legyen, és azt feleltem:

– Ha még ott vannak...

Dr. Bairstow elmosolyodott, és kijelentette:

– Azt gondolom, ha megtalálták volna őket, mostanra az egész világ tudna róluk.

– Ez igaz. A lényeg, uram, hogy mit szólna hozzá, ha Miss Greyt javasolnám? Jó lépcsőfok lenne számára, mielőtt visszatérne ide, és folytatná a régi munkáját. Ez talán lehetőséget adna neki, hogy visszanyerje az önbizalmát.

Láttam rajta, hogy megfontolja a felvetést, majd azt felelte:

– Jól tudom, hogy eddig Mr. Sandset akarta javasolni?

Honnan a fenéből tudott ezekről a dolgokról? Igen, azt

latolgattam, hogy David Sandset küldöm, de nem emlékeztem rá, hogy beszéltem erről valakinek.

Dr. Bairstow halvány mosolyra húzta a száját, és folytatta:

– Miss Prentiss és Mr. Bashford a kérdéses időben a 11. században lesznek, Coventryben. Mr. Clerk és Mr. Roberts a Riveaux-küldetés tervezésén dolgoznak, így egyetlen múltjáró nincs beosztva sehova, mégpedig Mr. Sands. Nos, dr. Maxwell, be kell látnunk, hogy nem vagyok mindenható.

– Igazán sajnálatos, uram. Megint porrá zúzódott egy illúzióm.

– Úgy, mint tudomásom szerint az a nagy ablak a K+F részlegen. Számíthatok egy jelentésre a Múltjáró Részleg legutóbbi katasztrófájáról a nagyon közeli jövőben?

Annak az embernek a magabiztosságával válaszoltam, akit immár nem terhelt a Múltjáró Részleg vezetésének felelőssége:

– Jelentéktelen epizód, uram. Dr. Dowson és Rapson professzor már régóta vitatkoztak a forgatónyomaték versus feszülés kérdésén, és ennek köszönhetően történt.

– És miféle eredményre jutottak?

– Az még nem dőlt el. Ezúttal az irány ellenőrzésével kapcsolatos tévedés miatt szálltak el. A szó szoros értelmében, mondhatni. Ugyanakkor, dr. Peterson utasításainak megfelelően, a további kísérleteket a szabadban fogják lefolytatni.

– Mófőlett bölcs elgondolás. És mondja, dr. Maxwell, ön hogy érzi magát az új pozíciójában?

– Tökéletesen jól, uram, köszönöm. Dr. Peterson és jómagam mindig kiválóan együttműködtünk.

– Nem egészen erre gondoltam. Hanem az új státuszára.

– Tessék? – kérdeztem pislogva.

– Farrell főnök?

– Ó...

Ó. Hát igen. Leon Farrell. A Műszaki Részleg vezetője. A... férjem.

Igen, a férjem. Mert hogy férjhez mentem. Leonhoz, úgy értem. Ezzel továbbra is voltak nehézségeim. Nem a házassággal, nem úgy értem. Hanem úgy, hogy... mit tudom én! Kezdd újra, Maxwell!

Tehát, Leon és én összeházasodtunk. Valaha egyikünk sem hitte volna, hogy ez fog történni, és átkozottul biztosra veszem, hogy mások sem, de aztán hipp-hopp, valahogy megtörtént. Egy csodálatos, csillagfényes estén, barátokkal körülvéve összeházasodtunk. Elsurrantunk, amikor senki sem figyelt, beleautóztunk a varázslatos éjszakába, és öt perccel később már a rendőrség munkáját segítettük azzal, hogy válaszoltunk a nekünk szegezett kérdésekre. Egy fa is érintett volt az ügyben. Nekem és Leonnak többször akadtak már érdekes eseteink, amelyekben egy-egy fa is érintett volt. A jelekből ítélve az egész történet azóta a St. Mary legendájává nemesült, és bizonyos kellemetlen alakok azóta is undok poénokat pufogtattak a kárunkra.

– Minden rendben van, uram, köszönöm az érdeklődését – feleltem megkönnyebbülten.

És tényleg így volt. Java részben. Néha sor került ööö... vitákra, amelyek óhatatlanul megtörténnek, amikor két ember, akik addig egyedül éltek, hirtelen összeköltöznek, de ezeken könnyen túllendültünk. Az új munkámnak köszönhetően nem

találkoztam olyan gyakran Leonnal, mint akkor, amikor még a Múltjáró Részleget vezettem. Általában kilenctől ötig dolgoztam. Leon reggelente készített nekem egy bögre teát, amikor elment, és sokszor csak vacsoránál láttuk egymást. Ráadásul, dr. Bairstow azt kérte tőlünk, hogy amennyiben lehetséges, ne vegyünk részt mindketten ugyanazon a küldetésen, ami teljesen észszerű kérés volt, így aztán lassan és szelíden haladtunk előre, és mindeddig a házasság egyáltalán nem bizonyult olyan rossznak, mint amilyennek gondoltam. Na persze, idővel még változhattak a dolgok.

* * *

Felvettem a személyi aktákat Mrs. Partridge-nél, a Nagyfőnök titkárnőjénél, és alaposan áttanulmányoztam valamennyit. Ezúttal is előfordultak a szokásos eltérések az újoncok által szolgáltatott információk, valamint azon adatok között, amiket Guthrie őrnagy kerített elő a jelöltek háttérének ellenőrzése során. Azok a dolgok, amiket az emberek nem említenek meg, mindig sokkal érdekesebbek azoknál, amiket igen. Ugyanakkor, legalábbis papíron, valamennyien viszonylag normálisnak tűntek. Még a nem-amerikai is.

Öt embert kaptunk – ábécésorrendben – Mr. Athertont, Mr. Hoyle-t, Miss Lingost, Miss North-t és Miss Sykest. Valamennyien egyedülállóak – mi több, ha jobban belegondoltam, én voltam az egyetlen házas St. Mary-s a környéken. És persze Leon. Atherton, a legidősebb rövid ideig házasságban élt. Nagyon rövid ideig. A nő elhagyta, ő pedig a

bankos melóját hagyta ott, és visszatért első szerelméhez, a történelemhez. A Thirskön keresztül érkezett hozzánk.

A nem-amerikai, Laurence Hoyle még csak a húszas éveinek közepén járt, de idősebbnek nézett ki. Valahányszor megnéztem a fényképét, emlékeztetett valakire, de hogy kire, arra nem tudtam rájönni. A keskeny arcú, hosszú orrú, széles szájú fickó mélyen ülő, sötét szeme nem árult el semmit. A humorérzék jeleit keresve fürkésztem a vonásait, és egyet sem találtam. Ha a képe alapján tippelnem kellett volna, hogy mi a foglalkozása, azt mondtam volna rá, hogy szerzetes. Vagy fanatikus. És valahogy törékenynek vagy sebezhetőnek látszott. Gyanítottam, hogy talán súlyos betegségen esett át gyerekkorában. Ő volt a másik, aki a Thirsk irányából közeledett felénk. Mi több, az összekötőnk, Kalinda Black javasolta. Ennek ellenére viszonylag ártalmatlannak látszott.

Miss Lingoss más sokkal kevésbé.

– Húha! – rikkantott Peterson, aki, mintegy varázsütésre, felbukkant mellettem, és megnézte a dosszié borítójának belsején díszelgő fényképet. – Elég feltűnő jelenség!

Elkomorulva bólogattam; igaza volt. A múltjárókról, akárcsak a könyvtárosokról balszerencsés kép él sokak fejében. Azt képzelik róluk, hogy csendes, szürke egérkék vagyunk, akik kibolyhosodott szoknyát és vastag harisnyát hordanak, míg a szemüvegük láncon lóg a nyakukban – és ezek még csak a lököttek.

Miss Lingoss magas taréjba fésülte fel sűrű, fekete haját, ami vagy hat hüvelykkel megnövelte a magasságát. A képen rövid, feszes bőrtopot viselt, valamint még rövidebb, még feszesebb

bőrszoknyát. A harisnyáján lyukak tátongtak, vaskos bakancsát nem fűzte be. Viszont, igen, lehetségesnek tartottam, hogy múltjárónak való, mert a nyakában vaskos láncot viselt. Hogy mi célból, azt csak találgatni tudtam. Ne kérdezzék, hogyan nézett ki! Csak gyanítani lehetett, hogy rejtőzik egy arc a vastag festékréteg alatt. A kezét csípőre rakva, kihívó pózban állt a képen...

– Van másik neve is? – érdeklődött Peterson, a vállam felett átnézve.

– Ööö... – dűnnyögtem, és rámutattam a papír legelső sorára.

– Hagyd, nem érdekes! Úgyis Punk csajnak fogják hívni... legalábbis a háta mögött – jelentette ki Peterson, és vigyorogva elhúzott.

És ha Miss Lingoss problémásnak tűnt, hát Miss North következett. Celia North jó családi környezetben nevelkedett, a legjobb iskolákat végezte el, nyilván nem kevés pénzért, de a szokásos, elkényeztetett gazdag kölyköktől eltérően messze felülmúlta mindenki várakozásait. A „tökéletes” szóval lehetett jellemezni mindenét. Tökéletes végzettség, tökéletes megjelenés, tökéletes élet. Az az érzésem támadt vele kapcsolatban, ahogy elég volt ránéznie valamire, és az máris az ölébe hullott. Hát, érdekesnek ígérkezett...

A végén jött az, akiről gyanítottam, hogy a legnagyobb bajkeverő lesz mind közül. Elizabeth Sykes volt a csapatban az édes kicsi lány. Az alacsony és vékony teremtés angyali mosollyal nézett rám a képről. Ismertem én ezt a tekintetet! Én is tudok ám így nézni! Annyira, hogy én szabadalmaztattam.

Sóhajtottam egyet. Ami papíron tökéletesen egyszerű

eljárásnak tűnt, hirtelen sokkal bonyolultabbnak érződött most, hogy lettek igazi újoncaim.

A jó hír úgy szólt – szokás szerint –, hogy egyiküknek sincs gyereke vagy szoros családi köteléke. Ennek különösen örültem, mert ugyebár azt terveztem, hogy hamar kiviszem őket a terepre, és ha összeomlanak, akkor téglát kötünk a nyakukba, belevágjuk mindegyiket a tóba, és elővesszük a következő társaságot, amilyen gyorsan és csendesen csak lehetséges. Biztosra vettem, hogy dr. Bairstow is vonzónak találja majd ezt az eljárást, ami gyors, hatékony, továbbá minimális költséggel és hűhóval jár.

Azt gondoltam, hogy biztonságos lesz, sőt talán még unalmas is. A tökéletes módja annak, hogy eltöltsem azt az időt, ami alatt, orvosi előírásra, csakis könnyített szolgálatot láthattam el. Úgy számítottam, hogy én majd előadásokat tartok délelőttönként az újoncoknak, aztán átpasszolom őket Leonnak, aki megismerteti velük a kompokat, vagy Markhamnek, aki önvédelmet oktat majd nekik, vagy átzavarom mindegyiket a Könyvtárba, hogy kutassanak. Sokat kellett még tanulnom a tanításról, mert a valóság egyáltalán nem így festett.

Micsoda meglepetés...

2

ÉS ELJÖTT A NAGY NAP! Az ablaknál állva figyeltem őket, mialatt végigvonszolták magukat a behajtón, aztán a bejáratnál átestek a biztonsági ellenőrzésen, amit Mr. Strong, a gondnokunk hajtott végre kézi fémdetektorral. Ezt követően először felszerelkeztek, vagyis megkapták az újoncok sűrű kezeslábasát, majd áterelték a csapatot a Gyengélkedőbe, ahol orvosi ellenőrzésen mentek át, megkapták a véradó-ütemtervüket, és beoltották őket a Föld bolygó összes kórokozója ellen, mert dr. Foster szereti egyszerre letudni az összes kínos dolgot.

Aztán ebédelni küldtem a csapatot, ezt követően pedig végigszenvedték dr. Bairstow állítólag „üdvözlő” monológjának minden borzalmát, végül pedig ott álltak a nagyteremben, elgondolkodva, izgatottan és kissé traumatizáltak. És engem vártak.

A tervem úgy szólt, hogy adok nekik egy kis időt, hadd szokják a légkört, és átérezzék, hová kerültek, majd beviszem őket a tanterembe, ahol előadom nekik a magam alaposan átgondolt „Üdvözlöm önöket a St. Maryben” kezdetű beszédét. Ugyanakkor, nem túlzás azt állítani, hogy attól a pillanattól kezdve, hogy beléptek a nagyterembe, odáig, hogy hónapokkal később a túlélők letették a záróvizsgát, nem sok minden történt a tervnek megfelelően.

Mi ugyebár St. Mary-sek vagyunk. Nem szoktunk ordítani. Bár hajlamosak vagyunk másokat ordításra készíteni. Így aztán, amikor Mr. Bashford nyüszítve elrohant mellettünk, nyomában egy őrjöngő csürhével, vagyis a St. Mary munkatársainak egy nagyobb csapatával, nyugodtan kijelenthetjük, hogy felfigyeltem.

– Olvad a lábam! Olvad a lábam! – üvöltötte Mr. Bashford futás közben.

Intettem az újoncoknak, hogy maradjanak ott, ahol vannak. Úgy gondoltam, minél hamarabb hozzászoknak az itteni állapotokhoz, annál jobb. Természetesen, fogalmam sem volt, hogy mi történik körülöttünk. Abból kiindulva, hogy kik vettek részt a szóban forgó üldözésben, bármiről szó lehetett, egy középkori kínzóeszköz kipróbálásától kezdve az *Óz, a nagy varázsló* híres jelenetének felelevenítéséig.

Mint már említettem, mi St. Mary-sek vagyunk. Ami a teljes megszólítást illeti: a Történettudományi Kutatóintézet munkatársai vagyunk, ami Rushford közelében, a St. Mary-apátságban működik. Valós időben vizsgáljuk a főbb történelmi eseményeket. Igen, időutazás. Ahogyan azt hamarosan a gondjaimra bízott ártatlanok is megtapasztalták.

Köhécseltem párat, hogy felhívjam magamra a figyelmüket.

Csak az időmet vesztegettem. Mielőtt bármit mondhattam volna, dr. Dowson kirobbant a Könyvtárból, a háta mögött a saját embereivel, akik mind égtek a vágytól, hogy rész vegyenek az eseményben, és persze tovább növelték a zűrzavart. Dr. Dowson a lábát jól megvetve megállt az ugrándozó Bashford előtt, és ráförmedt:

– Mi folyik itt? Mit művelt már megint az a vén bolond?

Rapson professzorról beszélt. A professzor és dr. Dowson régi ellenségek. Vagy régi barátok. Akármilyen igazság, mérhetetlen élvezetüket lelik egymás dühítésében.

– Ég a lábam! Ááááá! – ordította Mr. Bashford, valószínűleg attól az érzésétől vezérelve, hogy nem figyelnek eléggé a kínjaira.

A következő pillanatban Mr. Clerk egy gyönyörűen kivitelezett vetődéssel a padlóra vitte, míg a vele tökéletes szinkronban dolgozó Prentiss a hátára fordította, és ráült a mellkasára. Engem meg átjárt a büszkeség kellemesen melengető érzése. Nekünk, múltjáróknak nem sűrűn sikerül elérnünk az együttműködésnek ezt a kiemelkedően magas szintjét. Roberts és Sands lerántották Bashford lábáról a csizmát. Mrs. Mack és a csapata futva érkezett a konyha felől, jégtömlőkkel felszerelve.

Rapson professzor előkerítette a szemüvegét, a kezébe vette a csizmákat, és mindkettőt tüzetes vizsgálatnak vetette alá, közben a látszat szerint meg sem hallotta Bashford átkait, aki immár térdig jégbe zárva feküdt a padlón, és fennállt a veszély, hogy fagysérüléseket szenved.

Dr. Dowson, mint az gyakran megesett vele, magánkívül volt.

– Mi a pokol folyik itt? Andrew, szeretném emlékeztetni, már megint, hogy ez itt egy oktatási célú intézmény, és mint ilyen...

Nem mondhatta tovább, mert Bashford közbeszólt:

– Lehet, hogy az én hibám, uram. Azt hiszem, túlmelegítettem a csizmát.

– Én megmondtam, édes fiam – felelte Rapson professzor

aggodalmas képet vágva –, ahány *stone*-t nyom, annyiszor tíz másodperc.

– Stone? Fontot mondott!

– Tényleg? – dünnyögte a professzor, és végre megkezdte a visszaereszkedést a Rapson bolygóra. – Te jóságos ég! Mi ütött belém?

– Viszont, tény, ami tény: működik!

– Mi működik? – tudakolta fennhangon Peterson, és átfurakodott a tömegben, ami mostanra nagyra nőtt, mert hát a St. Mary-sek már attól leállnak a melóval, ha valaki elejti a kalapját.

– Az őskorba tervezett expedícióhoz fejlesztik – válaszolta Miss Prentiss, aki továbbra is kényelmesen üldögélt Bashford mellkasán, és nem sietett felállni. – Fűtött csizma.

– Ó, az király!

A professzor sóhajtott egyet, és megszólalt:

– Igazából nem annyira, mert nagyon úgy tűnik, hogy gondok vannak vele. Sajnálatos módon, úgy látom, vissza kell térnem a tervezőasztalhoz, pedig be kell vallanom, eléggé büszke vagyok erre a találmányra. Hőcserélők, tudják...

Peterson átvette tőle az egyik csizmát, alaposan megvizsgálta, és azt kérdezte:

– Mint az emberi orrban, professzor?

– Igen, hasonló elven működik, bár ehhez a rendszerhez az emberi herét vettem alapul. Nyilván önnek is ismerős a *pampiniform plexus* neve, ami ugyebár lehűti és újramelegíti a vért, hogy biztosítsa az optimális hőmérsékletet a sperma... á, ezt most inkább hagyjuk!

Miss Prentiss sietve felpattant, és határozottan kijelentette:

– Nem vagyok hajlandó olyasmit viselni, aminek a terve Bashford golyóin alapul!

– Rosszabbul is járhatna – morogta Bashford méltatlankodó hanghordozással a padlószintről.

– Aszerint nem, ami a női vécé falára van írva a harmadik emeleten. És még egy ábra is látható azon a falon.

– Valóban? – érdeklődött Bashford sunyi képpel. – Beteríti az egészet?

– A java része elfér egy akkora területen, amennyit egy postabélyeg lefed.

Valaha én szenvedtem az efféle ügyekkel. Most viszont, mint vezető kiképző, megtehettem, hogy csak kényelmesen elhelyezkedem, és hagyom, hadd görcsöljenek mások.

Az újoncaim a közelben álltak – a szájukat nyitva felejtették, és nagyokat pislogtak. Érdekes volt megfigyelni a reakciójukat. Hoyle, North és Atherton szépen megrökönyödtek. Különösen Hoyle. Alighanem a tanulás szent csarnokaira számított, és az élmény eléggé megrázta. Lingoss valahogyan megszerezte az egyik csizmát, és közvetlen közletről tanulmányozta a talpát. Sykes maga volt a gonoszkodó bajkeverő csillogó szemű mintaképe. Megjegyeztem magamnak, hogy szemmel kell tartanom őt.

Eltereltem őket a mind hangosabban vitatkozó kollégáktól, és bevezettem a csapatot a tanterembe.

Egy mondás szerint a tanárnak egy teljes év kell, hogy felmérje az osztályát. És azt is mondják, hogy az osztálynak egy teljes perc kell, hogy felmérje a tanárát. Eltűnődtem azon, mit

látnak, amikor rám néznek. Egy alacsony, vörös hajú múltjárót, aki kék kezeslábast visel, és bottal jár. (Akkor már nem szorultam rá annyira, de megtartottam, mert úgy éreztem, némi tekintélyt kölcsönöz. És hogy legyen mit suhogtatnom, ha szép szóval nem tudom fenntartani a rendet a tanteremben.) A nevem Maxwell. Régebben én voltam a vezető múltjáról, de aztán meg kellett szereltetnem a térdemet. Pontosabban, részlegesen kipótolták, úgyhogy most kímélnem kell, ezért vagyok belső munkára vezényelve. Jelenleg Tim Peterson vezeti a Múltjáró Részleget. Amihez ezúton is sok sikert kívánok neki!

Na szóval, betereltem őket a terembe, felléptem a katedrára, és végignéztem rajuk. Emlékeztem rá, hogy ez volt mindig dr. Bairstow trükkje: egy darabig csak fürkészni a hallgatóságot és nem mondani semmit. Ők engem néztek, én meg őket. Ők többen voltak, én meg egyedül.

Aztán, amikor a csend kezdett kínossá válni, belekezdtem:

– Üdvözlöm önöket a St. Maryben! A nevem Maxwell, és én vagyok a vezető kiképzőjük.

Vártam egy kicsit, hogy felfogják, mekkora csapás zúdult rájuk.

– Mint arra nyilván emlékeznek dr. Bairstow beszédéből, valós időben vizsgáljuk a jelentős történelmi eseményeket. Kérem, ne nevezék időutazásnak! Ha dr. Bairstow meghallja, hogy időutazásként hivatkoznak a munkánkra, attól tartok, nem fogom tudni megmenteni az életüket.

Ha vetnek egy pillantást a szervezeti felépítést bemutató lapjukra, látni fogják rajta a különböző részlegeket, illetve ezek feladatainak felsorolását. A St. Mary nagy intézmény, de a

legtöbb ember könnyen azonosítható. Ahogyan önök is láthatják, az újoncok szürke öltözetet viselnek. A múltjárók kéket. A műszakiak narancssárgát, a biztonságiak zöldet. Az Informatika munkatársai feketét. Az Adminisztrációs Részleg dolgozói olyan ruhát hordanak, amelyet akarnak, a K+F munkatársait pedig könnyű felismerni a védőöltözetükről, átvérzett kötéseikről és kábaságot tükröző ábrázatukról.

Ha most áttérnek az órarendre, láthatják, hogy az ütemterv három fő területre van osztva. A kiképzésük első része körülbelül négy-hat hétig fog tartani, és tartalmazza az önvédelmet, az elsősegélynyújtást, a szabadban való túlélési ismereteket, és mindezeket a Biztonsági Részleg fogja lebonyolítani. A második terület a kompok kezelésének elsajátítása Farrell főnökkel, amit több gyakorló küldetés követ az én vezetésemmel. A felkészülésük harmadik része főleg a tér- és időkoordináták kiszámításáról szól, ami megint Farrell főnök feladata lesz, valamint Rapson professzoré, igen, az imént találkoztak vele. Az a férfiú, aki feltalálta azt a különleges csizmát.

Minden hetet vizsga zár, péntek délelőtt, ez lefedi a heti tananyagot, amit azon a héten tanultak. Legalább nyolcvan százalékos eredményt kell elérniük, és ehhez szigorúan tartjuk magunkat. Pótvizsga nincs. Egy bukás, és repülnek.

Erre nagy okosan bólogattak. De senki sem szólalt meg, és kezdtem attól tartani, hogy halálra rémültek, mielőtt valóban belekezdenénk. Hogy megnyugtassam őket, és mutassak nekik valami igazán szépet, elővarázsoltam az időtérképet.

Az időtérképünk egy igazi szépség – nemcsak az, amit

képvisel, hanem önmagában véve is nagyon látványos. Alapjában véve két, a csúcsuknál szembefordított, fényből szőtt kúpból áll, és tele van színekkel, vonalakkal, örvényekkel. Ami engem illet, órákon át el tudom nézegetni.

– Hölgyeim és uram, íme, az időtérképünk! – jelentettem be nagy büszkén. – Kérem, jöjjenek közelebb, és vegyék szemügyre!

Jómagam hátrébb léptem, hogy adjak nekik egy kis időt.

– Azok, akik sikeresen befejezik a kiképzést – mondtam aztán –, útkeresőként folytatják. Az egyik feladatuk az időtérkép karbantartása lesz.

Megigézve bámulták, és Lingoss azt kérdezte:

– Hogyan kell ezt értelmezni?

– Szóval, a függőleges tengely az időtengely. A vízszintes tengely jeleníti meg a teret. A pont, ahol metszik egymást, az itt és most, a jelen. A kiindulópont, ha úgy tetszik. Minden, ami a most felett van, az a jövő, és ami alatta, az a múlt. A mostból kisugárzó vonalak meghatározzák a kúp határait, amiken belül dolgoznunk kell. Az időtérkép segítségével tájoljuk be a történelmi eseményeket és azok koordinátáit. Ha ez megvan, akkor feltárhatjuk a közöttük lévő összefüggéseket. Például, ha vetnek egy pillantást az 535-ös évre, az évre, amikor nem sütött ki a nap, láthatják, hogy az esemény összeköttetésben áll több jelentős változással és jókora felfordulásokkal: klímaváltozással, élelemhiánnyal, aszályal, áradásokkal, a pápa halálával – nem tudjuk, miért halt meg, de a halála nem javított a helyzeten –, aztán pestis söpört végig a világon, birodalmak buktak el, és új vallások szárnyaltak fel a hamvakból.

Rámutattam az ezüstsínű, bonyolult fényszövedékre, ami a nagyobb, többszínű területeket kötötte össze, és végighúztam az ujjamat az egyik vonalon, egyik eseménytől a másikig.

– Mik azok a kicsi, kék pontok? – tudakolta Lingoss, és még közelebb hajolt hozzájuk.

– Az útkeresők ugrásait jelölik. Például... – elforgattam a térképet, és kinagyítottam a szóban forgó területet – nem ismertük Trója bukásának pontos dátumát. Az útkeresők addig ugráltak, amíg sikerült meghatározniuk a pontos helyszínt és az időpontot. Ennek az információnak a birtokában két nagyobb expedíciót indítottunk. Az első alatt felderítettük a várost még a görögök megérkezése előtt, a második során pedig megfigyeléseket végeztünk a háború utolsó szakaszában. Itt láthatnak két nagyobb vörös foltot. Ha kiterjesztik őket, így ni, akkor előhozhatják a koordinátákat és a küldetés azonosító számát. Ez alapján előkereshetik a küldetés dokumentációját. És láthatnak itt kifelé sugárzó ezüst vonalakat, ezek képviselik azokat az eseményeket, amelyek Trója bukásához vezettek, illetve, amelyek utána kezdődtek el, mert természetesen, semmi sem történik elszigetelten, minden mástól függetlenül.

– Ez eléggé farnehéz – jegyezte meg Atherton, azzal belebökte az ujját a térképbe, ami megremegett egy pillanatra az érintésétől. – A felső kúp gyakorlatilag üres.

– Eddig csak egyszer ugrottunk a jövőbe, de a koordináták szigorúan titkosak.

– Miért?

– Mi múltjárók vagyunk – feleltem, és belekezdtem a következő magyarázatba: – A legtöbbünket még a jelen sem

érdekli, hát még a jövő. Emellett, ha a múltba ugrunk, az ugyan jár bizonyos kockázattal, de sokkal kevésbé veszélyes, mint a jövő. Először is, honnan tudjuk, hogy lesz-e egyáltalán jövő? Mondjuk, maga úgy dönt, hogy megvizsgálja, hogyan fog kinézni London, mostantól számítva száz év múlva. Tegyük fel, hogy ötven év múlva London megsemmisül egy nukleáris csapásban. Vagy az egész bolygót elpusztítja egy aszteroida. Hová fog érkezni? Az úrbe? Egy meteorraj kellős közepébe? Egy erősen sugárszennyezett területre, ahonnan nem térhet vissza, nehogy behozza a St. Marybe a sugárzó anyagokat?

Vagy pedig, ha ez könnyebb, képzeljék el a múltból induló szálak végtelen számú lehetőséggel teli, csillogó örvényét, ami felfelé tör, közben a szálak összeállnak, összeforrnak, hogy áthaladjanak a jelen gyűrűjén, és valósággá váljanak. Természetesen, a legtöbb sosem jut át. Ezek szép csendesen semmivé válnak, ami csak akkor jelent gondot, ha ön történetesen egy múltjáró, aki történetesen azt a lehetőséget akarja megvizsgálni. Másként megfogalmazva, semmi sem valóság, amíg nem történik meg ténylegesen. Jómagam jobban kedvelem az 1066-os Hastings bizonyosságát, ahol csak arra kellett vigyáznunk, hogy ne kerüljünk senkinek az útjába.

Megint adtam nekik egy kis időt, hogy elgondolkodhassanak az elhangzottakon, aztán folytattam:

– Na, és ott van még egy gyakorlatias dolog... ki tudja előre, hogy meddig fog élni? Tételezzük fel, hogy előreugranak a jövőbe, amiben még ott vannak, mert még élnek. Ennek katasztrofális következményei lehetnek. Ugyanezen okból, a minimum, amennyivel visszaugrunk a múltba, az száz év.

Ennek hivatalos indoka az, hogy így kerülhetjük el teljes biztonsággal önmagunkat, a szüleinket és a nagyszüleinket. A nem hivatalos indok úgy szól: dr. Bairstow nem akarja, hogy visszaugorjunk, és elkezdjük cinkelni Stephen Hawkingot.

Megint vártam egy kicsit, de láttam rajtuk, hogy most már akár a végét is elmondhatom.

– Ha már a témánál vagyunk, tudniuk kell, hogy vannak bizonyos területek, ahová nem ugorhatunk. Temporális forró zónák, ha úgy tetszik. Különösen jelentős helyszínek.

– Micsoda? – mordult fel Hoyle. – Izé... milyen helyszínek?

– Elsősorban azok, amelyeknek közük van a különféle vallásokhoz. Jeruzsálemet csak bizonyos korokban kereshetjük fel. És Mekkát is, Betlehemet szintén. Továbbá: Medinát, Benáreszt és Bodh-Gaját. Ezért vannak a térképben a vörös, tripla S-betűk.

Mialatt a térkép különböző pontjaira mutogattam, Hoyle azt kérdezte:

– Miért nem?

– Nem az a dolgunk, hogy megerősítsük az ősrégi hitek alapjait.

– De... – szólalt meg Sykes – akkor egyszer s mindenkorra be lehetne bizonyítani... – Itt elakadt, és becsukta a száját.

– Igen? Tovább! – biztattam, a szemöldökömet felvonva.

– Szóval, ha valaki bebizonyítaná, hogy a keresztre feszítés valóban megtörtént... – Megint elhallgatott, majd bólogatva hozzátette: – Ó, igen. Értem.

– Örülök, hogy ilyen gyorsan felfogták a lényegét – mondtam elégedetten. – Képzeld el, milyen következményekkel járna az

egész világon, ha meggyőződnenk róla, hogy valóban megtörtént a keresztre feszítés! És melyik lenne nagyobb katasztrófa: ha megerősítenénk, hogy megtörtént, vagy ha bebizonyítanánk, hogy nem történt meg?

Az újoncok hallgatagon töprengtek a lehetőségeken, és ezalatt mélységes csend telepedett a tanteremre.

– Ezen okok miatt – tettem hozzá aztán – vannak bizonyos területek, ahová a kompok nem mehetnek. Sőt, nem is tudnak menni, mert úgy vannak beprogramozva.

– Mi lenne, ha megpróbálnánk?

– A komp figyelmeztetné magukat, de csak egyszer, aztán rövid várakozás után, ha a számítógép nem kapna másik parancsot, automatikus evakuációt indítana, akár bent vannak a kompban, akár nincsenek.

– Szóval, akkor...

– Akkor a múltban rekednének, és nem lenne eszközük, hogy hazajussanak – válaszoltam szándékosan nyersen, mert egyes szabályok megszeghetetlenek.

– Tehát, hogyan működik az időtérkép? – kérdezte Lingoss továbbra is elbűvölve, közben egy ezüstös vonalat követett a mutatóujjával.

– Fogalmam sincs – feleltem vidáman. – A múltjárók és az útkeresők feltöltik az infót Rapson professzornak, aztán ő és dr. Dowson bevezetik az új adatokat a térképbe.

Nem voltam biztos abban, hogy felfogták ezt. Hoyle mintha a maga világában bolyongott volna, míg Lingoss továbbra is az időtérképpel szerelmeskedett.

– Vannak összefüggő rendszerek – suttogta álmodozva.

– Ez is része a munkánknak – válaszoltam. – Mi a történelem egészét nézzük, és megpróbáljuk meghatározni a rendszereket, illetve a visszatérő motívumokat. Végül is, van az a mondás, miszerint a történelem ismétli önmagát.

Az őszinte csodálat jeleit láttam a szemükben.

– Ezek szerint, mi nem fogjuk ténylegesen fejleszteni? – kérdezte Lingoss kissé csalódottan.

– Nos, nem. A gyakorlati részt rendszerint a K+F csinálja, valamint dr. Dowson és az Informatika csapata – magyaráztam. Örültem, hogy lehetőséget kaptam a részlegek közötti együttműködés bemutatására, és igen bölcsen nem hoztam szóba az örökös vitákat, az ordibálást és a tudományos alapú hisztirohamokat.

Kikapcsoltam a térképet, az újoncok visszaültek a helyükre, és áttértem a következő témára:

– Kötelesek lesznek választani egy szakterületet. Tudomásom szerint ezt már megbeszélték dr. Bairstow-val. Mr. Atherton... a felvilágosodás kora?

Atherton bólogatott.

– Mr. Hoyle... a késő középkor, különös tekintettel a rózsák háborújára és a Tudor-örökösökre?

Hoyle is bólintott, én pedig rajta felejtettem a tekintetemet egy pillanatra. Ki a fenére emlékeztet?

– Miss Lingoss, a gépek kora, vagyis a tizenkilencedik század vége, huszadik század közepe?

Lingoss is bólogatott, én pedig nem tudtam türtőztetni magam, és azt kérdeztem:

– Miért?

Erre elkezdett vigyorogni. A taréja vége ezen a napon kékben pompázott, hogy menjen a múltjárók kék kezeslábasához.

– Mert lenyűgöz – felelte. – Azok a hatalmas gépezetek! A dübörgés. A szag. Az örök kérdés, hogy működni fog-e a gép, vagy felrobban, és megsemmisíti a fél gyárat. Az egyetemen csináltam magamnak egy gőzhajtású szivattyút.

Emlékeztem rá, hogy ez az újoncom Halifaxben született, a gyapot- és a gyapjúipar fellegvárában, ami tele volt gigászi masinákkal és gőzhajtású malmokkal.

– Miss North... a reneszánsz?

– Pontosan! – felelte buzgón.

Az övé volt az a késés hang, amit egész délelőtt hallottam az épület különböző részei felől. Kíváncsi lettem, mennyi idő telik el, mire elkezdi ingerelni az itteni népséget, de rögtön észbe kaptam. Kiképzőként nem engedhettem meg magamnak, hogy egy újonc pusztán a hangjával idegesítsen. Amúgy is biztosra vettem, hogy az ifjú hölgynek bőven akadnak más vonásai, amelyek miatt joggal bosszankodhatom majd.

És Miss Sykes... aki éppen kedvesen vigyorgott rám.

– A korai középkor? – kérdeztem a szemébe nézve.

Bólogatott, tovább vigyorgott, én meg tovább beszéltem:

– Dr. Dowson, akit az előbb láttak, a Könyvtárunk vezetője, és beszerez önöknek mindent, amit csak kérnek, hogy ismerjék a szakterületükről készülő, legfrissebb tudományos anyagokat. Eddig van kérdés?

Miss North fellendítette a kezét – naná.

– Mikor fogunk először...? – kérdezte, de elbizonytalanodva elhallgatott.

– Ugrani? – feleltem segítőkészen.

– Ööö... igen. Ugrani.

– Az teljességgel attól függ, hogyan haladnak. Ha nem haladnak, egyáltalán nem fognak ugrani.

Láttam rajta, hogy eldöntötte: ő lesz az első, aki ugrik. És azt is észrevettem, hogy Lingoss a szeme sarkából figyeli North-t, és vigyorog.

Hoyle feltette a kezét, és azt kérdezte:

– És ami azokat a koordinátákat illeti...?

– Igen?

– Nekünk kell kiszámolnunk őket?

– Rendszerint az Informatikai végzi el a számításokat, és a műszakiak táplálják be az adatokat, de nyilvánvalóan fontos, hogy önök is képesek legyenek rá. Ezt is meg fogják tanulni a kiképzés során.

– És... egyedül fogunk... ugrani?

– Nem! Nagyon, de nagyon ritkán ugrunk egyedül – válaszoltam, és nem tettem hozzá, hogy azért nem, mert kell valaki, aki hazahozza a holttestet. Túlságosan az elején jártunk még ahhoz, hogy megismerkedjenek a múltjáró-humorral.

Vártam egy kicsit, de nem kaptam több kérdést.

– Egy külön utasítás a hölgyeknek – mondtam ekkor. – Kötelesek megtanulni dámanyereggel lovagolni. Kérem, keressék meg Mr. Strongot, és beszéljék meg vele az időpontokat!

Itt megálltam egy pillanatra, és heves küzdelmet vívtam magammal, de vesztettem, mert képtelen voltam ellenállni a kísértésnek. Az ember ugyebár egy bizonyos mennyiségű

jóindulattal vág neki minden egyes napnak, és amikor az elfogy...

– Azt javaslom, hogy a jó öreg Turköt válasszák, Én magam is az ő hátán gyakoroltam, és érte a dolgát – tettem hozzá végül. Ami színigaz volt. Turk valóban értette a dolgát, csak hát azt tekintette dolgának, hogy ledobja magáról a lovasát, lehetőleg egy tüskés bokorba, aztán röhögve elügessen, és a lovasa kénytelen legyen – szégyenszemre – gyalog visszakullogni a St. Marybe.

Turk vézna volt, gonosz és ragadozó. Néhány évvel ezelőtt egy, Mr. Markhammal való találkozó tovább rontotta eleve pocsék kedélyállapotát. Markham lángolt a szóban forgó pillanatokban, és mert érthető módon máshol járt gondolatban, egyenesen nekiszaladt Turk hátsó felének, mire a ló akkorát rúgott bele, hogy elvesztette az eszméletét. Érdeklődve vártam, az újoncaink hogyan tudják majd kezelni. Turköt, úgy értem. Markhamet általában véve kezelhetetlennek tartottuk, annyira, hogy Peterson azt szokta mondogatni: „Egyáltalán miért is próbálkoznánk ilyesmivel?”

– És valamennyiükkel szemben az az elvárás, hogy növezzék meg a hajukat – soroltam tovább a rendelkezéseket. – A hölgyek olyan hosszúra, amennyire csak lehetséges, az urak pedig legalább az állukig.

Atherton feltette a kezét.

– Egyáltalán nem lehet rövid a hajunk? – kérdezte, és észrevettem, hogy ugyanolyan az akcentusa, mint Kalindának. Vagyis Manchester környékéről származhatott.

– Nem, hacsak nem lesznek tetvesek vagy bolhásak. Mert

abban az esetben, sajnos, mindent le kell borotválniuk – feleltem, és rövid hatásszünet után, nyomatékos hangsúllyal hozzátettem: – Mindent.

Lingoss rávigyorgott Athertonra, és megjegyezte:

– És ha a Gyengélkedőn történetesen nincs elég borotva, akkor nyilván előveszik a gyantát.

Atherton elborzadva nézett rám, bár hogy a szörnyű poéntól borzadt el, vagy a gyantától való félelmében, azt nehéz lett volna megmondani. De ha már így szóba jött...

– Miss Lingoss, mérhetetlenül sajnálom, de a hajtaréjnak el kell tűnnie.

Lingoss zavartalanul bólogatott, majd azt kérdezte:

– Hétvégén és ünnepnapokon lehet?

Sykes horkantott egyet, majd gyorsan köhécsegni kezdett, de a mutatvány nem sikerült túl meggyőzőre.

– Természetesen – válaszoltam jóindulatúan –, minden olyan napon, ami piros betűvel szerepel a naptárban.

Ebben a pillanatban sípolt egyet a kommunikátorom.

– Jól van, emberek, most átmegyünk a Hawking Hangárba. A holmijukat nyugodtan itt hagyhatják. A Múltjáró Részleg munkatársai hamarosan küldetésre indulnak. Arra gondoltam, talán szeretnék látni az okot, amiért itt vagyunk.

Átvezettem őket a Hawkingba, és hogy ne kerülhessenek bajba, a galérián sorakoztunk fel. Ezúttal mélyen kussoltak, és a lenti jelenetet figyelték.

Nyolc kompunk van, amelyek meg vannak számozva – bármilyen hihetetlen – egytől nyolcig, és van egy nagy teherkompunk, a TK2. A kompok a műveleti központjaink.

Kívülről nézve kis méretű, jellegtelen kőkunyhónak látszanak. A belsejükben van a műszerfal, előtte két ülés, amelyek tervrajzát alighanem egy középkori kínzókamrából szerezték be valaha. A konzol felett kapott helyet a képernyő, amin láthatjuk, hogy mi a helyzet odakint. Vannak tárolószekrények, azokba kerül az adott küldetéshez szükséges felszerelés. Az elsősegélyláda óriási, és közvetlenül a vízforraló mellett van, hogy minden létfontosságú cucc egy helyen legyen. A falakon vastag kábelkötegek kanyarognak. A belső tér kicsit lepukkant, de nagyon hig-tech és állat menő. Ebben a térben két ember alhat mérsékelt kényelemben, vagy négy-öt rohadás kényelmetlenül. A kompokban lakunk és dolgozunk, akármelyik korba ugrunk is. Kicsit szűkösek, a vécék sosem működnek rendesen, és örökös káposztaszag lengi be valamennyit. Gyakran olyan bűdösek, hogy könnybe lábad a jobb sorsa érdemes múltjárók szeme. Egyszer három hónapot töltöttem a krétakorban, és amikor visszatértem, a műszakiak esküdöztek, hogy a szagomtól felhólyagzott a festék a falon.

Narancssárga szerelést viselő műszakiak rohangáltak odalent, vastag tömlőket húzgáltak, és elvégezték az utolsó beállításokat. Láttam Dietert, aki a csíptető irattartóján lévő papírokat böngészve ellenőrizte a munkát, közben beszélt valakivel, aki odabent volt, a Hármásban.

Oldalba böktek Athertont, és a hangár másik vége felől közeledő múltjárókra mutattam. Prentiss és Bashford – aki a jelekből ítélve kiheverte a fűthető csizma okozta megpróbáltatást – a 11. századi Coventrybe indultak, hogy bizonyítékot keressenek a Godiva-legendára.

Én személy szerint azt gondoltam, hogy ezzel ordítva hívjuk magunkra a bajt. Peterson is osztotta a véleményemet, és figyelmeztette Prentisst, hogy az ég szerelmére, tartsa szemmel Bashfordot, és közölte vele, hogy őt fogja felelősnek tekinteni, akármilyen probléma keletkezik a megbízatás alatt. Erre a figyelmeztetésre természetesen mindketten olyan tekintettel reagáltak, amit nyugodtan nevezhetünk természetfeletten ártatlannak.

– Ugye tudod, hogy szól Kukkoló Tamás története? – kérdeztem utóbb Petersontól. – Ő ugyebár megvakult...

– Ha Bashford úgy jön vissza, hogy akárcsak egy kicsit is rövidlátó lesz, nem ússzák meg szárazon – morogta elkomorodva. – De most komolyan, Max, már teljesen elfelejtettem, milyen idegesítő alakokból áll a te hordád. Visszakaphatom a régi melómat?

– Nem! És csukd be az ajtót magad mögött!

Na tehát, Prentiss a szokásos jellegtelen, sárbarna öltözetet viselte. Felejtsék el a tévéfilmekben látható, földet seprő ruhakölteményeket! A mi ruháink bokáig érnek, slussz. Ha látnának egyszer egy középkori utcát, a maguké is legfeljebb bokáig érne. Vagy az is meglehet, hogy legközelebb teljes vegyvédelmi öltözetben merészkednének oda. Vizelet, belek, rothadó zöldségfélék, penészes szalma, döglött kutyák – ó, igen, a hölgyek nyilván szerették, ha a szoknyájuk szegélye végigsimított mindezen, felszívott magába mindenféle bűdös levet, aztán kedvesen rácsavarodott a bokájukra a nap hátralévő részére.

Prentiss fejét szürke csuklya takarta, ami túlnyúlt a vállán –

nem mutogatta a haját. A kezében fonott vesszőkosarat tartott.

Bashford ugyanolyan színű ruhát viselt, sötét csizmát, és botot hordozott.

Az újoncaim felé fordultam. Eljött a perc, hogy megdolgozzak azért a nyomorúságosan kevés fizetésemért.

– Íme, Miss Prentiss és Mr. Bashford. A 11. századba indulnak, Coventrybe. Ez az, amit megélhetési küldetésnek nevezünk. A Thirskön valaki információt szeretne valamiről, mi pedig ugrunk, és megszerezzük. Figyeljék meg a jellegtelen öltözéket! Mindig kerüljük a feltűnést. A viselkedésünk minden esetben diszkrét és csendes.

Vártam egy pillanatot, hátha a fejemre szakad a plafon, vagy belém vág egy villám, de a múltjárók istene szokásához híven nem figyelt. Így hát kicsit fellelegeztem, és tovább magyaráztam:

– A felszerelésüket rejtve tárolják. A fegyvereiket, vagyis a kábítófegyvert és a paprikaspray-t, amelyek szigorúan önvédelmi célt szolgálnak, továbbá víztisztító tablettákat, egy iránytűt, és minden mást, amit szükségesnek ítélték. Ez egy kétnapos küldetés lesz. Holnap fognak visszatérni, délután három körül.

A nagy kérdést Atherton tette fel:

– Mi lesz, ha nem térnek vissza?

Szembefordultam velük, mert ez fontos volt, és teljes komolysággal válaszoltam:

– Akkor megyünk, és megkeressük őket. Mindenki ugrik, akit nélkülözni lehet. Utánuk megyünk, és visszahozzuk őket. Mert mi St. Mary-sek vagyunk, és soha, de soha nem hagyunk hátra

senkit.

– Én azt hallottam, hogy egy-két ember tíz évre elveszett – jegyezte meg Sykes a maga csalókán puha, skót akcentusával.

A rohadt életbe! Elfelejtettem, hogy ez itt a St. Mary, ahol a pletyka a fizika összes törvényével dacolva a fénysebességnél is gyorsabban terjed.

– Igen, ez igaz – ismertem el, ha nem is szívesen. – De csak számunkra volt tíz év, nekik nem. Az ő szemszögükből nézve Grey és Bashford csak néhány órára tűntek el. És végül megtaláltuk őket. Végül mindig, mindenkit megtalálunk.

Igen, ez így volt. Még akkor is, amikor négyszáz évet késtünk, és döböntően bámultunk egy szikkadt holttestet, amit beleprézeltek egy ládába, és ott hagyták nekünk, hogy évszázadokkal később rábukkanjunk. Schiller azóta rendes temetést kapott, a mi kis temetőnkben. Egy békés, napsütötte folton alussza örök álmát.

Ott álltam a galérián az újoncaimmal együtt, mialatt Bashford és Prentiss végigmentek a hangáron. Elhangzottak a szokásos ugratások és pocsék viccek. Aztán beléptek a Hármasba, és Dieter, a másik műszaki főfejes követte őket. Leont sehol sem láttam.

Öt perccel később Dieter elhagyta a kompot, és intett az embereinek, hogy vonuljanak a biztonsági sávon túlra.

Kiléptem oldalra, hogy az újoncokat figyeljem, mert látni akartam az arcukat.

A komp a szokott módon, vagyis minden kísérőjelenség nélkül, egyik pillanatról a másikra eltűnt, aztán az emberek elvonultak mellettünk, mígnem csak mi maradtunk a galérián.

A Hawkingban lassan visszatért a normál üzletmenet. Narancssárga ruhás műszakiak ordítottak egymással, és visszahúzogatták a helyükre a tömlőket. Valahol egy elejtett szerszám csörömpölt a betonpadlón, és valaki káromkodott egyet.

Ők öten csak álltak, és hallgatagon bámulták az emelvényt, amin az előbb még a Hármaskomp csücsült. Aztán North vett egy mély lélegzetet, és felém fordult. Természetesen túl menő csaj volt ahhoz, hogy kimutassa, mennyire izgatott. Vele ellentétben Sykes úgy vigyorgott, hogy fülig ért a szája, és azt sóhajtotta:

– Húha...!

Atherton bólogatott. Hoyle arca nem tükrözött semmiféle érzelmet, de észrevettem, hogy az ujjai kifehéredtek, akkora erővel szorongatta a korlátot. Mindeddig a hozzám intézett kérdéseit leszámítva alig beszélt, csak figyelte, hogy mi zajlik körülötte. Most viszont megszólalt:

– Mikor...? Mennyi időnek kell eltelnie, hogy mi is...?

– Ez kizárólag önökön múlik – válaszoltam a szemébe nézve. – Mindenesetre, a mai napon bizonyosan nem ugranak, úgyhogy nyugodtan elvonulhatnak ebédelni. Mára végeztünk. Holnap délelőtt fél tízkor legyenek a kettős tanteremben, hogy meghallgassák az első előadást! Elmehetnek!

Fogták magukat, és szépen eltűntek a szemem elől.

Odalent ismét megszólalt a rádió, és hallottam, hogy Polly Perkins, az Informatika vezetője számokat ordít egy másik, szintén láthatatlan valakinek. Csak egy átlagos nap a St. Maryben...

Megfordultam, és azzal szembesültem, hogy Leon ott áll, közvetlenül előttem. Mióta ácsorgott mögöttem?

Elhúzott a korláttól, és gyengéden azt kérdezte:

– Mi a baj?

– Semmi. Nincs semmi baj.

Leon csak várt, és várt, aztán csak megmukkantam:

– Hát, talán nosztalgikus érzéseim támadtak. Azt hiszem, beszélek dr. Fosterrel, hogy hamarabb rakjon vissza az aktív listára.

Éreztem, hogy Leon megdermed, és ekkor én tettem fel neki a kérdést:

– Baj van?

Sóhajtott egyet, és körülnézett, de csak ketten voltunk a galérián.

– Leon, mi a baj?

Megfogta a kezemet, és kibökte:

– Ugye tudod, hogy bármit megtennék, amit kérsz tőlem?

Bólogattam, és kicsit ideges lettem. Ez elég komolynak tűnt.

– Igen, tudom – feleltem, és hogy jobb kedvre derítsem, gyorsan hozzátettem: – Ezért nem kérek tőled soha, semmit. Túl könnyű.

– Ezek szerint tudod – válaszolta, és nagyobb erővel szorította a kezemet –, hogy miért nem szoktam én sem kérni tőled soha, semmit?

– Igen.

– Hát, most kérek. Most kérni fogok valamit.

– Rendben, vágj bele!

– Biztos?

– Persze!

– Tudom, mennyire szeretnéd visszacapni a régi munkádat. Nem haragszom érte, és amikor majd eljön az idő, bátorítani foglak, hogy ülj vissza a lóra – vagy bele a kompba –, de van hat hónap szüneted. Használd ki! Szeretem tudni, hogy itt vagy. Szeretek reggel azzal a tudattal indulni munkába, hogy amikor hazatérek, te is ott leszel. Van hat hónapunk, és én nagyon, de nagyon szeretném veled eltölteni ezt az időt. Amikor eljön a perc, boldogan elengedlek, de Max, kérlek, add nekem ezt a hat hónapot!

Nyeltem egyet, aztán bólogattam.

– Jól van, úgy lesz – ígértem, és rávigyorogtam. – De mihez kezdesz, ha alig hat hét múlva rájössz, hogy látni sem bírsz?

– Hat hét? Tényleg azt hiszed, hogy ilyen sok idő kell ehhez?

– A műszakiak jellemzően nagyon kevés ideig tudnak figyelni. Azért mondtam ennyit, hogy biztosan legyen időd észbe kapni.

3

AZ ÚJONCOK ELSŐ KÜLDETÉSE.

Több hónapnyi kiképzést préseltem bele valamivel több mint hét hétbe. Kicsivel tovább tartott, mint vártam, de menet közben lett két bokarándulásunk és egy vállficamunk, amivel meg kellett birkózni. Leon áthajtotta őket a kompismeret első szakaszán. A biztonságiak beléjük verték az önvédelem és az elsősegély alapjait, valamint a csapongásra hajlamos, de jóindulatú Rapson professzor vezetésével belemerültek az elméletébe és gyakorlatába majdnem mindennek. Mi annak idején kötelesek voltunk másodlagos szakterületet is behúzni az elsődleges mellé, de én szakítottam ezzel az eljárással. Az újoncok kiválasztottak egy korszakot, és egy időre elég volt ennyi. Tudtam persze, hogy a jövőbeni küldetések előtt sok kutatást kell majd végezniük, de ezzel később akartam foglalkozni.

Azt terveztem, hogy ezen a napon elkezdenek dolgozni az első küldetésükön. És majd ez alapján fogjuk felmérni az új kiképzőprogram sikerességét. Az én új kiképzőprogramomét.

Ott álltam előttük, a nagyterem melletti, kisebb helyiségek egyikében. Napfény áradt be az ablakokon, és megvilágította a levegőben táncoló porszemcséket. Odakint a tél vége kezdett arra gondolni, hogy talán átadja a helyét a korai tavasznak. A falon túlról a lázasan dolgozó Múltjáró Részleg megnyugtató

lármája hallatszott. Voltak rosszabb helyek is a világon egy ilyen szerda reggelen.

– Jó reggel, hölgyeim és uraim! – köszöntem fennhangon. – Ha kinyitják az önök előtt fekvő mappát, megtalálják benne az első megbízatásuk részleteit.

Szinte éreztem, hogy megborzonganak és megremegnek izgalmukban. Kinyitották a mappákat, amelyben egyetlen papírlapot találtak, a következő szöveggel:

Küldetés: GYK/A.SZ: 46/KV

Célkitűzés(ek):

A Királyok völgyének felderítése és feltérképezése

Eddig felfedezetlen temetkezési helyszínek azonosítása

Ezek helyzetének meghatározása és feljegyzése

Az adatok továbbítása a Thirsk Egyetem felé további feldolgozásra és kutatásra

Az újoncok elolvasták, és felnéztek rám, én pedig magyarázni kezdtem:

– Számos fáraó élt annak idején, akiknek a sírját még nem találták meg. Lehetséges, hogy egyik-másik a Királyok völgyében nyugszik. Vagy nem. Erről önöknek kell megbizonyosodniuk. Felderítik a völgyet, feljegyzik a pozícióját minden, még ismeretlen sírnak, aztán átküldik az anyagot a Thirsknek, és az ottaniak egy későbbi időpontban ellenőrzik az egészet.

Szándékosan nem adok további instrukciókat, mert ezt a

küldetést teljes mértékben önök fogják megtervezni, és látni akarom, hogyan boldogulnak vele. Önök határozzák meg, hogy melyik időpontba ugrunk, és a helyszínt is. Önök osztják be a személyzetet, és választják ki a felszerelést. A sikeres visszatérést követően feldolgozzák az adatokat, és az anyagot átadják dr. Petersonnak, aki továbbítja a Thirskre.

A mai napon összeszednek mindent, amit az előző hónap során tanultak. Dolgozhatnak egyedül vagy csapatban is. A nap végén megnézzük, mit találtak ki. Ez az első megbízatásuk, emberek! Lássuk, milyen munkát végeznek!

Az újoncok máris a jegyzettömbjükért nyúltak.

– Jól van, most háromnegyed tíz van – tettem hozzá. – Pontban háromkor bemutatják a tervet, válaszolnak a kérdéseimre úgy, hogy összekaparják minden meggyőző erejüket. Kérem, jegyezzék meg, hogy a mai munkájukat tüzetes ellenőrzésnek vetem alá: jómagam mint vezető kiképző, dr. Peterson mint vezető múltjáró, továbbá a Múltjáró Részleg és a Biztonsági Részleg összes munkatársa. Á, és persze dr. Bairstow is, de azért ne érezzék azt, hogy bármilyen nyomás nehezedik önökre! Sok szerencsét!

Érdekes élmény volt megfigyelni őket. Kezdetben borzasztóan udvariasak voltak egymáshoz, ami nyugtalanított, de ezzel hamar felhagytak, és a viszonyok gyorsan normálisra romlottak, amikor is elkezdték megvetően elutasítani mások javaslatait, hogy a saját ötleteik kerüljenek bele a tervbe.

Még mielőtt belevágtak volna, biztosra vettem, hogy North és Lingoss egyedül fognak dolgozni – North azért, mert nem óhajt osztozni a dicsőségen, Lingoss pedig azért, mert természeténél

fogva független egyéniség. Sejtettem továbbá, hogy Atherton és Sykes talán összefognak, míg Hoyle majd két hónap elteltével is ismeretlen terület maradt számomra.

Kábé fél órát velük maradtam, hátha valakinek lesz kérdése, vagy kitör az ökölharc – nem volt, és nem tört ki –, és mialatt elkezdtek összerakosgatni az adathalmokat, otthagytam őket, hadd csinálják. Láttam némi esélyt rá, hogy vérfürdő lesz itt, amint kiteszem a lábam a teremből, de egyszer meg kellett tanulniuk együttműködni és összedolgozni.

Az irodámban ücsörögtem, és a pénteki vizsga kérdésein törtem a fejemet, amikor Markham bekopogott, és bedugta a fejét.

– Válthatnánk néhány szót, Max?

– Persze. Mi a hézag?

Bebolyongta az irodát, a fali táblára ragasztott, régi papírokat nézegette, tétován taperolta a naptáramat, míg végül megállt az íróasztalom előtt, és azt kérdezte:

– Emlékszik még... a tavalyi évben... a régi Szent Pálnál történt kisebb kellemetlenségekre?

– Ó, hogyne! Még szép!

Ennél többet nem kellett mondania. Egyikünk sem felejtette el azt a kisebb kellemetlenséget a régi Szent Pálnál, ami a nagy londoni tűzvész alatt történt. Clive Ronan és Isabella Barclay csapdába csalta és megtámadta az egész Múltjáró Részleget. Sandset leütötték. Schillert meggyilkolták. És ezzel még nem volt vége. Az események tovább száguldottak, és csúcspont gyanánt golyót kaptam a hátamba a St. Mary nyílt napján.

Markham hallgatott, mígnem rájöttem, hogy többet vár tőlem.

– Igen, emlékszem – folytattam mélyet sóhajtva. – De azóta a Biztonsági Részleg hősei jelen vannak minden mentőakciónál, és többször nem fordultak elő problémák. Vagy igen?

– Nem, de most nem erről akarok beszélni. Elmentünk valami mellett. Teljesen lefoglalt minket az, hogy többé ne fordulhasson elő ilyen eset, és nem gondoltunk bele, először hogyan fordulhatott elő.

– Bocs, ezt nem értem.

Markham elfordult az ablaktól, és a szemembe nézve azt mondta:

– Honnan tudták, hogy a Szent Pálban leszünk? Abban az időpontban. Azon a helyen. Honnan tudták?

– Hát, ez... – A torkomon akadt a szó. A felismerés úgy sújtott le rám, mintha kaptam volna egyet ököllel a gyomromba. Tényleg... Barclay és Ronan honnan tudták, hogy hol és mikor leszünk? Abban a ménkü nagy történelemben... honnan tudták? Honnan tudhatták?

– Fo... fogalmam sincs – dadogtam elképedten.

Pedig tudtam. Csak éppen nem mertem kimondani. Még gondolni sem akartam rá.

– De igen, tudja – felelte higgadtan Markham.

– Azt állítja...?

– Igen, azt. Nincs más magyarázat. Valaki tippet adott Ronannek.

– Méghozzá innen... a St. Maryből?

– Igen.

– De hogyan?

– Viszonylag egyszerűen. Ronan összeszövetkezett Barclay-

val. Miért ne tehetne volna egy itteni valakivel is?

Csak suttogva tudtam válaszolni. Alig bírtam szóvá formálni a gondolatot.

– De kivel? Ki lehetett az?

– Gőzöm sincs. A Szent Pál-küldetésben szinte mindenki érintett volt, és az teljesen biztos, hogy mindenki tudott róla, aki itt dolgozott. Bárki lehetett.

Megláttam egy szalmaszálat, és kétségbeesettem kaptam felé.

– A Thirsk! A Thirsk emberei! Lehet, hogy egy ottani valakiről beszélünk.

– Ők nem ismerhették a koordinátákat – felelte komoran Markham. – Csakis egy itteni ember szerezhette meg és továbbíthatta az adatokat.

– Tudja, mit jelent ez? – kérdeztem tőle úgy, hogy komoran és elkeseredetten néztem a szemébe.

– Igen, tudom. Azt, hogy áruló van közöttünk.

* * *

Azt tettem, amit válsághelyzetben tenni szoktam. Bementem Petersonhoz, aki egyetlen pillantást vetett rám, és elküldte teaért a jelenlegi titkárnőjét, Miss Lee-t. Ő azonnal távozott, hogy aztán a jó ég tudja, hol kóboroljon.

– Szerintem valamit rosszul csinálsz – jegyeztem meg igazi rohadék módjára. – Az én Mrs. Shaw-m csakis kekszet is hoz nekem.

– Ezért nyilván az előző gazdája a hibás – felelte szemrebbenés nélkül, és bekapcsolta a vízfórralót. – Mit keresel

itt? Az összes újoncod elmenekült? Meg kell mondanom, azért egy kicsit reméltem, hogy tovább kitartanak. Nyolc hetet tippeltem.

Ledobtam magam a látogatóknak fenntartott székbe, és rövidített formában előadtam a Markhammel folytatott beszélgetésemet.

A végén Peterson a kezembe nyomott egy bögrét, és elgondolkodva azt dörögte:

– Hát, ezen már én is elgondolkodtam...

– Sosem beszéltél róla!

– Mit mondhattam volna? Mások sem vetették fel a témát. Főleg dr. Bairstow nem beszélt róla! Végül arra a következtetésre jutottam, hogy nyilván hülye vagyok, és elfelejtettem a dolgot.

– Mondjuk, abban igazad volt... – feleltem, és félrekaptam a fejemet egy felém repülő gémkapocs elől. – Ha lett volna valami a dologban, a Nagyfőnök bizonyosan mondta volna.

– Nem feltétlenül... a tavalyi év arról szólt, hogy összerakjuk a St. Maryt. A legutolsó dolog, amire vágyott, az egy szóbeszéd volt arról, hogy az intézmény egyik munkatársa tippet ad Clive Ronannek. El tudod képzelni, hogyan néztek volna egymásra az emberek?

Belekortyoltam a teámba, és felvettem:

– Nem kéne beszélünk vele?

– Nem hiszem. Ha lett volna némi valószínűsége annak, hogy igaz, akkor dr. Bairstow viharos gyorsasággal lecsapott volna. Talán most is rajta van az ügyön, és nem akarja, hogy láb alatt legyünk. Ha szüksége lesz a véleményünkre, majd szól.

Mindenesetre tartsuk nyitva a szemünket!

– Aztán minek? – kérdeztem keserűen. – Több mint hat hónap telt el azóta. Ha létezett is valamilyen bizonyíték, rég eltüntették.

– Talán az indítékot kéne megvizsgálnunk – vélekedett Peterson. – Miért tenne valaki ilyesmit?

– Bosszú, féltékenység... – kezdtem sorolni, de megakadtam.

– Pénz – fejezte be helyettem Peterson.

Az első gondolatom az volt, hogy tagadom ezt. A második gondolatom meg az, hogy Timnek igaza lehet. Minket finoman szólva nem fizetnek túl. És például Markhamtól annyit vonnak le az általa okozott károk miatt, hogy alig kap fizetést. A pénz pedig komoly hajtóerő.

– Nem – válaszoltam végül –, biztos vagyok benne, hogy a Nagyfőnök első lépése az lenne, hogy ellenőriztetné a bankszámlákat.

Peterson sóhajtott egyet, és türelmesen válaszolt:

– Max, egy nagyobb pénzösszeget több módon is el lehet tüntetni azonfelül, hogy begyömöszöljük egy bankszámlára.

– Meghajolok a tudásod előtt.

Vicceltem ugyan, de ha a lehetséges következményekre gondoltam, borzongani kezdtem.

Peterson megitta a teáját, és azt kérdezte:

– Mit műveltél velük?

– Kikkel?

Erre rám vigyorgott, és lefelé villantotta a szemét, a földszint irányába.

– A rohadt életbe! – káromkodtam, és talpra ugrottam. Totál

megfeledeztem az újoncokról.

– Ígérd meg, kérlek – mondta Peterson fapofával –, hogy te és Leon sosem hoztok össze egy-két gyereket! Mert akkor nem lesz olyan bolt Rushfordban, ami előtt legalább egyszer ne lenne ott egy pici Maxwell, aki sír és fázik, mialatt a sorsára hagyva, elfeledetten fekszik a kis kocsjában...

– Nagyon vicces. Visszakaphatnám a régi melómat?

– Nem! És csukd be az ajtót, miután kimentél!

Visszarohantam a terembe, félig-meddig abban a hitben, hogy mostanra vér vöröslök a falakon, de amikor bekémleltem azon, amit a drága Mr. Strong *megfigyelő nyílás*nak nevezett, az újoncaim még fél szemmel az adattornyokat figyelve dolgoztak.

Én pedig megnyugodtam, és elvonultam ebédelni.

* * *

A délután folyamán a pénteki vizsga kérdéseit állítottam össze. Valamennyien végigcsináltuk már ezt. Most viszont én voltam az, aki feltette a kérdéseket. Próbáltam megtalálni az egyensúlyt, hogy valóban próbára tegyem a tudásukat, de úgy, hogy ne legyen túl durva. Nagyon vékony a határ. Tudtam, ha nem képesek megbirkózni a teherrel, annak most kell kiderülnie, viszont ha túl kemény a vizsga, akkor negyvennyolc óra múlva egyetlen újoncunk sem marad.

Fél háromkor a titkárnőm, a drága Mrs. Shaw behozott nekem egy csésze teát és egy tonna elintézendő papírt. Egy darabig két dolgot csináltam: aláírtam és kortyolgattam.

Pontosan három órakor átmentem a tanterembe. Akár

végeztek, akár nem, eljött a perc, hogy bemutassák a művüket.

Azonnal láttam, hogy jól tippeltem. North egyedül dolgozott. Sykes és Atherton összedugták a fejüket, és meglepő módon egy idő után a konvencionális típus Mr. Hoyle és a kevésbé konvencionális típus Miss Lingoss is együttműködtek.

Kényelembe helyeztem magam, és belekezdünk.

Nem meglepő módon a XVIII. dinasztia korának végét választották. Ez volt az egyik leghíresebb és legnagyobb hatalmú dinasztia Egyiptom hosszú történelmében. Híres fáraók éltek akkoriban, például Hatsepszut, a fáraónő; Ehnaton, az eretnek fáraó; és persze Tutanhamon. Egyiptom akkoriban volt a hatalma és a befolyása csúcsán. Mire körülbelül száz évvel később véget ért a XX. dinasztia kora, az óegyiptomi civilizáció megkezdte lassú hanyatlását, és a Királyok völgyét lassan a sorsára hagyták, aztán a sírokat kifosztották, szétverték és elfelejtették.

Valamennyi újonc olyan pozíciót bökött ki, ami a völgyet határoló dombok valamelyikének oldalában volt. North, Sykes és Atherton a délkeleti lejtőket választották, Hoyle és Lingoss a délnyugati oldalt, azzal érvelve, hogy onnan nagyobb eséllyel lehet azonosítani az azon a környéken nagy számban fellelhető, névtelen sírok lakóit. Mindkét fél erősen védte az álláspontját, és így jó huszonöt perces, átszellemült tudományos vitában és gyalázkodásban volt részünk.

Ezenfelül a két terv meglehetősen hasonlított – így is kellett lennie –, csak kisebb különbségek akadtak a felszerelésben és a személyzet elosztásában. Természetesen mindenki úgy gondolta, hogy az lesz a legjobb, ha ő irányítja a küldetést.

Bármelyiküket kinevezhettem volna vezetőnek, de pusztán kíváncsiságból Lingosst választottam. Látni akartam, mire képes. North-t szemmel láthatóan megrázta a döntés, és gyanítottam, érdekes lesz megfigyelni, ez milyen formában nyilvánul majd meg, és Lingoss hogyan birkózik meg ezzel a dologgal.

Megmutattam a részleteket Petersonnak is, aki annyit mondott:

– Inkább te, mint én...

De azért beosztotta mellénk Robertset és Sandset, hogy kicsit szétterítse a megfigyelés és a felügyelet terhét. Peterson irodájából átvonultam Markhamhez, aki félálomba merülve kókadozott unalmában irathalmokkal teli asztala mögött, és kitörő örömmel üdvözölt.

Mivel a terv úgy szólt, hogy nagy ívben elkerüljük azokat a területeket, amelyeken a medzsák járőröznek – az akkori Egyiptom hivatalos rendőrei, akik a nekropoliszt és magát a völgyet őrizték –, Markham elfogadta, hogy nem lesz szükség a teljes és dicsőséges Biztonsági Részlegre, és megállapodtunk, hogy ő maga, Randall és Evans kísérnek minket.

Mindez összesen tizenegy embert jelentett, és akkor még ott volt a felszerelés, a letapogatók, a lézeres mérőműszerek, a kamerák, mittudoménmik. Legkevesebb három komp kellett volna, esetleg négy, és ennyivel sok baj lett volna egy hegyoldalban, ezért a TK2-nél, a nagy teherkompnál maradtunk.

Azt már korábban említettem, hogy a kompok a mi műveleti központjaink. Bennük alszunk és dolgozunk. Rendszerint el

szoktam mesélni, milyen kicsik és bűdösek, de ez nem igaz a TK2-re, mert az *nagy* és bűdös, noha nemrégiben felújították, és biztosan tudom, hogy soha nem szállítottak vele nagy mennyiségű káposztát az egész létezése alatt, de valahogy állandóan sikerül neki főtt káposzta szagát árasztania. Ugyanakkor, rendelkezik azzal a kedvező vonással, hogy van benne egy jókora munkaterület, ahol menedéket kereshetünk a napszúrás, a porviharok, a sáskajárás, a békaeső és minden más elől, amivel az ókori Egyiptom kedveskedhetett nekünk. De el kell mondanom, hogy jómagam már korábban is jártam Egyiptomban, és kimondottan kellemesnek bizonyult. Ez persze csak akkor igaz, ha az ember kerüli a nílusi krokodilokat, de hát mennyi esélye volt annak, hogy krokodilba botlunk egy hegyoldalon?

Az újoncok két napon át tanulmányozták a geológiai mérő- és megfigyelőműszerek használatát a Műszaki Részleg munkatársainak irányításával. Akik azt is megtanították nekik, hogyan kell megjavítani a cuccot. Úgy tűnt, valamiért nem bíznak abban, hogy nem teszünk tönkre semmit.

* * *

Összegyűltünk a TK2 előtt, és szemügyre vettem a csapatot. Valamennyien sivatagi álcaruhát viseltünk. A mi jócskán megkopott szerelésünkkel ellentétben az újoncok öltözete merevnek és kényelmetlennek tűnt, de legalább volt annyi eszük, hogy betörjék a bakancsokat. Eszembe jutott Markham meséje arról, hogy annak idején, amikor ő kezdett itt, a régi

stílusú bakancsokat használták, amiket egyetlen módon lehetett megpuhítani, hogy elég hajlékonyak legyenek: oda-vissza áthajtottak rajtuk egy teherautóval. Felemltettem a történetet, mire Markham kibővítette azzal, hogy azért lett a dologból némi kellemetlenség, amelynek egyik szereplője a Hawking melletti külső fal volt, a másik a módfelett ingerült Guthrie őrnagy.

– Valóban? – feleltem, és jó hangosan folytattam: – Én még azt is hallottam, hogy Randall azt mondta North-nak, hogy úgy lehet a legkönnyebben megpuhítani a bakancsot, ha lepisilik.

A közelben ácsorgó Randall vigyorgott, és odaszólt nekem:

– Valóban felajánlottam, de az ifjú hölgy visszautasított, gondolhatja, pedig még azt is mondtam neki, hogy nem kell levennie, ha nem akarja.

Megpróbáltam elképzelni, hogy North békésen álldogál, mialatt Randall levizeli a bakancsát, de nem sikerült, és sürgősen betereltem mindenkit a kompba.

– Mindent betápláltunk és beállítottunk – közölte Dieter, és még egyszer végignézett a műszerfalon. – Ki vezet?

– Én – felelte Sands, és behajította a zsákját az egyik tárolóba. Dieternek volt annyi lélekjelenléte, hogy palástolja a megkönnyebbülését, bár valamennyien tudtuk, túl korai lenne még megengedni az újoncoknak, hogy vezessenek.

Megálltam a tárolónál, ahol nem akadályoztam senkit, és figyeltem őket, hogyan intézik az ügyet. Roberts létszámellenőrzést tartott, míg Sands elkezdett kapcsolókat kattintgatni. Dieter sok szerencsét kívánt nekünk, és távozott.

– Minden kész? – kérdezte fennhangon Sands.

Én pedig hallottam, hogy öt társunk egyszerre vesz egy mély lélegzetet. Egy pillanatra elfogott az aggodalom. Ha most valaki bepánikol...

– Számítógép, indítsd az ugrást!

És a világ fehérbe borult.

* * *

Nagyon kicsi zökkenővel landoltunk, és szinte azonnal dőlni kezdtünk. Valaki felhördült, de mielőtt halálra rémültünk volna, vagy lecsúsztunk volna a hegyoldalon, netán mindkettő, automatikusan kinyúlt az egyik hidraulikus láb, és a következő pillanatban a komp egyenesbe jött.

Sands villámgyorsan kapcsolgatott, hogy leállítsa a rendszereket.

– Jól van, figyelmet kérek! – mondtam határozottan. – Ki tudja megmondani, hogy mi történt az előbb?

North szokás szerint válaszolni akart, de Lingoss egy fél pillanattal megelőzte:

– Sikeresen landoltunk – mondta sietve –, de a terület nem vízszintes, és a komp kidugta az egyik lábát, hogy stabilizálja magát.

– Helyes. És meg tudná mondani valaki, hogy mi következik most?

North megint levegőt vett, de ezúttal Sykes vágott be elé:

– Végre kell hajtánunk a biztonsági ellenőrzést.

– És milyen formában?

Még mielőtt befejeztem volna a mondatot, North már

belekezdett:

– Leolvassuk az adatokat, és a számítógép segítségével meggyőződünk arról, hogy ott és akkor vagyunk, ahol és amikor lennünk kell. Aztán körbeforgatjuk a kamerát, hogy meggyőződjünk róla, nincsenek-e veszélyforrások odakint. És ellenőrizzük a mozgásérzékelőket. Megvizsgáljuk a felszerelést, és elvégezzük az adóvevő-ellenőrzést. Aztán, amennyiben Mr. Sands engedélyt ad rá, elhagyjuk a kompot.

– Még valami?

North megrázta a fejét, és valamennyien kérdően néztek egymásra.

Sóhajtottam egyet, és azt mondtam:

– Üdvözlöm önöket a múltjárók varázslatos világában! Igen, minden rendben azzal, amit Miss North mondott, viszont...

Elhallgattam, ők pedig továbbra is kérdően néztek, de most már rám.

– Valamennyien voltak vécén, ugye? – folytattam a kellő hosszúságú hatásszünet után. – Ellenőrizték, hogy van-e elég vizük? Bekenték magukat naptejgel? Feltételezem, megnézték, hogy hány fok van odakint, vagy nem?

Megszeppenve horgasztották le a fejüket. Ezeket a dolgokat bele kell verni a múltjárókba. Tudatában kell lenniük, hogy az apró részleteken múlhat az életük. Thermopülainál egy balszerencsésen időzített vizelés miatt majdnem megváltozott a történelem folyása.

Végül mindenki menetkész lett, én pedig azt mondtam:

– Ha gondolja, Mr. Sands...!

A rámpa leereszkedett, és az újoncok első ízben

megpillantottak egy új világot.

Adtam nekik egy percet, hogy felfogják, mi történt velük. Az első ugrás mindenki számára különleges alkalom. Semmi sem hasonlítható ahhoz, amikor az ember kilép a kompból egy másik időben és másik helyen, és rádöbben, hogy ez az, amiről a kiképzés szólt. Az első ugrás régebben magányos küldetés volt, néhány hajmeresztő epizóddal megfűszerezve, hogy szét tudjuk választani a múltjárókat és a kisfiúkat, de én szakítottam ezzel az eljárással. Az időre és a költségekre való tekintettel nem engedhettük meg magunknak, hogy messzire haladjunk az ütemtervvel, aztán közvetlenül a záróvizsga előtt megváltunk valakitől.

Így aztán azok, akik csináltak már ilyesmit, lelkesen összevigyorogtak, hátrahúzódtak, és az újoncok arcát figyelték. Akik először csak elképedten bámultak, és a tűző napfény miatt nagyokat pislogtak. Három és fél ezer évet ugrottunk vissza a saját korunkból, és lássuk be, kell egy kis idő, mire egy kezdő feldolgoz egy ilyen tényt.

A vörös sziklák élesen rajzolódtak ki a káprázatos, kék égbolttal a háttérben. A fejünk felett sas vijjogott, mialatt más madarak egész raja zaklatta, míg végül feljebb szárnyalt, hogy elmeneküljön a támadói elől.

Jómagam is alaposan körülnéztem. A pozíciónk tökéletes volt. Ebből a magasságból egyenesen beleláttunk a Királyok völgyébe. Aminek teljes neve így hangzik: a fáraók – élet, erő, egészség – évmillióinak hatalmas és fenséges temetővárosa, Thébától nyugatra. Tessék, ilyenek voltak az óegyiptomiak. Zseniális építészek, de pocsék munkát végeztek, amikor nevet

adtak a műveiknek. Azt hiszem, meg kéne maradnunk a Királyok völgye elnevezésnél.

Reményeink szerint a XVIII. dinasztia korának utolsó szakaszában landoltunk, a sírépítés csúcskorában. Odalent hemzsegték az emberek, és keményen melóztak a tűző napon. Egyesek ágyékkötőt viseltek, mások rövid tunikát. A legtöbben betakarták valamivel a fejüket, vagy azért, hogy védjék a naptól, vagy azért, hogy a szövet feligya a verejtéküket.

A távolban a Nílus csillogott a késő őszi napsütésben, ragyogó szalagként kanyargott a sivatagban.

Száz és száz apró hajó – megannyi felukka – siklott a vízen. Azok, amelyek északnak haladtak, az áramló vízzel vitették magukat, míg azokon, amelyek az ellenkező irányba tartottak, háromszögletű vitorlák virítottak.

A folyó mindkét partján művelt földek széles sávja terült el, amelynek üde zöld foltjai élesen elütöttek a sivatag vörösétől. A határ döbbenetesen keskeny volt. Az ember simán megtehetette, hogy az egyik lábával a fekete földön állt (a termékeny talajon), a másikon pedig a vörös földön (a sivatagban). Az áradás évada már véget ért. Helyenként pangó vizek tükrözték az égboltot. Minden jel arra utalt, hogy hamarosan megkezdődik a vetés.

A hegyoldalban a levegő kristálytiszt volt, és a folyó felé nézve jól láttam a művelésbe fogott táblákat, a pálmaligeteket, az öntözőcsatornákat, a vízátemelő berendezéseket – vagy sadúfokat, ha úgy tetszik –, a kisebb-nagyobb épületeket, de még egy libasorban haladó tevecsdát is, amit épp itatni vittek a folyóhoz. A Nílus felett nagy, fehér madarak repültek, majd

leszálltak egy homokzátonyra.

Mindezzel ellentétben a Királyok völgyében mindenütt sűrűn szállt az emberek és állatok által felvert por. A munkálatok egyszerre több helyszínen zajlottak, és még ebből a távolságból is hallottam a vésők csengéssel vegyes kopogását, néha egy-egy kiáltást, vagy éppen egy tiltakozó szamar ordítását. Szabályos távközönként kőhalmok magasodtak odalent, arra várva, hogy a munkások kicicomázzák vagy beépítsék valahová a tömböket.

De még a mindenütt szállongó por sem takarhatta el előlünk a többtucatnyi sír bejáratát. És ami a legjobb, a völgy közepén, a legmélyebb részen, pontosan ott, ahol lennie kellett, frissen kiásott gödör jelezte, hogy ott van Tutanhamon sírja. Igen, a nekünk kellő időbe ugrottunk. A völgyet még őrizték, vagyis a rengeteg sírrablás még nem vezetett oda, hogy elrejtették a bejáratokat, és maga a természet sem takarta be őket. A rettegett medzsák jelenléte elriasztotta a tolvajokat, de ez a dolog két irányba hatott. A fegyveresek mindenütt felbukkanhattak, vagyis észnél kellett lennünk.

Markham félrehúzott, és azt kérdezte:

– Na, akkor most ki itt a főnök?

– Én – feleltem magától értetődő hanghordozással –, de a gyakorlatszerzés céljából átengedem a szerepet Miss Lingossnak. Mondja meg, kérem, az embereinek, hogy, hacsak nem valami nagy marhaságot kér tőlük, hajtsák végre az utasításait!

De feleslegesen erőlködtem. Miss Lingoss máris felsorakoztatta a társaságot a TK2 mellett, és megkérte a Biztonsági Részleg tagjait, hogy hajtsanak végre felderítést.

Mialatt ők ezzel foglalkoztak, Lingoss mindenkit a saját osztágába terelt, emlékeztette őket a feladataikra és a felelősségükre, elvégeztetett még egy adóevő-ellenőrzést, meggyőződött róla, hogy az embereknél van-e elegendő víz, végül mindenkit elküldött a kijelölt helyére.

Hamar megkedveltem Lingosst. Noha eredetileg azt gyanítottam, hogy hajlamos magányosan és függetlenül dolgozni, bemutatta egy született vezető minden ismertetőjelét. Nagy reményeket fűztem hozzá, a nem éppen szokványos megjelenése ellenére is. A hajtaréját ekkor terepmintás sapka takarta, amelynek szalagjában tollak és ceruzák sorakoztak. Festék nélkül az arca halvány volt, szögletes, és elszántságot sugárzott.

– Nem rossz – állapította meg Markham, amikor csatlakozott hozzám a rámpán, ahol árnyékban lehettünk. – Annak a magasnak mi a baja?

– Miss North-ról beszél?

Bólintott egyet.

– Azt hitte, ő lesz a parancsnok. Most pedig próbálja kitalálni, mivel szerez több piros pontot: ha azt csinálja, amit mondanak neki, és ezzel megmutatja, hogy képes csapatban dolgozni; vagy ha szembeszáll az ideiglenes főnökével, és ezzel megmutatja, hogy nem kevés kezdeményezőkézség szorult belé.

– Aha – válaszolta Markham, és vigyorogva folytatta: – És ugye tudja, hogy erre a kérdésre nincs helyes válasz?

– Remélhetőleg, mire kitalálja, rá fog jönni, hogy nem kellett kitalálnia. Megnézzük, mi történik?

Kiléptünk a ragyogó napfénybe. Egyiptomban az ősz

kifejezetten kellemes volt, különösen a hegyoldalban, ahol hűs szellők is fújdogáltak.

Útnak indultunk.

Turistaként többször is jártam a Királyok völgyében, és, mint mindig, most is kellett némi idő, hogy megszokjam az akkor és a most közötti különbséget. Például, a modern korban lesimították a földet a látogatók kedvéért, de ebben az időben a völgy alja tele volt kátyúkkal, gödrökkel, kövekkel és a sírok kialakítása során keletkezett törmelékekkel. És a talajszint is sokkal lejjebb volt, mint a modern időkben. A domboldalakon lerohanó vizek temérdek hordalékot sodortak be a völgybe, ami felhalmozódott, és idővel eltemette Tutanhamon sírját, ami így szinte sértetlenül megőrződött egészen a huszadik század elején történt, mérhetetlenül fontos felfedezéséig.

Adtam magamnak öt percet, hogy kiélvezhessem az elem táruló látványt, majd némi sajnálkozással felvettem a vezető kiképző szerepét, és a gondjaimra bízott újoncokra fordítottam a figyelmemet.

Egy-egy órát töltöttem mindegyik osztag mellett. Atherton, Hoyle és Roberts a délkeleti sarkot derítették fel. Számos névtelen sír volt azon a területen, és reméltük, hogy sikerül azonosítani egyet-kettőt. Láttam, hogy Hoyle a kamerája objektívét csavargatja, hogy éles képet készíthessen egy áthidaló kőgerenda véseteiről.

Lingoss, North, Sykes és Sands a völgy nyugati oldalán dolgoztak, ahol szintén egy sor azonosítatlan sír rejtőzött.

Valamennyien árnyékos helyet kerestek maguknak, és összerakták a felszerelést. Csendesen szorgoskodtak,

együttműködtek, kameráztak, magyaráztak és megfigyeltek. Kivéve persze North-t, aki megpróbált mindent egyedül csinálni. Sands az utasításokat követve hagyta, hogy North a maga módján intézze a dolgait, és rám vigyorgott, amikor elhaladtam mellette.

Markham és én azzal töltöttük a délutánt, hogy ide-oda járkáltunk a két csapat között, és később, amikor az árnyékok kezdtek megnyúlni, szóltam Lingossnak, hogy mindenkit küldjön vissza a komphoz, ez ugyanis még csak a fele volt a munkának. Most következett az, hogy feldolgozzák a begyűjtött adatokat, frissítik a felvételeket, összedolgoznak, és eldöntik, hogy másnap hol és mivel folytassák. A múltjárók rendszerint csak ennyivel tervezhetnek előre, és bizonyos döntéseket a helyszínen kell meghozniuk.

A kompa visszaérkezve megkönnyebbülten tették le a holmijukat, teleszívták magukat vízzel, és kényelmesen elhelyezkedtek. Megfigyeltem, hogy Atherton és Sykes együtt dolgoznak, szép csendesen, de hamarosan csatlakozott hozzájuk Hoyle és Lingoss, hogy összevessék a felfedezéseiket. Ők négyen összedugták a fejüket, aztán egyikük kérdéseket sorolt Sandsnek, aki szorgalmasan válaszolgatott, illetve odadobott neki egy adatkockát.

Csakis North különült el a csapattól. Aminek láttán sóhajtottam egyet, mert gyanítottam, hogy ha így folytatja, nem jut messzire. A személyes tapasztalataimból tudtam, hogy túl sok a munka egy embernek, aki magányosan próbál boldogulni.

Mindenkinek szüksége van legalább egy társra. Azt latolgattam magamban, hogy North mikor jut el ehhez a

felismeréshez, vagy hogy eljut-e egyáltalán. Mondjak neki valamit, vagy hagyjam, hogy egyedül ismerje fel az igazságot? Azt nem tagadhattam le magam előtt, hogy a nő az idegeimre ment. Mennyire örülnék, ha azt látnám, hogy kudarcot vall? Tétováztam, aztán Atherton kivette a döntést a kezemből, amikor is odahívta magához North-t, hogy nézze meg a jegyzeteit, és erősítsen meg valamit. És ha már ott volt, természetesen adódott, hogy leült közénk, és bekapcsolódott a közös munkába. Gondolatban berajzoltam néhány piros pontot Athertonnak, a béketeremtőnek.

Azon az estén korán letettük a fejünket, és reggel kipihenten, munkára készen ébredtünk.

4

AZ ÉBREDÉST A MEGSZOKOTT, egészséges veszekedés követte. A téma: kinek kell most megfőznie a teát? Civakodtunk, érveltünk, vitatkoztunk, ahogy kell, mígnem megszólalt Hoyle:

– Én esetleg kaphatnék kávét? Nem szeretem a teát.

A világ megszűnt forogni a tengelyén. Tíz ember meredt Hoyle-ra, az arcok sokféle érzést tükröztek, a mélységes megvetéstől kezdve a szánakozáson át a teljes értetlenségig.

– Akkor történt, amikor Amerikában volt? – kérdezte részvételteljes hanghordozással Roberts. – Mindig kávét kellett innia? Kényszerítették?

– Nem, már azelőtt sem szerettem a teát, mielőtt Amerikába utaztam. Sosem szerettem.

– Ezek szerint egyáltalán nem iszik teát? – erősködött tovább Roberts, egy számára ismeretlen tengeren sodródva.

– Nem.

– Miért nem?

– Mert szörnyű az íze.

Tíz ember hőkölt hátra a szentséggyalázás hallatán. Sands úgy szorította a bögréjét, mintha attól félt volna, hogy valaki kitépi a kezéből, és hirtelen a kávéivás kötelező lesz minden múltjáró számára.

Hoyle szemmel láthatóan nem fogta fel, mekkora megdöbbenést okozott. Teljes nyugalommal kávét kanalazott

egy bögrébe, majd nyakon öntötte forró vízzel. Figyeltem őt, miután csendesen letelepedett, békésen kortyolgatta azt az ördögtől való kotyvalékot, és szokásához híven alig vett részt a körülötte zajló beszélgetésben. Ennyi idő elteltével is ő maradt az az újonc, akiről a legkevesebbet tudtam. Csendes és udvarias volt, keményen hajtott, soha nem okozott semmilyen problémát, és mégis, valahányszor ránéztem, a lelkem mélyén mocorogni kezdett a nyugtalanság. És nem bírtam rájönni, hogy kire emlékeztet.

* * *

A biztonságiak elvégeztek még egy gyors felderítést, az újoncaink ezalatt előkészítették a felszerelést. Azt leszámítva, hogy emlékeztettem őket, legyen náluk elég adathordozó és víz, alig kellett csinálnom valamit. Kezdtém úgy érezni, hogy meg tudnám szokni ezt a kiképzés-dolgot.

Hogy megbizonyosodjam afelől, valamennyien ugyanazon az oldalon tartunk, megkértem Miss Lingost, hogy ismertesse a napi ütemtervet.

– Azt gondoljuk, hogy talán sikerül azonosítanunk egy nyílást a völgy délkeleti oldalán – kezdte lendületesen. – Három sír van ott, a KV60, a KV20, és egy kicsivel távolabb a KV43. Ugyanakkor, az ösvény elágazásánál, a KV60 közelében – folytatta a térképet bökdösve – találtunk egy kőalakzatot, ami gyanúsán szabályos. Megnéztük a modern térképeket, és azokon nem látszik semmi. Azt gondoljuk, hogy akármi volt ott, az évszázadok alatt elborította a KV19-ből kitermelt törmelék –

ezt a sírt ebben az időben természetesen még nem építették meg.

– Jó munkát végeztek – feleltem. – Ki azonosította a helyszínt?

Lingoss tétovázás nélkül oldalra biccentett, én pedig elégedetten láttam, hogy nem esik nehezebbre áttolni a dicsőséget arra, akit illet.

– Atherton – felelte.

– Szép munka volt, Mr. Atherton! – dicsértem a fickót. – Alig várom, hogy este áttekinthessem azt, amit a nap folyamán kiderítenek.

Az újoncok ismét felmálháztak, és kiléptünk a kora reggeli napsütésbe. A levegő valahogy sűrűnek érződött, és szellő sem rebbent a környéken. Letöröltem a verejtéket a homlokomról; jóval melegebb volt az idő, mint az előző napon. Sokkal melegebb.

Markham és Randall jelentették, hogy a környék tiszta és biztonságos. Lingoss kiadta az utasítást, hogy mindenki térjen vissza az eredeti helyszínére, és útnak indultak.

Adtam nekik fél órát, majd zsebre vágtam egy vízzel teli kulacsot, és jól a fejembe húztam a sapkámat. Éppen leballagtam a rámpán, amikor találkoztam Markhammel, aki az ösvény felől közeledett.

– Lehet, hogy lesz egy kis problémánk – közölte, és mutatta, hogy mire gondol.

Igaza volt. Azzal a kiegészítéssel, hogy nem kis probléma készülődött, hanem elég nagy.

Északkeleten felhők gyülekeztek a láthatáron. Vörösben és szürkében játszó, hatalmas, baljóslatú felhők. Eszembe jutott,

hogy igen, ezen a területen előfordultak nagyon durva téli esők.

– Azt hiszem, vissza kéne hívni őket – javasolta Markham. – Behúzódnak a kompba, és kivárjuk, hogy lecsendesedjenek a dolgok. Tudom, talán túlzásnak tűnik, de ezen a környéken az őszi viharok nagyon rondák tudnak lenni.

Bólogattam. Újoncok voltak odakint, a terepen, és nem akartam semmiféle kockázatot.

– Máris visszahívom őket – válaszoltam. – A komp mennyire biztonságos?

– Jó nagy, szilárd és vízálló. Mindjárt kiteszem a villámhárítót. Lehet, hogy egy időre mindent le kell kapcsolnunk, de teljes biztonságban leszünk.

Tettem egy lépést oldalra, és aktiváltam az adóvevőmet.

– Figyelem, itt Maxwell! Valószínűleg vihar közeleg. Szedjék össze a felszerelést, és térjenek vissza a komphoz! Azonnal! Maxwell, vége!

Markham előrébb araszolt, hogy belelásson a völgybe, majd odaszólt nekem:

– Max! Jöjjön ide! Ezt nézze meg!

Ha élt is bennem kétely amiatt, hogy talán túlságosan elővigyázatos vagyok, azonnal szertefoszlott, amint megláttam, mi folyik odalent. A legjobb kifejezés talán az: ellenőrzött pánik. Munkások rohangáltak mindenütt, parancsokat és utasításokat ordítózza. A szerszámokat és az értékes tárgyakat pillanatok alatt felrakták a tiltakozó tevékre és szamarakra. A történet nem arról szólt, hogy az emberek védett helyre húzódnak. Ez evakuáció volt. Leléptek, amilyen gyorsan csak tudtak. Őrült rohammunkában vásznakkal fedték le az értékes, de

mozdíthatatlan tárgyakat, és lekötözték a sarkokat. Mindenki veszettül hajtott, hogy minél hamarabb elhúzhasson.

Ezekben a percekben felerősödött a szél, port és homokot repített a képünkbe, ami kegyetlenül csípte a szemünket. Felvettem a napszemüvegemet, míg Markham a nyaka köré tekerte a kendőjét. Az égen a felhők haragosan örvénylettek, hamarosan eltakarták a napot, míg csak a hatalmas, sötét takaró szélén látszott egy aranszínnel világító, keskeny szegély. Komoly viharfront közeledett felénk. Felmásztam egy közeli sziklára, és egyre idegesebben figyeltem, hogy jönnek-e már az embereim.

Atherton és Hoyle futottak be leghamarabb, Robert és Evans kíséretében. Valamennyien tántorogtak egy kicsit a felszerelés súlya miatt, és Atherton, vérbeli múltjáróhoz illő módon keservesen panaszkodott amiatt, hogy félbe kellett hagynia a munkát egy ilyen piszlicsaré semmiség miatt, mint az életveszélyes időjárás.

A többieknek egyelőre nyomukat sem láttam. Ott kellett volna lenniük az első csapat mögött. De mialatt épp aktiváltam az adóvevőmet, a füldugóm North hangját közvetítette:

– Dr. Maxwell... baj van!

Ha száz fontot kaptam volna annyiszor, ahányszor hallottam már ezt...

– Jelentést kérek!

– Mr. Sands elesett. Nincs súlyos sérülése, de kifordult a bokája.

Markham a szemét forgatta, és azt kérdezte:

– Ki van mellette?

– Én, Lingoss, North és Mr. Randall.

Markham bólintott, és bejelentette:

– Indulok. A többiek haladjanak tovább a TK2 felé!

– De uram...

– Ez parancs, Miss North! Haladéktalanul hajtsák végre! – mondta határozottan Markham, azzal kikapcsolta az adóvevőt, és odaszólt nekem: – Hát, Max... úgy tűnik, megint maga és én...

Naná, hogy ez volt a helyzet.

Markham a többiek felé fordult, és a mind hangosabban zúgó szél miatt már-már kiabálva rájuk parancsolt:

– Maradjanak itt, a kompnál! Senki sem mehet sehová! Nem akarom, hogy, miután mi hősiezen megmentjük Sandset, arra érünk vissza, hogy valaki elkóborolt, és beleesett egy szakadékba. A távollétem alatt Mr. Roberts a parancsnok. Menjünk, Max!

Magától értetődően ennek a csapatnak kellett a legmesszebb lennie a komptól. Az arcomra húztam a kendőmet, és útnak indultunk. Menet közben néha sziklákon másztunk át, máskor pedig a keskeny, köves csapáson csúszkáltunk. Nem foglalkoztunk azzal, hogy meglátnak-e minket a völgyből, vagy sem. A lenti népségnek fontosabb dolga is akadt annál, hogy velünk vacakoljon.

Pár perc elteltével talákoztunk a szemből közeledő North-szal és Sandsszel. A többiek, az összes felszereléssel leterhelve, jóval lassabban mozogtak. North a jobb karját Sands válla köré fonta, és támogatta őt, ahogyan csak bírta. Erre csakis ő lehetett alkalmas. Sykes túl alacsony volt, míg Randall sokkal okosabb volt annál, semhogy felügyelet nélkül hagyjon két újoncot.

– Mi történt? – kiabáltam feléjük.

– Megcsúszott egy kövön, és megsérült a lába – közölte North szintén ordítva.

Sands kivörösödött a sok erőlködéstől, és látszott rajta, hogy az eset mélyen megrázta.

– Sajnálom, Max – mondta elcsukló hangon, amikor összetalálkoztunk.

Annak idején, a St. Mary csatájában elvesztette a bal lábát. Kapott egy spéci bionikus lábat, és mindig esküdözött, hogy sosem lesz hátráltató tényező a terepen, de most az lett, mert szétment a jó bokája.

– Nem a maga hibája. Menjenek a komphoz, és segítsenek behordani a felszerelést! Hol vannak már a többiek?

– A közelben. Valamivel odébb, az ösvényen. Erőlködnek egy kicsit, mert sok rajtuk a teher.

– Menjenek! – parancsoltam rájuk. – Majd mi segítünk nekik, és követjük magukat.

Folytatták útjukat a komp felé, mi pedig száz yarddal odébb megtaláltuk a többieket, akik fújtatva cipelték a háromlábú állványokat, a tájolóműszereket és a kamerákat. Markham átvett egy nehéz ládát Lingosstól, jómagam pedig felmarkoltam egy állványt, és a nyakamba akasztottam egy kamerát.

A szél tovább erősödött körülöttünk, és már nem láttam a felhőtakaró világos szegélyét. A legtávolabbi hegyek sötétségbe vesztek, a levegő jól érzékelhetően hűlt.

Markham vezette a csapatot, míg a sort Randall zárta.

Nem egykönnyen haladtunk a csapáson azzal a rengeteg holmival. A szél mindenünket telehordta homokkal, viszont

tűrhetően boldogultunk, és bizonyosan nem voltunk közvetlen veszélyben, ami kellemes változatosságot jelentett. Aztán persze borult az egész.

Előbb egyetlen óriási esőcsepp hullott a földre előttünk, aztán még egy, és még egy, és mindegyik apró krátert ütött a porba. Némelyik akkora erővel ütközött, hogy szabályosan visszapattant. Egy-kettő engem is eltalált, aztán minden különösebb bevezető nélkül lecsapott ránk a vihar.

Nem eső volt az, hanem egybefüggő vízáradat. Másodpercek alatt ronggyá áztam, és persze a többiek is. Őrjítő láрма harsogott körülöttünk. Eső verte mindenütt a földet, és cseppek pattogtak le a sziklákról. A hőmérséklet gyorsan csökkent, így hamarosan rohadt hideg lett.

Lehajtotta a fejünket, szedtük a lábunkat, és nem is álltunk rosszul, noha nagy súlyt cipeltünk, és a látótávolság is korlátozott volt, de aztán Randall, a megbízható Randall megcsúszott egy vizes kövön, és akkora csattanással zuhant el, hogy még abban a szörnyű lármában is meghallottuk.

Rögtön megfordultam. Randall furcsán elterülve kapálózott, és veszettül káromkodott, ahogyan egy ilyen helyzetben illik.

Markham visszafutott, közben rámutatott Sykesra és Lingossra.

– Maguk ketten kapkodják fel a holmit, és nyomás a komphoz! Mindjárt megyünk mi is!

– De mi lesz...? – szólalt meg Lingoss, azonban Markham közbevágott:

– Csinálják, Miss Lingoss! Most!

Felszedték a felszerelést, és beletántorogtak az esőfüggönybe.

Igazat adtam Markhamnek: létfontosságú volt, hogy minden felszerelés visszakerüljön a kompra. Tudtuk, hogy ezen a környéken rengeteg ásatás fog lezajlani. Nem hagyhattunk itt egy teodolitot vagy kamerát, hogy aztán a jövőben egy régész megtalálja. Eltekintve attól, hogy ez milyen felzúdulást és izgalmat okozott volna a régész körökben, dr. Bairstow egész egyszerűen megölt volna minket. Aztán levonta volna az elvesztett cucc árát a fizetésünkből. Pontosan azért hoztunk magunkkal fémdetektorokat erre a küldetésre, hogy minél gondosabban tudjuk átkutatni a környéket. Ez volt az úgynevezett ELIT, vagyis az Eldobott Idegen Tárgyak nevezetű eljárás, amelynek során a lehető legalaposabban átvizsgáltuk a talajt, hogy biztosan tiszta legyen, mert főbenjáró bűnt követtünk volna el, ha itt hagyunk valamit.

Úgy éreztem, nyugodtan előre küldhetem Sykest és Lingosst. Nem kellett hosszú utat megtenniük, a komp ott állt, a csapás kanyarulatán túl. Nem eshetett semmi bajuk. Noha továbbra is sűrű zápor zuhogott ránk, és a szél egyre erősödött, még ekkor sem aggódtam.

Markham gyorsan megvizsgálta Randallt, aztán dühösen beleordította a vihar zúgásába:

– Ezt mégis hogy a pokolba hoztad össze, te fatökű?

A szememet résnyire vonva végignézttem Randallön, és felfedeztem, hogy nem egyszerűen csak megcsúszott vagy megbotlott. Hanem sikerült belelépnie egy lyukba, de úgy, hogy a lába térdig beleszaladt. Így most félig ült, félig térdelt a másik lábán, és folyamatosan káromkodott.

– Nagyon fáj? – kérdeztem tőle, miután odasiettem hozzá. –

Eltört valamije?

– Nem, nem fáj különösebben, de nem tudom kihúzni.

Ó, igen, naná, hogy nem tudta kihúzni. Amikor belelépett a nyílásba, a teljes súlyával nyomta lefelé a lábát, ami addig ment lefelé, amíg meg nem szorult, vagy inkább beékelődött.

– Feszítővas kell ide – jelentette ki Markham, és aktiválta az adóvevőjét. – Ez a közet nem túl kemény. Menni fog. Kirángatunk innen, nyugi! – Azzal elfordult, és beszélni kezdett a kommunikátorba.

Felegyenesedtem, és tettem néhány lépést felfelé az ösvényen, hogy felmérjem, mekkora távolság választ el minket a komptól. Ekkor sem hallottam semmit a fergeteg zúgása miatt, de valami arra készítetett, hogy lenézzek. És azt láttam, hogy víz folyik át a csapáson, egy valóságos csermely, aminek a mélysége eléri az egy hüvelyket. Ez nem tűnhet soknak, pedig egyhüvelyknyi, gyorsan folyó víz nem tréfadolog. Alig két láb mélységű víz már elsodor egy autót. Ne kérdezzék, honnan tudom, amikor azt sem vagyok képes megmondani, hogy jelenleg ki a miniszterelnök. Nem mintha számítana. Már az, hogy ki a miniszterelnök, úgy értem. Azt tudni, hogy mennyi víz képes elsodorni az embert, bármikor hasznos lehet. Míg a miniszterelnök nevét ismerni, már sokkal ritkábban.

Úgy néztem végig a környező sziklákon, mintha ekkor láttam volna őket először. És megláttam a mély csatornákat, amiket sebesen áramló vizek alakítottak ki. Eszembe jutott, hogy ez a terület a villámárvizeiről híres, vagy inkább hírhedt. Ez az ország talán csak egy hüvelyk esőt kapott évente, de nekem úgy tűnt, hogy ez a mennyiség most egyben lejön az égből.

Végigjártam a tekintetem a thébai hegyeken, amelyek valami mérhetetlen zsenialitással úgy voltak megtervezve, hogy óriási mennyiségű vizet tudjanak levezetni a völgybe. Mi pedig egy nagyon mély, de legalább nagyon keskeny vízmosásban álltunk. És mialatt rájöttem minderre, a lábam körül áramló víz egyre mélyebb lett, és egyre gyorsabban folyt. A hegyoldal alsó részén voltunk. Odafent, az égből lezuhogó esőfüggönyben magas hegyek meredeztek, amelyekről bármelyik pillanatban ezer és ezer gallon víz zúdulhatott le. És tudtam, hogy ennek a mennyiségnek egy tekintélyes része pontosan ebben a vízmosásban fog lerohanni a völgybe.

Markham felé fordultam, és kiabálni kezdtem:

– Azonnal ki kell szednünk onnan! Bármelyik percben nagy bajba kerülhetünk! Villámárvíz várható! Pontosán az útjában vagyunk!

Markham hátrasimította vizes haját, és körülnézett.

– De több víznek kéne már itt lennie – felelte aztán szintén ordítva. – Itt rengeteg víz zúdult le valaha. Most hol van?

Rántottam egyet a vállamon, és az arcomat törölgetve válaszoltam:

– Mit tudom én! Lehet, hogy valahol fent megcsúszott a föld, és most valami feltartóztatja az áradatot. Akármi az, hálásak lehetünk neki. De ettől még ki kell szabadítanunk Randallt, amilyen gyorsan csak lehetséges!

Mindketten Randallre néztünk, aki ugyan még ekkor sem tudta kihúzni a lábát, viszont a körülötte lefolyó víz csak a combjáig ért. Maradt még időnk, hogy kirángassuk onnan.

Ekkor Sykes és Lingoss bontakoztak ki a sűrű vízfüggönyből,

az előbbi egy vaskos feszítővasat tartott a kezében.

Az első gondolatom az volt, hogy gúnyosan rájuk förmedek, ugyan miért is kellett két ember egyetlen feszítővashoz, de inkább letettem róla. Úgy döntöttem, hogy előbb kiszedjük Randallt, és majd utólag ordítom le a hajukat a fejükről.

Randall helyzetét sok mindennek lehetett nevezni, de kényelmesnek és kellemesnek pont nem. Nem tudott ülni, nem tudott állni, és a szemből nekizúduló víz folyamatosan nyomta hátrafelé. Lingoss és Sykes igyekeztek függőleges helyzetben tartani, amennyire tudták, míg Markham nekiesett a sziklának, ami – ahogyan mondta is – viszonylag puhának bizonyult. Úgy véltem, nem fog sokáig tartani, és biztosan kiszedjük onnan a társunkat.

Rátettem a kezemet a vállára, és azt mondtam neki:

– Ne aggódjon, mindjárt kiszabadítjuk.

Bólogatott, és az ingujjával letörölte az arcát.

És ekkor, amikor már kezdtem azt hinni, hogy a helyzet nem lehet ennél rosszabb, természetesen rosszabb lett.

Megint zümmögni kezdett a füldugóm, ezúttal Sands hívott:

– Max? – kérdezte, és a hangjából aggodalom érződött.

– Elégé elfoglalt vagyok. Mi történt?

– Max, rettenetesen sajnálom... de mennünk kell.

A szívem hatalmasat dobbant. Ha van valami, amitől minden múltjáró fél, akkor az az, hogy otthagyják valahol, valamikor. Hogy a kompunk valamilyen okból nélkülünk ugrik. És szépen a múltban rekedünk, és ha nem jönnek vissza értünk, akkor mindörökre ott maradunk. Azt szoktuk mondani, hogy mi St. Mary-sek vagyunk, és soha nem hagyunk hátra senkit, de

valahol mélyen mindenkiben ott bujkál a félelem... Szóval a helyzet pillanatról pillanatra romlott.

– Miért? – kérdeztem, gondosan ügyelve, hogy a hangom nyugodt legyen. – Megsérült még valaki?

– Rosszabb – felelte Sands, és bekussolt.

– Mi van? Bökje már ki, az isten szerelmére!

– A TK2 a baj. Eltorlaszolja a víz útját, ami máskülönben lezúdulna azon a vádin, amiben maguk vannak.

– Ne higgye, hogy nem vagyunk hálásak ezért...

– Nem, Max, rosszabb a helyzet, mint gondolja. A komp olyan nagy, hogy elterel egy egész folyónyi vizet, így az a hegy másik oldalán rohan le.

– És ez azért rossz, mert...

– Elterelünk egy határ vizet a Királyok völgyétől, és az a hordalék, agyag és egyéb trutumó, amit magával visz, valahol máshol lesz lerakva. Nem tudom, hogy hol, de nem a völgy legmélyebb részén. Arról beszélek – tette hozzá, hogy kristálytisztává tegye a dolgot az idióta főnöke számára –, hogy nem fogja betakarni Tutanhamon sírját.

Hallani véltem dr. Bairstow hangját a távoli múltból: „maga a megfigyelés megváltoztatja azt, amit megfigyelnek”.

Összegeztem magamban a helyzetet: azzal, hogy itt vagyunk, ebben az időben, megváltoztatjuk az eseményeket. A kompunk eltorlaszolja a víz útját. E nélkül a villámárvíz nélkül az a sok törmelék és laza kő nem zúdul le a Királyok völgyébe, nem fedibe Tutanhamon sírját, hogy aztán évezredekre elrejtse, egészen a huszadik század elejéig, amikor majd jön Carter és Carnarvon, és felfedezik. A sír végig nyílt helyen lesz a tél folyamán.

Megláthatja bárki, aki arrafelé sétálgat, és kedve támad egy kis éjszakai sírrabláshoz. A törmeléknek ezen az őszön kell betakarnia a sírt, mivel Tutanhamont ennek az évnek a tavaszán temették el – amit onnan tudunk, hogy a feltárás során tavaszi virágok maradványai kerültek elő. Szinte biztosra vettem, hogy ez az a vihar, aminek merő véletlenségből az lesz a következménye, hogy eltűnik a sír. Csakhogy minden jel arra vallott, hogy a mi óriási kompunk rosszkor van rossz helyen, és ezzel mindent elszúrunk. Az elterelt víz új csatornát váj magának a hegyoldalon, és a jövő áradatai is abban fognak leszaladni. És akkor a sír soha nem lesz betakarva... És így jelentős behatást gyakorolunk a történelemre. Mert ha megakadályozzuk, hogy ezt a sírt, a valaha felfedezett legfontosabb sírt betemesse a hordalék, akkor bizonyosan ugyanarra a sorsra jut, mint az összes többi sír a völgyben. Ezzel pedig megváltoztatjuk a történelmet, márpedig azt a történelem nem hagyja. Soha.

Ha a TK2 a helyén marad, akkor maga a komp és mi, Randallt is beleértve, kockázatot jelentünk a történelemnek.

Ha a TK2 ugrik, a víz az eredeti medrében zúdul le, és Tutanhamon sírja biztonságban lesz. Randall pedig megfullad. Hatalmas áradat fog lerohanni pontosan ebben a vágásban. Randall megfullad, de a sír biztonságban lesz...

Szép kis döntést kellett meghoznom.

Lenéztem Markhamre, aki rövid szünetet tartott, és felnézett rám. Értettem a kimondatlan célzást. Nekem kellett meghoznom a döntést, és tudtam, hogy akármi lesz az, Markham habozás nélkül támogatni fog. Ennélfogva jól kellett csinálnom.

Sóhajtottam egyet. Itt és most nem egy munkafolyamatról szólt a dal. Hanem egy erkölcsi dilemmáról. Teljesen világos és tiszta volt, hogy mi a kötelességem. Azt speciel tudtam, hogy a lelkiismeretem már kevésbé lesz tiszta a jövőben.

A zápor még sűrűbben hullott, vagy legalábbis én így éreztem. Alig láttam valamit, és reszkettem a hidegtől. A TK2 hiába akasztotta meg felettünk a vizet, idelent már majdnem Randall derekáig ért. Lingoss és Sykes egyre keményebben küzdöttek, hogy függőleges helyzetben tartsák, mialatt jéghideg, mocskos víz rohant el mellettünk.

– Max?

Ismét Sands jelentkezett, aki a TK2-ben várta az utasításomat.

Összenéztem Markhammel – csak biccentett egyet, és kettőzött erővel esett neki a köveknek.

Vettem egy mély lélegzetet, és kiadtam a parancsot:

– Hajtsa végre az ugrást!

Rövid szünet következett. Tudtam, hogy mi jár a fiú fejében.

– Megismételné, Max? – felelte aztán.

– Hajtsa végre az ugrást! Térjenek vissza a St. Marybe! Az én engedélyemmel.

– Vettem – válaszolta Sands kurtán, minden érzelemtől mentes hangon, és megszakította az összeköttetést.

Randall lehunyta a szemét.

Ő is tudta, hogy mit jelent ez a döntés. Mindannyian tudtuk. Nem csupán azt, hogy a társaink elmennek, és itt hagynak minket, hanem azt is, hogy amint a komp eltűnik a helyéről, óriási vízmennyiség szabadul el, és a java része ebben a keskeny vízmosásban fog lezúdulni, mindent elsodorva, ami az

útjába kerül. Ha Markhamnek, Sykesnak, Lingosznak és nekem sikerül talpon maradunk, már az is csoda lesz. Egyvalakit nem fog elsodorni, mégpedig Randallt, akinek a lába beszorult a meder kövei közé. Ám ez aligha vigasztalhatta őt, mivel valószínűnek tűnt, hogy a kérdéses percekben úgy két láb víz lesz a feje felett, de nem volt más választásom. Rosszul parkoltunk le. Eltereltük a vizet a természetes irányától, ami lefelé vezetett, a Királyok völgyébe. És tudtam, hogy ha én nem hozom helyre azt, amit elszúrtunk, akkor a történelem fogja megtenni.

Lehajoltam, hogy Randall jól hallja a szavaimat, és kiabálni kezdtem:

– Nem hagyjuk itt! Mi St. Mary-sek vagyunk, és soha nem hagyjuk hátra a társainkat!

Randall falfehér volt, és minden ízében reszketett. Nem hibáztattam. Nem látott kiutat ebből a helyzetből, ahogyan én sem, mert egyszerűen nem létezett kiút.

Markham leguggolt Randall elé, és azt mondta neki:

– Nem hagyom, hogy meghalj, haver!

Randall bágyadtan mosolygott, és bólogatott.

Aztán megint ordítani kezdtem, hogy a hangom eljusson a célszemélyekig.

– Sykes, Lingoss, menjenek magasabb területre! Most! Ez parancs!

– De... – bökte ki Sykes, és elképedten nézett rám.

Mármost, ha a dolgok jó oldalát néztem, ennek a küldetésnek a csapatépítés, illetve a tervező képességek fejlesztése volt a célja. És az újoncok most kiváló alkalmat kaptak megfigyelni,

hogy mi történik, amikor minden a feje tetejére áll, és hogy akármilyen kellemetlen is egy helyreállító akció, amikor a történelem érintett, nincsenek választási lehetőséget. Ezt a leckét meg kellett tanulniuk, és ehhez a mai nap éppen olyan jó volt, mint bármelyik.

Egyik újonc sem mozdult.

Mivel továbbra is szakadt az eső, ráadásul Markham ütöttévágta a sziklát, és a felhangzó ordításokból ítélve Randall is kapott egyet néha, megint felemeltem a hangomat, és folytattam:

– Nem hallották? Menjenek magasabb területre! Induljanak! Most!

Egy pillanatra sem ment ki a fejemből, hogy ha a TK2 már ugrott, akkor bármelyik pillanatban óriási cunami csaphat le ránk, és csak a jó ég tudja, mit hoz magával. Arra is gondoltam, hogy ha a társaink nem húztak el innen, akkor egyfelől letépem Sands fejét, ha egyszer hazaérünk, másfelől lehetséges, hogy az ő maradványait fogja Howard Carter kikaparni a kövek közül 1922-ben. És ami az én személyes ügyem volt: rohadtul nem akartam úgy bevonulni a St. Mary történelmébe, mint az a vezető kiképző, aki öt újoncból kettőt rögtön az első küldetésen elveszített.

– Nem! – válaszolta Lingoss se nem dacosan, se nem kihívóan, hanem csak eltökélten. Nem volt hajlandó elmenekülni, és én semmit sem tehettem. Sykesra pillantottam, aki megrázta a fejét, és kijelentette:

– Én sem! Maga mondta: csapatszellem!

Nem volt idő vitára. Az áradat megérkezett. Még a

felhőszakadásban is hallottam a zúgását. Néhány másodpercünk maradt, már nem tudtam kizavarni őket a vádiból.

– Kapaszkodjanak! – harsogtam ekkor.

És a következő pillanatban megérkezett a hullám.

Beálltam Randall mögé, hogy, mialatt a víz hátrafelé nyomja, függőleges helyzetben tartsam. Sykes beállt Randall elé, hogy a testével csökkentse a nyomást. Lingoss fél kézzel a sziklafalba kapaszkodott, míg a másik kezével megmarkolta Sykes derékszíját. Így álltunk ott, egy csomóba összetapadva, kivéve Markhamet, aki elkeseredetten püfölte tovább a sziklát a feszítővassal, és minden ütést trágár átkokkal kísért.

Undorítóan büdös, jéghideg hullám söpört végig rajtunk. Ha nem kapaszkodtam volna Randallbe, az első lökés elsodort volna. Számítottam rá, hogy ez fog történni, de még így is felhördültem ijedtemben. Éreztem, hogy a kövek mozognak a talpam alatt, és egy pillanatig azt hittem, elvisz az ár.

Azok, akiket még nem kapott el egy efféle hullám, talán azt hiszik, hogy nem olyan nagy cucc, hiszen csak víz az egész. Hideg és kellemetlen, de csak víz. De nem ilyen egyszerű az ügy. Egy ilyen méretű és erejű áradat mindent felkap, ami az útjába kerül, és magával viszi. Faágak sodródtak el mellettem – elképzelni sem tudtam, hogyan kerültek a hegyoldalra –, megkarcolták az arcomat, és majdnem kiszúrták a szememet. Sykes és Randall előttem voltak, de még így is kisebb-nagyobb kövek ütődtek a lábamnak, némelyik akkora erővel, hogy komoly fájdalmat okozott.

Elszántan kapaszkodtunk egymásba, próbáltuk védeni

magunkat, ahogyan csak tudtuk, de még így is majdnem kiment alólunk a lábunk, mialatt átvonult rajtunk az az első, könnyörtelen hullám.

Néhány másodperc elteltével a víz teljesen ellepte Randallt, még a feje búbja sem látszott ki belőle. Hallottam, hogy Sykes kiabál valamit. Aztán vett egy mély lélegzetet, és ő is eltűnt a sáros, kavargó felszín alatt. Azt hittem, elsodródik, de nem tudtam szabaddá tenni legalább az egyik kezemet, hogy elkapjam. Aztán valahogy megéreztem, hogy ott mozog valahol előttem. Tíz másodperccel később felbukkant, megint teleszívta a tüdejét, és ismét lemerült. Láttam, hogy Lingoss még szorosabb fogást vesz a sziklafalon, míg az arca eltorzul az erőlködéstől. És ekkor rádöbbenem, hogy ők ketten mit művelnek: Sykes szájából szájba lélegezteti Randallt a víz alatt, Lingoss pedig minden erejét megfeszítve tartja őt, hogy ne vigye el a víz.

Mindeközben Markham egy pillanatra sem állt le, tovább küzdött, hogy kiszabadítsa Randall lábát, de valami eltalálta a víz alatt. Hallottam, hogy kiált egyet, aztán elengedte a feszítővasat, ami gyorsan merülve elhúzott mellettem, mielőtt elkaphattam volna. Csak remélni tudtam, hogy mélyen eltemetődik, és teljesen szétmarja a rozsdá, mielőtt valaki megtalálja.

Aztán maga Markham is elsiklott mellettem. Gondolkodás nélkül odanyúltam, és megmarkoltam az inge nyakát. Csak hogy összefoglaljam: Lingoss fél kézzel kapaszkodott egy sziklába, fél kézzel Sykest tartotta. Sykes félig-meddig Randallbe kapaszkodott, és szájából szájba lélegeztette. Én részben hátulról

támasztottam Randallt, részben kapaszkodtam bele, míg a másik kezemmel Markhamet tartottam, aki a mögöttünk lévő sziklafalhoz préselődött, ami jól jött, mert így legalább nem szakadt ki a vállam.

És mindezen idő alatt Sykes feljött, teleszívta a tüdejét, és lemerült. Egy bizonyos ritmusban csinálta. A haja a fejéhez tapadt, a két szeme egy-egy nagy, sötét lyuknak tűnt abban a mézsfehér arcában. Lingoss a fogát csikorgatta, mert az ereje a végét járta. Láttam, hogy egyre jobban remeg a karja. Őrjítő lárma zúgott körülöttünk. Fogalmam sem volt, hogy meddig bírjuk még így. És mi lehet Randall-lel, aki az első hullám megérkezése óta a víz alatt van? Nem éreztem, hogy megmozdulna. Nem tudtam elhinni, hogy nyugodtan térdel odalent úgy, hogy tíz-tizenkét hüvelyk víz van felette, és valaki más lélegzik helyette. Én biztos nem éltem volna túl. Tényleg: él még egyáltalán? Lehet, hogy egy halottért kockáztatjuk az életünket? Ezt sietve kisöpörtem a fejből, és inkább arra gondoltam, hogy némi szerencsével elvesztette már az eszméletét, ami mindenki számára megkönnyíti a melót.

Vörös víz özönlött el körülöttünk, talán még gyorsabban, még dühödtebben. A bűztől alig tudtunk lélegezni. Az örvénylő áradat minden oldalról lökdösött minket. Láttam, hogy Lingoss keményen és elszántan küzd, hogy kitartson. A keze teljesen kifehéredett a hidegtől és az erőfeszítéstől, a szemhéjait szorosán összepréselte. Sykes tartotta a ritmust: fej a víz fölé, mély levegő, le a víz alá. Aztán megint: fel, levegő be, le. És megint. A sodrás mindkettőjüket nekem préselte, és csak idő kérdése volt, hogy mikor megy ki alólam a lábam. A száguldó

víz morajlása miatt nem hallottam semmit, de még gondolkodni sem tudtam. Kemény valami ütközött a kezemnek, és majdnem elengedtem Markhamet. Kiabált valamit, ám egy szavát sem értettem. Ő és én igyekeztünk félrelökni a felszínen közeledő hordalékot, de az végeérhetetlen sorban érkezett. Nem menekülhettünk ebből a helyzetből. Csak kapaszkodtunk, és összeszedtük minden megmaradt erőnket. Egyedül abban reménykedtem, hogy, miután levonul az első áradat, Randall feje a víz fölé kerül. De hogy akkor még életben lesz-e vagy sem, azt nem tudhattam.

És a zápor kitartóan hullott tovább. Pedig azt reméltem, hogy egy ilyen heves vihar rövid idő alatt kidühöngi magát. Ez a lényeg a villámárvizekben: gyorsan kezdődnek, és gyorsan érnek véget. Óhatatlanul eszembe jutott az előző év egyik hajmeresztő kalandja, amikor is Londonban jártunk a nagy tűzvész idején. Ott és akkor történetesen lassan halálra főttünk, és magamban olyan küldetésre áhítoztam, ahol majd hűvös, tiszta víz vesz körül. Azt mondják, az ember vigyázzon, mit kíván, mert a végén még valóra válik. Én mindenesetre úgy döntöttem, hogy a jövőben befogom a számat. Ha még lesz jövőm.

Sykes tovább lélegeztette Randallt. Jómagam is csináltam már ezt, és tudom, milyen kimerítő. Sykes már nem sokáig bírhatta. Elkezdtem kidolgozni egy tervet, hogyan cserélhetnénk helyet anélkül, hogy valamelyikünk elsodródna. Pillanatnyilag viszont nem tehattünk mást, mint hogy a fogunkat csikorgattuk, és kitartottunk.

Markham megint kiabált, nekem próbált mondani valamit.

Körülnéztem, aztán lefelé. Lehet, hogy... igen! Csökkent a vízszint. Sokat csökkent. Az első hullám, ami a TK2 távozásakor szabadult el, éppoly gyorsan vonult le, ahogyan jött. Még a tébolyult zápor is szelídebb esőbe váltott át.

Hamarosan megláttam Randall fejét. Még néhány pillanat, és már csak a nyakáig ért a víz. Az arca rettenetesen fehér volt, és egy-két helyen zúzódások sötétlettek rajta. A homlokán mély seb húzódott keresztben, egészen fel a haja határáig. A szeme csukva volt, a hajából és a füléből sár csorgott. Sykes oldalra dőlve a vízbe zuhant – az utolsó erőtartaléka is elfogyott. Megtámasztottam Randall fejét, Markham pedig mellém mászott, és megtisztította a társa légútjait. Valamennyien áthűltünk, de Randall bőrét jéghidegnek éreztem. Feltételeztem, hogy immár önállóan lélegzik. Hogy vagy lélegzik, vagy halott.

Markham ugyebár elvesztette a feszítővasát, és a rés, amit valamennyire sikerült kitágítania, mostanra megtelt sárral és kövekkel. Randallt sehogyan sem szedhettük ki onnan. Várnunk kellett, amíg valaki a segítségünkre siet – amíg a TK2 visszatér.

Minden irányból víz csobogását hallottam, ezer és ezer helyen alakultak ki kisebb-nagyobb zuhatagok. Továbbra is erős, hideg szél fújt.

Bár erősen vacogott a fogam, valahogy sikerült odaszólnom Markhamnek:

– Randall él még?

– Amennyire meg tudom állapítani: igen. De annyira lehűlt a kezem, hogy semmit sem érzek vele – válaszolta, majd Sykeshoz fordult, aki úgy nézett ki, mintha maga is félig megfulladt volna, és azt mondta neki: – Szép munka!

– Igen, kiváló munkát végeztek maguk ketten – tettem hozzá, és fontolóra vettem, hogy mi a fenét csináljak.

Sykes a sziklafalnak roskadva zihált. Én még ekkor is Randallt tartottam, és moccanni sem mertem. Tudtam, hogy Markham nem fog itt hagyni minket, így egyedül Lingoss maradt.

– Miss Lingoss, mit gondol, maradt annyi ereje, hogy feljebb menjen a vádiban, és fogadja a mentőcsapatot?

Tétován nézett előbb rám, aztán Markhamre, végül Randallre. Tudtam, hogy mi jár a fejében, és megértettem.

– Jönnek, Miss Lingoss – állítottam magabiztosan. – Az lenne a feladata, hogy megmondja nekik, milyen felszerelést hozzanak, és ide vezesse őket. Amilyen gyorsan csak lehet.

A vádiban még ekkor is víz csorgott lefelé, és nehezen lehetett mozogni benne, de Lingoss végül elindult, meglepően gyorsan haladt felfelé, és hamarosan eltűnt a szemünk elől.

Ekkor Sykesra fordítottam a figyelmemet.

– Megsérült?

Kinyitotta a szemét, és keservesen grimaszolva válaszolt:

– Valami eltalálta a vállamat. Fáj egy kicsit.

– Megnézetjük az orvossal, amint hazaérünk.

Sykes biccentett, és Randallre pillantva azt kérdezte:

– Életben van?

Érzékeltem némi idegességet a hangjából, és emiatt még jobban kedveltem, mind addig. És tetszett az is, hogy nem adta fel. Nem tudta, hogy Randall él-e még, vagy már meghalt, de nem adta fel.

– Eszméletlen – válaszolta helyettem Markham –, vagy azért, mert egy kemény és súlyos tárgy fejbe verte, vagy az

oxigénhiánytól, vagy a kettőtől együtt. Ezt nem tudom. Viszont folyik a vére, tehát még életben van.

Sykes megint lehunyta a szemét, és nekidőlt a sziklafalnak.

Múlt az idő.

Aztán a füldugóm sisteregni kezdett.

– Dr. Maxwell?

Felismertem Lingoss hangját.

– Megjöttek! – jelentette izgatottan. – A TK2 visszatért!
Visszajöttek!

– Megmondtam, hogy így lesz – feleltem elégedetten. – Vezesse ide őket, amilyen gyorsan csak tudja!

Néhány perccel később felbukkantak a kanyarban. Peterson és Clerk loholtak elöl, mögöttük a Biztonsági Részleg fele. Valamennyien feszítővasat, pörölyt és különféle szerszámokat lóbáltak. A sort Helen és Hunter zárták, akik folyamatosan csúszkáltak, és veszettül káromkodtak.

Oxigénmaszkot nyomtak Randall arcára, majd a lábára fordították a figyelmüket. Most, hogy négyen-ötven estek neki előtte a sziklának, percek alatt kiszabadították. Az eljárás aligha lehetett fájdalommentes, így jól is jött, hogy végig eszméletlen volt. Végül felemelték, és elindultak vele a komp irányába.

Hunter ezalatt megvizsgálta Lingosst és Sykest. Markham és én viszonylag sértetlenül megúsztuk, és ez egy olyan mondat, amiről soha nem hittem volna, hogy valaha leírom. A csapat nyomába szegődtünk, és fáradtan vonszoltuk magunkat felfelé.

– Szóval... – mondta aztán Helen, és azt a nagyjából húszfontnyi egyiptomi sarat bámulta, ami a csizmájához tapadt, mialatt a még ekkor is bokáig érő vízben caplattunk. – Csak

hogy tisztázzuk... Majdnem megfulladtatok egy hegyoldalon, egy olyan országban, amelyben évente úgy kétujjnyi eső esik...

Elgondolkodtam, és arra a következtetésre jutottam, hogy ez a megállapítás tökéletesen fedi a valóságot.

– Mi lesz a következő? – érdeklődött Helen. – Egy kis kiruccanás a Namib-sivatagba, ahol egyik-másik idiótának sikerül majd kihúlnie?

– Ne adjon neki ötleteket! – jegyezte meg Markham, és megborzongott.

* * *

A Gyengélkedőbe érve az egészségügyisek elvitték valahová Randallt, továbbá befászlizták Sands lábát, és ellátták a többiek számos zúzódását és horzsolását.

Letelepedtem, hogy összeszedjem magam, és valaki letett elém egy bögre teát.

– Jól van? – kérdezte Markham, és leült mellém.

– Csodásan. Randall-lel mi a helyzet?

– Nagyjából olyan állapotban van, amit várni lehet egy tökfajtól, akin átment egy kisebbfajta cunami. Agyrázkódás és bokaficam. És vannak feszítővastól származó sérülései. Úgy tűnik, párszor célt tévesztettem, és őt találtam el.

– Hát, aligha fog szemrehányást tenni ezért.

– Igen, én is ebben reménykedem...

Másként helyezkedett ültében, aztán hallgattunk egy sort, mert ott, a hegyoldalban volt egy-két pillanat, amikor úgy tűnt, hogy Randall már soha többé nem fog panaszkodni semmire.

– Egyébként – mondta aztán Markham – az a véleményem, hogy annak a kettőnek az ereiben múltjáró-vér folyik. Megtagadták a parancsot, és azt csinálták, ami helyes volt. Persze, North nem tűnik különösebben boldognak.

Valóban nem tűnt annak. Igazi, nagybetűs Dráma zajlott le, és ő kimaradt belőle.

És ahogy az már lenni szokott, Helen sem úszott a boldogságban. Hallottam, hogy mindenkire gorombán ráförmed, aki a közelébe kerül, de még a bútorokra is. Feltételeztem, hogy ez amiatt van, mert Randall továbbra sem tért magához teljesen, vagyis vele feleslegesen kiabált volna, ezért mindenki mást elküldött a búsba, de akkor is...

– Mi baja van?

Markham előbb hátranézve meggyőződött arról, hogy senki sem hall minket, majd fojtott hangon megszólalt:

– Az van...

Közelebb hajoltam hozzá, és rászóltam:

– Mi? Nyögje már ki!

– Hunter mondta, hogy a dokinő abbahagyta a dohányzást. Tegnap kezdte.

– Nem!

– De igen...

– Te jó isten! Végünk van. Végem van. Magának is vége. Mindenkinek vége! Akár most rögtön abbahagyhatjuk a lélegzést. Egyvalaki fog életben maradni, Randall, de ő is csak azért, mert van valami orvosi etikai izé, amiben az áll, hogy az orvosnak nem szabad megölnie a betegét, még akkor sem, ha őrzöng a nikotinhiány miatt.

– Erről jut eszembe, szeretne beszélni magával – közölte Markham.

– Ki?

– Randall.

– Ugyan már, erre semmi szükség! Egyébként, ha szeretne beszélni valakivel, akkor azzal a kettővel kéne – válaszoltam, és oldalra biccentettem, a két rosszéletű felé, akik a sarokban kuporogva iszogatták a teájukat, és megpróbáltak olyan képet vágni, mint akik nincsenek is itt. – Á, ha már így szóba jöttek... – tettem hozzá, és felálltam.

– Legyen elnéző velük! – dörmögte vigyorogva Markham. – Nem mintha maga nem lenne formában.

– Az most mindegy – feleltem, és elindultam.

Betereltem a két madarat a női kórterembe, ahol az éjszakát kellett töltenünk, ugyanis orvosi megfigyelés alatt voltunk. A lábam eléggé fáj, ezért leültünk, aztán annyi mondtam:

– Nos?

Szorgalmasan alakították a hülyét.

– Nos mi? – kérdezte aztán Lingoss.

– Mi volt ez az egész?

– Maga ott hagyta volna? – kérdezett vissza Lingoss. Egyből átváltott támadó üzemmódba – és nekem ez tetszett.

– Nem, én sem. De parancsba adtam, hogy menjenek.

– Én nem mehettem el. Én voltam a küldetésvezető.

– Én voltam a küldetésvezető – feleltem szigorú hangnemben.

– Maga újonc. Az újoncok parancsokat hajtanak végre. És én azt a parancsot adtam, hogy menjenek el.

– Ha elmentünk volna, akkor Randall meghalt volna –

jelentette ki Lingoss. – És talán ön és Markham is. Igen, parancsba adta, hogy menjek el, és ez rossz döntés volt.

– Nem, ez volt a helyes döntés – vágtam vissza. – Nagy szerencsénk volt. Az elsődleges cél az volt, hogy maguk életben maradjanak. Randall tisztában volt ezzel. És maga Sykest is veszélybe sodorta.

– Ó, engem nem kell félteni – méltatlankodott Sykes –, simán veszélybe sodrom magamat, bárhol és bármikor.

Ezt inkább elengedtem a fülem mellett, és azt feleltem:

– Bármelyik pillanatban elvihette volna magukat a víz. És ne jöjjenek nekem a sok marhasággal a kiszámított kockázatról, meg azzal, hogy ketten nem tudtuk volna megmenteni Randallt, de négyen már igen! Átkozottul nagy szerencsénk volt!

– Igen, az volt. Mindannyiunknak szerencséje volt. Mi ezzel a gond?

– Az a gond, hogy nem bízhatom meg magukban. Egyikükben sem. Ezek után hogyan adjak utasítást, ha nem bízhatom abban, hogy végrehajtják? – kérdeztem éles hangon, majd vettem egy mély lélegzetet, és hozzátettem: – Nem töltöttek el még itt elég időt? Nem vették észre, hogy itt minden a bizalmon alapul? Valamennyien bízunk egymásban, bízunk abban, hogy mindenki elvégzi a feladatát.

– Ezt tudom, de maga mindig azt mondja: *Mi St. Mary-sek vagyunk, és nem hagyjuk hátra a társainkat.* Hát én nem hagytam!

Erre hirtelenjében nem tudtam mit felelni.

Lingoss félreértette a hallgatásomat, és sietve folytatta:

– Nézze, én tényleg sajnálom. Igen, nem engedelmeskedtem

az utasításának. Bevallom, elismerem és sajnálom. Bocsánatot kérek. Nem tudom, milyen büntetés jár ezért, de vállalom. De kérem, ne büntessék meg Sykest, aki csak követte a példám!

Sykes kinyitotta a száját, hogy tiltakozzon, de hirtelen megrándult az arca, és gyanítottam, hogy azért, mert kapott egy rúgást a lábába az asztal alatt. Ekkor egy darabig dühösen néztek egymásra, és hallgattak.

Vártam még egy kicsit.

– Na, most tették jóvá a dolgot – mondtam végül csendesen, és felálltam, hogy távozzak.

Ekkor meghallottam, hogy valahol a közelben Helen éppen pokollá teszi egy nyomorult lélek életét.

– Ennyi? – kérdezte meglepetten Lingoss. – Azt hittem, kapunk valamilyen büntetést.

Helen hangja átszűrődött, vagy inkább átfűrődött, áttört, átzúdult a falon, és érzékeltem, hogy egyre közeledik a forrása.

– Azért ilyen simán nem ússzák meg – mondtam nekik megfordulva, és szeretetteljesen mosolyogtam rájuk. – Azt hallottam, dr. Foster letette a cigarettát. Ez a második nap, hogy nem gyújtott rá. Jó szórakozást!

És ezzel a sorsukra hagytam őket.

5

EL KELLETT VOLNA varrnom a Királyok völgye küldetés utolsó, szabad szálát. Átküldtem a releváns adatokat a Thirsknek, de aztán ahelyett, hogy áttekintettem volna a jelentéseket, egy papírdarabra firkálgattam, és céltalanul bámultam kifelé az ablakon. Múltjáró, munka közben.

Jó ideje nem gondolkodtam el Markham felvetéséről, miszerint áruló van közöttünk. Nem azért, mert nem hittem neki, hanem azért, nem akartam hinni neki. Nem akartam hinni abban, hogy van valaki a St. Maryben, aki érintett a saját munkatársa meggyilkolásában. Már ez is borzalmas volt, de aztán végképp nem tudtam felfogni, hogy a tettesek képesek voltak belegyömöszölni a holttestet egy ólommal bélelt ládába, és elásni, hogy négyszáz évvel később megtaláljuk. Valahányszor megpróbáltam ezen töprengeni – vagy inkább belemászni a fejébe egy olyan valakinek, aki pénzért elárulta a St. Maryt –, az elmém ellenállt, és állandóan elkalandoztak a gondolataim.

Sóhajtottam egyet, elővettem Sykes jelentését a Királyok völgyében végzett munkáról, és olvasni kezdtem az első oldalt. A második bekezdés végén rájöttem, hogy egy bűdös mukkot nem fogtam fel abból, amit olvastam. Ez már tényleg röhejes volt. Lepillantottam a papírra, amire firkálgattam, és azt láttam, hogy az imént egy jókora fontjelet rajzoltam, és feldíszítettem

apró kunkorokkal. Igazán szép volt, de nem jutottam előrébb vele.

Elővettem egy tiszta papírlapot, rajzoltam rá egy négyzetet, gondosan kiszíneztem, és nekiláttam neveket írni. A kiszolgáló személyzet tagjaival kezdtem, és szinte azonnal kihúztam valamennyit. Nem férhettek hozzá a koordinátákhoz, és ha valamelyikük megpróbálta volna kiszedni azokat Polly Perkinsből, arról már rég hallottam volna. Egyben kihúztam azt a részleget. A takarítócsapatot szintén, ugyanezen okból.

Hányadán állunk az Adminisztrációval? Ők dr. Dowson kutatásain keresztül valamennyire érintettek voltak, de megint csak: ha valamelyikük a koordináták felől érdeklődött volna az Informatikánál, az eléggé szokatlannak számított volna, és valaki okvetlenül emlékezne rá.

Na, ezzel máris sokat haladtam. Az intézmény dolgozóinak egyharmadát kapásból kilőttem.

Kihúztam a konyhai személyzetet, a Gardrób munkatársait is, és így maradt a Biztonsági, a Műszaki, a K+F, a Könyvtár és a Múltjáró Részleg.

Egy darabig csak bámultam a listát, aztán bekarikáztam a K+F és a Könyvtár személyzetét, és kérdőjeleket írtam melléjük. Lehetségesnek, de valószínűtlennek ítéltém azt, hogy köztük legyen az áruló.

A Műszaki Részleg magában foglalta az Informatikát is, így az ottaniak bármelyike megszerezhetette a koordinátákat anélkül, hogy felkeltette volna valakiben a gyanút. Sóhajtottam egyet, mert elképzeltem, hogyan reagálna Leon, ha odaállnék elé ezzel. Az emberei többsége már régóta vele dolgozott, és

ugyanolyan összetartó csapat volt az övök, mint a múltjáróké.

Ugyanez állt a Biztonsági Részlegre is. Guthrie őrnagynál szigorúság és fegyelem uralkodott. A legaprólékosabb részletességgel ellenőrizte mindenki háttérét. Végignéztem a biztonsági örök névsorát. Guthrie megmentette az alfeletem Trójában. Én pedig kirántottam őt és Markhamet a krétakorból. Randall és Evans velem voltak, amikor rendeztük Stuart Mária ügyét. Az egész csapat megmentett engem és Petersont, amikor Ninivében az örök épp készültek elválni a torkunkat. Lehetetlen volt, hogy valamelyikük elárulta a St. Maryt, és Clive Ronan cinkosa lett.

És így jutottam el óhatatlanul a Múltjáró Részleghez. És megint sóhajtottam egyet. Ha nem tudtam elhinni, hogy a műszakiak vagy a biztonságiak között van az áruló, akkor mennyivel nehezebb lesz elhinni, hogy a saját embereim egyike a felelős? Hogy az egyik kollégám indított el egy eseménysort, ami egy múltjáró meggyilkolásával zárult?

Nem, ez rossz gondolkodás volt. A másik három részleg egyik munkatársa lehetett az illető. Ennek így kellett lennie. *Kapd össze magad, Maxwell, és koncentrálj!*

Felsoroltam a Múltjáró Részleg tagjait, és sorra vettem a neveket.

Peterson – á, kizárt. Na, az már tényleg egyenlő lett volna a világvégével. Peterson nem lehetett. Nem, és kész.

Bashford sem. Akkor még nem is dolgozott az intézményben. Őt is kihúztam.

És Grey sem, ugyanezen okból. Grey kihúzva.

Clerk? A lelki szemeim előtt megjelent az a szeplős, nyílt

képe... Nem, ő bizonyosan nem lenne képes...

Vagy Sands? Igen, a világ legpocsékabb kop-kop vicceinek eleven tárháza, amiért örökre száműzni kéne minden normális társadalomból, de ettől még aligha áruló.

Aztán ott volt Roberts, az apró termetű, folyton nyávogó Roberts, akit minden erőfeszítése ellenére még most is simán elnéznek tizenkét éves kölyöknek...

És Paula Prentiss, aki úgy tud vigyorogni, hogy a szája sarka eléri a fülét – és ilyenkor a szája úgy néz ki, mint egy dinnyeszelet. Higgadt és talpraesett. Hogy is lehetne ő...?

Mindegyikük százszor tanúbizonyságát adta már a St. Mary iránti hűségének. Emlékeztem rá, hogy mit műveltek a St. Mary csatájában – megsebesültek, véreztek és vereséget szenvedtek. Mindenüket beleadták a küzdelembe azon a napon. Harcoltak. Valamennyien harcoltunk. Mindenki beállt a frontvonalba, hogy védje az intézményt. Még a személyzet civil tagjai is.

Na, várjunk csak egy kicsit! Nem. Nem mindenki. Egyvalaki nem harcolt. Igaz, nem volt kötelező. Dr. Bairstow teljesen egyértelműen kijelentette, hogy önkéntes alapon megy a dolog. Három ember kivételével mindenki önként vett részt az összecsapásban. Egyikük az öreg Mr. Swanson volt, a K+F munkatársa, aki alig látott már, és aki – akár hiszik, akár nem – a mérgezszeleket felügyelte. És Mrs. Hogyishívják Midgeley, a takarítócsapatból, aki odahaza lábadozott, mert nem sokkal korábban kivették a vakbelét.

És Miss Lee. Rosie Lee nem harcolt. Ezt Mrs. Shaw mondta el nekem. Rosie Lee nem vett részt a St. Mary csatájában. Fiala volt, egészséges, és jól látott. Azt nem tudtam, hogy mi volt a

helyzet a vakbelével, de nem harcolt. És nem arról szólt a dolog, hogy lelkiismereti vagy vallási okból nem akart fegyvert fogni. Nem ismertem nála agreszívebb és kevésbé szerethető emberi lényt.

Ezekben a pillanatokban láttam magam előtt őt, a sötét, hullámos haját, az állandóan ellenséges tekintetét, hallani véltem csikorgó hangját, de főleg arra a lekopott megjelenésére emlékeztem. Nem ápolatlan vagy elhanyagolt volt. Markham külseje volt ápolatlan és Bashfordé elhanyagolt. Rosie Lee máshogy nézett ki. Ő... küszködve próbáltam összerakni magamban a képet. Szóval látszott rajta, hogy sosincs elég pénze. A ruhái tiszták voltak, de sosem láttam rajta új cuccot. A cipője fényesre súrolva csillogott, de sok javításon esett át. Az ajtón lógó kabát praktikus volt, de nem csinos. Lee sosem csináltatott semmilyen frizurát. Nem volt nyomasztóan szegény, de a megjelenése egy olyan embert tükrözött, aki úgy kezdte a ruhavásárlást, hogy megnézte az árcédulákat. Az a mindennapos, soha véget nem érő küzdelem, hogy az ember a felszín felett tartsa a fejét, mialatt a pénzügyek tengerén sodródik. Az az állandó harc, hogy most éppen melyik számlát fizessem be, és melyik várhat még pár hetet. És semmi kényelem, semmi apró kényeztetés. Nincsenek bűnös örömök, amikor az ember megjutalmazza magát valamivel egy fárasztó nap végén. Semmilyen öröm nincs. Amikor az ember minden egyes rohadt pennyt számon tart, és alaposan meg kell gondolnia, hogy mire költi. Elmész dolgozni. Megkapod a fizetésedet. Kifizetsz annyi számlát, amennyit tudsz. Nem adod meg magad a kétségbeesésnek. A következő hónapban megint

ezt csinálod. És a következőben is. Mindaddig, amíg összeomlasz. Vagy meghalsz. Vagy... vagy amíg odalép hozzád valaki, és felajánl egy összeget, ami mindörökre megváltoztatja az életedet, és... csak ennyit kell tennie, hogy minden problémája egy csapásra megoldódjon, Miss Lee, hogy elintézi ezt az apróságot, ezt kis, jelentéktelen semmit, és soha, senki nem fog tudomást szerezni róla...

A papírra írt névre meredtem. A St. Mary összes munkatársa közül egyedül róla tudtam elképzelni, hogy képes volt erre az elvetemült húzásra. Az emberek nem szerették. Senki sem szerette. Nagyon szerethetetlen volt. Ingerlékeny, sértődékeny, goromba, ellenséges... És a titkárnőmként dolgozott. Könnyűszerrel megszerezte a koordinátákat az aktáimból. Egy gyors telefon egy ismeretlen számra, és a meló el van végezve, nagyon köszönjük, Miss Lee, fizetés, ahogy megbeszéltük.

És persze volt annyi esze, hogy ne rohanjon azonnal a fodrászhoz új frizurát csináltatni, és nem vett magának menő cuccokat. Nem változtatott a külsején, nem tett semmit, ami gyanút kelthetett volna. Elrakta valahová a pénzt, és húzta tovább az igát a megszokott módon, hogy aztán, mondjuk, úgy másfél év múlva, amikor Schiller halála és az ő távozása túl távol lesz egymástól ahhoz, hogy valaki összekösse a kettőt, szépen, csendesen beadja a felmondását. És senki sem akarja majd visszatartani. Mi több, a kollégák egyszerre fognak sóhajtani, de akkorát, hogy megremegnek a falak. Aztán Lee fogja a holmiját, és végigsétál a behajtón, amelynek végén az új élet várja. És meg fogja úszni...

Hát nem! Nem fogja megúszni! A lelki szemeimmel láttam Schiller holttestét, amit brutálisan belevágtak, beledöngöltek abba az ólomládába, és hallani véltem azokat a döbbsent hördüléseket, amiket én és a többiek hallattunk, amikor megtaláltuk a maradványokat. Nem, Rosie Lee ezt nem úszhatja meg! Még nem tudtam, hogy mit fogok csinálni, de biztosra vettem, hogy kitalálok valamit. És addig nem teszek semmit, ami feltűnő lenne. Nyomom tovább, pont úgy, mint eddig. Ketten is játszhatjuk ezt a játékot. Tudok várni. Várni és figyelni. Aztán majd meglátjuk...

* * *

Az egyik reggelen Leon foglalkozott a múltjárókkal és az újoncokkal, én meg beballagtam Peterson irodájába egy bögre teára. Mindketten felraktuk a lábunkat az asztalra, és belekezdtünk a St. Mary tradicionális „kinek pocsékabb a munkája” versenyébe, de aztán Leon valósággal berobbant az ajtón, és bevágta maga mögött. Mindkettőnknek torkán akadt a szó, mert ilyesmit azért nem mindennap lehet látni.

Világosan látszott, hogy Leon, a... fér... férjem (megjegyzés magamnak: dolgozni kell még a kifejezésen!), szóval látszott, hogy Leon nem kimondottan boldog valami miatt, és igazából nem tudtam mit kezdeni a dologgal, mivel a hagyományos bosszantó tényezők – Peterson és szerénységem – egész délelőtt az irodában ücsörögtek, ahol nem lehettek útban senkinek.

Leon megállt előttünk, csípőre vágta a kezét, és vészjósló pillantásokkal fürkészett kettőnket.

– Rossz a reggeled, drágám? – érdeklődtem szeretettel, megcsillogtatva azt a fogékonyságot és bölcsességet, amiről elhíresültem.

Peterson, aki sokkal inkább szerette békés úton rendezni a dolgokat, mint én, odalépett az illegális hűtőjéhez, és kiemelt egy nyugtató hatású sört.

Leon elfordította a tekintetét a hűtő ajtaján pompázó „Zárlatos! Tilos bekapcsolni!” feliratú, vörös matricáról, leroskadt a legközelebbi székre, és alaposan meghúzta a dobozt. De annak tartalma nem gyakorolt rá semmiféle látható hatást.

– Nos, mi az ábra? – kérdeztem tőle, hogy szóra bírjam.

– Te! És te! – fakadt ki Leon, és vett egy mély lélegzetet.

Peterson meglepetten pislogott, és megjegyezte:

– Hogy Maxszel gond van, azt meg tudom érteni, de én mit követtem el?

– Ne törődj vele! – szoltam oda Leonnak. – *Én* mit követtem el?

– Te... ti ketten! Ti vagytok a felelősek azért a rakás... – Itt elakadt. Mint oly sokan, akik egy szinonimaszótár segítségével próbálnak leforrázó véleményt nyilvánítani a Múltjáró Részlegről.

– *Ők* mit tettek? – kérdeztem ekkor. Tudomásom szerint az újoncok a Hawkingban töltötték ezt a délelőttöt, hogy a kompokkal ismerkedjenek. Mi baj történhetett?

– Azt hittük... – válaszolta Leon, és érződött a hangján, hogy nehezen türtőzteti magát – azt hittük, hogy mivel egy-két, nemrégiben végrehajtott fejlesztés sikeresnek bizonyult, ez jó alkalom lesz, hogy megmutassuk a múltjáróknak – itt biccentett

egyét Peterson felé – és a remélhetőleg leendő múltjáróknak – ekkor felém biccentett – azokat a hősiesség erőfeszítéseket, amelyeket a részlegem munkatársai azért tesznek nap mint nap, hogy kellemesebbé tegyék a múltjárók életét. – Elhallgatott egy pillanatra, majd hozzátette: – Nem is értem magamat. Hogy is gondolhattam...

Mi sem nagyon értettük őt, de a pillanat aligha volt alkalmas rá, hogy ezt kimondjuk.

Leon vett egy mély lélegzetet, és folytatta:

– Betereltük őket az Ötösbe, mert abba mindannyian befértek. Hogy megkönnyítsük számukra a dolgokat, abban a reményben, hogy felfognak valamit, én beszéltem, és Dieter végezte a demonstrációt.

Peterson – szerfelett meggondolatlanul – közbeszólt:

– Úgy érted, mint amikor a stewardessek tartják a biztonsági bemutatót – mondta, és az elméleti vészkijárat elméleti irányába mutatott.

– Nem – felelte kurtán Leon, közben fagyos pillantást vetett Petersonra, és miután az behúzta fülét-farkát, tovább beszélt: – Mindent gondosan megterveztünk. Észben tartva a Múltjáró Részleg tagjainak korlátozott intellektuális kapacitását, úgy gondoltuk, hogy a fertőtlenítő sávval kezdünk, és onnan haladunk a bonyolultabb dolgok felé.

Roppant okos képet vágva bólogattam. A fertőtlenítés életbevágóan fontos volt, úgy az oda-, mint a visszaugrások alkalmával. Minden komp fel van szerelve egy ronda, kék lámpával, aminek a fénye megöli a kórokozókat. Ezenfelül a kompok falát speciális, antibakteriális festékekkel vonták be,

továbbá van egy ugyanilyen festékkel meghúzott sáv közvetlenül az ajtó előtt, ami a lábbelinket fertőtleníti.

– Szóval, mivel a múltjárók napi szinten tapossák azzal az óriási lábukkal a sávokat, rájöttünk, hogy naponta újra kell festeni azokat. Ennek érdekében mindig van tíz-tizenkét szórópalack a tárolószekrényekben. De nem éreztük úgy, hogy erről külön informálnunk kellene őket.

Peterson és én békítő szándékú mondatokat dörmögtünk, de csak az időt pazaroltuk.

– Ezt követően a számítógépes fejlesztéseket akartuk megmutatni. A nagyobb tárolókapacitás sokoldalúbb működést tesz lehetővé. A memória kibővítése azt eredményezi, hogy a múltjáróknak kevesebb időt kell azzal tölteniük, hogy fejhallgatót viselve bolyonganak, és nekimennek a falnak. És az újonnan beépített adóvevőn keresztül közvetlen kapcsolatot tudtok teremteni a számítógéppel, amit azonnal letölti a kért információt a füldugótokba.

– Jól hangzik – hümmögött Peterson.

– Továbbá – folytatta Leon egyre jobban belelendülve – mostantól megtehetitek azt, hogy lefényképeztek valamit, a képet átkülditek a kompnak, és a számítógép azonosítja nektek a képen látható tárgyat.

– Ez még jobban hangzik – mondtam én, és azt kérdeztem: – És ők mit szóltak ehhez?

Leon ekkor dermesztő tekintettel meredt rám, és azt felelte:

– Ezt már sosem fogjuk megtudni.

Te... te jó ég...

– Aztán készültünk megmutatni a szonikus sikolyt, a

módosított változatát annak, ami eddig volt beszerelve a kompokba.

A szonikus sikoly zseniális találmány. A sikolyt az emberi fül nem hallja, de feloszlatunk vele tömegeket, elűzhetünk dühöngő vadállatokat, tizenéveseket, politikusokat, és még egy csomó mindent, ami csak zaklathat minket.

– A Hawkingban lezajlott, kellemetlen esemény után, amikor is majdnem megsemmisítették az épületet – mondta Leon –, átalakítottuk, így most már nem tör össze minden üveget száz yardon belül, nem kezd el vérezni tőle az ember füle, és nem őrijíti meg a lábasjószágot.

– Hát, így már elég unalmas... – hümmögtem elkedvetlenedve.
Leon elengedte a füle mellett a megjegyzést.

– Akkor hát – szólalt meg Peterson, és rosszul tette, hogy megszólalt –, ha mindez nem történt meg, akkor mi történt?

Leon egy mozdulattal összegyűrte a kezében tartott sörösdobozt. Jómagam elindultam, hogy csatlakozzak Petersonhoz a fedezéknek is használható íróasztal mögött.

– Bekísértük őket a kompba – mondta aztán Leon –, szépen felsorakoztak, és lélegzet-visszafojtva várakoztak, legalábbis szeretném ezt hinni, és ekkor Roberts, akit mindig is a Múltjáró Részleg legkevésbé kártékony idiótájának tartottam, hirtelen felrikkantott: *Azt a...! Pohártartók!* Erre az egész bagázs odarontott, csodálkozva visongtak, és ki-be húzogatták őket, és persze eltörték az egyiket, és mialatt megpróbálták megcsinálni úgy, hogy ne vegyük észre, még egyet eltörtek. Ott rohangáltak a kompban, rémülten óbégattak, mire Dieter és én kénytelenek voltunk kizavarni őket, és bezárni az ajtót, mielőtt még valamit

tönkretesznek. Vagy letapossák egymást. A jó ég tudja, most hol járnak, de őszintén szólva nem is érdekel.

Talpra állt, és odaszólt Petersonnak:

– És szabadulj meg a hűtőtől, mielőtt agyonvág valakit, és én leszek érte a hibás! – Elhallgatott egy pillanatra, majd azt kérdezte: – Figyelt rám egyáltalán valaki?

Peterson és én izgatottan néztünk egymásra.

– Húha! Azt a... ! – rikkantotta Peterson szélesen vigyorogva.

– Szerintem is! – tettem hozzá lelkesen. – Pohártartók, öregem!

* * *

Hamarosan eljött a második küldetés ideje, és ennek célkitűzései között szerepelt, hogy az újoncok kutatásokat végezzenek, megtanuljanak eligazítást tartani és bemutatni a felfedezéseiket.

Kiosztottam a megbízatás anyagát, élvezettel figyeltem az arcukon megjelenő kifejezéseket, és ismertettem a felelősségi köröket.

– Mr. Atherton, ön végzi a kutatást, és ön fog eligazítást tartani a társainak. Ebben Mr. Hoyle fogja segíteni.

Mr. Hoyle, azonfelül, hogy támogatást nyújt Mr. Athertonnak, ön a felelős a csapat által feltárt ismeretek bemutatásáért. Legyen tudatában, hogy a hallgatósága magában foglalja majd az újonc kollégákat, a Múltjáró Részleg munkatársait, és mindenki mást a St. Maryből, akit érdekel a dolog.

Mr. Hoyle bólintott, és az arca semmit sem árult el az

érzéseiből.

– Miss North és Miss Lingoss fogják megfigyelni és dokumentálni a korszak növény- és állatvilágát.

Számítottam legalább egy tiltakozó dörögésre North felől, mert gyanítottam, hogy ezúttal is rangján alulinak fogja érezni a feladatot, de csak végigfuttatta a szemét az anyagon, és hallgatott. Tekintetbe véve, hogy milyen állatok megfigyeléséről volt szó, igazán nem lehetett oka panaszra. Lingoss máris izgatottan vigyorgott. Én meg alig vártam, hogy ők ketten hogyan fognak együtt dolgozni.

– Miss Sykes! – mondtam ekkor, mire Sykes felkapta a fejét. Ez a küldetés igazából róla szólt. Lingoss már bizonyított, és most rajta volt a sor. Látni akartam, hogyan boldogul. – Ön lesz a küldetésvezető. Úgy állítja össze a csapatokat, ahogyan jónak látja!

Több lépésnyire állt tőlem, de érezni véltem, hogy rezgésbe jön az izgatottságtól.

– Kérdés?

Valamennyien a fejüket rázták, és Sykes máris az adattábláját bökdöste.

– Rendben – folytattam elégedetten. – Negyvennyolc óra múlva jelenjenek meg ugyanitt! Rapson professzor, dr. Dowson, dr. Peterson, Guthrie őrnagy és jómagam máris riadófokozatban vagyunk, úgyhogy ne tétovázzanak konzultációt kérni, amennyiben szükségesnek érzik!

A konzultáció olyan hasznos szó... Amikor így kimondtam, onnantól kezdve jogukban állt annyi kérdést záporoztatni ránk, amennyit csak akartak. Mi több, jó pontokat szereztek, ha

megették.

Szétszóródtak, és nekiláttak a feladatuknak, én pedig visszavonultam az irodámba, ahhoz a végeérhetetlen papírlavinához, ami az újoncok miatt zúdult rám. Sajnálatos módon, és sosem gondoltam volna, hogy valaha ezt fogom mondani a papírmunkára, de sajnálatos módon nem foghattam hozzá, mert egy látogató várt rám az irodámban.

Elspeth Grey. Visszatért a Thirskről.

Hivatalosan sosem volt az enyém – Petersonhoz tartozott, aki megint elhanyagolta a kötelességét azzal, hogy a múltba ugrott, hogy fény derítsen a „Jenkins füle” háború politikai hátterére. Jellemző.

– Szia, Elspeth! – köszöntem, és becsuktam az ajtót. – Mikor jöttél vissza?

Mrs. Shaw kérés nélkül felkapcsolta odakint a vörös lámpát, ami azt jelezte, hogy nagyon nem szeretném, ha zavarnának, és eltűnt a közelemből. Vagyis, tőle sem remélhettem segítséget.

Elspeth csendesen, mozdulatlanul üldögélt, világos haja szinte ragyogott a kintről besugárzó napfényben. Noha hosszú időt töltött a Thirskön, sápadt volt, és az arca, a tekintete valahogy fáradtságot tükrözött.

– Tegnap – felelte kurtán.

Meglepődtem, és hogy palástoljam ezt, gyorsan leültem, és eltologattam a kettőnk között tornyosuló aktákat. Majdnem huszonnégy óra telt el azóta, hogy visszajött, és nem láttam őt a Hawkingban. Sőt, máshol sem.

Úgy döntöttem, hogy fejest ugrom egyenesen a dolgok közepébe.

– Voltál lent a Hawkingban beköszönni? Vagy a Biztonsági Részlegen?

– Nem – felelte a fejét rázva. – Éppen erről szeretnék beszélni veled.

Csak ültem, néztem őt, és nem mondtam semmit.

Nagyjából sejtettem, hogy mi a probléma. Velem sosem történt meg, de másokkal igen, és gyanítottam, hogy Elspeth-szel is megtörtént. Normál esetben a múltjárókat nehéz távol tartani a komptól. Bármelyik komptól. Őrjöngve tülekednek az ajtóban, összevesznek azon, hogy ki üljön a mindenki kedvencének számító, bal oldali ülésben. De ha Grey nem járt egy komp közelében azóta, hogy visszatért a római kori Colchesterből, akkor nekem hallanom kellett ennek okáról.

Azt mondani rá, hogy elvesztette a bátorságát, nem lett volna sem tisztességes, sem kedves. Clive Ronan lecsapott rá és Bashfordra, és úgyszólván behajította őket Boudica közeledő serege elé, szinte a lovak vérfoltos patái alá, ami bárkinek elég lett volna ahhoz, hogy egy időre letörjön. Igaz, Bashfordot szemmel láthatóan nem befolyásolta az élmény, boldogan belevetette magát a Múltjáró Részleg lármás örvényébe, de hát ő kapott egy kemény ütést a fejére, és az idő java részében nagy vidáman eszméletlen volt, és nem tudott a körülötte zajló eseményekről.

Elspeth Greynek nem adatott meg ezt a fényűzés. Ahogyan oly sokan megtették már, felnőtt a helyzethez, de utólag, amikor kezdte felfogni, hogy milyen következményekkel járhatott volna az ügy... Láttam magam előtt, amint éjszakánként álmatlanul fekszik az ágyán, és azzal kínozza magát, hogy elképzei, mi lett

volna velük, ha nem mentjük ki őket. A sebezhetetlenség boldogító érzése, ami ott munkál minden múltjáróban, az a „velem nem történhet soha, semmi” érzés, ha egyszerre és alaposan összezúzódik...

Ráadásul, amikor visszatértek, azzal szembesültek, hogy tíz év telt el, és a dolgok mentek tovább a maguk útján...

– Elspeth, mondj valamit! – kértem tőle halkán.

De csak hallgatott.

– Jobban szeretnél Petersonnal beszélni?

– Nem akarok beszélni senkivel – válaszolta a fejét csóválva.

– De muszáj lesz... Csak akkor tudunk segíteni.

Erre megint hallgatott egy sort.

– Jól van, akkor én beszélek – jelentettem ki végül. Nekem a beszéd sosem okozott problémát, ugyebár. – Félsz küldetésre menni, mert attól tartasz, hogy megisméltődik a dolog. Mint minden múltjáró, nem a haláltól félsz, vagy attól, hogy megsebesülsz, hanem felfedezted, hogy vannak rosszabb dolgok is. Belekeveredtél egy rendkívül veszélyes helyzetbe. Még ha túlélted is a colchesteri vérfürdőt, szembekerültél egy olyan jövővel, amelyben nem is remélhetted, hogy megmentenek. Senki sem tudta, hogy hol és mikor vagy. Fennállt a veszély, hogy rövid és nagyon durva életed lesz egy másik korban. Az adott órák során túlságosan lefoglalt az, hogy megmentsd magadat és Bashfordot, így nem tudtál töprengeni, de azóta bőven volt időd, hogy kidolgozd magadban a lehetséges fejleményeket, és úgy döntöttél – teljesen érthetően –, hogy soha többé nem akarod betenni a lábadat egy kompba. Jól mondom?

Szörnyen hosszú idő következett, aztán vonakodva bólogatott.

– Elspeth, semmi gond – mondtam ekkor. – Ha úgy érzed, több időre van szükséged, boldogan beszélek a Nagyfőnökkel az érdekedben. Mindketten tudjuk, hogy észszerűen gondolkodik. Biztosra veszem, hogy örömmel ad annyi időt, amennyire csak szükséged van.

– Nem erről van szó, Max. Én nem... nem akarok...

Megint csend következett.

A francba!

Azt kérdeztem nagyon halkán:

– Nem akarsz tovább csinálni, ugye?

És dicséretemre legyen mondva, nem az volt az első gondolatom, hogy „a rohadt életbe, oda a női múltjáróink ötven százaléka”.

– Szóval, azért nincs gond – folytattam –, mert van egy ragyogó ötletem.

Elsbeth nagyokat pislogva nézett rám.

– Igen, tudom – mondtam mélyet sóhajtva –, néha én is elképedek saját magamtól. Ezt amúgy is említeni akartam neked. A jövő hónapban indul a Belvedere-barlang expedíció. Megkértek, hogy küldjünk egy képviselőt. Volna kedved elmenni? Két hónapig lennél ott, esetleg tovább is. És talán, mire visszajössz, tisztábban látod a dolgokat. Ha meg nem, legalább nyersz pár hónap gondolkodási időt.

Bólogatott, de továbbra sem nézett rám.

– Köszönöm... igen... – felelte végül.

– Rendben. Beszélek Petersonnal és dr. Bairstow-val. És beszélnem kell Guthrie őrnaggyal is. De ígérj meg valamit!

– Mit?

– Hogy visszajössz. Még ha elhagyod is a St. Maryt egyszer s mindenkorra, visszajössz, odaállsz Ian elé, és megmondod neki. Egyszer már elszakadtatok egymástól úgy, hogy nem tudtatok rendesen elbúcsúzni. Ez még egyszer ne történjen meg!

Erre könnyek csorogtak az arcán. Gyanítottam, hogy megérkeztünk az igazi problémához.

– Ő már nem az az ember, akit itt hagytam – felelte suttogva.

– Persze, nem is lehet az – válaszoltam nagyon gyengéden. – Tíz évre eltűntél. Az emberek ennyi idő alatt nagyon sokat változnak.

Elspeth sírni kezdett. Elővettem egy doboz papír zsebkendőt. (Peterson figyelmeztetett, hogy egy kiképzőnek bőséges készlettel kell rendelkeznie zsebkendőből, ezért egy hajórakományra való mennyiséget tároltam az irodában.)

– De nekem csak néhány óra volt – folytatta szipogva –, és mire visszatértem, Ian más lett. Minden megváltozott. Senki sem tehet róla, Max. – Nyelt egyet, és hozzátette: – Fogalmam sincs, hol a helyem. És Ian meg fog gyűlölni.

– Nem, nem fog – állítottam magabiztosan. – Számos megoldás létezik erre a problémára. Menj el Olaszországba! Vegyél részt az évszázad legnagyobb régészeti leletének megtalálásában! Várj, amíg tisztán látsz, aztán hozd meg a döntést! Végül pedig, gyere vissza ide, és mondd meg nekünk, hogyan döntöttél!

– Úgy lesz – ígérte, és hirtelen felállt. – Köszönöm, Max... Sokkal jobban... érzem magam.

– Ezt örömmel hallom – válaszoltam, és egyből arra gondoltam: a kurva életbe, de rohadt jó vagyok!

* * *

Abból az alkalomból, hogy Peterson visszatért a „Jenkins füle” körüli bonyodalmakból, meghívtam egy italra. Ez a mondat teljességgel alkalmatlan rá, hogy visszaadja azt a gyorsaságot és lelkesedést, amivel mindketten berontottunk a bárba, és megrendeltük az italokat. Jómagam egy Margaritát kortyolgattam, és beszámoltam Petersonnak a Greyjel folytatott beszélgetésről. Ezt követően mindketten a személyzeti problémáink miatt siránkoztunk. Kora este lévén kevesen jöttek-mentek körülöttünk, és jó harminc percem volt még addig, hogy elmenjek Leonnal vacsorázni valahová. Peterson nagy ívben kerülte Helent, aki a nikotinhiány jóvoltából mindenkit és mindent megsemmisített maga körül, így mindketten kaptunk a sorstól néhány békés percet. Sóhajtottunk egyet, hátradóltunk, feltettük a lábunkat a kis asztalra, és lazítottunk.

Pár pillanattal később a robbanás betörte az ablakokat a helyiség távolabbi végében. A függönyök vízszintesen lobogtak, több asztal felborult, csillogó üvegszilánkok heverték mindenütt a padlón.

Peterson és jómagam eléggé meglepődtünk, de annyira azért nem, hogy egy pillanatra letettük volna az italunkat. A bár többi vendége is döbbenetesen tátogott. Az első másodpercekben nem hallatszott más, csak a lehulló üvegszilánkok csilingelése.

Aztán megszólalt a tűzjelző szirénája.

Guthrie őrnagy átrohant a báron, és azt harsogta:

– Mindenki maradjon itt!

Rögtön ezután kirúgta az erkélyajtót, és eltűnt a szemünk elől. Peterson egy hajtásra lehúzta az italát.

– Gyerünk! – vezényelt halkán, de határozottan, és követtük az órnagyot.

Az első gondolatom az volt, hogy valamiért visszatértek az időrendőrök. Ha robbanást hallok, egyből rájuk asszociálok. Valaki mesélte, hogy nekik is hasonló a véleményük rólunk. A második gondolatom az volt, hogy Rapson professzor most aztán tényleg felülmúlta önmagát. De nem, ez a ménkű nagy robbanás nem a St. Maryben történt.

Nagy, fekete gombafelhő lebegett a levegőben. És iszonyú bűz terjengett. De tényleg: átok bűz áradt felénk valahonnan.

És a tradicionálisnak mondható, füstölgő kráter foglalta el azt a helyet, ahol nemrég még a déli gyep terült el.

Felismerhetetlen betondarabok heverték mindenhol. Némelyik tekintélyes erővel csapódott be, és mély gödröt vájt a gyepnek azokba a részeibe, amiket a robbanás megkímélt. Égő faágak és levelek füstöltek számtalan helyen. Emberek taposták a parázsló maradványokat, hogy ne harapózhasson el a tűz, és a szörnyű szag megmaradt. De legalább első pillantásra úgy tűnt, hogy senki sem sérült meg.

Második pillantásra meg beláttam, hogy tévedtem, és hirtelen elkaptam Peterson karját.

Három alak feküdt a földön, ijesztően mozdulatlanul. Egyikük zöld kezeslábas megtépázott maradványait viselte, a másik kettő kék rongyokat.

– A rohadt életbe! – hördült fel Peterson, és máris rohantunk.

Markham, Bashford és Roberts a kezét-lábát szétvetve feküdt

a hátán. Az arcuk fekete volt, a szemöldökük eltűnt, a ruhájuk még füstölgött itt-ott. Az én élesre köszörült múltjáró-ösztönöm azt súgta, hogy az állapotuk és az iménti robbanás között van valamilyen összefüggés.

Peterson térdre vetette magát a mozdulatlan alakok mellett, és föléjük hajolt. Mindhárman éltek, de ez csak átmeneti állapot lehetett. Biztosra vettem, hogy pillanatokon belül felbukkan a kiegyensúlyozottnak aligha mondható dr. Foster, aztán maga dr. Bairstow is, aki valamiért magyarázatot követel majd. Jómagam azt tanácsoltam volna nekik, hogy már ne kezdjenek el nézni egy sokrészes sorozatot, de persze egy szavamat sem hallották volna.

Guthrie is ott ugrált körülöttük, és hol ordított velük, hol pedig tapogatta őket, hogy felmérje az állapotukat. A három madár bambán mosolygott az őrnagyra. Evans pedig a tenyerével csapkodta a ruhájukat ott, ahol még füstölt.

Tekintetbe véve a környéken keletkezett károkat, csodával határos módon sértetlenül megúszták. Alighanem az történt, hogy Markham a másik kettő fölé is kiterjesztette az elpusztíthatatlansága védernyőjét.

Valahol a messzeségben szirénák jajongtak – tűzoltók és mentők közeledtek. Gyanítottam, hogy a rendőrfőnök ebben a pillanatban hívja dr. Bairstow-t. És ezek a jelek nem sok jót jósoltak.

– Jaj, ne... már megint – nyöszörgött Peterson.

– Menj! – szóltam rá fojtott hangon. – Tereld el őket, ha tudod! Ezt majd én rendezem.

Láttam, hogy Helen és csapatának tagjai felénk ügetnek az

egykori gyepen. Helent alighanem leterhelték a nikotintapaszkok, azért nem tudott gyorsabban futni. Ezekben a pillanatokban semmi pénzért nem lettem volna Markham, Bashford vagy Roberts helyében.

A szemem sarkából megláttam két mocskos, szürke alakot: Lingosst és Sykest, akik éppen megpróbáltak beleolvadni a háttérbe. Hát persze... Pont, amikor kezdtem gratulálni magamnak, amiért az én embereim nem érintettek az ügyben.

– Maguk ketten! – kurjantottam oda nekik. – Ide elém! Mi történt itt? És ami még fontosabb: maguk mennyire vannak benne?

Lingoss idegesen toporgott, aztán megszólalt:

– Volt itt egy patkány, és hát... ööö... lehetséges, hogy az én ötletem volt.

– Folytassa! – szóltam rá, a fogaimat csikorgatva.

– Láttunk egy patkányt.

– Kikből állt az a *mi*?

– Mr. Markham, Mr. Bashford, Mr. Roberts és mi ketten. Befutott oda, a bokrok közé. Tennünk kellett valamit – felelte Lingoss, majd magyarázó hangnemben hozzátette: – Tudja, a patkányok nagyon kártékony állatok.

– Én vagyok a vezető kiképző. Tudom, mi az a kártékony állat.

Lingoss ekkor rámutatott a behajton heverő exbokrokra, és folytatta:

– Szóval, bemenekült azok közé a bokrok közé. Amik akkor még ott voltak, azon a helyen. Arra gondoltunk, hogy kifüstöljük... és ha többen vannak, azokat is.

Rám tört a megvilágosodás, amitől úgy éreztem magam,

mintha én is kaptam volna a nyakamba egy, a gyepet felszaggató betondarabot.

– A régi szennyvíztartály... senki sem vette a fáradságot, hogy kiássa, csak beültették növényekkel, hogy eltakarják. Maguk felrobbantották a szennyvíztartályt!

– Nem tudtuk, hogy ott van – válaszolta Lingoss, széttárva a két karját. – Egyikünk sem tudta! Miért, az épület nincs rákötve a csatornahálózatra?

Tettem feléjük egy lépést, és fölém tornyosultam. Nem kis mutatvány ez attól, aki olyan alacsony, mint én, de olyan tornyosulós kedvemben voltam.

– Most már igen. De akkor még nem volt. Gyerünk, folytassa ezt a nyomorult kis mesét!

– Aha... szóval, ha tudtuk volna, minden bizonnyal máshogy cselekedtünk volna. Nem a mi hibánk, hogy nem tudtuk!

– Visszatérhetnénk a patkányra? – érdeklődtem vészjóslóan nyugodtan.

– Igen. Bocsánat! – hadarta Lingoss. – Szóval, berohantunk a bokrok közé, amelyekről most már tudjuk, hogy a szennyvíztartályt takarták.

– Igen, ezt megbeszéltük. Tovább!

– Igazából le akartuk lőni, de Mr. Markham mondta, hogy az elég veszélyes lenne, és aztán támadt egy ragyogó ötletem. Kerítettünk pár palackot, tettünk beléjük néhány aprócska csepp petróleumot, és bedugaszoltuk őket egy-egy rongydarabbal.

Vettem egy mély lélegzetet, és szavakat keresgéltem, ami nem sűrűn fordul elő velem.

– Hogy mit csináltak? Nem hallottak még a metánról? – kérdeztem annak az embernek a magabiztos tudásával, aki testközelből, személyesen tapasztalta meg, hogy milyen az, amikor felrobban egy trágyadomb.

– De igen, persze, de nem tudtuk, hogy ott a metán, mert senki sem beszélt nekünk a tartályról – válaszolta sietve Lingoss. – De most tényleg, ez nem a mi hibánk volt!

Éreztem, hogy kezd megfájdulni a fejem, ami nem tett jót a hangulatomnak.

– Majd kirakunk pár táblát – feleltem gonoszkodva. – Folytassa!

– Szóval, csináltunk pár ilyen palackot...

– Molotov-koktél...

– Ha... ha úgy tetszik, igen.

– Mennyit?

– Csak néhányat.

– Mennyit?

– Alig néhányat.

– MENNYIT?

Tettek egy lépést hátra, majd Lingoss kibökte:

– Hatot.

Vettem egy mély, hörgő lélegzetet, ő meg tovább beszélt:

– Láttunk ott egy részt, ahol fel volt törve a beton, és találtunk egy lyukat a földben, és gyanítottuk, hogy a patkány ott ment le. Mr. Bashford felfeszítette a betonlapot, mi meg bedobtunk öt palackot. Aztán a hatodikat meggyújtottuk, és azt is bedobtuk.

Megint megakadt – egy született mesélő volt a lány.

– És?

– Semmi sem történt. Sykes és én elindultunk az épület felé, mert holnap vizsga lesz, és még tanulnunk kell – válaszolta Lingoss roppant öntudatosan. – És alig tíz lépést tettünk meg, amikor jött az a rettenetes dörrenés, aztán már repültünk a levegőben. Miután elterültem, gyorsan összegömbölyödtem, mert hallottam, hogy dolgok zuhognak körülöttem a földre.

– Miféle dolgok?

– Átkozottul nagy darabok abból, amiről most már tudjuk, hogy a régi szennyvíztartály volt – magyarázott segítőkészen Sykes. – De másfajta dolgok is.

– Mifélék?

– Valószínűleg a tartalma annak, amiről most már tudjuk, hogy szennyvíztartály volt valaha. Ilyen... organikus anyag nagy, lángoló csomói. Égő bokordarabok. Szerencsére kívül voltunk a hatótávolságon. Mások persze nem annyira.

Helen és a segítői időközben talpra állították a három balfácánt. Bashford ide-oda járkált egy szűk körön belül, és halkán dödögött valamit. Az, hogy félkábán bámult bele a nagyvilágba, nála valahogy alapállapotnak tűnt.

Odaballagtam hozzájuk, és megszólaltam:

– Üdv, Helen! Mi a helyzet?

A három sérültünk állapota felől akartam tudakozódni, de Helennél nyilvánvalóan kialakult az a csőlátás, ami általában jelentkezik azoknál, akik nekiállnak leszokni a cigarettáról.

– Azt tudtad – válaszolta, orvosi kötelességét elhanyagolva –, hogy amikor Raleigh a nagy utazása végén hazatért, és hozott magával krumplit meg dohányt, akkor a krumpliról hitték azt, hogy árt az egészségnek?

Tudtam róla, de a perc aligha volt alkalmas arra, hogy belemenjek egy vitába arról, hogy melyik a károsabb: a keményítő vagy a nikotin. Ezért eljátszottam a hülyét:

– Nem mondd! Nahát! Tényleg?

– Bizony! A burgonyát tartották felelősnek többet között a görvélykórért, a szélsőségesen sok szellentésért és az érzéki élvezetek túlzott hajhászásáért.

– Aha! Akkor ez lehet a magyarázata annak, hogy a Biztonsági Részleg munkatársai odáig vannak a csipszért!

Helen sóhajtott egyet.

– És ezenfelül mi az ábra?

– Ó, remekül vagyok – válaszolta szaporán bólogatva. – Nem is olyan vészes. Szerencsére nekem nincsenek olyan őrjöngő dühkitöréseim, amik a cigarettáról leszokó, alacsonyabb rendű halandókat jellemzik. Bashford, ha nem áll le most rögtön, leszakítom a fejét, lenyúlok a torkán, és a nyelőcsövén át tépem ki a golyóit!

Hát igen, van valami abban mondásban, hogy a dohányzás rossz az egészségnek, a leszokás pedig mások egészségének...

Ezek után Helen betelerelte a sérülteket az épületbe, hogy rendbe hozza őket. Épek és egészségesek kell hogy legyenek, amikor majd dr. Bairstow személyesen kivégzi őket.

Hirtelen szöget ütött a fejembe egy gondolat, és ismét a tettesek felé fordulva azt kérdeztem:

– És mi van patkánnyal?

– Őszintén szólva, azt gondoljuk – felelte Lingoss –, hogy a patkány... hát, az elmenekült.

Erre már tényleg nem tudtam mit mondani. Csak sóhajtottam

egyed, és körülnéztem.

Láttam, hogy a távolban Peterson a tűzoltókkal vitatkozik. A nagy, vörös, létrás kocsi a kapunál állt. Valamilyen oknál fogva mind be akartak jönni.

Mr. Strong a kráter peremén térdelve siratta az ő híres-nevezetes déli gyepét.

A lovak megrémültek a robbanástól, ledöntötték a kerítés egy szakaszát, és a jó ég tudta, hogy merre jártak.

A hattyúk egy közeli fán kerestek menedéket. Nem tudom, más népek hattyúi képesek-e ilyesmire, de esküszöm, a mieink hamarabb felmásznak egy negyven láb magas bükkfára, mint ahogy egy bankár felveszi az év végi jutalmát.

Emberek ácsorogtak mindenfelé, és lelkesen vigyorogtak. Leszámítva Hoyle-t, aki kábé olyan képet vágott, mint Viktória királynő a legtöbb fotóján. Ő a leghatározottabban nem érezte mókásnak a dolgot. Az járt a fejemben, hogy a fiúnak talán ez az utolsó csepp a pohárban, és most szépen elhagy minket. Szorult belém annyi becsület, hogy egy kicsit elszégyelljem magam ezen gondolat miatt. De csak nagyon kicsit.

Mielőtt azonban leléphettem volna, megjelent mellettem Mrs. Partridge, és szemügyre vette a feldúlt környéket.

Nem szólt semmit, de a hallgatásával sok mindent elmondott.

Én sem szóltam, de úgy hallgattam, hogy azzal híven kifejeztem: ártatlan vagyok.

Mrs. Partridge nem mondott semmit, de úgy hallgatott, hogy azzal híven kifejezte: nem hisz az ártatlanságomban.

Én erre úgy hallgattam, hogy azzal híven kifejeztem: fájdalmat okoz azzal, hogy nem hisz nekem.

Mrs. Partridge erre úgy hallgatott, hogy azzal tökéletesen közvetítette azt az üzenetet, miszerint dr. Bairstow látni kíván, méghozzá minél hamarabb, és amennyiben lehetséges, dr. Petersont is vigyem magammal.

Én erre úgy nem mondtam semmit, hogy azzal híven kifejeztem: létezik teljesen logikus magyarázat a történetekre, és Mrs. Partridge nevetni fog, amikor meghallja.

És erre ő egyszerűen csak nem mondott semmit.

6

MÁSNAP VALAMENNYIEN összegyűltünk a nagyobbik tanteremben. Mivel Markham, Bashford és Roberts urak egyelőre nem szerepeltek az aktív listán – nem beszélve a még lábadozó Randall és Sands urakról –, zsonglőrködni kellett az emberekkel, de végül összegyűjtöttük a társaságot. Jómagam hátul telepedtem le, ahonnan mindenkit szemmel tarthattam.

Guthrie őrnagy ledobta magát mellém, és gonoszul vigyorogva megjegyezte:

– Markham még nincs bevethető állapotban, úgyhogy íme, megkapott engem.

– Egy régi álmom vált valóra – suttogtam, hogy bosszantsam őt, majd jeleztem az újoncoknak, hogy kezdhetik.

Az első műsorszám Atherton volt. Idegesen matatott a papírjaival, és sikerült többet is a padlóra ejtenie. North csettintgetett a nyelvével, de senki sem nézett rá. Mindenki csak csendesen ült, és türelmesen várta, hogy Atherton összekapja magát.

Kicsit idegesen kezdte, és, mint mindenki más esetében, aki nincs hozzászokva ahhoz, hogy beszédet tartson, rajta is érződött, hogy kicsit meg van lepve a saját hangjától.

– Jó reggelt mindenkinek! Mint azzal valamennyien tisztában vagyunk, a következő küldetésünk a pleisztocén kor, egy nagyjából ötvenezer évvel ezelőtti időszak. A pleisztocén a

komoly klímaváltozás kora. A sarkvidéki jégtakaró dél felé nyomult, nem is egyszer, hanem többször. Nem kevés állatfaj halt ki ebben a korban, de reméljük, hogy láthatunk kardfogú tigrist, barlangi medvét, gyapjas orrszarvút, és természetesen mamutot.

Elhallgatott pár pillanatra, vett egy mély lélegzetet, hátha attól megnyugszik, de ugyanazon a vékonyka, elcsukló hangon folytatta:

– És még jobban reméljük, hogy megpillantjuk az unokatestvéreinket is, a Neander-völgyieket, akik szintén ebben a korban éltek, és akiknek a sorsa még ma is eléggé rejtélyes. Napjainkban erősen vitatott, hogy mi történt velük: egyszerűen csak elfogytak, lassan kihaltak, mert nem tudtak megbirkózni az éghajlat és az életkörülmények gyors változásával. Vagy pedig ők, a Homo sapiensek addig vadásztak rájuk, amíg kiirtották őket. Ezt jelenleg senki sem tudja biztosan, úgyhogy nézzük meg, mit sikerül kideríteni!

Megint vett egy mély levegőt, és tovább beszélt:

– Azért választottuk ezt a bizonyos pozíciót, mert egy ismert helyszín. Ebből a korból származó csontokat és szerszámokat találtak ott, így biztosak lehetünk abban, hogy lakott volt. Hogy folyamatosan laktak-e vagy csak ideiglenesen, a vadászatok idején, azt egyelőre nem tudjuk, de reméljük, hogy erre is fényt derítünk. És persze arra is, hogy kik laktak ott.

Atherton ekkor már természetesebben beszélt, ráadásul jegyzet nélkül:

– Ebben a korban a nyarak rövidek, így nagy az esély arra, hogy egy téli tundra környezetben találjuk magunkat, és ennek

megfelelően kell felöltöznünk. Kérem, jelentkezzenek a Gardróbban, hogy felszerelkezzenek!

Rövid szünetet tartott, és mivel mostanra visszatért az önbizalma annyira, hogy elsüssön egy poént, vigyorogva hozzátette:

– Normál lábbelit fogunk viselni.

Csalódott nyögések és mordulások hallatszottak. Jómagam viszont örültem, hogy a csizmám hagyományos lesz, aminek a terve nem valaki golyóinak működésén fog alapulni. És nem sok munka van, amivel kapcsolatban az ember leírhat egy ilyen mondatot.

Atherton elkezdett dossziékat osztogatni.

– Íme, a szükséges információ – mondta fennhangon. – Rapson professzor igen részletes tájékoztató anyagot állított össze. Mindenkit kérek, hogy gondosan tanulmányozza át! Miss Sykes a küldetésvezető, és ő fogja ismertetni a beosztást, illetve a feladatköröket!

Atherton azzal leült, és szemmel láthatóan megkönnyebbült. Nem élvezte az előadást, de nem végzett rossz munkát. És ami a legjobb: rövidere fogta.

Sykesnak nem volt problémája az önbizalommal. Nem idegeskedett, nem használt jegyzeteket. És még kevesebbet beszélt, mint Atherton.

– Jól van, figyelmet kérek! – kezdte határozott, lendületes stílusban. – A csapatok a következők. Egyes csapat: Maxwell, Guthrie és Atherton. Kettes csapat: Hoyle, North, Gallaccio és Cox. Hármás csapat: Sykes, Lingoss, Evans és Keller.

North volt az, aki gonoszkodva rákérdezett, hogy „Múltjáró

egy szál se?”, holott jól tudta, hogy Prentiss és Clerk máshol járnak, Sands még sántít, továbbá Bashford és Roberts a Gyengélkedőn heverésznek, arra várva, hogy visszatérjen az egyensúlyérzékük. Ha én lettem volna az egyensúlyérzékük, nem törtem volna magam, hogy visszatérjek. Csak idő kérdése volt, hogy a két alak mikor robban fel megint. Talán még azelőtt, hogy az egyensúlyérzéküknek lenne ideje kicsomagolni és kimosni a szennyest.

Viszont egy ilyen beszólás még kevés volt ahhoz, hogy kizökkentse Sykest.

– Rájuk nem lesz szükség – felelte jeges nyugalommal. – A küldetés célja felvételek készítése és dokumentálás. Semmi interakció, a leghatározottabban. Nem érted a tájékoztató anyagot? Készíthetek egy egyszerűbb verziót is, ha úgy könnyebb neked.

North már nyitotta a száját, de Sykes máris továbbment:

– A TK2-vel megyünk. Ahogyan már Atherton mondta, sarkvidékre való öltözetet viselünk. Íme, egy lista a szükséges felszerelésről! Kérem, győződjenek meg róla, hogy minden tökéletesen működik, még indulás előtt! Van kérdés? Helyes. Gyülekező: holnap délelőtt pontban tizenegykor a Hawkingban. Mindenkinek köszönöm a figyelmet!

* * *

A személyes véleményem az volt, hogy ha újonc múltjárók, mamutok, barlangi medvék, gyapjas rinocéroszok és kardfogú tigrisek lesznek együtt egy viszonylag kis helyen, nincs annyi

biztonsági őr a világon, amennyi elég lenne, hogy vigyázzon a társaságra, de mit tudhattam én?

Másnap csendesen ácsorogtam a Hawkingban, és figyeltem őket, amint rendezik a sorokat. Sykes logikusan és összeszedetten dolgozott, és még North is kezdte kétszer meggondolni, hogy összeakaszkodjon-e a kis termetű borzalommal.

Befutott Dieter, aki szokás szerint szerszámokkal telepakolt derékszíjat viselt, a kezében pedig az elmaradhatatlan csíptető irattartót fogta.

– Szóval, Max – mondta halkán, az én lármás védenecim felé biccentve –, kezdenek ráérezni a dolgok lényegére.

– Szó sincs róla – válaszoltam a kiképzők tradicionális optimizmusával –, tíz perccel a megérkezés után mind halottak leszünk.

Ekkor tetőtől talpig végignézett rajtam, és hüledezve megkérdezte:

– Egyébként mi a fene van magán?

Lenéztem az én csinos téli szerelésemre, amelynek minden egyes darabja a piszkos hó színében pompázott, és elégedetten közöltem:

– A szürke ötven árnyalata.

– Tessék?

– Hagyjuk, nem érdekes.

– Az előző kis expedícióra gondolva, nem kéne mentőmellényeket osztogatnom?

– Nézze, Mr. Dieter, kapok én épp eleget Leontól! – vágtam vissza ingerülten. – Ha maga is beszáll ebbe, az már sok lesz.

Önnek és a munkatársainak nem azt kéne ellenőrizniük, hogy a komp felhúzó motorja rendszeren fel van-e húzva ahelyett, hogy a keményen dolgozó múltjárókat cseszegetik?

– Csak gondoltam, szólok – felelte szélesen vigyorogva –, tekintetbe véve az eddigi küldetéseihez fűződő tapasztalatokat.

Dieter a legnagyobb termetű férfi a St. Maryben. Vagy talán az egész országban. Ha megjelenik valahol, kitakarja a fényt – egy önjáró napfogyatkozás. Annak idején durván belezúgott Kalinda Blackbe, nagyjából húsz másodperccel azután, hogy életében először meglátta. És jellemző módon megcáfolták az összes állítást, ami arról szólt, hogy a távkapcsolatok nem működnek. Kal a Thirskön dolgozott, Dieter a St. Maryben, és csak hétfévenként találkoztak. Ezekről a találkozásokról mindketten ziláltan és holtfáradtan tértek vissza, és persze szétvigyorogták a fejüket. A jelekből ítélve közösen elhatározták, hogy hancúroznak egy kiadósat a szűkebb és tágabb környék összes szállodájának, moteljének és panziójának összes szobájában. Kal úgy számolta, hogy ha nem nyírják ki egymást a terv teljesítése során, valamikor a közeljövőben eléri a célt. Dietert a hatalmas termete ellenére legendásan jó természettel áldotta meg az ég, és nekem volt pofám kihasználni ezt, így hát kérdőre vontam őt, hogy miért is kapok öltözködési tippeket egy férfitől, aki narancssárga öltözetet visel, kiegészítőként pedig egy Phillips csavarhúzó és több tekercs, rikító színű szigszalagot.

– Hát, még mindig jobb így kinézni, mint egy rakás, két lábon járó hókásának – vélekedett Dieter. – Hová lett az a hírhedt fűthető csizma?

– Nem tudjuk biztosan. Éjszakára bekapcsolva hagyták, és másnap reggel találták meg, félig megolvadva a K+F egyik sarkában. A pletyka szerint dr. Dowson többet tud az esetről, mint amennyit elárul. Akármi történt is, dr. Bairstow beavatkozott, és így, hála az égnek, a mai napon mindenki közösleges lábbelit visel.

Dieter elvigyorodott, és megjegyezte:

– Csak dr. Dowson nem.

Gyanakodva néztem rá. Elvégre műszakis volt, és arról a népségről mindent el tudtam képzelni. Viszont, mielőtt bármit mondhattam volna, Dieter elkezdett a TK2 felé tolni, és azt mondta:

– Egész délelőtt pletykálok fog, vagy szeretné, ha maga és a hordája végre beszálljanak a kompba?

Sandán néztem rá, de azért engedelmeskedtem.

Erre az ugrásra kevés felszerelést vittünk magunkkal. Hordozható kamerákat, kézilámpákat, efféle cuccot. Mert ugyebár nem akartunk mást, mint felvételeket készíteni és dokumentálni.

– Jól van – mondtam fennhangon, miután telepedtem a műszerfalhoz. – Mindenki elhelyezkedett?

– Mindenki jelen, indulásra kész! – jelentette katonásan Sykes.

– Ezt fejezze be!

Erre unott pofát vágva alakította a múltjárót, aki már mindent látott. Lenéztem a műszerekre, mert így nem láthattam, hogy Guthrie őrnagy galádul vigyorog.

– Számítógép, indítsd az ugrást! – parancsoltam határozottan.

– Ugrás indítva.

A világ fehérbe borult.

* * *

Tisztán, takarosán landoltunk.

Mindenkinek adtam egy percet, hogy összeszedje magát, közben a műszereket figyeltem. Minden teljesen normálisnak tűnt, ezért átadtam az irányítást Miss Sykesnak, és a háttérbe húzódva figyeltem, mialatt ő rendezte a sorokat. Meggyőződött róla, hogy a megfelelő helyen és korban vagyunk, ellenőrizte a mozgásérzékelők adatait, mindenkivel elvégeztette az adóvevő-ellenőrzést, és zaklatta a vigyorgó biztonságiakat. Ők meghagyták, amiért Sykes kapott egy piros pontot. Végül felsorakoztatta a csapatokat. Ekkor mindenki felém fordult, és várakozva nézett rám.

Csendesen visszaigazoltam, hogy minden rendben van, majd biccentettem Sykesnak. Indulhattunk.

A rámpa leereszkedett, és mi első ízben megpillantottunk egy őskori tájat.

Ne szépítsük: kurva hideg volt.

És a táj üres volt.

És sivár.

És elhagyatott. Nagyon-nagyon elhagyatott.

Az a csekély számú ember, aki ebben a korban létezett, kisebb, elszigetelt zugokban élt, elszórtan ezen a hatalmas, kopár vidéken. Simán megtörténhetett, hogy valaki megszületett, leélte az életét, és meghalt anélkül, hogy találkozott volna olyan emberi lényvel, aki nem tartozott a saját

csapatához. És persze adódott a kérdés: ha vannak a környéken emberek, kiket fogunk látni? Homo sapienseket vagy Neander-völgyieket?

Őszintén szólva, hűledezve néztem szét. Az emberi faj hogy az ördögbe maradt fenn ebben a környezetben? Nemcsak a hidegről szólt a dolog, vagy a szélről, ami pillanatok alatt elzsibbasztotta a képemet, hanem arról a mellbevágó, rettenetes ürességről is. Mérföldeken át színtelen tundra nyújtózott a láthatár felé. Csak itt-ott akadt egy-két kisebb fa – csökevényes, csupasz, torz nyomorultak. A talajt vékony hótakaró fedte, amiből elszáradt, barna fűszálak meredtek ki, és ezek halkán zizegtek a szélben. Lassú léptekkel tettünk egy kört. Guthrie és az emberei a biztonság kedvéért ügyeltek, hogy együtt maradjunk, és folyamatosan nézegették a mozgásérzékelők adatait.

Az őrnagy végül felém fordult, és odaszólt nekem:

– Semmi.

A szememmel jeleztem neki, hogy Sykesszal kell beszélnie. Nyomban tovább fordult, és azt kérdezte:

– Melyik irányba induljunk, Miss Sykes?

Láttam az ifjú hölgyön, hogy összerezzen meglepetésében, aztán, ha lehetséges az ilyesmi, egy-két hüvelykkel magasabb lett.

– Kelet felé – válaszolta kurtán.

Evans lehúzta a csuklyát a fejéről, és megszólalt:

– Csak én hallok vízcsobogást, vagy más is?

Mi is hallottuk. Nem messze tőlünk keskeny, de mély, fekete patak kanyargott a fűvel benőtt, lapos dombok között, és a

múltjárók istene ezen a napon alighanem az irodájában volt, ugyanis a víz többé-kevésbé arra folyt, amerre menni akartunk.

– Kövessük a patakot! – adta ki a vezényszót Sykes.

Így hát útnak indultunk. A szélnek háttal haladtunk, a halkan csörgedező erecske mellett. Guthrie ment elöl, a sort Evans és Gallaccio zárták. Élénk iramot tartottunk, de azért nem futottunk. Könnyen tájékozódhattunk ezen a terepen, és nagyjából tudtuk, hogy hol van a célunk. A régészeti feljegyzések szerint az őskori lakóhely körülbelül negyed mérföldre volt a komptól, keleti irányban. Bár, hogy lesz-e ott valaki...

És volt! Hihetetlen, de volt!

A tábor a becsült helyétől kicsivel északabbra terült el. Láttuk a tüzeket, az egyetlen fényes foltokat ezen a szürke tájon, ezen a borongós napon. Hamarosan a füstöt is megéreztek.

Sykes három csapatba osztotta a társaságot, és az út hátralévő részét külön tettük meg, míg végül hason csúszva vergődtünk előre a jéghideg talajon. Az én csapatom akkor állt meg, amikor pár száz yard választotta el a tábortól, és ekkor néhány kötömb mögé bújva előkaptuk a felszerelést.

Hagytam Athertont, hadd vesződjön a maga cuccával, és mialatt a kezem cefetül remegett a hideg és az izgatottság miatt, megpróbáltam beállítani a kamerámat, hogy éles képet adjon. Mert előkerült a nap legnagyobb kérdése: Homo sapiensek vagy Neander-völgyiek? Kiket fogunk látni? St. Mary-sek lévén, nem kevés pénzünk függött a választól.

A könyökömre támaszkodva hasaltam, vettem néhány mély lélegzetet, beállítottam a fókuszt a berendezésen. És kezdtünk!

Sötét alakok mozogtak a tábortűz mellett, de túl messze voltak ahhoz, hogy jól lássam a részleteket. Megpróbáltam lassabban lélegezni, és megint a fókusszal vacakoltam. Kik vannak ott? Mit fogok látni?

Lassan éles lett a kép. Immár tisztán láttam, és a válasz ott volt előttem.

Neander-völgyiek...

Alacsony, zömök alak állt a tűznél mozdulatlanul, és lefelé nézett valamire, amit nem láthattam. Nyaktól térdig bőrökbe és szőrmékbe volt csomagolva, de az öltözete a karját szabadon hagyta. Az előreugró, vaskos szemöldökcsont, valamint a rövid végtagok teljesen egyértelműen jelezték, hogy ki ácsorog ott. Az alak elfordította a fejét, és kinyújtotta a karját. Egy másik odalépett hozzá, és átadott neki egy fejszének látszó tárgyat. Aztán együtt vizsgálgatták, újra és újra megforgatták, talán az egyensúlyát próbálgatták.

– Húha! – suttogta mellettem Atherton a szót, amivel a múltjárók az elképedésüknek és csodálatuknak szoktak hangot adni, és én csak egyetérteni tudtam vele. Ugyanis a második alak nem Neander-völgyi volt, hanem egy modern ember. Egy Homo sapiens. Nem lehetett kétséges. Legalább egy fejjel magasodott a másik fölé, a karja és a lába is hosszabbra nyúlt – az egyik őszünket láthattuk.

Az aktív adóvevők jóvoltából hallottam, hogy a tőlünk balra, kábé kétszáz yardra rejtőzködő Sykes és Lingoss is átszellemülten húháznak. A jobbra lévő Hoyle és North hallgattak. Mert ők túlságosan nagymenők voltak ahhoz, hogy valaha is húházzanak. Mindenesetre, a saját szemünkkel láttuk

a bizonyítékot. Végre-valahára! A megdönthetetlen bizonyítékot. Egy kőkori lakóhelyen nemcsak Neander-völgyiek vagy csak Homo sapiensek éltek, hanem a kettő együtt. A két nép még csak nem is egymás mellett, hanem együtt élt, legalábbis ezen a helyen. Békésen. Ami bizony szédítő implikációkat eredményezett...

Megpróbáltam megszámolni őket, de nem volt egyszerű, mivel folyton mozogtak, ráadásul füstfelhők hömpölyögtek a látóteremben. Mindenesetre, úgy becsültem, hogy tizenöt-húsz ember van ott, bár persze többen is lehettek a tábortüzek körül félkörívesen elhelyezett kunyhókban.

És gyerekeket is láttam – na, az még érdekes volt! A kevés számú elérhető minta alapján úgy tűnt, kétféle gyerek él a táborban. Két különböző megjelenésű. Nem vagyok szakértő, de a legtöbbje teljesen normálisnak látszott. Kettő azonban nem. Ők nyilvánvalóan Neander-völgyiek voltak, az az aránytalanul nagy fejük messziről elárulta őket. Összebújva ültek a tűznél, és valamilyen munkát végeztek, de hogy mit, azt nem láttam abból a távolságból. Mindenki dolgozott. Ebben a világban nem létezett gyerekkor – ahhoz túl rövid volt az élet.

– Látja őket? – suttogta izgatottan Atherton. – Ez valami csodálatos.

Nekihevült múltjárók beszéltek a diktafonokba, és olyan gyorsasággal köpték a szavakat, mint a géppuska a golyót. Atherton leírta a gyerekeket. Lingoss azt latolgatta, hogy az ott egy állandó település-e, vagy egy prédát hajszó vadászcsapat ideiglenes szállása. Igaz, a tábor nem tűnt különösebben állandónak, de bőrrel beterített kunyhókat nehéz úgy építeni,

hogy tartósnak látszódjanak. North az építményekre összpontosított, és azt találgatta, hogy ki építhette őket. A hagyomány úgy tartja, hogy a Neander-völgyiek korlátozott tudással és képességekkel rendelkeztek – csak barlangokban laktak. Hát itt nem. Errefelé aligha léteztek barlangok. Amit sajnáltam egy kicsit, mert szívesen megnéztem volna egy-két barlangrajzot.

És fák sem voltak. De akkor mire terítették a bőröket?

– Mamutcsontok – szólalt meg mellettem Atherton, mintha kitalálta volna, hogy mi jár a fejemben. – Nézze! Agyarak és hosszú csontok, azokra vannak rárakva a bőrök! Kíváncsi vagyok, hogyan rögzítették őket. – Miután elhallgatott, vacakolni kezdett a felszerelésével.

– Igen! – válaszoltam, és megpróbáltam nem törődni a fagyos széllel, mialatt levettem a kesztyűmet, hogy ismét állítsak a berendezésen. – De ettől felnyílik egy egészen új gilisztakonzerv, nem igaz? Ez egy állandó hely? Nézze csak, ott oldalt! Van egy sor mamutagyar, amiket feldíszítettek valamivel. Tollakkal, vagy színes kövekkel? Nem látom jól... Azok talán áldozati ajándékok. Kidekorálták az agyarakat, hogy ezzel biztosítsák a jövőbeni sikereket? És ha igen, akkor ez egy hordozható szentély, amit mindenhová magukkal visznek, hogy sikert hozzon nekik?

– Vagy törzsi totem – suttogta izgatottan Atherton. – Hát nem lenne óriási...?

Észrevettem, hogy Guthrie őrnagy a szemét forgatja.

– Továbbá – tette hozzá Sykes, akinek a hangját a földugóból hallottam –, nem tudom, hogy maguk látják-e onnan, de azok az

emberek mamutcsontokkal táplálják a tüzet. Érzik a szagot?

– Magától értetődik! – vágta rá nagyképeűen North. – Használd egy kicsit az agyadat! Itt nincs fa. És a zsír sokkal több meleget ad.

– És ezt neked el is hiszem – felelte Sykes, amire North komor hallgatással válaszolt. Én meg úgy éreztem, nem ártana, ha az utóbbi elkezdni humorérzékét kifejleszteni magának. Még hozzá minél hamarabb.

Amennyire meg tudtam ítélni, a két faj tökéletesen integrálódott. Együtt ültek valamennyi tűz körül. Szerszámokat adogattak körbe, és elmélyülten vizsgálgatták őket.

Az egyik Neander-völgyire összpontosítottam, aki törökülésben üldögélt, és dolgozott valamin, amit az ölében tartott – talán egy fejszén. Elég ügyesnek tűnt, mindkét kezét használta, részrehajlás nélkül. Hallottam a kovakőnek ütköző kovakő csengését. Szilánkok röpködtek. Egy másik férfi – egy modern ember – közelebb hajolt, hogy megnézzze, mit ügyködik a társa. És ők ketten kommunikáltak – ami rendkívüli volt.

A mi korunkban a legfrissebb elgondolások úgy szóltak, hogy a Neander-völgyiek nem voltak mások, mint nehézkes mozgású majmok – aminek sűrűn ábrázolják őket a filmekben és a holókon. Pedig az agyuk nagyobb volt, mint a miénk, csak máshogy működött. Az a jókora szemüregük elfoglalta a homloklebeny elől a helyet, ami miatt kevésbé tudtak alkalmazkodni a változó körülményekhez. Ami még fontosabb, korlátozta a szociális gondolkodásukat is, és emiatt inkább kisebb közösségekben éltek. A kisebb közösségekben pedig csökkent a túlélési arány az ilyen zord időszakokban.

Lehetséges, hogy az együttéléssel mindkét faj jól járt? A Neander-völgyiek erősek, szívósak, valamint kitűnő vadászok voltak – a Homo sapiensek jobban alkalmazkodtak, és alkalmasabbak voltak rá, hogy a gondolkodással megoldást találjanak a problémákra. És valamennyien tudtak kommunikálni. Ha nem is beszéltek egymással, bizonyosan kommunikáltak. Lehet, hogy nem szavakkal, de a hangok és gesztusok kombinációjával kölcsönösen megértették egymást.

Tudtam, hogy a Thirsk népe a plafonig ugrik lelkesedésében, amint meglátja a felvételeket. Alig vártam, hogy visszatérjek, és megmutassam nekik az egészet. Szenzációs anyagot készítettünk, bár gyanítottam, hogy Markham csalódott lesz a szőrmebikinek hiánya miatt.

Továbbra is három csoportra szétválva lapultunk a tábor körül. Aktív üzemmódban hagytuk az adóvevőnket, így hallhattam, hogyan suttognak és dörmögnek egymásnak az újoncok meló közben – hogy mennyire fáznak, hogy így vedd fel azt, meg úgy vedd fel am azt, hogy készíts egy közelit arról, amit az az asszony csinál, hogy te jó ég, de bitang hideg van, és így tovább. Csendesen és balhémentesen múlt az idő. Mindent felvettünk, amit csak láttunk. A biztonságiak vigyáztak ránk, mert mi bizonyosan megfélekedtünk az afféle apróságokról, hogy néha nézzünk a hátunk mögé is.

A nap, ami eleve nem strapálta magát, hogy melegítsen minket, eltűnt egy alacsonyan elterülő, szürke felhőtakaró mögött. A szél gyászosan dalolt a száraz fűben. Átkozottul hálás voltam, amiért egy olyan korban élek, amelyben létezik központi fűtés, rengeteg forró tea és csokoládé. Ebben a

korszakban az átlagos élettartam jóval harminc alatt volt, a nők és a férfiak, a Homo sapiensek és a Neander-völgyiek esetében egyaránt. Jómagam évek óta halott lettem volna.

Már vagy ezredszerre mozgattam meg keményre fagyott és egyre durvábban görcsölő lábamat, és kezdtem azon gondolkodni, hogy talán túl elhamarkodottan mondtam nemet Rapson professzor fűthető csizmájára, amikor hirtelen kiáltás harsant a táborban. Az emberek talpra ugrottak, és felmarkolták a fegyverüket, amiket folyamatosan karnyújtásnyi távolságban tartottak. Mindenki állt, és egy bizonyos irányba nézett.

Arrafelé, a távolban egy alak állt egy kisebb domb tetején. Kiabált, és egy bizonyos módon lengette a lándzsáját, aztán eltűnt a szemünk elől.

Pár pillanatra csend támadt, aztán az egész tábor felbolydult. Másodpercekkel később az összes, hadra fogható ember egyetlen hosszú sorban ügetett a domb felé, fegyverrel a kézben.

– Max? Mit gondol erről? – érdeklődött Guthrie.

– Az egyértelmű, hogy megláttak valamit – válaszoltam elgondolkodva. – Lehetséges, hogy egy másik embercsoportot, bár ez nem túl valószínű, tekintetbe véve, hogy nagyon kevés ember élt ebben az időben. Úgyhogy sokkal valószínűbb, hogy olyasmit láttak, amire érdemes vadászni. Vaddisznót vagy bölényt. Valamit, ami elég nagy ahhoz, hogy mindannyian kellenek az elejtéséhez.

– Mamutot? – vetette fel Atherton, és olyan izgatott lett, hogy a szeme nem egyszerűen csillogott, hanem szikrát hányt. – Lehet,

hogyan látják egy mamutot?

– Egy mamutot biztosan nem – feleltem higgadtan. – Azok csordában élnek. Sok mamutot láthatnak. Őrnagy, kérem, mondja meg az embereinek, hogy mostantól ők irányítják az én embereimet! Az elsődleges feladatuk: megakadályozni, hogy a túlságosan lelkes újoncok undorító, pépes pacákká változzanak.

Hallottam, hogy az őrnagy elkezd utasításokat osztogatni, és magam is azt tettem.

– Ettől a pillanattól fogva a biztonsági kísérőktől kapnak utasításokat – mondtam halkán, de határozottan. – Készítsenek felvételeket, és dokumentáljanak, amit lehet, de aki agyontapostatja vagy felnyársaltatja magát, azt később én magam vonom felelősségre!

Elraktam a felszerelésemet, és feltápáskodtam. Ez a küldetés jobban alakult, mint amiben reménykedtünk. Úgy tűnt, szemtanúi leszünk egy őskori vadászatnak. És a préda oly sok minden lehetett: foltos hiéna, gyapjas mamut, gyapjas rinocérosz, barlangi medve, óriásszarvas.

Kicsit ideges lettem, de hogyan is várhatta volna el tőlünk valaki, hogy elszalasszunk egy ilyen lehetőséget? És nem mi indultunk vadászni. Mi csak azért mentünk, hogy megfigyeljük az eseményt. Biztosra vettem, hogy távol leszünk minden veszélyforrástól. Mi baj történhet?

7

ELINDULTUNK, és követtük a vadászokat. Persze jócskán lemaradtunk tőlük, mert katasztrófa lett volna, ha akár csak megpillantanak minket.

Messziről nézve úgy láttam, hogy a nők is a férfiakkal tartottak. Nem maradtak otthon, hogy a gyerekekre vigyázzanak, azt az öregek intézték. Mindenki ment vadászni, aki elég erős volt hozzá, nemtől függetlenül. Ha valaki tudott járni, az vadászni is tudott.

Hamarosan négy férfiből és egy nőből álló, kisebb csoport csatlakozott a fő csapathoz. Alighanem ők voltak a figyelők. Aztán egy ideig lendületes mutogatással kommunikáltak egymással, végül folytatták útjukat. Így tettünk mi is, és menet közben töprengtünk és találgattunk.

– Mamutok... – suttogta Atherton már-már révületbe esve – add meg nekem, hogy mamutok legyenek!

A múltjárók istene alighanem jókedvében volt ezen a napon, mert miután óvatosan felmáztuk egy kisebb földhalom tetejére, mamutokat pillantottunk meg. Előttünk és tőlünk balra voltak. Szétszóródtak a tundrán, de valamennyien egy irányba tartottak. Fogalmam sem volt, hogy tizenöt mamut nagy csordának számít-e vagy sem. Azt hiszem, az észak-amerikai bölények jártak a fejemben, amik akkora csordákban mozogtak a füves síkságokon, amekkora két nap alatt vonult el az ember

előtt. Mindenesetre, a tizenöt mamut is lenyűgöző látványt nyújtott.

Egy kisebb sziklacsoport mögött kuporogtunk. Guthrie és az emberei örködtek, míg az újoncok felvételeket készítettek, én meg a felügyelői kötelességemet sutba vágva figyeltem a mamutokat.

Először azt vettem észre, hogy egyfelől olyanok, mint az elefántok, másfelől meg nem olyanok. A fülük nagyon kicsire nőtt, nyilván azért, hogy csökkenjen a hőleadás. A válluk masszív volt, a koponyájuk meg kupolás, és a fejük mögött a hátuk meredeken lejtett a farukig. És a gyapjas mamut nevet igazán találónak éreztem. Mert sok szőr borította őket, rengeteg szőr. Barnás és szürke, összetapadt, hosszú szőrkötegek lógtak róluk, és ezek a lépteik ritmusában lengedeztek.

Valamennyi korosztály és méret képviseltette magát a csordában, az élen haladó mátriárkától kezdve a középben mozgó borjakig. A legnagyobb vállmagassága tíz láb lehetett, és a kicsiket leszámítva szinte valamennyien impozáns agyarakat hordoztak. Felejtsék el a szépségesen, elegánsan ívelő elefántagyarakat! Ezek előreugró, szögletes, szörnyeteg-agyarak voltak, olyan hosszúak, hogy szinte a földet söpörték.

Az állatok valami csodálatosak voltak. Igazán, valóban, fantasztikusan csodálatosak. A Föld óriásai. Lassan és méltóságteljesen vonultak. Mivel hason feküdtem, éreztem, hogy remeg alattam a föld, mialatt elvonultak előttem.

Elfordítottam a fejemet, hogy a vadászokra nézzek. Úgy becsültem, hogy tizenöten-húszan lehetnek, és kellettnek is ennyien ahhoz, hogy leterítsenek egy-egy ekkora állatot.

Ráadásul, a mamutok csordában éltek – ha valaki megtámadott egyet, alighanem a nyakába kapta az egész csapatot, tök ingyen. Nehezen tudtam elhinni, hogy ezek a rosszul felfegyverzett emberek ki tudnak fektetni egy ekkora valamit.

Pedig igen. Meg tudták csinálni. Mert nemcsak ismerték a tüzet, hanem – csodák csodája – kutyáik is voltak! Nem olyan kutyák, mint amiket mi ismerünk – ezek talán még el sem kezdtek domesztikálódni. A farkasszerű, karcsú állatok gonosznak látszottak, és amikor hirtelen eleresztették őket, vadul csaholva vágattak a csorda felé.

A mamutok felgyorsítottak, felemelték az ormányukat, és igyekeztek zárni az alakzatot. Amikor a kutyák túl közel merészkedtek hozzájuk, egy-kettő nagyokat toppantott a mellső lábával a földön.

Azt rögtön láttam, hogy az embereink tapasztalt vadászok. Pontosan tudták, hogy mit csinálnak. A gyengébb állatokra mentek. Tőlem jobbra egy embercsoport és a kutyáik körülzárták a csorda két tagját. Mindkettő felnőtt volt, de az egyik mellett ott toporgott egy nagyon kicsi borjú is – az anyja próbálta védeni, és ez jelentősen lelassította.

A vadászok szétszóródtak, és elkezdték leválasztani ezt a hármat a csordától. Kiabálva és a lándzsájukat lengetve terelték őket egy másik irányba.

Felálltam, hogy jobban lássak, persze ügyeltem, hogy takarásban legyek. De feleslegesen aggódtam, a vadászok kizárólag a mamutokat figyelték.

– Azt hiszem... – mondtam lassan, a kamerám felé tapogatózva. – Igen! Vermek! Vermek vannak arrafelé. Nem

tudom, hogy természetes eredetűek-e vagy sem. Ezt majd később kiderítjük. North és Hoyle, a maguk csapata a csordát kövesse! Sykes és Lingoss, maguk a kisebb csoportot! Főleg a kutyákról szeretnék jó felvételeket, de vigyázzanak, hogy ne lássanak meg senkit közülünk! És ne kerüljenek a mamutok lába alá! Nagyon figyeljenek! Atherton, maga velem jön!

Őrült hangzavar áradt felénk. A kutyák őrjöngve ugattak és üvöltöttek, mint a farkasok, amiktől nem sok nemzedék választhatta el őket. Az emberek ordítottak, fáklyával és lándzsával hadonásztak. Szikrák röpködtek a levegőben. Mamutok bögtek és trombitáltak.

A mamutok ügetésbe váltottak, és súlyos léptekkel, dülöngélve menekültek a tűz és a lárma elől. Leszámítva két óriási mátriárkát, amik megfordultak, és mialatt a csorda elhaladt mellettük, újra és újra felágaskodtak, és amikor visszazuhantak, a talpuk akkora erővel dobbant a földre, hogy még én is éreztem a rezgéseket. Amikor ez nem bizonyult elegendőnek, leszegték a fejüket, és rohamra indultak az őket követő vadászok ellen.

Az embercsoport azonnal kettévált, az egyik csapat jobbra, a másik balra tért ki, hogy átengedjék középen a támadókat, aztán rögtön összezártak a hátuk mögött. Ennek a csoportnak az volt a feladata, hogy lekösse a mátriárkákat, mialatt a másik eltereli és leteríti a zsákmánynak kiszemelt állatokat. Az együttműködés csodálatos példáját láthattunk. Atherton folyamatosan hadart a rögzítőjébe.

A másik csapat ezalatt a vermek felé szorította a három mamutot, és nem csekély ellenállást kellett legyőzniük. Ekkor

már szinte biztosra vettem, hogy azok a mély gödrök természetes eredetűek. Mekkora munka lett volna kiásni ilyen vermet ebben a szinte örökké fagyott földben?

Rámondtam a rögzítőmre, hogy később meg kell határoznunk a vermetek helyzetét, és azokat az adatokat is át kell küldhennünk a Thirsknek. A tartalmuk elég érdekesnek ígérkezett.

Guthrie, Atherton és jómagam tovább hasaltunk, illetve kúsztunk-másztunk a fagyos talajon. Nagy marhaság lett volna megmutatni magunkat ezeknek az embereknek. Eltekintve attól a kártól, amit egy alakulófélben lévő kultúrának okoztunk volna, sejteni véltem, milyen arcot vágna dr. Bairstow, mialatt megpróbálom megmagyarázni neki, hogy az általa vezetett intézmény egyes munkatársait miért imádják istenként egyes népek.

Persze, ebben a tempóban lassan haladtunk, és mire megfelelő helyre kerültünk ahhoz, hogy felvételeket készíthessünk, azt láttuk, a kutyáknak és a vadászoknak sikerült tekintélyes távolságra terelniük a csordától a két kisebb mamutot. A borjút sehol sem láttam. Nem tudtam, mi történt vele, mert az ősembereket figyeltem, akik a vermetek felé szorították a kiszemelt zsákmányt.

Az állatok bőgtek, a hangjuk nagyon hasonlított a modern kor elefántjainak trombitálásához. A bömbölésük végigvisszhangzott az üres síkságon, ami azt jelentette számomra, hogy a környék összes ragadozója tudni fogja, mi történik itt. Mennyi időbe telik, mire felbukkannak a közelünkben?

A két mamut félretartotta az ormányát, hogy annak ne essen

baja, és a fejét jobbra-balra lengetve kaszált az agyaraival. A kutyák dühödten ugattak, odarohantak az óriásokhoz, belemartak a lábukba, és gyorsan eliszkoltak. Az egyik nem volt elég gyors, és máris kétségbeesetten vonyítva repült a levegőben.

Az emberek kiabálta, a mamutok felé döfködtek a lándzsájukkal, és lassú hátrálásra kényszerítették őket. Azok, akik fáklyát is tartottak a kezükben, az állatok orra előtt lengették az égő fadarabokat. Ahogyan az imént a mátriárcák tették, ezek az állatok is ágaskodtak, és az elülső lábukkal döngették a földet. Úgy becsültem, hogy tizenkét-tizenöt ember lehetett előttünk, és talán még fél tucat foglalkozott a csordával. Úgy tűnt, szánalmasan kevesen vannak ahhoz, hogy ekkora állatokat leterítsenek. Sőt, meglepett, hogy hajlandóak voltak vállalni a kockázatot. Másrészt, egyetlen ilyen zsákmány hetekre ellátta ennivalóval az egész csapatot, ráadásul ott volt még a bőr, amit hordhattak, és a csontok, amiket elégethettek.

Mialatt én filmfelvételeket készítettem, Atherton folyamatosan magyarázott a rögzítőjébe. Mint minden hasonló esetben, minden figyelmünket az kötötte le, ami előttünk zajlott – csodás lehetőség volt, egyetlen pillanatot sem akartunk kihagyni –, és Guthrie-ra hagytuk, hogy vigyázzon ránk, mentse meg minket a célt tévesztett lándzsadöfésektől, kutyaharapásoktól, és hogy átgázoljon rajtunk egy feldühödött mamut, vagy véletlenül felgyújtson minket egy túlságosan lelkes kortárs. Hát... soha, senki nem állíthatta, hogy a Biztonsági Részleg munkatársainak könnyű élet jutott.

Hallottam, hogy az őrnagy az adóvevőbe beszél – ő tartotta a

kapcsolatot a többi csapattal.

– Mindenki rendben – közölte aztán velem, és tovább örködött mellettem. – Hoyle és North a nagy mamutokat kergető csoportot figyelik. Sykest és Lignost majdnem kilapította az a borjú, amit az előbb láttunk. Elmenekült, de ők ketten rajta tartják a szemüket, és megpróbálják visszaterelni a csordához.

Az eseményeket figyelve bólogattam. Senki sem halt meg, és még csak nem is haldoklott. Egyelőre jól álltunk. Közeledett a vadászat csúcspontja. A két mamut már sehová sem menekülhetett.

Az egyik egy pillanatig még a peremen imbolygott, aztán egy utolsó, rémült bömböléssel beledőlt a verembe, és eltűnt a szemünk elől. A másik, akár elkeseredésében, akár mit tudom én, leszegette a fejét, és nekirontott a vadászoknak. Az emberek félrevetették magukat, hogy utat nyissanak neki. Ekkor éreztem át igazán, hogy milyen veszedelmes vállalkozások voltak ezek a vadászatok. Minden bizonnyal gyakran fordultak elő halálesetek. A súlyos sérülések az élet mindennapi velejárójának számítottak. Az esélyek mindig a mamutoknak kedveztek. Minket egyvalami támogatott: az emberi leleményesség. A rohamozó mamut diadalittasan trombitálva vágatott a csorda után, bele a sűrűsödő félhomályba.

A távolban a mátriárok alighanem felfogták, hogy mára ennyi volt, és visszahuppantak a talajra. A csordát kergető vadászok is rájöttek, hogy megvan a zsákmány, és egyből elindultak visszafelé. A mátriárok megfordultak, és követték a csordát, ahogyan az a példány is, amelyik elmenekült. Reméltem, hogy a borjúnak sikerül visszatalálnia a többihez, de

egy ilyen apróság hogyan is maradhatott volna életben ezen a helyen az anyja nélkül...

Ismét a veremre fordítottam a figyelmemet. Három-négy ember beleugrott a gödörbe, aztán egy utolsó, szörnyű bőgést hallottam. A halálsikolyt. Aztán csend következett.

A vadászok meglepő gyorsasággal kapták szét a tetemet. Természetesen más ragadozók is hallották azt az utolsó trombitálást. Pár kardfogú simán elkergethette az embereket, hogy aztán felzabálja mások munkájának gyümölcseit. El tudtam képzelni, hogy ez sokszor megtörténik ebben a korban. Az a rengeteg erőfeszítés, a sérülések, aztán jönnek a tigrisek, és elragadják a hetekre elegendő ennivalót. Milyen csalódottak lehettek a vadászok, valahányszor üres kézzel tértek vissza a táborba. Ráadásul, ezen az éghajlaton, ha kimaradt egy-két étkezés, az a nagyon öregeknek és a nagyon fiataloknak végzetes lehetett. Ha körülnéztem a barátságtalan tájon, és az itt élő, profi gyilkosokra gondoltam, csodával határosnak éreztem azt, hogy az emberi faj fennmaradt egyáltalán.

Persze, ezt a csoportot egyelőre nem fenyegette a kihalás réme. Úgy állítottam a kamera fókuszát, hogy közeli felvételeket készíthessek róluk. Ekkor már elkezdtek kiadogatni a veremből a véres húsdarabokat. Az ottani emberek többsége a modern Homo sapiensek közé tartozott. Ebben a vadászcsapatban a Neander-völgyiek kisebbségben voltak, és ők is eléggé idősnek tűntek. Idekint egyetlen Neander-völgyi fiataalt sem láttam. Csak a táborban voltak Neander-völgyi gyerekek – azok a nagyfejű apróságok.

Atherton ügyesen dolgozott a kamerájával, ezért

leeresztettem az enyémet, és hátrébb vonultam, hogy gondolkodjak egy kicsit. Igazából nem sok értelmét láttam töprengeni, mivel csak annyi információ állt a rendelkezésemre, amennyit ettől az egyetlen, kicsi csoporttól kaptam, de úgy éreztem, nem árt vetni egy pillantást a tényekre.

Tehát, ebben az embercsoportban a Homo sapiens/Neander-völgyi arány 4:1 volt. Az összes gyerek között csak kettő Neander-völgyi akadt – mindkettőnek aránytalanul nagy volt a feje –, és egyiknek sem láttam az anyját. Tételezzük fel, hogy az anyák behaltak a szülésbe, ami számtalan oknál fogva megtörténhetett, de tegyük fel... csak tegyük fel...

Az emberi újszülöttek koponyájának vannak puha részei, hogy a fejük biztonságosan áthaladjon a szülőcsatornán. Tegyük fel, hogy a Neander-völgyiek koponyájában nem voltak kutacsok. Mert a homloklebenyük nem volt elég nagy ahhoz, hogy szükségük legyen kutacsra. Ez eredetileg nem okozott gondot, de tegyük fel, hogy amikor a Neander-völgyiek már jobban éltek, és a testük egyre nagyobb lett, a fejük is megnőtt. Aztán pedig, tegyük fel, hogy elértek egy méretet, amikor a babák már nem tudtak biztonságosan megszületni. Tegyük fel... csak tegyük fel... hogy a Neander-völgyiek azért haltak ki, mert nem tudtak sikeresen szaporodni. Mert a szülésbe behalt a gyermek, az anya, vagy mindkettő. Márpedig, ha egy faj nem képes szaporodni, akkor kihal.

A mai emberek közül sokan hordoznak magukban Neander-völgyi géneket, vagyis a két faj egyedei bizonyosan huncutkodtak egymással annak idején. A Homo sapiensek

gyermekai életben maradtak. A vegyes szülőktől származók néha életben maradtak. A Neander-völgyi szülők gyermekei ritkán maradtak életben.

Rámondtam a rögzítőmre, hogy ezt a témát is ajánlanom kell egy alaposabb kutatáshoz.

Amikor megint odanéztam, a vadászok épp egy véres agyart emeltek ki a veremből, amit pár másodperc múlva a párja követett. Hogy ezeket szinte azelőtt távolították el, mielőtt nekiálltak volna feldarabolni a zsákmányt, az azt jelezte, hogy különleges jelentőségük van. A tisztelet, amivel bántak velük, engem meggyőzött arról, hogy a kidekorált mamutagarak valamilyen fajta vallási jelentőséggel bírnak.

A helyszínen feldarabolták a zsákmányt, de csak kevés ember dolgozott magán a tetemen. Néhányan becsomagolták a húst, hogy előkészítsék a szállításhoz, míg a többiek – a többség – a verem körül álltak, és a lándzsájukat készenlétben tartva figyelték, hogy előbukkan-e valami a félhomályból. Egy-kettő idegesnek tűnt: ide-oda kapkodták a fejüket, és nagyokat szimatoltak. A csomagolók véres bőrökbe tekerték a húst, amiket aztán mások a vállukra vettek.

Befutott a másik csoport, az, amelyik a csordát hajszoalta az előbb. Egyikük a jobb karjával tartotta a balt, és az arca láthatóan eltorzult a fájdalomtól, de a többiek sértetlennek tűntek. Kiáltás hallatszott, amit én üdvözlésnek vettem – ám lehetett kérdés is.

Végül, mialatt a hideg, sötét éjszaka kezdett rátelepedni a tájra, valaki harsány kiáltást hallatott, mire mindenki kimászott a veremből, aztán a vállukra vettek mindent, amit csak elbírtak,

és elindultak a tábor felé. Egyes oszlopban mentek, és gyorsan haladtak. Ketten elől futottak, középen egy csoport cipelt, amit csak bírt, míg a legtöbben hátul maradtak, és ideges pillantásokkal pásztázták a környezetüket.

Mitől tartanak? – kérdeztem magamtól. – Medvéktől? Farkasoktól? Kardfogú tigrisektől?

De persze bármi előbukkanhatott a sötétségből, hogy elragadja a fáradságos és veszélyes munkával szerzett zsákmányt. Nagyon könnyen megtörténhetett. Az őseemberek egy perc szünetet sem kaptak. Nem voltak karmaik, sem agyaraik, és a tápláléklánc alján helyezkedtek el. A legtöbb állat veszélyes volt számukra.

Hirtelen hallani véltem, hogy valahonnan a távolból bömbölés száll felénk.

– Mindjárt besötétedik – mondta halkán Guthrie. – Nem lesznek messze a tábortól, mire eltűnik a fény. Nézze, mennyi vér folyt szét ott! És nem szedték szét az egész mamutot. Okosak! Amit hátrahagytak, az csaliként szolgál. Abban reménykednek, hogy a ragadozók ide gyűlnek, hogy felzabálják a maradványokat, és így békén hagyják őket.

Engedtem, hogy a társaság eltöltsön pár percet a veremnél, közben persze lefilmeztük a helyszínt és a maradványokat. Két farkas-kutya nem élte túl a vadászatot, és róluk is készítettünk pár felvételt. Guthrie-nak igaza volt – rengeteg vér vöröslött körülöttünk, és bár igyekeztünk kikerülni, óhatatlanul beleléptünk, beletérdeltünk, és ahogy illik, alaposan összekentük magunkat, szépen, bőségesen.

Ami nem volt bölcs húzás, mint az hamarosan kiderült.

Megint üvöltést hallottam, és ez már közelebbről érkezett, mint az előző.

Guthrie felkapta a fejét, és megszólalt:

– Figyelem, mindenki! Hangot le! Most! Bejelentkezést kérek!

– Maxwell – mondtam halkán, aztán Atherton, Hoyle, North, Gallaccio, Keller és Cox követték a példámat.

Evans jelentette, hogy ő, Lingoss és Sykes szem elől tévesztették a borjút a sötétben, és a komp közelében járnak.

– Azonnal vigye be őket! – parancsolta Guthrie. – És senki sem távozzhat. Mi is indulunk vissza. Múltjárók: szedjék össze a felszerelést! Azonnal!

Engedelmeskedtünk. Ez egyszer, kivételesen, senki sem kezdett vitatkozni.

– Jól van – mondta aztán az őrnagy –, a legfontosabb, hogy eltűnjünk erről a helyről. Pillanatnyilag a környék összes éhes ragadozója errefelé tart. Én megyek elől, Keller középen, a sort Gallaccio és Cox zárja. Egyes oszlopban haladunk. Max, ügyeljen a térdére!

– Vettem – válaszoltam fojtott hangon, és nekiindultunk a sötétségnek.

Kocogtunk, mert az adott körülmények között ez volt a legjobb megoldás. Nem futhattunk, mert akkor elkezdtünk volna zihálni, és nem hallottunk volna semmit. Csak egy laza kocogás, amivel egyfelől azért haladtunk is, másfelől láthattuk is, hogy hová megyünk, ráadásul, ha elesünk, ennél a sebességnél nem szenvedünk súlyos sérülést. A terep nem volt vészes, és a hold már az égen járt. A felszerelés nem terhelt le minket túlságosan. Biztosra vettem, hogy sikerülni fog.

A térdem egész jól bírta. A többiek között ügettem, éreztem a szívverésemet, és igyekeztem halkán fújtatni, mialatt kellemes tempóban kocogtunk azon a több tízezer évvel ezelőtti, kihalt tájon.

Aztán megálltunk, hogy ellenőrizzük a helyzetünket. Visszafelé nézve, láthattam a messzeségben az őskori tábortüzek fényét. Nem voltam biztos benne, de mintha sült hús illatát éreztem volna a szélben. Felnéztem a tágas égre, és tudtam, hogy soha többé nem fogom ennyire fényesnek látni. Ezermillió csillag pislákol odafent. Hatalmas, aranyló hold lebegett a láthatár felett, a fényében hosszú árnyékok vetültek a talajra. A szél még ekkor is fújt, a fű is zörgött. Hópelyhek szálltak a levegőben.

És valami követett minket.

Cox és Gallaccio teljes töltetre állították az energiafegyverüket. Hallottam a pisztolyok halk visítását.

– Nem vagyunk messze – jelentette ki Guthrie. – Kicsivel több mint fél mérföldet kell megtennünk. Mindenki jól van?

Költői kérdés hangzott el. Nem volt más választásunk, mint hogy jól legyünk. Ha nem lettünk volna jól, és utolért volna az a valami, ami mögöttünk járt, akkor rövid idő leforgása alatt még kevésbé jól lettünk volna.

Furcsa hangot hallottam, aztán erős fény villant, amikor Cox beleküldött egy töltetet a sötétségbe. És ekkor szemeket láttam. Mindenhol. Aranyszínű, csillogó szemeket.

Én is előrántottam a kábítófegyveremet, bár az csak közlelről hatásos, ezért gyanítottam, hogy már egy kardfogú nyelőcsövében kell lennem ahhoz, hogy igazán hatásos legyen.

Az újoncok nem kaptak fegyvert, mert ha én jól végeztem a munkámat, akkor nem volt rá szükségük. Ennélfogva a legkevésbé sem lepődtem meg, amikor Atherton előhúzott egy tekintélyes méretű és teljességgel illegális rugós bicskát, ami nyilván standard felszerelési eszköznek számított a bankszakma dolgozói között, és amivel ekkor szerzett magának néhány piros pontot. Hoyle elővarázsolt egy gázspray-t, aminek a tartálya kékben játszott, míg a miénk vörösben, vagyis a jó ég tudta, honnan szerezte. De nem érdekelt, és neki is adtam egy piros pontot a találékonyságáért. Valamennyien North-ra néztünk, aki kicipzározta az egyik zsebét, és kibányászott belőle egy kis méretű, aranyszínű kapszulát.

– Aha, halálra rúzsozza őket, ha közelebb merészkednek? – érdeklődött Cox vigyorogva.

– Ez egy olyan szonikus önvédelmi izé – felelte North, és a szeme sem rebbent. – Ha közelebb jön, szívesen megmutatom, hogy mire képes.

– Mennünk kell! – jelentette ki fennhangon Guthrie.

Ismét elindultunk, de valami megváltozott. A csillogó szempárok gazdái immár nem mögöttünk voltak, hanem mellettünk, és tartották az iramot. Aztán Guthrie bekapcsolta a kézilámpáját.

Én addig csak állatkertben láttam oroszlánt, és igazi tigrist meg még soha, sehol. De ekkor láthattam egyet. Magasabb volt egy asztalnál, a bőre barna és arany árnyalatokban pompázott, a szeme ridegen, vészjóslóan csillogott. De mindenekfelett azokra a hatalmasan ívelő agyaraira emlékszem. Lekuporodott a fényben, és ránk vicsorgott, így megláttuk a többi fogát is,

amelyek nem sokkal voltak kisebbek az agyarainál. Valamilyen oknál fogva a mancsa is lenyűgözött, ami hatalmas és puha volt, és szétterült a földön, hogy jó támasztékot adjon neki. Ezek a macskák hírből sem ismerték a félelmet, az emberi lények nem sok veszélyt jelentettek rájuk. Láttam, hogy megfeszíti az izmait az ugráshoz, de Cox gyorsan küldött egy adag folyékony tüzet a lába elé, mire elugrott a töltet elől, és beleveszett az éjszakába.

– Több is van! – kiabálta Hoyle. Naná! Nem lepődtem meg, láttam én a *Jégkorszakot*, kérem szépen. Falkában vadásztak. És ekkor speciel ránk vadásztak.

– Maradjanak együtt! – harsogta Guthrie. – Ne hagyják, hogy elválasszák magukat a csapattól! Húzódjanak minél közelebb egymáshoz! Ne fussanak! Ne essenek pánikba! Maradjanak együtt!

Megtettük. Mindent jól csináltunk. Együtt maradtunk, gyorsabban ügettünk, de nem futottunk. A biztonságiak jobbra-balra pásztáztak a kézilámpákkal. Láttam, hogy legalább három, de valószínűleg négy nagy macska van mellettünk. És feltételeztem, hogy mögöttünk is lehet néhány.

– Mindjárt ott leszünk – zihálta Guthrie. – Félnek az energiapisztolytól! Nyugalom, sikerülni fog!

És amikor már majdnem célba értünk, Atherton megbotlott. Hoyle nekiszaladt hátulról, aztán én is nekik ütköztem, és mindhárman elzuhantunk, ahogy illik egy ilyen helyzetben. Rögtön gurultam egyet, és feltartottam a kábítófegyveremet. Valaki felrántott a földről. A biztonságiak körös-körül célzott lövésekkel tüzeltek az éjszakába. Most még több szempár villogott körülöttünk, mint az előbb. Valami mély horkantással

vágtatott felénk. Cox lőtt, és vállon találta az állatot. Megégett macska szörnyű bűze csapta meg az orromat, a tigris pedig felvisított fájdalmában, és egy szempillantás alatt beleveszett a sötétségbe. Egyre közelebb és közelebb merészkedtek. Tudtam, ha egyesével támadnak, akkor el tudjuk úzni őket, de ha valamennyien egyszerre rontanak nekünk, akkor végünk. És ezek az állatok falkában éltek, vagyis képesek voltak csapatban, összehangoltan vadászni. Gyanítottam, hogy bármelyik pillanatban megindíthatják a rohamot. Észrevettem, hogy lelapulnak, és kicsit tekergőznek, ahogyan a macska teszi, mielőtt ráveti magát a prédára. Bár ezek azért más súlycsoportban versenyeztek, mint a házimacskák. Elképzeltem őket, amint egy több yardos ugrással ránk vetik magukat, azokkal a szörnyű agyarukkal felhasítják a torkunkat, és a havat vörösre festi a vérünk...

Atherton és Hoyle ordítottak, ugráltak, és fel-alá lengtették a karjukat. Megpróbálták a valóságosnál nagyobbak és veszélyesebbnek mutatni magukat. North kinyújtotta a karját, és fülszaggató hang hasított az éjszakába. Aztán a másik irányba nyújtotta az ujjnyi izét, és megint egy másikba – a tigrisek pedig visszavonultak. De nem mentek messzire, és a hang fokozatosan elhalkult, mígnem elviselhető fütyüléssé gyengült. Viszont adott nekem egy ötletet, és a kompot hívtam. Sykesnak és Lingosznak aligha lehetett fogalmuk a dologról, de Evans tudott róla. Úgy számoltam, hogy ha elég közel vagyunk a komphoz, akkor működni fog. Ha beszerelték. Ekkor azt kívántam – nem először –, hogy bárcsak jobban figyeltem volna, amikor Leon beszélt hozzám.

– Aktiválják a szonikus sikolyt! – parancsoltam, miután az újoncok jelentkeztek. – Szonikus sikoly! Azonnal!

Egy jó darabig semmi sem történt, legalábbis a látszat szerint. Túl messze vagyunk ahhoz, hogy hatékony legyen? Aztán észrevettem. Furcsa jelenség zajlott a hallható hangtartomány peremvidékén. Mintha táblán sikló körmök csikorgása szólt volna a fejünkben. Vagy mintha alufóliára haraptunk volna. Mintha cefetül másnaposak lettünk volna. A csillagok táncre perdültek odafent, a föld mozogni kezdett a talpunk alatt. Aztán régről ismert, undok fájdalom jelentkezett a mellkasomban.

De a kardfogú tigrisek menekültek. A rohadt életbe, tényleg menekültek! Az egyik percben a világunk még tele volt óriási, éhes macskákkal, a következőben pedig elhúztak. Hallottam, hogy Guthrie mond valamit, és pár pillanattal később, hála az égnek – pontosabban az őrnagynak –, elhallgatott a sikoly.

A csend majdnem olyan kint okozott, mint az, ami az előbb zajlott. Azt hittem, mindjárt hányni kezdek. Tántorogtam egy kicsit, de vettem pár mély lélegzetet, és az rendbe hozott. Megjegyeztem magamnak, hogy meg kell mutatnom Leonnak, mennyire hálás vagyok neki, még hozzá igen gyakorlatias módon.

Lassan felegyenesedtünk, és összeszedtük magunkat.

Guthrie ismét aktiválta az adóvevőjét, és megszólalt:

– Eresszék le a rámpát! – Az újoncok felé fordult, és rájuk parancsolt: – Gyerünk! Már csak néhány száz yard. Keller, maga velük megy! Fedezzük önöket. Menjenek!

Futásnak eredtek, és hamarosan már csak a lépteik dobolását hallottam, majd az is elhalt. Mi, akik maradtunk, hátrafelé

lépkedve tartottunk a komp felé. A lámpákkal pásztáztuk a környezetünket, a fegyverünket folyamatosan magunk elé szegezve, lövésre készen tartottuk, de már feleslegesen tettük. A kardfogúak nem tértek vissza.

Evans hamarosan jelentette, hogy biztonságosan megérkeztek, és egy perccel később mi is elértük a kompot.

A rámpa leeresztve várt minket. Evans a tetején állt, a fegyverét felemelve tartotta, Keller pedig az aljánál őrködött.

Felrohantunk a rámpán, és belevetettük magunkat a TK2 meleg, hívogató belsejébe. Evans becsukta a rámpát, és... biztonságban voltunk.

Rászántam pár percet, hogy kilihegjem magamat. Előredőlve, a kezemmel a térdemen támaszkodva vártam, hogy kitisztuljon a fejem. Még ekkor is erős hányinger gyötört, és szédültem is. A padló mintha mocorgott volna a talpam alatt, a falak pedig hullámoztak, amit szerfelett idegesítőnek találtam.

Mire ismét felnéztem, Guthrie már nekilátott, hogy elrakja a fegyvereket, míg az újoncaim egy rakásra verődve ácsorogtak a komp másik végében.

Azonnal tudtam, hogy baj van.

– Mindenki megérkezett, Miss Sykes? – kérdeztem a hivatalos küldetésvezetőtől.

– Igen, de...

– Megsérült valaki?

– Nem...

– Minden felszerelés megvan?

– Igen, de...

– Elvégezték az ELIT és a FELIT eljárásokat?

– Igen, de...

– Rendben, nincs okunk itt lebzselni. Húzzunk el innen!

Nem voltam abban a hangulatban, hogy tovább időzzek az őskorban. Akit elért a szonikus sikoly, az pocsékul érezte magát, és még rosszabbul nézett ki. Nem vágytam másra, mint hogy hazaérjek, elheverésszek a forró vízzel teli kádban, és köszönetet mondjak a múltjárók istenének, amiért nem az őskorban élek. A szonikus sikoly kellemetlenebbik végére kerülni nem egy felhőtlen élmény. Még Guthrie is úgy nézett ki, mint aki mindjárt kidobja a taccsot, márpedig a műszakiak nem szeretik, ha telehányjuk a kompjukat.

– Számítógép, indítsd az ugrást! – rendelkeztem fennhangon.

– Ugrás indítva!

8

ÉS MEGÉRKEZTÜNK – épen és egészségesen tértünk haza. Milyen izgalmas nap!

Figyeltem Sykest, mialatt működésbe hozta a fertőtlenítő lámpát, és vártam, hogy a ronda, kék fény megöljön minden kórokozót, amit esetleg magunkkal hoztunk a pleisztocénból.

Azt hittem, az újoncaink ész nélkül elrohannak majd, hogy feltöltsék a felvételeket. Hogy szeretnék megosztani egymással az élményeket és a felfedezéseiket. Vagy legalábbis elrohannak a bárba egy jól megérdemelt italra. Már persze azok után, hogy túléltek a Gyengélkedő borzalmait. Vagy talán éppen azok miatt.

De nem tették. Jó, azok, akik megtapasztalták a szonikus sikoly minden gyönyörét, továbbra is rosszul néztek ki, de azt vártam, hogy Sykes és Lingoss toporzékolva várják majd, hogy mehessenek. És nem ezt tették. Csak ácsorogtak, és tétován babrálták a felszerelést.

Ha mindez nem lett volna elég, különös csend uralkodott a kompban.

Valami nem stimmelt.

Összenéztem Guthrie-val, aki biccentett, és összefonta a karját a mellkasán.

Én meg az enyémen az enyémet. És ekkor megszólaltam:

– Jól van, emberek... senki sem sérült meg, ugye?

Valamennyien a fejüket rázták.

– Hát, akkor mehetünk! – folytattam, és a vállamra vettem a zsákomat.

Egyik sem mozdult.

Jó, ez már egyértelműen bajt jelzett. Visszaeresztettem a zsákomat a padlóra, és körülnéztem, hogy megkeressem a leggyengébb láncszemet. Először Athertonra gondoltam, de az, hogy hallgatott, még nem jelentette azt, hogy nem vállalta volna a máglyát a társaiért. North volt a következő jelöltem. Kíváncsi voltam, milyen gyorsan köpi be a többieket.

Be kell vallanom, ebben a szakaszban még arra gondoltam, hogy eltörtek egy kamerát, vagy a pillanat hevében valaki elfelejtette megnyomni a „felvétel” gombot, és nem örökített meg egy érdekes jelenetet. Megesik az ilyesmi, nem kell nagy hűhót csapni miatta.

Vártam, hogy North megszólaljon, de nem tette meg. Csak bámulta a padlót, és kussolt.

De ez a hallgatás rengeteg mindenről árulkodott.

És nem csak az én embereimmel volt gond. Evans minden tőle telhetőt megtett, hogy láthatatlanná váljon.

Végül Lingoss volt az, aki megszólalt:

– Szóval... az van... – Eddig jutott, és itt megakadt.

– Igen? – kérdeztem éles hangon, és továbbra is arra számítottam, hogy valaki mindjárt felmutat egy törött tárgyat. – Mi van?

Lingoss nem felelt, és ekkor meghallottam. Egy vékonyka hangot a mosdófülke felől. Guthrie azonnal előrántotta a pisztolyát, és felcsattant:

– Félre! Távolodjanak el a fülkétől! Mindenki!

– Ne! – kiáltott riadtan Sykes, és kétségbeesetten integetett. – Ne lőjön!

Szörnyű gyanú ébredezett bennem. Mit gyanú, bizonyosság. Elhültem és elborzadtam, mert azonnal, minden kétséget kizáróan tudtam, hogy mi történt.

– Mit műveltek? – hörögtem, és még én sem ismertem fel a saját hangomat.

A csend folytatódott, aztán Guthrie felkiáltott:

– Válaszoljanak! – És ezt olyan hangon tette, hogy az övét sem ismertem fel.

Lingoss tett egy lépést előre, és belekezdett:

– Mi nem akartuk, de maga annyira sietett... Mi csak adni akartunk neki pár percet, hogy kifújja magát, de aztán gyorsan távoztunk, és mi próbáltuk elmondani önnek, aztán már késő volt...

– Mit műveltek? – kérdeztem ismét.

Guthrie intett Coxnak, aki a fülkéhez lépett, és megmarkolta a kilincset. Az őrnagy az ajtóra szegezte a pisztolyát, és fojtott hangon azt mondta:

– Háromra. Egy. Kettő. Három!

Cox gyors mozdulattal kinyitotta az ajtót.

A kurva életbe! A kurva, kurva, kurva életbe!

Behunytam a szemetet – persze sokra mentem vele.

– Te édes Jézus! – suttogta Guthrie, és leeresztette a fegyvert.

A fülkében rendelkezésre álló teret egy nagyon fiatal, nőstény gyapjas mamut töltötte be. Olyan fiatal volt még, hogy a testét nem összetapadt szőrcomók, hanem pelyhes loknik borították. Ez volt az a pillanat, amikor egy Disney-filmben mindenki

egyszerre mondja, hogy „aaaaahhh”, aztán a főszereplők rázendítenek egy kellemes csilingelő dallamú dalra.

Na, ott és akkor, a TK2 mélyén senki sem zendített semmire.

Cox benézett a nyíláson, és amikor meglátta, hogy mi van odabent, felkiáltott:

– A rohadt életbe! – És bevágta az ajtót.

Különös módon, amint az ajtó becsukódott, mindenki fellélegzett és megnyugodott. Engem leszámítva. Én továbbra is úgy meredtem a fülkére, mint aki nem hisz a szemének. Pontosabban, nem „mint”. Nem hittem a szememnek. Aztán nem tudtam megszólalni. Aztán meg tudtam szólalni.

Addig jutottam, hogy „Ki...?”, amikor megnyikkant az adóvevőm, és meghallottam Leon hangját.

– Minden rendben odabent?

– Igen – feleltem. És ez bámulatra méltóan nyugodt válasz volt egy olyan valakitől, aki arra készült, hogy lemészároljon öt múltjáró újoncot, aztán áttérjen azokra a biztonságiakra, akik fedezték a szóban forgó újoncokat. Nem tudtam biztosan, hogy képes leszek-e kifektetni Guthrie embereit, és elképzelésem sem volt arról, hogy mit csinálok majd a hullákkal, de azt biztosra vettem, hogy beterítem az újoncok zsigereivel a TK2 belsejét, az egyik faltól a másikig, és talán a plafonra is felakasztok egy-két szívet, májat és vesét, hadd himbálózzanak, mint a szélharangok.

– Akkor rendben. Egy perc múlva találkozunk – válaszolta Leon, és megszakította az összeköttetést.

Második nekifutásra odáig jutottam, hogy „Mi...?”, amikor vékonyka trombitálás szakított félbe, ami természetesen a vécé

felől hallatszott.

– Azt hiszem, a kislány egy kicsit meg van ijedve – jegyezte meg Sykes.

– Pedig másoknak kéne rettegniük – felelte vészjósló hangon Guthrie. – Van fogalmuk arról, mit tettek?

– De hát nem mi csináltuk! – tiltakozott Lingoss.

– Ó, valóban? A borjú csak úgy besétált ide, és bezárta magát a vécébe?

– Azt gondoljuk, hogy követett minket. Talán azt hitte, mi vagyunk a csordája. Talán menedéket keresett, és barlangnak nézte a kompot.

– Ezek szerint – mondta Guthrie, és olyan tekintettel nézett az embereire, hogy még én is összeresztetem – a rámpa le volt eresztve, és senki sem őrizte?

– Nem! – vágta rá sietve Lingoss. – Csak mi... én... rábeszéltem őket, hogy engedjék be pár percre.

– Csak hogy megpihenhessen – tette hozzá Sykes annak az embernek a hevületével, akinek hirtelen ihlete támadt. – Nagyon félt szegényke!

A vécé felől ismét trombitálás hallatszott.

– A vadászok megölték az anyját – folytatta Lingoss, mind jobban belelendülve. – És azok az állatok rá vadásztak, ezért úgy gondoltuk... – Itt megakadt, mert teljesen nyilvánvaló volt, hogy az adott pillanatokban egyikük sem gondolkodott.

– Aztán...? – sürgette Guthrie.

Hoyle-ra pillantottam, akinek el kellett döntenie, hogy felszáll-e a süllyedő hajóra, vagy sem.

– A többiek... ööö... mi betuszkoltuk a mosdóba, nehogy...

összemocskolja a kompot – mondta Hoyle vonakodva. – Aztán maguk befutottak, és sietve távoznunk kellett, ezért...

– Megpróbálták elmondani önnek – fejezte be a mondatot North, gondoskodva róla, hogy a lehető legmesszebbre tolja magától a felelősséget –, de maga ugrani akart, és... – Ő sem bírta befejezni.

A kezemet hátranyújtva kitapogattam a bal oldali ülést, és miután betájoltam magam, leereszkedtem rá. Lingoss nyitotta a száját, hogy beszélni kezdjen.

– Pofa be! – förmedtem rá, azzal a tenyerembe temettem az arcomat, és megpróbáltam gondolkodni.

A kompok nem hajtották végre az ugrást, ha bármilyen kortárs élőlény vagy tárgy volt a fedélzeten. Semmit sem hozhattunk el a múltból. De – és ez egy marha nagy DE – megmenthettünk olyan dolgokat, amelyek hamarosan megsemmisültek volna, mert ezek már a későbbiek folyamán nem gyakorolhattak semmiféle hatást az időtengelyre. Az előző évben megmentettünk három Botticelli-festményt a hívságok máglyájától. Sőt, régebben visszaugrottunk Alexandriába, és megmentettük a nagy könyvtár gyűjteményének egy apró részét, amikor 391-ben I. Theophilosz pátriárka felgyújtatta. Az, hogy sikerült a mi időnkbe ugranunk ezzel a kis teremtménnyel a fedélzeten, azt jelentette, hogy nem volt jövője. Elpusztult volna, ha ott marad.

Guthrie kézmozdulatokkal jelezte, hogy mindenki takarodjon a komp másik végébe, és leroskadt a jobb oldali ülésre.

– Tudomásom szerint – mondta halkán, hogy csak én halljam –, ezt már maga is megjátszotta egyszer. Elugrott 1666-ba, és

megmentett egy rakás dodót. Ez sem más történet. És a kicsi elpusztult volna. Ha gyakorlatiasan állok a kérdéshez, azt mondom, egyedül egy óráig sem maradt volna életben. Maga is látta, mik ugráltak körülöttünk. Emlékszik, az emberek milyen gyorsasággal iszkoltak vissza a táborukba? Még a zsákmány egy részét is hátrahagyták, hogy eltereljék a ragadozók figyelmét.

Bólogattam, mire ő azt mondta:

– Ne ölje meg őket, Max!

– Nem is miattuk aggódom – mormoltam elkeseredetten. – Azt mondja meg: mi a fenét kezdjük a mamuttal?

– Küldjük vissza!

– Ha most ugrunk, mindenki tudni fogja, hogy valami nem stimmel, és dr. Bairstow nem fog leállni, amíg nem deríti ki, mi történt, és akkor kirúgja őket, engem pedig...

Megpróbáltam elképzelni, mi lesz velem. Gyanítottam, a legkevesebb az lesz, hogy Maxwell, a mamutgyilkos néven fognak emlegetni az életem hátralévő – igen rövid – részében.

– Hát, akkor hagyjuk a mosdóban, és később ugorjunk vissza vele! – javasolta Guthrie.

– A műszakiak megszállják a kompot, amint kiteszük a lábunkat az ajtón – válaszoltam a fejemet csóválva. – Az egyik első dolguk, hogy kiürítsék a vécét. Nem nevezném őket az emberi szellem ragyogó fáklyáinak – nem említse Leonnak, hogy ezt mondtam –, de még ők is észre fognak venni egy mamutot, ami akkora, mint egy ír farkaskutya.

– Látja, itt a megoldás! Mondjuk nekik azt, hogy ez egy ír farkaskutya!

– Aminek az ormánya tizennyolc hüvelyk hosszú, és tud vele

trombitálni? Vannak még jó ötletei?

– Hát, ha összeszedem magam... – felelte Guthrie vigyorogva.

– Á, és a maga emberei hagyták, hogy az újoncaim megtegyék
– közöltem alattomosan, és ezzel sikerült eltüntetnem a vigyort a képéről.

Sykes odajött hozzám, nem éppen térden csúszva, de azt a benyomást keltette.

– Ööö, van egy ötletünk – mondta félszegen.

– Ajánlom, hogy jobb legyen, mint az előző volt!

– Ó, igen! Egész jónak tűnik.

– Erősen kétlem – válaszoltam mogorván. – Na, azért csak mondja el!

– A Pleisztocén Park!

Édes istenem, a Pleisztocén Park!

Először arra gondoltam, hogy a rohadt életbe, ez tényleg ragyogó ötlet, aztán meg arra, hogy pont elegendem van ebből a napból.

– Mi az a Pleisztocén Park? – érdeklődött Guthrie.

Sykes sietve elmagyarázta neki:

– Egy természetes rezervátum Szibéria északkeleti részén, ahol megpróbálnak újjáteremteni egy jégkori ökoszisztémát. Már van szarvasuk, medvéjük, lovuk, farkasuk, jávorszarvasuk, és így tovább, de... de... – innentől kezdett összevissza beszélni izgalmában – azt tervezik, hogy DNS-t vonnak ki mamutmaradványokból, és mamutokat hoznak létre, de problémáik vannak, mert egyelőre nem találtak sértetlen DNS-szálat. Szükségük lenne egy eleven mamutra, nekünk pedig történetesen vagy egy. Tökéletes megoldás!

– És ez törvényes? – kérdezte az őrnagy rám nézve.

– Inkább szürke zóna.

– Maga ugyanolyan elvetemült, mint ezek.

– Sikert csinálunk a katasztrófából – tette hozzá Sykes. – Csodálatos lesz!

– De nem boncolják fel őt, ugye? – kérdezte Guthrie, amivel váratlanul megmutatta a gyengéd oldalát.

– Természetesen nem! – jelentette ki Sykes. – Az olyan lenne, mintha feldarabolnák a Koh-i-Noort, hogy ipari gyémántot csináljanak.

– De hogyan fogják gondját viselni? Mivel etetik majd?

– Azt nem tudom – felelte Sykes a vállát vonogatva. – Szénával? Fűvel? Elefánttejvel? De ha valakik ki tudnak találni valamit, akkor ők azok. Sikerülni fog, dr. Maxwell. Nem tarthatjuk itt, és nem vihetjük vissza, hogy meghaljon. A Pleisztocén Parkban van a legtöbb esélye arra, hogy életben maradjon.

– Most nem ugorhatunk – feleltem. – Egy kisebb hadseregére való műszakis töketlenkedik odakint, és nem fognak csak úgy elmenni.

– Erre is gondoltunk – vágta rá diadalittasan Sykes. – Rátesszük egy kézi targoncára...

– És ezzel gondoskodunk róla, hogy az intézmény valamennyi munkatársa alaposan megnézhesse – feleltem gunyoros hangnemben. – Olyan lesz, mint egy díszfelvonulás.

– Rádobunk egy takarót.

– Ez nem egy nyavalyás papagáj! – feleltem olyan hangerővel, hogy mindenki összerezzen.

– Fogadni merek, hogy nyugton marad – állította Sykes. – Fogadni merek, hogy ha letakarjuk, meg sem moccan, úgy áll majd, mint a cövek. Ha a fiatal állatok nem látnak, nem mozognak. Az életösztön parancsa. Köré rakjuk a felszerelést, és átvisszük a K+F-be.

Olyan érzésem támadt, hogy egy tükör előtt állok, és saját magammal vitatkozok.

– Miért pont oda? – kérdeztem, és sandán meredtem Sykesra.

– Látta már azt a helyet? Van ott egy működőképes vasszűz; több, félig kicsomagolt múmia; egy felhúzó katapult; két római harci kocsi; a Clifford's Tower méretarányos, kicsinyített modellje; egy gipszlenyomat Oliver Cromwell bibircsókjairól; egy tonna megkövesedett dinoszaurusztrágya; és egy Atlantisztérkép. Ha beállítunk egy mamutot a sarokba, senki sem fogja észrevenni.

Guthrie azt a dolgot csinálta, amit akkor szokott, amikor próbált nem felröhögni.

– Aztán – folytatta Sykes változatlan lelkesedéssel – később elmegyünk érte, és elszállítjuk a Pleisztocén Parkba. A kísérleti telepre. Évek óta próbálnak mamutot klónozni. És most kapnak egy egész, eleven mamutot. Olyan ez, mintha valaki szándékosan így rendezte volna a dolgokat.

A tenyerembe temettem az arcomat. Megint.

Ekkor a füldugóm ismét Leon hangját közvetítette:

– Kijöttök valaha?

– Előadás van! – feleltem határozottságot színlelve. – Kérünk még néhány percet!

– Rendben! – válaszolta, és megszakította az adást.

– Később kidolgozzuk a részleteket – mondtam a társaságra nézve. – Kezdjük az elején: juttassuk ki a kislányt a kompból!

– Hozok egy targoncát – közölte Sykes, és eltűnt a szemem elől.

* * *

Hiszik vagy sem – mondjuk, én még ma sem hiszem el –, zökkenő nélkül ment a dolog. Jegyzet a mamutológusoknak: ha takarót terítenek egy mamutbébire, áll, mint a faszent. Álcáztuk a borjút, ahogyan tudtuk, körberaktuk a felszerelés különféle darabjaival, hogy a körvonalai ne legyenek felismerhetőek.

Elküldtem Hoyle-t, North-t és Athertont a Gyengélkedőbe azzal az utasítással, hogy mondják azt, a kiképzés még nem fejeződött be, de már mindenki úton van. Guthrie és az emberei körülvették a targoncát, és mindent megtettek annak érdekében, hogy takarják a rakományt. Sykes és én a teherlifthez gurítottunk a cuccot, és egyenesen bevonultunk a K+F-be. Lingoss előreszaladt elmagyarázni a helyzetet, és rövidesen találkoztunk a kissé elvarázsozott Rapson professzorral.

– Max, ez valami döbbenetes – mondta a felindultságtól kissé akadozva. – Nem tudok elégszer köszönetet mondani a lehetőségért.

– Ne izgassa fel magát, professzor, a kislány nem marad itt.

– Nem, persze hogy nem, de azért vetek rá egy pillantást.

– Mit szeretne, hová tegyük?

– Ó, erre jöjjenek, erre!

Becipeltük a borjút egy korábban raktárnak használt,

kisebbfajta helyiségbe. Az ajtó elég erősnek tűnt, és nem voltak ablakok. Valaki leterített egy takarót a padlóra. Egy rózsaszín takarót. Igen, az ilyen pillanatokban néha eluralkodik rajtam a kétségbeesés.

– Ott van víz – közölte a professzor egy vödörre mutatva. Amin máris ott díszelgett a „Mary, a mamut” felirat. – Fogalmam sincs, hogy ezt miért csinálták – folytatta Rapson professzor elgondolkodva. – A mamut nem tud olvasni, én pedig nem iszom vizet. Vödörből meg főleg nem. Na mindegy, valaki majd hozzon neki egy öl szénát! Tejet is kéne kapnia, természetesen, de nincs mamuttejünk – a hangsúlyozásából ítélve ezt a tényt nagyon a szívére vette –, márpedig tehéntejet nem ihat. Rosszat tenne neki. El kell vinnünk valahová, amilyen gyorsan csak lehet, máskülönben nem marad életben.

– A Pleisztocén Parkban életben marad?

– Ki tudja... de azt hiszem, ott lesz a legtöbb esélye.

Ekkor az újoncaim felé fordultam, és rájuk parancsoltam:

– Sykes, Lingoss, nyomás a Gyengélkedőbe! Próbáljanak normálisnak kinézni! Ne feledjék, hogy dr. Foster komoly megrázkódtatáson megy át ezekben a napokban! Jöjjenek vissza, amilyen hamar csak tudnak! Tűnjenek el innen, mielőtt itt helyben kifilézem magukat!

– Egy kissé mintha nyersen fogalmazna, Max – jegyezte meg Rapson professzor, mialatt az újoncok kimenekültek a helyiségből.

– Lehet, de tudja, nehéz napom volt – feleltem mogorván.

* * *

Már a Gyengélkedő felé tartottam, hogy átessem a kötelező vizsgálaton, amikor Leon megszólalt a fülemben:

– Nem kéne értesíteni dr. Fostert arról, hogy a csapatod egyik tagja borzalmas egészségügyi állapotban van?

– Tessék?

– Életemben nem láttam még akkora halom ürüléket, mint ami ott áll a vécéfülkében, és még most is gőzölög! Te Max, mit a fenét ettetek?

A francba...

– Á, igen, az Lingoss volt – feleltem, és kicsit sem gyötört a lelkiismeret-furdalás, mert végső soron Lingosznak köszönhattük ezt a helyzetet. – Mondta is, hogy kicsit rosszul érzi magát. Alighanem bekajált valamit, ami nem tetszett a hasának. A jelekből ítélve nem ért el odáig, hogy ráüljön a csészére. Szegényke...

Hosszú, túlon túl hosszú csend következett.

– Ahogy mondod – válaszolta aztán Leon. – Szegényke...

– Hagyjátok ott! – mondtam ekkor, mert hirtelen tisztán láttam magam előtt az utat. Kiváló ürügyet kaptam rá, hogy később mind visszatérjünk a TK2-be. – Ezt már nem vagytok kötelesek eltüntetni. Később odaküldöm Lingost meg a féleszű társait. Majd ők kitakarítanak.

Újabb hosszú szünet következett. Hát igen, nem egy idiótához mentem hozzá.

– Jól van – felelte végül Leon. – Kivonjam onnan az embereimet, amíg a tieid nem végeznek? Nyilván nem lenne jó, ha... fertőzésveszélyes helyen tartózkodnának.

– Kiváló ötlet!

– Igen, sejtettem, hogy tetszeni fog.

* * *

Magától értetődően nekem is ugranom kellett. Felügyelet nélkül nem mehettek, és nem akartam másokat belekeverni az ügybe. Rapson professzor kiderítette, hogy hol van pontosan a Pleisztocén Park, én pedig a Gyengélkedőben töltött időt felhasználva kiszámítottam a koordinátákat.

Aztán már csak annyit kellett tennünk, hogy visszavisszük a borjút a Hawkingba.

Ez egyszer tényleg minden jól alakult. A munkatársak túlnyomó többsége az étkezőben volt, és pont, amikor már kezdtem azt hinni, hogy esetleg megússzuk, amikor kiléptünk a teherliftből, ott állt a Nagyfőnök, szokásához híven a botjára támaszkodva. Az ilyesmi nem kimondottan szívderítő látvány, ha az ember éppen egy takarítóeszközöknek álcázott mamutbébit cipel.

Mindenki ledermedt. És csak nagyokat pislogtunk egymásra.

– Jó estét! – köszönt dr. Bairstow, noha minden jel arra utalt, hogy ezt az estét aligha lehet jónak nevezni.

Udvariasan és kórusban viszonoztuk a köszönést. Aztán megint kussoltunk. Végre összeszedtem magam, és higgadtan odaszóltam Lingossnak:

– Folytassák, kérem! Rakjanak be mindent a TK2-be, és ott várjanak rám!

– Igenis, dr. Maxwell – felelte Lingoss szintén higgadtan, és folytatták útjukat, hogy elcipeljenek egy rózsaszín takaróba

burkolt, teljesen illegális mamutborjút a Hawkingba.

Dr. Bairstow és én ekkor egymásra néztünk, és a Nagyfőnök feltette a kérdést:

– Mondja, dr. Maxwell, van olyan munkatársa az általam vezetett intézménynek, aki játszik valamilyen hangszeren?

A kurva életbe! Meghallotta a trombitálást. Tudta. Én pedig tudtam, hogy tudja. De tudja-e, hogy tudom, hogy tudja? Fejezd be, Maxwell! Jó úton jársz az örület felé!

– Ó, hogylene, uram! – feleltem lelkesedést színelve. – Tudomásom szerint Miss Prentiss zongorázik, továbbá Mr. Bashford gyakorol egy ideje, mert szeretné előadni a *Holdfény szonátát* triangulumon. Amit érzésem szerint úgy írhatunk le, hogy... egyedülálló vállalkozás lesz.

– Nem, dr. Maxwell. Annak a hangszernek a hangja, amit keresek, inkább a tehénbőgéshez hasonlít.

– Nem vagyok a téma szakértője, uram, de nem hiszem, hogy bármelyik munkatársunk tudna játszani tehénen.

Dr. Bairstow ekkor változtatott a taktikáján:

– Úgy tűnik, nagyon különleges szag járja át az általam vezetett intézményt.

– Á, annak nyilván a Múltjáró Részleg az oka, uram.

– Biztos benne? – kérdezte, és gyanakodva pislogott rám. – Ez még tőlük is túl áthatónak és orrfacsarónak tűnik.

– Mamuttrágya, uram! – vágtam ki diadalittasan, mert ráéreztem a lehetőségre. És végül is, hány munkahely van a világon, ahol az ember mondhat egy ilyen mondatot a főnökének? – Néhányan igen közeli kapcsolatba kerültek vele a legutóbbi küldetésünk során.

– Valóban?

– Rapson professzor megkért minket, hogy turkáljunk egy kicsit, uram, és tekintélyes méretű halmokkal találkoztunk. Tudja, az étrendre utaló nyomok, és így tovább. Mindent megtettünk, hogy felszedjünk innen-onnan mintákat botokkal és hasonlókcal, de néha... tudja... oda kell állni, és ásni.

Nem válaszolt, csak nézett rám. A csend mind hosszabbra nyúlt.

– Óhajt még valamit, uram? – kérdeztem végül.

– Eltekintve egy határozott megnyugtatótól az ön részéről arra vonatkozóan, hogy valamennyien alaposan megmosták a kezüket a mintavétel után, nem, azt gondolom, semmit.

Kinyitottam a számat, és ebben a pillanatban halk, vékonyka trombitálás hallatszott messziről, nagyon messziről.

– Aha! – mondta dr. Bairstow teljes komolysággal. – Úgy tűnik, Miss Prentiss áttért a trombitára. Vagy talán Mr. Bashford hoz ki meglepő hangokat és hangerőt egy triangulumból... amiről jómagam mindeddig úgy tudtam, hogy ütőhangszer. Nem is gondoltam volna, hogy a Múltjáró Részleg munkatársai ennyire sokoldalúak és tehetségek.

Tudta. Nem tudom, hogyan, de mindig tudta. Mindent megtettem annak érdekében, hogy ne akarjak ártatlannak tűnni, mert az mindig áruló jel. Dr. Bairstow vagy fél percig csak merőn nézett a szemembe, majd ismét megszólalt:

– Nos, dr. Maxwell, talán közölhetné a munkatársaival, hogy ez nem egy zenei konzervatórium. A hangszereken való gyakorlásnak természetesen megvan a maga helye és ideje, de azt hiszem, mindketten tudjuk, hogy ez nem az a hely, sem az

idő. Rendezze ezt az ügyet, dr. Maxwell! És gyorsan! Jóllehet nem tetszik a gondolat, hogy esetleg megtiltom az intézményben történő zenélést... ám ha kell, megteszem!

Azzal visszabicegett az árnyékba, ahonnan az imént előlépett.

Leon állta a szavát, a Hawking teljesen elhagyatott volt. Fontolóra vettem, hogy az ő kompjával megyünk, de nem akartam belekeverni. Az időrendőrök gyakran eszembe jutottak. Egyébként is, öt újonc, egy zaklatott kiképzőtiszt, valamint egy mamut, így egyben begyömöszölve egy egyszemélyes kompba, új definíciót adott volna a „túlzsúfolt” kifejezésnek.

Mindent és mindenkit behajtottam a TK2-be, és nekiláttam betáplálni a Pleisztocén Park koordinátáit.

– Mikor érkezünk? – érdeklődött Lingoss a műszerfalat kémlelve.

– Valós időben – feleltem a fogaimat csikorgatva, mert annyi szabályt szegtünk már meg, hogy még én is kezdtem aggódni.

– Azt szabad? – kérdezte meglepetten Lingoss.

– Nem!

Volt annyi esze, hogy befogja.

– Számítógép, indítsd az ugrást!

A világ fehérbe borult.

* * *

– Sötét van – állapította meg North a képernyőt bámulva.

– Átkozottul igaz, hogy átkozottul sötét van – feleltem ingerülten. – Azt akarják, hogy meglássanak minket, amint

előbukkanunk a semmiből, kirakunk egy illegális mamutot, és eltűnünk, mint a legendás hátrafelé repülő madár?

Mindannyian megrázták a fejüket.

– Mindjárt gondoltam.

Még az éjjellátó rendszerrel sem láttunk sok mindent. Furcsa formájú épületek álltak a közelben, némelyik rövid lábakon nyugodott. Hát persze, a permafrosztba nem könnyű alapot ásni. Láttam pár kéményt, és nagy, henger formájú tartályokat.

– Mit csináljuk? – vetette fel Lingoss. – Kopogjunk be, és fussunk el?

– Miért is ne? – feleltem a vállamat vonogatva.

– De... rendben.

Leeresztettük a rámpát, és kióvakodtunk a kompból. Cefet hideg fogadott minket. Biztosra vehettük, a borjú otthonosan fogja érezni magát.

Lesegítettük a targoncáról, és amint a földön állt, azt suttoztam:

– Vissza a kompbá! Amilyen gyorsan csak lehet!

Megvártam, amíg valamennyien felkotortak a rámpán, aztán felvettem egy félujjnyi követ, és a legközelebbi épület felé hajítottam. Aztán üvegcsörömpölést hallottam.

A rohadt életbe! Bocsi! A St. Mary jön egy ablakkal a Pleisztocén Parknak.

Nem időzhettünk egy pillanatig sem. Reflektorok gyúltak fel, és erős, fehér fényben fürdették a környéket. Futni kezdtem a komp felé, de eszemben jutott a takaró, mire visszafordultam érte, lerántottam a borjúról, majd rohantam, ahogy a lábam bírta.

A rámpa lent volt, de a lámpát nem kapcsolták fel, így nyílegyenesen nekifutottam a komp oldalának. Gyakorlatilag felkenődtem rá, ami átokmód fájdalmas egy valami, annyit mondhatok. Káromkodtam egyet, és addig tapogatóztam, amíg megtaláltam a bejáratot. Berohantam, és Atherton felvonta a rámpát.

Ledobta magam a műszerfal elé, és megdörgöltem a homlokomat, illetve az orromat. Lingoss nyitotta a száját, de mielőtt megnyikkanhatott volna, bámulatra méltó önmérséklettel kijelentettem:

– Mindazok, akik szürke kezeslábast viselnek, egy darabig ne szóljanak hozzám!

Erre valamennyien mély hallgatásba merültek. Amit nagyon, de nagyon jól tettek.

* * *

Rövidesen megérkeztünk a Hawkingba. Tíz perc telt el az indulástól a visszatérésig. Nem is rossz teljesítmény. Ha valakinek van egy illegális mamutja, és szeretne megszabadulni tőle, forduljon bizalommal a St. Maryhez! Az újoncok összegyűltek a rámpánál, és felkészültek a kiszállásra.

– Nos – mondta könnyed hanghordozással Sykes –, nekem most mennem kell, hogy megírjam a jelentésemet.

Ami a St. Mary nyelvén azt jelentette: tíz perc múlva találkozunk a bárban.

Én azonban sátáni kacajt hallatva kinyitottam a vécé ajtaját, rámutattam a még ekkor is gőzölgő halomra, és azt mondtam:

– Adják át üdvözetemet Rapson professzornak!
Azzal otthagytam őket.

* * *

Végre-valahára hazatérhettem Leonhoz, aki igen feltűnően nem tett fel kérdéseket, amiért én nagyon hálás voltam, mert tényleg nehéz nap állt mögöttem. De persze nem úsztam meg szárazon. Azt terveztem, hogy iszom egy jó teát, aztán sokáig áztatom magam kellemesen forró vízben, de Leon értésemre adta, hogy ez a sorrend elfogadhatatlan. Ugyanis egy izgatott... valami erős szaga áradt belőlem.

– Tényleg azt gondolom, hogy értesítenünk kell a Gyengélkedőt – jelentette ki Leon, és igyekezett távol maradni tőlem. – Nem is emlékszem, valaha volt-e ilyen kellemetlen szagod. Mit evett a szegény teremtés?

– Munka közben tekintélyes mennyiségű mamutrágyával találkoztunk.

– Azt már máskor is megfigyeltem, hogy a múltjárók valahogy vonzódnak a különféle ürülékekhez – válaszolt Leon vigyorogva. – Érdekelne a jelenség oka...

Mialatt a fürdőszoba felé vonultam, megsemmisítő tekintettel néztem rá, hogy ne érezze már olyan jól magát.

– Jobb lenne, ha hozzászoknál – feleltem ridegen. – Már nem is tudom számon tartani, hogy Peterson hányszor vizelt le.

Leon egyből elkomorodott, és a fejét csóválva megjegyezte:

– Sosem hittem volna, hogy valaha ilyen mondatokat fogok hallani a saját feleségemtől.

– Miért? Kinek a feleségétől akartad hallani? – kérdeztem, és bevágtam az ajtót.

Harminc percen át elszántan sikáltam magam, és amikor előkerültem a fürdőből, Leon megint hátrahőkölt.

– Most mi van? – kérdeztem megrökönyödve.

– Mi az ördögöt tettél a fürdővizedbe?

– Mindent, amit a szekrényben és a piperepolcon találtam. Magnólia, aloe vera, szulák, jázmin, kananga, levendulaolaj, és valami a polcnak arról a végéről is, ami a tiéd. Egy izé, amit a tévéreklám szerint, ha magadra kensz, ellenállhatatlan leszel az ellenkező nem képviselőinek – mondjuk, a helyedben én visszakérném a pénzemet –, meg pár csepp sötét folyadék abból a felirat nélküli, zöld ballonból, ami a mosdó alatt van, és alighanem lefolyótisztító van benne.

Leon körbeszimatolt, aztán átölelt, és azt kérdezte:

– Szóval, lefolyótisztító... talán tudnál kezdeni valamit Mr. Muscle-lel?

Horkantottam egyet, és azt feleltem:

– Ha rólad beszélünk, akkor a Flash találóbb lenne.

– Rendben, most már minden világos – dörmögte, és sóhajtott egyet. – A következő feleségem magas, szőke és elegáns lesz. Úgy fog kinézni, mint egy angyal, és soha, de soha nem fog még csak álmodozni sem arról, hogy kolbászt eszik a fürdőkádban.

Én is megöleltem őt, és azt feleltem:

– Szerintem tök unalmas lenne. Bár egy olyan férfinak, aki az élete csendesebb éveit felé közeledik, nyilván vonzó lehet. Másrészt az én következő férjem...

– Igen?

– Ó, nekem nincsenek különleges kikötéseim – válaszoltam a fejemet rázva. – Amíg az illető hat láb magas, és jó izmos, nekem tökéletesen megfelel.

– Elég alacsonyra teszed a mércét – jegyezte meg Leon.

– Hát, az én koromban az ember lánya már legyen hálás azért, amit kap.

– Igen, el tudom képzelni, hogy kétségbeesett vagy – dűnnyögte Leon aprókat bólogatva. – Ez a vörös haj, ez az aranyló szempár, ezek a hajlatok és domborulatok... Miért is kellenél te valakinek?

– Pontosan! – helyesltem higgadtan, pedig az én kicsi szívem úgy hajtott, mint egy gép. – Annyira, hogy hálás vagyok neked, amiért ilyen sokáig kibírtad mellettem.

– Engem arra neveltek, hogy legyek kedves azokhoz, akik nálam hátrányosabb helyzetben vannak – magyarázott Leon, majd hozzátette: – Most pedig, ha már szóba jött a kolbász...

* * *

Másnap egész délelőtt békén hagytam az újoncokat, hogy összeszedhessék magukat, és megírják a jelentésüket. Aztán összehívtam őket a kisebbik tanterembe, hogy végre tisztességes letolásban részesüljenek, mert mindenképpen rendeznünk kellett a dolgainkat. Mert az nem lehet, hogy valaki nem tájékoztatja az előljáróit. Mi, vezetők hogyan végezhethjük rendesen a munkánkat, ha nem tudjuk pontosan, mi történik körülöttünk?

Visszagondolva, azért felért egy kisebb csodával, hogy, mialatt

ezek a gondolatok átsuhantak az agyamon, nem szakadt rám a plafon, és nem vágott belém egy-két villám.

Az irodámban vártam, és miután mindenki befutott, beromboltam a terembe, és halkán, finoman becsuktam az ajtót.

Aztán csak várattam őket. Aktákat rendezgettem, kinyitottam és becsuktam pár fiókot, hogy megkeressem azt az izét, majd elébük álltam, a botomra támaszkodva, hogy érzékeltessem, ez most komoly ügy. Már előkészítettem a vádbeszédet, amivel leszaggathattam a húst a csontjaikról – átvitt értelemben persze –, bár abban az állapotomban a valóságban is megtettem volna, ha valaki csak egyetlen rossz szót mond. Eszembe jutott, és nem először: talán nem én vagyok a legalkalmasabb ember a világon arra, hogy fiatal embereket irányítsak.

Egy darabig hallgatagon álltam, aztán vettem egy mély lélegzetet, és hirtelen meggondoltam magam. Fontos leckét kellett megtanulniuk ezen a napon, és jól kellett csinálnom.

Halkan beszéltem, mert rég megtanultam, hogy a kiabálás semmit sem ér. Ha valaki kiabál, arra az emberek nem figyelnek. Viszont, aki fojtott hangon beszél, arra nagyon.

– A mai napon elkezdjük áttekinteni a St. Mary történetét – jelentettem be.

És szépen megleptem őket. Láttam a szemükben, hogy letolásra készültek, de azt akartam, hogy gondolkodjanak is, ne csak hallgassák a szövegemet.

– A közelmúltban az intézményt meglátogatták az időrendőrök. Egy másik előadás keretében majd alaposan kivesézzük a szerepüket, de most csak annyit kell tudniuk, hogy

ők a felelősek azért, hogy a St. Mary-sek jól viselkedjenek. A szóban forgó esetben meg voltak győződve arról, hogy megszegték a legfőbb szabályt, vagyis: kiemeltünk egy kortársat a saját idejéből. Nyilván nem kell elmondanom, hogy ez mennyire súlyos vád.

Rövid szünetet tartottam, hogy elgondolkodhassanak azon, amit eddig hallottak, aztán tovább beszéltem:

– Az Időrendőrség nem egy kedves szervezet. Nem engedhetik meg maguknak, hogy azok legyenek, és megvannak a módszereik arra, hogy fényt derítsenek az igazságra. A kihallgatások nem voltak kellemesek. Sikerült meggyőzni őket arról, hogy alaptalanok a félelmeik, de rövid idő elteltével visszajöttek azzal a szándékkal, hogy letartóztassák dr. Bairstow-t és más vezetőket.

Odamentem a képernyőhöz, és néma csendben megmutattam nekik néhány képet, amelyeken holttestek, sebesültek és romok látszottak.

– Mi történt? – kérdezte végül Sykes rekedtes hangon.

– Meghalt nyolc ember. Ez történt.

Egy darabig csak ültek, és a képernyőt bámulták, ami az utolsó képet mutatta: a nagyteremről készült, megrázó felvételt. A mennyezet a padlóra omlott. Emberek feküdtek mindenütt, a kezüket-lábukat szétvetve. Az egyiket, aki a legközelebb volt a kamerához, fel lehetett ismerni: Mr. Strong hevert ott, az arcát vér és por borította.

North köhécselt párat, és azt kérdezte:

– És... valóban megtették?

– Mit?

– Kiemeltek egy kortársat a saját idejéből?

– Szerencsére sikerült meggyőznünk őket arról, hogy mi nem követtünk el ilyesmit, és végül az ügy megoldódott, többé-kevésbé kölcsönösen kielégítő módon.

Miután elhallgattam, azt latolgattam magamban: észreveszike, hogy valójában nem a kérdésre válaszoltam.

Aztán valamennyien egymást nézegettük. Jómagam abba a kínos helyzetbe kerültem, hogy nem mondhattam magamat teljesen ártatlannak, ám ez valóban egy „ne azt csinálják, amit én, hanem azt, amit mondok” eset volt. Nem maradt más választásom. Mi még durva dolgokon mentünk át, és azokból kellett tanulnunk. Kemény leckékből és tapasztalatokból. Ezen a napon biztosítani akartam, hogy nekik már ne kelljen végigjárniuk ugyanazt az utat.

– Valaha én is újonc voltam – folytattam aztán. – Én is sokszor megtettem, hogy rántottam egyet a vállamon, és azt mondtam: ezek nem az én szabályaim, miért is érdekelnének? De a lényeg, amit meg akarok értetni önökkel, hogy akármit műveltek eddig vagy művelnek majd a jövőben, én vagy valamelyik munkatársam csináltunk már valami hasonlót. Ennélfogva, nyilván megértik, hogy amikor a szabályok megszegéséről van szó, tudom, hogy mit beszélek. A hang, amit hallanak, a tapasztalat hangja. Igen, az a munkám, hogy kiképezem önöket. És az is, hogy megpróbáljam biztosítani, amennyire csak lehetséges, hogy ne kövessék el azokat a hibákat, amiket mások már elkövettek.

Rámutatam a képernyőre, és azt mondtam:

– Nyolc ember halt meg azon a napon. Többen, mint ahányan

most ebben a teremben tartózkodunk. A kiképzésük része az is, hogy megértsék az ok és az okozat koncepcióját. Kérem önöket, szánjanak rá némi időt, hogy elgondolkodjanak azon, mi lehetett volna az okozata a tegnapi... oknak.

Megint elhallgattam, vártam, és azt latolgattam, hogy mi következzen most. A csend mind hosszabbra nyúlt. Végignéztem rajtuk, hogy felmérjem, hogyan helyezkedtek el.

Sykes és Lingoss az egyik oldalon ültek. Középen Atherton, a béketeremtő. A pufferzóna. Hoyle és North a másik oldalon.

Gyanítottam, hogy érdekes percek következnek. Mit fognak mondani, és ki fogja mondani?

Sykes hirtelen felállt, és beszélni kezdett:

– Mint a küldetés vezetője, szeretnék bocsánatot kérni, dr. Maxwell. Nem akartunk semmi rosszat, de ez most lényegtelen. A baj megtörtént. Azt hiszem, tanultunk az esetből. Sajnálom.

– Nem! Én hibáztam! – jelentette ki Lingoss, aki nagyon sápadtnak tűnt. – Nem gondoltam végig a dolgot. Én vagyok a felelős a történetekért. Az én ötletem volt, hogy hozzuk be a borjút a kompba. Sykes, nagyon helyesen, vonakodott, akárcsak Mr. Evans. Remélem, őt nem fogják megbüntetni az én hibámért. De nem akartam elhozni a mi korunkba a mamutot. Nem sejtettem, hogy ilyen gyorsan fogunk ugrani.

– Mindig készen kell állniuk a gyors távozásra – feleltem halkán. – Súlyos sérülések, szökőárok, vulkánkitörések...

– Igen, most már felfogtam. Tényleg nagyon sajnálom.

– Szólnunk kellett volna önnek – tette hozzá Atherton. – Nem, ez így nem jó. Eleve nem kellett volna megtennünk. Én is sajnálom.

Hosszú, nagyon hosszú szünet következett, én meg hagytam, hogy még tovább tartson.

Végül North felállt.

– Sajnálom, hogy szabályszegés történt – mondta, mire valamennyien őt nézték. Nyelt egyet, és folytatta: – Amennyiben sajnálatos utóhatásokra kerül sor, természetesen hajlandó vagyok alávetni magam az intézkedéseknek.

Hát, ezt mesterien oldotta meg. Majdnem bocsánatkérést hallottunk tőle, de mégsem. Csak annyit mondott, hogy megértesse: nem akar belekeveredni, de a társai mellett áll. Az embernek csodálnia kell valakit, aki valahogy mindig a megfelelő dolgot mondja és csinálja. Az embernek. De nem nekem.

Sajnálatos módon eddig jutottunk el. Mr. Hoyle eltökélt és kemény volt, mint a gyémánt.

– Nem az én ötletem volt. Nem akartam belekeveredni – mondta határozottan, és bár méltányoltam az őszinteségét, sikerült tökéletesen szerethetlenné tennie magát. Ami a látszat szerint a legkevésbé sem zavarta.

Igen, a mi Mr. Hoyle-unk még ennyi idő elteltével is teljességgel ismeretlen maradt.

9

MÁSNAP AZ IRODÁMBAN üldögéltem, és próbáltam összekaparni magamban némi lelkesedést. Fáradt voltam, és engem nem szokott ennyire kiütni egyetlen küldetés, még ha utána sor került némi drámára is. Ekkor első ízben elgondolkodtam azon, hogy talán igaza volt dr. Bairstow-nak. Elsősorban attól tartott, hogy túl kockázatos éles küldetésekre vinni az újoncokat ennyire a pályafutásuk elején, és igen, ebben igazat kellett adnom neki. Másrésztől, viszonylag jól vágattunk át a dolgokon. Az időtengely sértetlen maradt. A St. Mary sértetlen maradt. Dr. Bairstow visszafogta magát, én pedig lehetőséget kaptam, hogy értékes leckében részesítsem a tanítványaimat.

Mrs. Shaw – áldás fejére – egyetlen pillantást vetett rám, aztán óvatosan letett elém egy bögre teát, és elhagyta a helyiséget. Magányosan üldögéltem, hallgattam az óra ketyegését, és azon töprengtem, talán be kéne látnom, hogy tévedtem, hogy aztán nekiálljak átdolgozni a kiképzőprogramot, amit én találtam ki.

Meghallottam, hogy nyílik az ajtó, és valahogy rávettem magam, hogy felnézzek. Leon érkezett.

– Á, szia! – köszöntem, és nagyon megörültem neki. – Mit keresel itt?

– Szünetet tartok, és gondoltam, beugrok – felelte, majd

átvette a bögrémet, ivott belőle egy kortyot, fintorogva visszaadta, s azt kérdezte: – Van egyáltalán tea ebben a cukorban?

– Szükségem van némi energiára.

– Fáradt vagy?

– Kicsit.

– Lehet, hogy el kéne menned dr. Fosterhez.

– Szerintem épp elég baja van pillanatnyilag.

– Ez igaz, de ígérd meg, hogy átmész hozzá, és beszélsz vele!

– Nem vagyok beteg!

– Tudom.

– Csak egy kicsit fáradt.

– Nem vagyok meglepve.

– Ne legyél már ennyire megértő! – fakadtam ki ingerülten. – Jól tudod, mennyire bosszant, amikor pont a megfelelő dolgot mondod és csinálod.

Erre felnevetett, és azt kérdezte:

– Miért üldögélsz itt tökegyedül?

– Várom, hogy mi fog történni a tegnapi események után – magyaráztam kedvetlenül. – Nagyon vékony a határ, amin járok. Egyfelől tekintélyes adag félelmet kéne beléjük plántálnom, másfelől nem akarom megijeszteni őket annyira, hogy beadják a felmondásukat.

– És hogy akarod csinálni?

– Na ez az, amit nem tudok – feleltem, és a vicc kedvéért azt kérdeztem: – Ugye nem láttad valamelyiket a folyosón ólálkodni, mialatt ide jöttél?

Egyből lehervadt a mosoly az arcáról.

– Jaj, istenem, ne! – nyöszörögtem. – Tényleg? Kit?

– Nagyon sajnálom, Max. Mindenkit. Úgy tűnt, éppen megpróbálják összeszedni a bátorságukat.

A rohadt életbe! A rohadt, rohadt életbe!

Ekkor valaki kopogott az ajtón. Leon felállt, és azt mondta:

– Itt maradok, ha szeretnéd.

– Nem, kösz, minden rendben – motyogtam a fejemet csóválva. – Ha megölöm őket, és utána elásom valahol a hullákat, neked tökéletesen feddhetetlennek kell maradnod. De azért köszönöm.

Az ajtóhoz ment, és még egyszer visszaszólt:

– Beszélj Helennel!

Erre már csak bólogattam.

Leon kinyitotta az ajtót, és azt mondta:

– Fáradjanak be!

Bevonultak az irodába. Leon még egyszer rám mosolygott, és halkán becsukta az ajtót.

Átmentem az eligazításokhoz használt asztalhoz, hogy egymás közelében legyünk. Nagy hűhó kíséretében leültek, és még fél percig csúszkáltak ide-oda a székekkel. Nem akartam elsőként megszólalni, ezért rájuk hagytam, csinálják, ameddig akarják. Végül csend lett. Egymást néztük, és azt latolgattam magamban, hogy ki fog beszélni.

Előre megjósolható módon Atherton szólalt meg. A béketeremtő.

– Jó reggel, dr. Maxwell!

– Jó reggelt! – köszöntem én is, de nem mondtam semmi többet.

Atherton megint csusszant egyet a székével. A többiek fojtott hangon elmormolták, hogy „jó reggelt”.

Bólogattam, és hallgattam.

Néha csak arra használjuk a szavakat, hogy betöltsük velük az űrt, mialatt az igazán fontos dolgok felé haladunk. Ott és akkor elhatároztam, hogy csak azért sem szólalok meg. Ha nem akarjuk, hogy valakik megtegyenek valamit, legalább ne könnyítsük meg a dolgukat.

Így hát egyre hosszabbra nyúlt a csend.

Végül Lingoss mocomorogni kezdett, és megszólalt:

– Igazából, dr. Maxwell, én vagyok az, aki beszélni szeretne önnel. A többiek csak azért jöttek, hogy... támogassanak.

Na, ebben a tekintetben mindjárt összejött a csapatmunka. Mit mondjak, átkozottul jellemző...

– Elgondolkodtam azon, amit tegnap mondott. A következményekről... – Lingoss itt elakadt.

Én meg csak vártam.

Egy darabig semmi sem történt, így végül annyit mondtam:

– És? – És meg voltam győződve róla, hogy biztató hangnemben recsegtem ezt.

– Nos, én...

Mivel megint bekussolt, rámosolyogtam, és tartottam egy rövid oktatást:

– Ennél bizonyosan többre tanítottam meg önöket, Miss Lingoss. Kezdje az elején! Kezdje azzal, hogy ismerteti a megbeszélés célját! Részletezze a megvitatandó témákat! Ismertesse, hogy milyen megoldásokat talált ki, és tegyen javaslatokat!

– Nos, rendben. Dr. Maxwell, rendkívüli módon sajnálom, de szeretném abbahagyni a kiképzést. Azt hiszem, nem nekem való.

– A tegnapi események miatt?

– Ó, nem!

Naná, hogy az előző napi események miatt akart kiszállni, és úgy véltem, minél hamarabb beismeri magának, annál jobb lesz mindenkinek. Be kell vallanom, Lingoss kicsit meglepett azzal, hogy így áltatta magát. Eddig úgy gondoltam, hogy valamennyiük közül pont ő a realista. Igen, hibázott, de felismerte és elismerte. A magam részéről lezártnak tekintettem az ügyet.

Lingoss vett egy nagyon-nagyon mély lélegzetet, és azt mondta:

– Őszintén szólva, dr. Maxwell, ööö... az az igazság... hát... szóval, hogy nem találom annyira érdekesnek ezt a munkát, mint kezdetben gondoltam.

Mi van?

Hogy mi van?

Úgy mentem az együttérzésből a haragba, ahogyan Tarzan lendül át egyik fáról a másikra.

Nem érdekes?

Nem érdekes?

Miiii vaaaaan?

Az érzéseim alighanem meglátszottak az arcomon, mert valamennyien hátradőltek, hogy távolabb legyenek tőlem.

Óriási erőfeszítések árán nyugalmat kényszerítettem magamra.

– Azt mondja: nem... érdekes? – kérdeztem fojtott hangon.

– Nem, jaj, nem úgy értettem. Rosszul fejeztem ki magam! Azt kellene inkább mondanom... – hadarta Lingoss, de megint elakadt.

– Az isten szerelmére, Punk csaj! – szólt közbe felbőszülten Sykes, én pedig megjegyeztem magamnak, hogy Petersonnak igaza volt, és ezt el kell mondanom neki.

– Nos – mondtam, majd nyeltem egyet, és mindent megtettem annak érdekében, hogy megfontoltnak és higgadtnak mutassam magamat –, talán beszélhetnénk az okokról, amelyek miatt el akarja hagyni a St. Maryt...

– Ó, nem! – vágott közbe Lingoss. – Nem akarok elmenni!

A megfontoltság és a higgadtság úgy egyben kiröppent az ablakon.

– De igen! Hát most mondta! – hörögtem ingerülten.

– Nem, nem mondtam.

– De igen! Hallottam, mind a két fülemmel! Azt mondta...

– Azt mondtam, nem akarok múltjáró lenni. Mert...

– Mert nem találja elég érdekesnek ezt a munkát. Igen, ezt mondta. És őszintén bevallom, Miss Lingoss, valószínűleg jobb is, hogy elmegy. Azt most megmondhatom, hogy a jövőben a dolgok valószínűleg kevésbé lesznek érdekesek, mint tegnap.

– Connie, totál összekavarod az egészet! – szólt közbe ismét Sykes, és felém fordulva folytatta: – Ezért jöttünk veled, dr. Maxwell! Annyira izgul, hogy képtelen értelmesen beszélni!

– Nem, én aztán nem! – tiltakozott Lingoss, és ezzel egy időben Atherton is mondott valamit.

– Mindenki fogja be! – förmedtem rájuk. – Maga! – folytattam

Lingossra mutatva. – Mondja el, hogy mit akar, de világosan, érthetően!

Megmarkolta az asztal szélét, és belekezdett:

– Nem akarom elhagyni a St. Maryt. Jól érzem magam itt. De azt hiszem, nem szeretnék múltjáró lenni. Beszéltem Rapson professzorral, és... kérem az... engedélyét, dr. Maxwell. Szeretnék átkerülni a K+F-re.

Nem tudtam megszólalni. Igen, velem is megesik.

Atherton hirtelen felpattant.

– Ennek megbeszélését már önökre hagyjuk – közölte, és Lingoss kivételével kimenekültek az irodából.

Tovább küzdöttem azzal, hogy felfogjam azt, amit hallottam. Először azt hallottam, hogy valaki nem akar múltjáró lenni, aztán néhány zűrzavaros pillanattal – perccel? órával? – később a második mondatot. Egyelőre nem tudtam összebékíteni a kettőt, és nehezen fogtam vissza magamat, mert szívem szerint átugrottam volna az asztalon, hogy fejbe verjem Lingosst az olvasólámpámmal.

– Jól van, dr. Maxwell? – kérdezte aggodalmasan egy idő után.

Végre meg tudtam szólalni:

– Át akarja helyeztetni magát?

– Ha lehetséges, igen.

Megint meg tudtam szólalni.

– A K+F-re?

– Igen.

– Szeretné áthelyeztetni magát a K+F-re? – kérdeztem, mert néha meg kell könnyítenem a dolgokat magamnak.

– Igen.

– Miért? Mi a pokolért akar csatlakozni azokhoz a kiszámíthatatlan, veszedelmes, vakmerő, agyatlan, antiszociális torzszülöttekhez...?

Na, itt elakadtam, mert rájöttem, hogy megadtam a választ a saját kérdésekre. Hát persze. Hol is érzi jól magát egy ilyen Lingoss-féle teremtés? Kicsit sem hétköznapi ember, független típus – egyenesen a K+F-nek teremtték. És ott megtarthatja a hajtaréját.

Hatalmas csapás volt ez nekem. Olyan nagy, hogy hirtelenjében nem tudtam, mit feleljek neki. Tudtam róla, hogy megtagadta a parancsot a Királyok völgye küldetés alatt. Tudtam, hogy nem volt ártatlan Mary, a mamut ügyében. Tudtam, hogy alighanem ő volt a felbujtó a patkányrobbantás nevezetű katasztrófában. És mindezek alapján, ami engem illetett, Lingoss kiváló múltjárónak ígérkezett.

Nem követtem el azt a hibát, hogy megkérdezzem: „Biztos, hogy ezt akarja?“, és nem próbáltam rávenni, hogy meggondolja magát. Azt is tudtam róla, hogy kemény nő. Egész életében egyedül kellett helytállnia. Tudta, mit akar. És azt is, hogy mit nem akar.

Így hát azt feleltem, kissé vontatottan:

– Nagyon sajnálom, Miss Lingoss, hogy úgy érzi, a Múltjáró Részleg nem önnek való. Jómagam mostanáig nem tudtam róla, hogy ilyen jellegű problémákkal küzd. A vizsgákon kiváló eredményt ért el. A gyakorlati munkája is magas színvonalú. Úgy tűnt, otthonosan érzi magát a St. Maryben.

Ezzel még nem is fejeztem ki híven a valóságot. Lingoss valósággal lubickolt a St. Maryben, mint kacska a tóban. Talán

csak Sykes illetett ide jobban nála. Lingoss hamar népszerű lett. A műszakiak és a biztonságiak eléggé megkedvelték ahhoz, hogy elfogadjanak tőle utasításokat. Tényleg lett volna jövője a Múltjáró Részlegnél.

– Beszél már Rapson professzorral?

– Csak megkérdeztem, hogy átvenne-e. Nem lett volna értelme hajtani az ügyet, ha ő eleve nemet mond.

– És mit felelt?

– Ó, szemlátomást izgatott lett. Aztán azt mondta: „*Quomodo cogis comas tuas sic videri?*”, de azért értettem a lényegét. Aztán megkérdezte, tudok-e valamit a linothoraxról. Aztán azt kérdezte, merő véletlenségből van-e nálam horgolótű. Aztán azt kérdezte, hogy ön tud-e arról, hogy szeretném áthelyeztetni magamat, végül pedig azt mondta, hogy előbb mindenképpen önnel kell beszélnem. Hát itt vagyok.

És ezt Rapson professzor nagyon jól tette. Ettől függetlenül csak találkozok azzal a beosztottakat lopkodó, fiatal nőkre leső, újoncokat elcsábító, alattomos, vén... észbe kaptam, és összeszedtem magamat.

– Megbeszélem az ügyet Rapson professzorral, és valamelyikünk értesíti önt a holnapi nap folyamán, Miss Lingoss – feleltem aztán. – De arra kérem, hogy addig ne beszéljen róla senkivel, legfeljebb a közvetlen munkatársaival!

– Miért ne?

– Ezt komolyan kérdezi? Akarja, hogy dr. Bairstow ne tőlem vagy öntől halljon róla, hanem valaki mástól?

– Ó... nem!

* * *

Lingoss távozása után a székembe és magamba roskadva kotlottam úgy fél órán át, és újra meg újra megforgattam a fejemben a dolgokat. Rájöttem, hogy vannak előnyös oldalai is az ügynek. Például, Rapson professzor élete végéig az adósom lesz – gondoskodni fogok róla. Aztán, lesz egy félig kiképzett múltjáróm a K+F-en, akit szükség esetén hívhatok. Továbbá, Lingoss nem fogja elhagyni a St. Maryt. És megint csinálhat magának hajtaréjt. Azt minden további nélkül beláttam, hogy ő abszolút a K+F-be való. Épp kezdtem lehiggadni, amikor Mrs. Shaw berontott, és bekapcsolta a tévét.

– Ezt nézze meg, Max! – rikkantotta lelkesen. – Jaj de izgalmas! Nem hiszi el, hogy mi történt!

És megláttam őt. A képernyőn Mary, a mamut látszott, amint békésen ácsorog egy fából ácsolt, kisebbfajta istállóban, fél tucat szélesen mosolygó emberrel körülvéve. A karácsony nem csupán korán jött el a Pleisztocén Parkba, hanem úgy tűnt, többé nem is fog elmúlni. Soha. Ott volt a mi kis mamutunk – akinek az élete innentől kezdve szintén csupa karácsony lesz. Valamilyen oknál fogva sosem gondoltam a nyilvánosságra...

Aztán eljutott a tudatomig a hírolvasó hangja is.

– ...megdöbbentő tudományos felfedezés a szibériai Pleisztocén Parkban. A jelentések szerint, hihetetlen módon, egy eleven mamutborjút találtak ma reggel az állomás külterületén. A tudósok szerint kiváló egészségi állapotban van, és nemrég szakadhatott el az anyjától. A kutatók jelenleg a telepen gondozzák, mialatt expedíciókat terveznek, hogy

felkutassák legalább az anyját, és némi szerencsével a csordáját. Ma éjszaka számtalan szakértő indul el a világ különböző pontjairól a szibériai tundra felé, ahol ez a szenzációs és megdöbbentő felfedezés történt. És most hallgassuk meg tudományos szakértőnket, aki további részletekkel...

Valamennyire megkönnyebbülten sóhajtottam fel. Ezek szerint csak történt valami jó is ezen az elátkozott napon.

10

ÉS AKKOR JÖTT a következő küldetésünk.

Azért választottam Hérodotoszt – nos, mert ki hagyná ki a lehetőséget arra, hogy találkozzon az első történetíróval, sőt a történetírás atyjával. Vagy a hazugságok atyjával, merthogy ilyen néven is emlegetik. Igen, az írásai egy része kicsit túlzás talán, de nem szabad elfelejteni, hogy ő volt az első ember, aki úgy próbálta leírni a történelmi eseményeket, hogy realista szemlélettel közeledett a témához, és nem tulajdonított mindent isteni beavatkozásnak. Nyomon követte a háborúk, házasságok, halálok okait, és részletesen leírt mindent *Történelem* című művében.

Sokan azért bírálták és bírálják, mert *mindent* leírt, akár hihető volt, akár nem, és valószínűleg egy kicsit kiszínezte az eseményeket. Egy darabig a világ legelső bulvár-újságírójának tartották, mígnem a huszadik század elején kiderült, hogy a fantázia művének tartott leírása, amely szerint bizonyos gigászi perzsa hangyák ásás közben aranyport hoznak a felszínre, bizony, igaz. Valaki felfedezte, hogy egyes mormoták tényleg ezt csinálják, és alighanem csak félrefordításról volt szó, mert a mormota szó óperzsa nyelven hegyi hangyát jelent, és így kiderült, hogy az öregfiú mégiscsak tudta, hogy mit beszél/ír.

Mindenesetre az utazásait követően Thurióban telepedett le, a Tarantói-öböl partján elterülő görög gyarmaton. Aztán leült,

hogy összehozza a *Történelem* című életművet, és ez volt az a hely és idő, amit célba vettünk. Hogy megnézzük magát a nagy Hérodotoszt. Elképzeltem őt, amint magányosan üldögél egy fenyőfa árnyékában, hófehér, tiszta ruhát visel, ősz haja a vállát verdesi, szintén ősz szakálla a mellkasát, és aprólékos gonddal lejegyzí mindazt a tudást, amit összegyűjtött a fejében. Vagy talán az agorán ül, tanítványokkal körülvéve, és felolvasást tart a művéből.

Akárhogy is, nyugodt, békés küldetésnek néztünk elébe. Nem kellett számolnunk sem időjárási, sem geológiai katasztrófával. A skorpiókon és a kígyókon felül a vadvilág is viszonylag ártalmatlannak ígérkezett. A városban nem tombolt semmiféle politikai balhé. Biztosra vettem, hogy minden rendben lesz.

A küldetés célja az volt, hogy találkozzunk és teremtsünk kapcsolatot a kortársakkal. North-nak adtam, hogy lássam, mit hoz ki belőle. Azt hittem, sor kerül némi gender-alapú tiltakozásra Atherton vagy Hoyle részéről, de Atherton túl jóindulatú volt, míg Hoyle-nak, szokás szerint, nem akadt mondanivalója. Hogy az Amerikában kényszerűségből eltöltött évek alatt tanulta-e meg befogni a száját és lehajtani a fejét, azt nem tudtam. Azt viszont igen, hogy a St. Maryben, ahol a befogott száj és a lehajtott fej koncepciója gyakorlatilag ismeretlen (kivéve azokat az eseteket, amikor Rapson professzor a környéken járt), Hoyle úgy kirítt, mint egy aranyrög egy politikusokból, bankárokból és ingatlanügynökökből álló társaságból.

Összegyűltünk eligazításra.

North bevezetés gyanánt Hérodotosz életével és utazásaival

kezdte, aztán leírta Thurioi városát, történetét és általános elrendezését.

A terv úgy szólt, hogy utazóknak adjuk ki magunkat, akik A-ból B-be tartva csupán áthaladnak a városon. Hat főből állt a csapat: négy újoncból, Markhamból és belőlem. Három férfi, három nő.

– Kérem, mindenki jól jegyezze meg – mondta North –, hogy a görög nők ritkán jelentek meg nyilvános helyeken. Már a felső osztályba tartozók, úgy értem. A gazdasági körülmények néha az utcára kényszerítettek más nőket. Ilyen vagy olyan okból.

A hanghordozása nem hagyott kétséget afelől, hogy ő maga melyik osztályból származik. Gyanítottam, hogy a családja azok közé tartozik, amelyek állítani szokták, hogy az őseik még Hódító Vilmostal érkeztek az országba. Ezzel a dologgal kapcsolatban mindig azt gondoltam, hogy ha az enyéme is, akkor a nők alighanem vízszintes testhelyzetben végezhető szolgáltatásokat nyújtottak, míg a férfiak keveset futott, megkímélt állapotban lévő, háromlábú lovakat árultak.

Felálltam, hogy én is elmondjak valamit. Természetesen eszem ágában sem volt akárcsak egyetlen pillanatra szem elől téveszteni őket, de a figyelmeztetés sosem ártott.

– Miss North nagyon fontos dolgot hozott fel az imént. Nem lehet túlhangsúlyozni a jelentőségét. És nemcsak a nők, hanem valamennyiünk miatt. A jelszavaink: diszkréció és feltűnés...telenség.

Egy pillanatra elfogott a pánik, mert éreztem, hogy távolodik tőlem a keresett szó.

– Feltűnésnélküliség? – próbált segíteni Sykes fapofát vágva.

Ingerülten néztem le rá, de ő rögtön mosolyogni kezdett, mint aki csak segíteni akar. Igen, ilyen tiszteletlen viselkedéssel is szembe kellett néznem. Nekem, aki emlékezetem szerint újonc koromban csakis udvarias és segítőkész voltam, semmi más.

Megint North következett, aki röviden összefoglalta a tervet, befejezte az eligazítást, és mindenkit utasított, hogy menjen a Gardróbba. Röviden és lényegre törően beszélt. Korábban azt képzeltem, órákon át fogja untatni a társaságot, hogy hallhassa a saját hangját, de ellenállt a kísértésnek. Ha morogva is, de el kellett ismernem, hogy magam sem csinálhattam volna jobban.

Valamennyien elügettek a Gardrób felé, hogy felszerelkezzenek, én pedig megragadtam az alkalmat, hogy váltsak pár szót Markhammel.

– Csak egyetlen biztonsági őr? – kérdeztem fojtott hangon.

– Igen, de én vagyok az az egy.

– Ez valamilyen fajta büntetés?

– Csakis nekem. A mamut-ügy miatt Guthrie őrnagy parancsára sorshúzással döntöttünk el a dolgot.

– És maga nyert?

– Majdnem. Nem sok híja volt.

* * *

Aztán persze máshogy alakult a dolog. Markham egy órával az eligazítás után megjelent a Gyengélkedőn a soros vakcinázásra, vagy leoltásra, vagy mit szoktak csinálni vele ilyenkor, hogy bevethető állapotba kerüljön, erre a nyomorultnak lett valamilyen allergiás reakciója, és a testét nagy, vörös foltok

borították. Valamennyien odarohantunk, hogy körberöhögjük, de nem engedtek be hozzám, ami komoly csalódást okozott többeknek.

Na mindegy, végül, mivel nem akadt szabad biztonsági, megkaptuk Leont.

– Egy műszakis? – kérdezte a hátam mögött North. Igen, mögöttem állt, de éreztem, hogy a szája megvetően lefelé görbül.

Lassan megfordultam, és színtelen hangon azt kérdeztem:

– Tessék?

Volt annyi esze, hogy visszavonulót fújjon.

– Hát, nem ez a szakterülete, nem igaz? – mentegetőzött riadtan.

– Tájékoztatóul elmondom, Miss North, hogy nem is olyan régen ez a bizonyos műszakis megmentette az egész világot. Megbocsátom a tudatlanságát, mert ezzel a témával még nem foglalkoztunk, de Leon volt az, aki sugallta és vezette a lázadást az Időrendőrség ellen. Az egész Időrendőrség ellen, fel és alá az időtengelyen. Ő vezette a mentőcsapatot, ami megmentette a St. Maryt, és ő irányította az intézményt, amíg dr. Bairstow teljesen felépült. Erről persze ön nem tudhatott, ennél fogva, most az egyszer, elnézem a faragatlanságát.

Csak ekkor döbbsentem rá, hogy reszketek a haragtól. Mert Leon csendes ember, aki nem sokat beszél ebben a szószátyár hordában, és azok, akik nem ismerik, hajlamosak alábecsülni őt. Nem a semmiért kapta azt a csúnya sebet az orrnyergére. És még ekkor is az intézet igazgatóhelyetteseként dolgozott. Dr. Bairstow rendszeresen konzultált vele minden egyes fontos

ügyben. Ő volt az a férfi, akit választottam. És ami a legfontosabb: a férfi, aki engem választott.

– Elnézést kérek – felelte North hűvösen. – Egyértelműen szerencsések vagyunk, hogy ő kísér el minket.

– Hát igen! – vágtam rá. – Azok vagyunk!

* * *

Együtt vonultunk be a Hawkingba. Valamennyien ókori utazónak voltunk öltözve. A férfiak térdig érő khitont viseltek, erős bőrből szabott szandált, vastag köpenyt és széles karimájú kalapot. Mi, nők hosszú khitont vettünk fel, erős cipőt, és terjedelmes kendőt, amivel befedhettük a fejünket, és eltakarhattuk az arcunkat.

Szerettem volna magunkkal vinni Petersont is, mert kiválóan beszélt görögül. De sajnos ő sem ért rá, viszont megígérte, hogy a következő küldetésre velünk jön.

Felvonultunk a rámpán. A TK2 még ekkor is fertőtlenítőtől és fenyőillatú légfrissítőtől szaglott, igen feltűnően, mondhatni tüntetően. Az orrom rögtön bedugult, önvédelmi jelleggel. És attól vezérelve, ami humorérzéknek számított azon a szerencsétlen részlegen, a műszakiak betettek egy plusz vödröt a budiba. Nehezen álltam meg, hogy ne hajítsam ki az ajtón.

Kiűztem a bal oldali ülésből Miss North-t – ügyes próbálkozás, kicsi lány, de ezt a kört buktad –, majd ellenőriztem a koordinátákat. Mialatt ezzel foglalkoztam, Miss North elvégeztette az adóvevő-ellenőrzést, mindenkivel megnézte a kameráját és a hangrögzítőjét, valamint gunyoros

megjegyzéseket tett Sykes hajára. Sykes cserébe sandán nézett, és a frizurájába döfött még néhány hajtűt. Én pedig csakis együttérezni tudtam vele.

North végül felém fordult, és kijelentette:

– Mindenki jelen, bevetésre kész, dr. Maxwell!

Leonra pillantott, aki szó nélkül biccentett egyet.

– Rendben! – mondtam fennhangon. – Számítógép, indítsd az ugrást!

És a világ fehérbe borult.

* * *

Csodálatos napon érkeztünk. A nap felhőtlen, kék égbolton ragyogott, olyan fénnel, hogy káprázott a szemünk. A tenger hívogatón csillogott. Pillanatok alatt eljutottam ahhoz a megállapításhoz, hogy ez egy igen kellemes környék, és megértettem, hogy az emberek miért akartak itt élni.

Aztán a városra fordítottuk a figyelmünket.

A mediterrán térség összes színét felvonultatta: a kéket, a zöldet, az okkert, a terrakottát... Vakítóan fehér épületek sorakoztak, szabályos rácshálót alkotva. Az utca felőli falakban csak nagy méretű faajtók álltak, ablak egy sem. Fenyő és mimóza illatát, valamint forró por szagát éreztem. A távolból a tenger morajlása szállt felénk.

Forróság és csend vett körül minket. Nem tudtam eldönteni, hogy ez jó-e nekünk, vagy rossz. Az a kevés járókelő, aki az utcákon mozgott, lassan lépdelt, és igyekezett árnyékban maradni. Nem igazán illetünk bele ebbe a környezetbe, de

egyelőre senki sem vont kérdőre minket. Úgy tűnt, szabadon mozoghatunk az egész városban.

Atherton ment legelől. North szemlátomást nehezen törődött bele, hogy, bár ő a küldetésvezető, egyben nő is, és ezért hátul kell maradnia. Én csak sóhajtottam egyet. Úgy általában véve nem hibáztattam North-t, de meg kellett tanulnia, hogy hátulról is simán lehet irányítani, nem csak előlről. Végül, némi, a pozícióért való tülekedést követően beérte azzal, hogy Athertontól fél lépésre lemaradva ballagott.

Hoyle és én következünk, aztán Sykes, míg a sort Leon zárta. Igazából jobban tetszett volna, ha Sykes elém kerül, mert akkor rajta tarthattam volna a szememet, de hát, ahogyan a dalban is áll: nem kaphatjuk meg mindig azt, amit akarunk.

Az utcák nagyon tiszták voltak. Még ha nem is láttuk volna a rácshálós szerkezetet, meg tudtuk állapítani, hogy egy modern városban járunk. Nem léteztek szűk, kanyargós utcák, sem veszedelmes sikátorok. Nem nőttek gyomok a kövezet réseiben, és a legtöbb utcát kőburkolat borította. Nem láttunk sehol szemetet, sem törött cserepeket, sem kétes eredetű foltokat a hófehérre meszelt épületeken. Helyenként egy-egy macska süttette magát a nappal egy háztetőn, és néha elügetett mellettünk egy kutya, de ránk sem hederített, csakis a maga dolgával törődött. Olykor hangokat hallottunk a falak másik oldaláról – főleg női hangokat. Valaki isteni illatú kaját főzött a közelben.

Kevés asszony járt az utcákon, a piaci árusok portékáját vizsgálgatták, vagy kisebb csoportokba gyűlve beszélgettek. És persze bőven akadtak rabszolganők, akik vizet húztak a kútból,

vagy lépcsőt söpörtek. Természetesen, egyetlen, a felső tízezerhez tartozó nő sem került elénk, de úgy tűnt, itt és most társadalmilag elfogadható az, ha a feleségek a férjük felügyelete mellett, kisebb csoportokba gyűlve mozognak vagy álldogálnak valahol. Mi csupán porlepte vándorok voltunk, akik ételt és szállást kerestek. De azért nem tettük próbára a szerencsénket, így az arcunk elé vontuk a kendőnket, és lesütöttük a szemünket.

Atherton elvált tőlünk, és odament néhány férfihoz, akik egy magas, fehér fal árnyékában társalogtak. Nem beszélt olyan jól görögül, mint szerénységem – sőt, eléggé csikorgósan ment neki –, de én semmi szín alatt nem közelíthettem meg egy idegen férfiaktól álló csoportot. Ugyanakkor, úgy tűnt, Athertonnak sikerült megértetnie magát velük, mert az utca távolabbi része felé mutogattak. Ekkor főhajtás kíséretében köszönetet mondott, és továbbmentünk, mígnem az utca végénél megálltunk.

– Ez lesz az... ha jól értettem – közölte Atherton a tőlünk balra magasodó fal felé biccentve, amiben kétszárnyú, erős faajtó állt. Az egyik fele nyitva volt. A nyíláson bekémlelve udvart láttam, amit két oldalról lapos tetős, L alakú ház határolt. Női hangokat hallottam. Valaki szőnyeget vagy takarót rázott. Az egyik fal tövénél cserépedények álltak, amikben kusza növények kókadoztak a melegben.

– Jól van – mondta North, mielőtt megszólalhattam volna. – Mindenki kész? Rögzítők élesítve? Mindenki tudja, mi a feladata?

Én pedig nagyon sajnáltam, hogy a kiképzők nem verhetik

pofán a tanítványaikat. Tudom, mert megkérdeztem Petersontól. Kétszer is, a biztonság kedvéért, hátha időközben megváltoztak a szabályok. Ugyanakkor, a jó hangulat megőrzése érdekében engedelmesen bólogattam, és igyekeztem nem nézni a feltűnően kifejezéstelen képet vágó Leonra.

Atherton és Hoyle az élre álltak. Mi, a többiek mögöttük gyűltünk össze, és benéztünk a nyitott ajtón.

És ott volt ő. Egyenesen előttünk. A szemközti falnál, egy ferde fenyő árnyékában zömök, középkorú férfi ült, világos khitónban – pontosan úgy, ahogyan elképzeltem. A lábánál tekercsek heverték a földön. Alig tudtam elhinni, hogy ekkora szerencsénk van. És biztosra vettem, hogy ez lesz a mindenkori legkönnyebb küldetésünk. Harminc percünk volt, hogy megfigyeljük a nagy embert, aztán irány haza, hogy időben érkezzünk a délutáni teához.

A kapuban állva bámultuk békés látványt, és mélyen átéreztek a hangulatot. A következő pillanatban egy amfora süvített a levegőben, és szilánkokra robbant a falon, közvetlenül mellettem. Ugrottam kábé egy mérföldet, és dühös ordítást hallottam:

– Húzz el innen a pokolba, te kis erőszakos, vörös dög!

Egy szörnyű pillanatig azt hittem, nekem szánta a felszólítást, de aztán vékony, vörös macska száguldott el mellettem, majd az utcán folytatta a menekülést.

Mi pedig, forróság ide, forróság oda, kivétel nélkül lefagyunk. Nem az alacsonyan repülő amfora miatt – az emberek állandóan tárgyakat vágnak hozzánk, rég megszoktuk –, hanem azért, mert a szavak angolul hangzottak el. Szép, modern angol

nyelven.

Ezzel egy időben a zömök alak meglátott minket, és ő is megdermedt. Egy darabig csak bámultuk egymást.

Így második ránézésre már nem tűnt olyan kellemesnek a dolog. Egy ötven körüli, széles vállú, vaskos karú férfit láttam – talán a sok amforahajigálástól erősödött meg ennyire. Alacsony és ápolatlan volt, gyűrött khitónját borfoltok tarkították, a derekán széles, mocskos bőrövet viselt. Csupasz lábát vastagon borította a kosz, a haja többségét már elvesztette, és az a kevés, amit megmaradt, zsírosan tapadt a fejbőréhez. A szakállába morzsák és ki tudja, miféle apróságok ragadtak. Alaposan teleszívta magát, még messziről is éreztem a belőle áradó borszagot.

És angol volt.

Ezt így együtt nem könnyen fogtam fel, és azt hiszem, a többiek sem.

Igen, egy asztalnál ült, egy fenyőfa árnyékában – ezt a részt tök jól kitaláltam –, de itt véget ért minden hasonlóság. Ez az alak olyan messze állt a tudós történetíróról alkotott képemtől, amennyire csak lehetséges.

Megint az arcára irányítottam a tekintetemet, ami szépen kipirult a kellemes élettől és a bortól. Az arcszíne felvette a külföldre látogató angolok jellegzetes vörösesbarna árnyalatát, és a fején – nyilván a nap elleni védelem jegyében – a négy sarkán megcsomózott zsebkendőt viselt, aminél röhejesebb és kínosabb fejfedőt ember még nem talált fel.

Egy darabig hallgatagon bámultuk egymást, aztán a fickó mocoogni kezdett, és förtelmes akcentussal beszélt görög

nyelven odaszólt nekünk:

– Igen? Mit akarnak?

Kiléptem a csoport elé, és angolul feleltem:

– Mr. Hérodotosz?

Hallani véltem a fejében lévő fogaskerekek csikorgását, mialatt az agya felpörögve dolgozott. Láttam a képén, hogy azt fontolgatja, eljätssza, hogy egy szavamat sem érti. De aztán eszébe jutott, hogy angolul ordított rá a macskára. Végül csak leeresztette a vállát, hátradőlt a széken, és azt felelte:

– Gondolom, St. Mary-sek. Jól sejtem, hogy nincs magunknál cigi?

11

LEON VOLT AZ, aki valami csodálatos módon felülemelkedett a helyzeten. Örültem, hogy magunkkal hoztuk, mert én túl döbbenet voltam ahhoz, hogy megszólaljak.

Beterelte a társaságot az udvarba, és halkán becsukta a kaput.

A férfi parancsára a két nő, akik éppen lepedőket rázogattak, abbahagyták a munkát, és besiettek a házba.

– Szóval... maga Hérodotosz? – kérdezte ekkor Leon.

– Nagyjából – felelte, azzal talpra állt, és megpróbált meghajolni, ám elvesztette az egyensúlyát, és megkapaszkodott az asztalban, de akkorát rántott rajta, hogy az egyik kancsó leesett róla, és szilánkokra tört – szerencsére üres volt.

Továbbra is csak tátoztunk. Még mindig nem tudtuk túltenni magunkat a megrázkódtatáson. Tudom, hogy az imádott idollal való személyes találkozás gyakran kiábrándító élmény, de az isten szerelmére, amikor az ember visszautazik az időben, hogy találkozzon a történetírás atyjával, a nagy Hérodotoszal, nem arra számít, hogy egy rosszul öltözött, macskagyűlölő, kövér tökfejjel találja szemben magát, aki a kiejtése alapján Liverpool környékéről származhat, és gondja van az alkohollal. Úgy éreztem, ha így haladunk tovább, a következő küldetésen mezopotámiai templomi prostituáltként fogjuk viszontlátni a Beatles tagjait.

Kinyitottam a számat, de nem tudtam megszólalni, mert a

fickó megelőzött:

- Nem megyek vissza!
- Tessék? – kérdezte Leon.
- Nem tudnak rákényszeríteni! Nem megyek vissza!
- Nem, nem azért...

Hirtelen rossz érzésem támadt. Nagyon rossz. Tettem egy lépést előre, és belekezdttem:

- Nézze, uram...

De nem figyelt rám. Felkapott egy régi seprút, és úgy tartotta, mintha ütni akart volna vele, de nem vettem komolyan, mert annyira részeg volt, hogy még állni sem tudott, nemhogy eltalálni valakit.

- Uram, kérem, tegye le a seprút! Azért jöttünk...

– Tudom, miért jöttek! – vágott közbe indulatosan. – De nem visznek vissza! Figyelmeztetem magukat... hívom a rendőröket!

Ez különösen rossz hír volt. A legkevésbé sem akartunk összeakaszkodni a helyi hatósággal. Ebben a korban persze nem létezett olyasmi, mint a rendőrség a mi modern időnkben. A rendfenntartásról egy rakás közös rabszolga gondoskodott. Athénban szkíta íjászoknak nevezték őket, és joggal feltételezhettük, hogy Thurioi alapító atyái is bevezettek itt egy hasonló rendszert. Ők tartották fenn a közrendet, és felügyelték az idegeneket. Mi mindkét kategóriába beleestünk. Bármelyik pillanatban megtörténhetett, hogy bottal hadonászó alakok rontanak be a kapun, készen arra, hogy ellökdössenek minket oda, ahová a csendháborítókat szokták vinni. Mi idegenek voltunk ebben a városban, Hérodotosz pedig fontos ember. A helyzet egy szempillantás alatt komolyra fordult, és le kellett

csillapítanunk őt.

– Uram, nem azért jöttünk, hogy elvigyük magát bárhová – mondtam megnyugtatónak szánt hangon. – Higgye el, a St. Mary egyetlen munkatársának sem volt elképzelése arról, hogy ön itt van!

– Hagyjuk a St. Maryt! – förmedt rám. – Mi van azokkal a rohadék időrendőrökkel?

– Higgye el, uram, mi csak egy egyszerű kiképző ugráson veszünk részt – magyaráztam –, és legalább annyira meglepődtünk, amikor megláttuk magát, mint ön, amikor meglátott minket.

Erre csak mordult egyet, és lassan leengedte a seprűt.

És ekkor egy darabig megint csak hallgatagon bámultuk egymást. Akármi járt a fejében, végül eldöntött valamit. Hatalmas erőfeszítések árán összeszedte magát, és azt mondta:

– Nos, úgy látom, valamilyen fajta tévedés történt. Nem szeretném feltartani önöket a küldetés végrehajtása során, de megkínálhatom magukat egy pohár borral, mielőtt távoznak?

Nem voltam odáig az ötletért. A görög bor a hellén világ válasza az akkumulátorsavra. Általában már a szagától felfordult a gyomrom. Csakhogy most Itáliában jártunk, és azt reméltem, hogy itt talán jobb a bor.

Mielőtt udvariasan elháríthattam volna az ajánlatot, a férfi kiáltott egyet, és a két nő kiszaladt az udvarra. Az egyik poharakkal teli tálcát hozott, a másik nagy kancsó bort.

Hérodotosz nagy hűhóval székeket kerített, és leültetett minket. Alighanem elhitte, hogy nem akarjuk elrángatni innen, és most meg nem akart elengedni minket. Szorgalmasan

töltögette a bort, a nők pedig mindenkinek odavittek egy-egy poharat. Észrevettem, hogy mindkettőjük karja tele van kék foltokkal. Sőt, egyiküknek az arcán is volt egy régebbi zúzódás.

Hérodotosz rajtakapott, hogy a nőket figyelem, és az udvariasság kedvéért gyorsan ittam pár korty bort. És be kellett látnom, hogy tévedtem – itt is borzalmas borokat termeltek.

Leon nem ivott, csak letette a poharát. Egyfolytában a kaput figyelte, aztán kijelentette:

– Nos, uram, tovább nem szabad visszaélnünk a vendégszeretetével.

– Ó, máris mennek? – kérdezte Hérodotosz.

Csakhogy a hangja hamisan csengett. Leonra néztem, és láttam rajta, hogy nem örül a helyzetnek. És ha Leon nem örült a helyzetnek, az azt jelentette, hogy mennünk kell. Még hozzá azonnal.

Az újoncok is letették a poharukat. Mondtam valami udvarias dolgot – hogy mit, azt már elfelejtettem –, Leon pedig Hérodotosz tiltakozásával nem törődve mindenkit talpra állított, és kiterelt a kapun.

– Vissza a kompba! – parancsolta aztán. – Amilyen gyorsan csak lehet!

– Miért? – kérdezte Sykes, mialatt élénk iramban ügettünk az utcán.

– Mert Hérodotosz előbb azt akarta, hogy azonnal távozzunk, aztán egyik pillanatról a másikra meg azt, hogy maradjunk. Ön szerint ez nem gyanús?

Mentünk, amilyen gyorsan csak tudtunk anélkül, hogy feltűnés keltettünk volna. A nap továbbra is könnyörtelenül

tűzött, és hirtelen furcsa érzésem támadt. Az az érzés, ami azt jelezte, hogy a testem nem bírja eldönteni, melyik nyíláson át szabaduljon meg a közelmúltban elfogyasztott bortól.

Egy makulátlanul tiszta utcán jártunk. Sehová sem lehetett elbújni. Elügettünk egy sarokig, ahol kisebbfajta olívaliget várt minket, néhány kiválóan elhelyezett mirtuszbokorral. És az én dolgom ekkor vált igazán sürgetővé.

– Itt várjanak! – adtam ki a vezényszót. – Rögtön visszajövök.

– Mi a fenének... – szólalt meg Atherton, de közbevágtam:

– A görög bor.

– Aha!

– Maguk addig üljenek le az árnyékban! – parancsolt rájuk Leon. – És senki sem mozdul el erről a helyről!

Félrehúztam őt, és fojtott hangon azt mondtam neki:

– Mellettük kéne maradnod.

– Senki nem megy sehová egyedül – vágott vissza. – Ez a te utasításod. Az újoncok itt várnak. Miss North, a távollétünkben ön a parancsnok!

Miután Leon elhallgatott, nyugtalanul körülnézett, de miután látta, hogy teremtett lélek nem mozog a környéken, rám szólt:

– Na gyerünk!

Végigügettünk egy keskeny csapáson, aztán beküzdöttem magam a mirtuszbokrok közé, Leon pedig kint maradt az ösvényen.

A férfiak ugyebár jól elvannak a kívülre szerelt ürítőeszközükkel. Nekem megfelelő pózba kellett manővereznem magam, el kellett húzogatnom a tekintélyes mennyiségű szövetet, kerülni a szűrős növényeket, és még arra

is ügyelnem kellett, hogy ne pisiljem le a saját lábbelimet.

Ez nem pár másodperc műve volt, és mire valamivel később diadalmasan megjelentem, Leon egy közeli kőtömbön üldögélt. Gyorsan meggyőződött róla, hogy senki sem lát minket, majd a derekam köré fonta a karját, és kellemes tempóban sétáltunk visszafelé az olívaligetben. Hallgattam a madarak dalát, a bogarak zümmögését, és arra gondoltam, hogy milyen kellemes lehet itt az élet.

És az újoncok eltűntek. Mind a négyen. Nem voltak ott. Sehol sem voltak. Egyikük sem. Nem hittem a szememnek. Hová a pokolba mehettek?

Mindketten körülnéztünk, és ezúttal sem láttunk az égvilágon senkit.

Ez katasztrófa volt. Nincs rá jobb kifejezés: katasztrófa. Ha csak egyet-kettőt veszítettem volna el, nagy ügy, kicsit megbabrálom a nyilvántartást, és valószínűleg senki nem vesz észre semmit. Na de mindet? Előbb-utóbb valaki bizonyosan felfigyelt volna arra, hogy én egy olyan vezető kiképző vagyok, akinek nincsenek kiképzés alatt álló tanítványai. Megint körülnéztem, sőt még felfelé is, mert az ember sosem tudhatja biztosan.

– A francba! – szitkozódott Leon, és nekinyomott egy falnak. – Maradj itt! El ne mozdulj innen!

Azzal elfutott az utca végéig, ahol megtorpant, és jobbra-balra forgatta a fejét.

Aktiváltam a kommunikátoromat, és azt mondtam:

– Miss North? Hall engem? Tud beszélni?

Azonnal válaszolt, de nagyon halkán és erősen lihegve.

– Azt hiszem, letartóztattak minket.

Ó, az ég szerelmére...

– Miért? – kérdeztem halkán.

– Lopásért – felelte, majd hallgatott, és ezalatt férfihangokat hallottam a háttérből. Vártam, és miután úgy ítélte meg, hogy biztonságosan beszélhet, hozzátette: – Volt valami a kosaramban. A kikötő felé tartunk.

Az a rohadék Hérodotosz! Nyilván belecsempészett valamit North kosarába, aztán hívta a rendőröket. És mivel az alapító atyák közé tartozott, hanyatt-homlok rohantak, hogy intézkedjenek.

Leon és én csüggedten bámultuk egymást.

– Menjünk! – mondta aztán. – Ne, ne arra! – szólt utánam, amikor elindult a lejtőn a tenger felé. Abba az irányba intett, ahonnan jöttünk, és folytatta: – Hanem arra! Atherton, Hoyle, ne hagyják, hogy elválasszák magukat a kolléganőktől! Tegyenek meg mindent, hogy együtt maradjanak! Max és én kiszabadítjuk magukat. Tudják, hogyan kell viselkedniük. Csinálják, amit mondanak, és fogják be a szájukat! Kerüljék a bajt, és várják a mentőcsapatot!

– Vettem – felelte Atherton. A hangja alapján idegesnek tűnt, amiért nem is hibáztattam.

– És ne hagyják, hogy Sykes megharapjon valakit! – tette hozzá Leon. – Elindultunk magukért.

– Vettem, uram – felelte Atherton, és ezúttal az érződött a hangján, hogy mosolyog.

– Ez az én hibám – morogtam elkeseredetten, és kikapcsoltam az adóvevőmet.

– Nem, szó sincs róla! – jelentette ki Leon. – Ez még a legjobb változat. Ha neked nem kell félrevonulnod egy percre, akkor valamennyiünket elkaptak volna, és akkor lennénk igazán nagy bajban.

Sosem hittem volna, hogy valaha egyszer hálás leszek valamiért a görög bornak.

* * *

Ugyanott találtunk rá Hérodotoszra, ahol elváltunk tőle. A székén ült, félálomba merülve támasztotta a falat, a kezében borospoharat tartott. Csak a kócos, vörös macska hiányzott mellőle.

Nem, még ő sem.

Két ugrással mellette termettem, és kivettem a kezéből a poharat úgy, hogy még a falra is jutott a szétfröccsenő borból.

– Hé, az még tele volt! – tiltakozott Hérodotosz, egy szempillantás alatt felélénkülve.

– Ránk küldte a rendőröket? Azzal a váddal, hogy loptunk magától?

– Világosan megmondtam: nem megyek vissza a St. Marybe.

– Rohadék!

– Nem lesz semmi bajuk! – nyüszítette megrettentve. – Csak bezárják őket egy éjszakára, és holnap reggel kivezetik őket a város kapuján.

Tudtam, hogy hazudik.

Két kézzel belemarkoltam a zsíros khitónjába, és elkezdtem nekiverni azt a hülye fejét a falnak.

– Kurvára nem fogják elengedni őket, te mocskos gazember! –
hörögtem dühösen. – Főleg a lányokat nem! Intézkedj, hogy
szabadon engedjék a társainkat, még ebben a percben, vagy a
töködnél fogva vonszollak vissza a St. Marybe – mindig
induljunk ki abból, hogy megtaláljuk az említett szervet –, aztán
majd ők gondoskodnak rólad, te görvélykóros nyomoronc!

Hérodotosz ekkor Leonra pillantva megszólalt:

– Maga csak hagyja, hogy ez a nő így beszéljen velem?

– Semmi közöm hozzá. Max, ha elfáradt a karod, szólj, és
átveszem.

– Jól van – recsegte Hérodotosz, és egész testében
megeresszkedett annak jeleként, hogy megadja magát.

– Kik kapták el őket? – förmedtem rá azonnal.

– Hát, nevezhetjük őket rendőröknek, ahogyan maga mondta.

– Mit mondott nekik?

– Azt, hogy kirabolt néhány idegen.

– Hová viszik őket?

Erre összefonta a karját a mellkasán, és kihúzta magát. Az
üzenet egyértelmű volt: ennél többet nem hajlandó segíteni.
Ami nagy hülyeség volt a részéről. Léteztek szabályok és
előírások a kortársakkal való viselkedéssel kapcsolatban, és
ezekhez még én is tartottam magam. Csakhogy Hérodotosz –
pontosabban az az idióta, aki annak adta ki magát – nem
kortárs volt, hanem St. Mary-s. Azt tehettem vele, amit akartam,
és én igen kreatív tudtam lenni.

Viszont azt is tudtam, mikor kell tenni egy lépést hátra, azért
azt mondtam:

– Farrell főnök, kérem, tegyen meg mindent, amit

szükségesnek ítélt annak érdekében, hogy Mr. Hérodotosz megadja számunkra a szükséges információt!

Hérodotosznak épp csak annyi ideje maradt, hogy felfogja, talán mégsem alakul jól a dolog, amikor Leon előrántotta a kábítófegyverét, és beleküldött egy töltetet. Nem túl sokat, nem túl erőset, csak annyit, hogy a földhöz vágja. Ekkor rászántam egy pillanatot, hogy összegezzem magamnak a történeteket és a helyzetet: négy újoncunk eltűnt, és a világ legelső és legfontosabb történésze a lábunk előtt fetrengett. Még a saját mércéink szerint is elég mélyen jártunk.

Hérodotosz a hátán feküdt, a kezét-lábát szétvetve, és nyál csorgott a szájából. A khitónja felgyűrődött, és így ha lehet, még annyira sem nyújtott vonzó látványt, mint addig.

– Hoppá... – dünnyögte Leon, és sietve visszarugdosta a helyére az elszabadult szövetet. – Miért jutott eszembe az a trójai jelenet Markhammel és az ő döglött csirkéjével?

– Biztosra veszem – válaszoltam megfontoltan –, hogy csakis egy profi pszichiáter lenne képes feltárni a lelked mélyén lappangó titkokat, de még ő is csak úgy, hogy közben védőruhát visel.

– Fordítsam stabil oldalfekvésbe?

– Inkább rúgd hasba, hátha attól magához tér!

Úgy lett.

– Jézusom! – hörögte Hérodotosz az egyik szemével kelet, a másikkal nyugat felé nézve. – Maguk aztán igazi rohadékok!

– Minő különös egybeesés – válaszolta nyájasan Leon. – Mi pont ezt gondoljuk magáról.

– Fussunk neki még egyszer! – mondtam én, viszonylag

higgadtan. – Hová viszik a társainkat?

Hérodotosz hallgatott, és tettem felé egy lassú, vészjóslóan lassú lépést. Rögtön magzati pózba gömbölyödött, és sietve közölte:

– A kikötőhöz. Van egy nagy, zárható raktár, ahol régebben embereket tartottak, mielőtt... – Itt elakadt, és nem folytatta.

– Mit fognak csinálni velük?

– Azt nem tudom – felelte a vállát vonogatva. – A fiúkat alighanem eladják gályarabnak, ami pedig a lányokat illeti...

Nem mondta ki, de mindannyian tudtuk, hogy mi a válasz.

– Menjünk! – szóltam oda Leonnak. – És őt is visszük.

– Minek? – kérdezte rémulten Hérodotosz. – Rám nincs szükségük!

– Maga juttatta be őket, maga hozza ki őket – közölte Leon halk, fenyegető hangon. – Majd elmagyarázza, hogy szörnyű félreértés történt. És ha mégsem... rászánunk némi időt, hogy megtárgyaljuk, mit jelent a *többszörös törés* kifejezés, és milyen következményekkel járnak az efféle sérülések.

Hérodotosz nyelt egyet, nehézkesen felült, és nyüszíteni kezdett:

– Nem az én hibám! Nem én kértem, hogy jöjjenek ide. Én teljesen jól elvagyok ebben a korban. A történelemnek sincs kifogása ellenem. Sőt! – tette hozzá, és láttam rajta, hogy szélesebben töri a fejét. – Ha történik velem valami, nincs többé Hérodotosz, és akkor aztán lesz egy jó nagy problémájuk!

– Vissza kéne vinnünk – mondta Leon, a rossz zsarut játszva. – Az időrendőrök boldogok lesznek, ha a markukba kapnák, nekünk pedig erősödik a tekintélyünk.

– Engem nem tudnak megfélemlíteni! – állította idegesen a fickó. – Hérodotosz vagyok, a történetírás atyja. Nem vihetnek sehová!

Tudtam, hogy ebben speciel van valami. Mert ha tényleg ő Hérodotosz – és az a szörnyű érzés gyötört, hogy ő az –, akkor a kora legfontosabb emberei közé tartozik, és semmit sem tehetünk vele, nehogy megakadályozzuk abban, hogy befejezze a művét.

– Ez igaz, de most már letelepedett – válaszoltam neki. – Az utazásainak vége. A jegyzetei teljesek, bárki befejezheti maga helyett a könyvet. És ha jobban belegondolok – mondtam Leonra pillantva –, számos történést ismerek, akinek ha felajánlanák, hogy eltölthet hat hónapot kellemes napsütésben, korlátlan mennyiségű bor és csinos szolgálólányok társaságában, boldogan lecsapna rá.

– Rohadékok! – recsegte Hérodotosz gyűlölködve.

Leon talpra rángatta, majd gyorsan megtörölgette a kezét a khitónjába – amit én meg is értettem.

Körülnéztem az udvarban. Nyomát sem láttam a szolgálóknak. Vagy elbújtak, vagy – ami még valószínűbbnek tűnt – nem kedvelték annyira Hérodotoszt, hogy előjöjjenek, és megpróbálják megmenteni. Jól emlékeztem még a kék foltokra, amiket a két nő karján láttam. El tudtam képzelni, milyen lehet rabszolganőnek lenni egy ilyen házban.

– Szóval, hol van az igazi Hérodotosz? – kérdeztem ekkor.

– Még mindig nem érti? Én vagyok az igazi Hérodotosz.

– Jó, akkor úgy kérdzem: hol az az ember, aki Halikarnasszoszban született?

Megvonta a vállát, és belekezdett a történetbe:

– Elment, hogy utazzon egyet, és soha többé nem tért vissza. Én meg Athénban találtam magam úgy, hogy nyakig ültem a szószban. Kérdezték a nevemet, és ebből a korból ezt az egyet ismertem. – Megint rántott egyet a vállán, és folytatta: – Az én szakterületem az etruszk kor, így aztán kimondtam az első nevet, ami eszembe jutott, és egy csapásra sztár lettem. Kényelmes szállás, jó ételek, és annyi bor meg nő, amennyit csak akarok. Az emberek mindenfélét mesélnek nekem, én meg mindent leírok. Ha valahol hézag van, oda kitalálok valamit. Fontos ember vagyok, és megint azt mondom, hogy nem megyek vissza a St. Marybe. Átkozottul veszélyes, és az igazgatóm egy vérbeli, abszolút rohadék. Nem, itt maradok, az biztos.

– Miért nem mehet vissza? – kérdezte Leon, és a szemét résnyire vonva figyelte a fickót. – Mit követett el?

– Semmit – válaszolta Hérodotosz, de erőtlen hangon, nem túl meggyőzően.

– Hol van a csapata többi tagja? – kérdeztem én.

– Elmentek nélkülem – felelte, és bár igyekezett keménynek mutatni magát, csak annyit ért el, hogy még bizonytalanabbnak látszott.

– Amiért nem is hibáztatom őket – jegyezte meg Leon. – De miért tették volna? Maga is ismeri a szabályzatot! Sosem hagyunk hátra senkit.

– Talán halottnak hittek – dörmögte Hérodotosz.

– És miért is hitték volna ezt? – kérdeztem, és ezúttal én néztem rá gyanakodva.

– Talán mert... véletlenül... találtam egy holttestet, és kicseréltem vele a ruhámat.

– Megölt egy kortársat? – förmedt rá hirtelen Leon, és akkora erővel csapta a falnak, hogy azt hittem, a fickó mindjárt kiköpi az összes fogát.

– Au! – nyögte Hérodotosz hangosan. – Jézusom! Erre semmi szükség!

Én azonban nem voltam abban a hangulatban, hogy megsajnáljam.

– Igazat mondjon, maga ótvar dög! Megölt egy kortársat?

– Nem! Nem... szó sincs róla. Már haldoklott, amikor rátaláltam. Azt hiszem... semmit sem tehettem érte. Aztán meghalt. Így végül feladtam rá a ruhámat, felhúztam az övét, és...

Hirtelen elakadt, mire Leon megint talpra rántotta, és rászólt:

– És...?

– És elégettem a holttestet. A társaim pedig azt hitték, hogy én voltam az.

– De miért? Miért tette? Miféle szörnyeteg maga?

– Nem az én hibám! – siránkozott ismét. – Kicsúsztak a dolgok a markomból. A St. Mary utálatos munkahely. És tartoztam valakinek valamennyi pénzzel. Nem sokkal. Pontosabban, kezdetben nem sokkal, de egy idő után elég sokkal. Aztán keresni kezdett néhány ember, én meg elvállaltam egy hosszú távú athéni küldetést, leléptem a St. Mary-sektől, új személyiséget kerítettem magamnak, és áthajóztam Itáliába. Nem is volt nehéz.

Leon ritkán veszíti el a türelmét. De most a könyökével hasba

vágta Hérodotoszt – utcai verekedésekben alkalmazott, gonosz ütés volt ez –, és miután a gazember kétrét görnyedt, haragosan ráförmedt:

– Láttam már férgekkel teli trágyahalmokat, amiktől kevésbé undorodtam, mint magától!

Aztán ott hagytuk a nyomorultat, hadd köhögjön és nyögdécseljen a porban, míg mi ketten gondolkodunk egy kicsit.

– Ki kell szabadítanunk őket – mondtam halkan. – Minél előbb, annál jobb, de mindenképpen sötétedés előtt.

– Egyetértek – felelte Leon. – És ez a görény segíthet nekünk.

– Baszódjanak meg! – hörögte a történetírás atyja, továbbra is a földön hasalva.

Leon oldalba rúgta, és leszólt neki:

– Maga fontos ember és alapító atya. Simán el tudja intézni, hogy elengedjék őket.

– Baszódjanak meg! – mondta ismét Hérodotosz.

– Jól van – szóltam közbe határozottan. – Ha ez az utolsó szava... Leon, állítsuk talpra! Elvisszük a St. Marybe, és átadjuk az Időrendőrségnek. Majd ők foglalkoznak vele. Mi pedig visszajövünk ide Guthrie őrnaggyal és egy csapattal, és miután leszáll az éj, kiszabadítjuk őket.

– Jó a terv! Tetszik! – helyeselt Leon, és ismét felrángatta Hérodotoszt a földről.

Hérodotosz korántsem volt annyira sérült, mint elhitette velünk. Valószínűleg rájött, hogy most már nincs menekvés, erre nekiállt küzdeni, és kitepte magát Leon markából. Aztán csak álltak egymással szemben, és kölcsönösen felmérték az erőviszonyokat. Mi ketten elálltuk a kapuhoz vezető utat, ő

viszont erős testalkatú volt, és ezt tudta is.

– Fiatalabb nálam, fiam – mondta viszonylag higgadtan –, de akkor is el tudom intézni, ha az egyik kezemet zsebre vágom. Vagy csak kiáltok egyet, és idecsődül a fél város, aztán szépen csatlakoznak a barátaikhoz a sitten. Úgyhogy engedjenek el, és tekintsük lezártnak az ügyet!

Minden ellenkező bizonyíték dacára, meglehetősen kedves ember vagyok. Jó, abban az időben kicsit kiegyensúlyozatlan voltam, de hát ez történik azzal, aki vezető kiképzőnek áll. A Mrs. Kedves Hölggy énem egy szempillantás alatt elillant.

Felkaptam a seprűt, és ráförmedtem a fickóra:

– Elég magából, gennyzsák! Halálosan unom azt az undok képét, úgyhogy most jól figyeljen! Eltölthetjük azzal az egész napot, hogy fenyegetjük egymást, és egy tapodtat sem haladunk, vagy van egy mód arra, hogy mindenki megkapja azt, amit akar. Maga szépen együttműködik velünk. Mi visszacapjuk a társainkat, és itt hagyjuk, hogy békében és jólétben élje le a hátralévő éveit. Vagy pedig – ha nem működik együtt velünk – véget vetünk a kellemes életének. Pont.

– Higgyc el – tette hozzá Leon –, könnyebben rágná le a saját lábát, mint hogy meggyőzze ezt a hölgyet valamiről. Magánál keményebb fickók is megpróbálták már, és belehaltak. Tehát, mi legyen?

Hérodotosz egy darabig csak állt, és az ajánlatot latolgatta magában.

Leon a kezembe nyomott egy kulacsot, hogy igyak egy kis vizet.

– Jobb lesz, ha csipkedi magát, barátom – mondta aztán, a

közvetítő szerepét felvállalva. – Ha nem térünk vissza időben, több St. Mary-s lesz itt, mint ahányan a városban élnek. Talán az időrendőrök is befutnak. Gondoljon bele, mennyire örülnének egyesek, ha találkozhatnának magával! Vagy pedig... segítsen nekünk, és elfelejtjük azt, hogy valaha találkoztunk. És így mindenki megkapja azt, amit akar.

Aztán mindketten kussoltunk és álltunk, míg Hérodotosz megint végiggondolta a helyzetet. Végül meghozta a döntést, és a ház felé fordulva ordítani kezdett:

– Hé, asszony! Hozd a szandálomat!

* * *

A ház mögötti utcán járva ismét kiléptünk a vakító napfénybe.

– Tudja, hogy hol őrzik őket? – kérdezte Leon.

– Igen.

Láttam Leonon, hogy erősen töri a fejét valamin, és keresi a megfelelő szavakat, hogy közöljön velem valamit. Végül fojtott hangon azt mondta:

– Max, szerintem neked hátra kéne maradnod.

– Mit mondtál? – kérdeztem, és lassan megfordultam.

– Azt, hogy szerintem neked ki kéne maradnod ebből a körből.

– Mert?

– Mert, ha valami rosszul sül el, akkor egyikünk még mindig visszatérhet a St. Marybe.

– Nagyra értékelem, hogy így gondolkodsz, de ha valamennyien fogságba esünk, egy érett gondolkodású,

tiszteletre méltó nő könnyebben megtalálhatja a szabadságba vezető utat.

– Nem tudom, hogy a rendelkezésünkre álló, igen kevés idő alatt sikerül-e találnunk egy ilyet.

– Vegyük úgy, hogy meg sem hallottam ezt a megjegyzést!

Végigtrappoltunk az utcán, és miután befordultunk a sarkon, odaszóltam Hérodotosznak:

– Mekkora bajban vannak?

– Nehéz megítélni.

– Azért csak próbálja meg!

– Tényleg nem tudom – felelte a vállát vonogatva. – Ami itt a rendőrségnek felel meg, az főleg a közrend fenntartásával és a kereskedők üzelveivel, például a csalásokkal foglalkozik. És ebben a városban törvénytisztelő emberek élnek.

Nem tette hozzá ugyan, hogy „nem olyanok, mint egyes ide látogató idegenek”, de tudtam, hogy ez jár a fejében.

És komolyan fontolóra vettem, hogy beletaposom a gazembert a földbe.

– Én nem aggódom túlságosan – mondta Leon, és egy pillanatra gyengéden megérintette a vállamat. – Akinek van egy csepp esze, nem szórakozik North-szal, és Sykest nem véletlenül hívják Psycho Psykesnak.

– Miért, annak hívják?

– Én személy szerint azt gondolom, Max, hogy igyekeznünk kéne, hogy megmentjük Thurioi derék lakóit, mielőtt North és Sykes valamilyen fajta nemzetközi incidenst robbantanak ki, aztán magyarázkodnunk kell dr. Bairstow előtt. Vagy az időrendőröknek.

- Egyetértek – röffent közbe Hérodotosz.
- Magát senki sem kérdezte!

12

THURIOIBAN EGYETLEN kellemetlen vagy mocskos zugot sem fedeztem fel – a város még túl fiatal volt ahhoz, hogy jellegzetes vonásokra tegyen szert –, de azt rögtön láttam, hogy a kikötő környéke lesz az első, ami elindul lefelé a lejtőn.

Ott volt maga a kikötő, ahol húsz-huszonöt halászhajó pihent a partra húzva. Nők guggoltak körülöttük, halat beleztek, és a nemkívánatos részeket egy halomba hajigálták. Attól nem messze számos borzas szőrű macska várakozott, amik alighanem egymás közeli rokonai lehettek.

A víztől kicsit távolabb tíz-tizenkét jellegtelen épület állt. Ezeket nem meszelték olyan hófehérre, mint a város lakóházait. Kutyák és nők jöttek-mentek körülöttük. Egy alacsony falon frissen mosott ruhák sorakoztak. Póznákra aggatott halászhálók száradtak a napon, némelyiket egy-két ember javítgatta. Az egyik épület előtt fából ácsolt pultok sorakoztak, rajtuk halászfelszereléseket, szerszámokat és háztartási eszközöket láttam, míg egy terjedelmes asztalon főző- és tárolóedényeket. Egy közeli eukaliptuszligetben megviselt székek és ingatag asztalok álltak az árnyékban. Jó néhány férfi üldögélt ott nagy kényelmesen, és bámulta roppant elégedetten a tűző napon dolgozó asszonyokat.

A kikötő távolabbi oldalát nézve is láttam néhány épület, többek között egy földszintes, nádfedeles építményt, amin

egyetlen ablakot sem tudtam felfedezni. Azonnal megsejtettem, hogy az a börtön, és a gyanúm rögtön megerősítést nyert, ugyanis North borotvaéles hangja szállt felém a víz felett – a hölgy éppen tiltakozott valami miatt. Elismerésre méltó teljesítményt nyújtott, azt meg kell adni. Legalább száz yardra volt tőlem, egy erős faajtóval ellátott, szilárd kőépületben, de így is hallottam a kiabálását – bár talán még Athén polgárai is.

– El kéne hallgattatniuk azt a lányt – javasolta nyugtalanul Hérodotosz. – Máskülönben mindjárt bemennek, és elintézik.

Leon kényelembe helyezte magát a mellettünk lévő, alacsony falon, és csak annyit felelt:

– Várunk.

– Mire?

– Mindig könnyebb megmenteni valakit úgy, ha nem nekünk kell betörni az ajtót – magyarázott Leon, majd megérintette a fülét, és így folytatta: – Itt vagyunk a közelben, Miss North. Ha felkészültek, mehet!

– Ezek szerint nincs szükségük rám – állapította meg Hérodotosz, és megfordult, hogy lelépjen, de balszerencséjére belefutott az egyik hajtúmbe.

Tényleg nem volt jó napja...

– Mi a fene volt ez? – kérdezte ijedten, és sziszegve dörzsölgette a felkarját.

– Nem megy sehová – közöltem vele.

– De mire várunk?

Mialatt kimondta ezeket a szavakat, rámutattam a börtönre, és annyit mondtam:

– Arra!

Nem csak én mutogattam. A ligetben ejtőző férfiak is meglátták, és hamarosan felharsant a kiáltás:

– Tűz van! Tűz van!

A zsúpfedél jól láthatóan füstölgött.

– Ügyes az a lány – mormolta Leon, azzal nyújtózott egyet, és felállt. Megindultunk az épület felé úgy, hogy közrefogtuk a történetírás atyját, aki halkán motyogott valamit.

Hallottam, hogy az újoncaim az ajtót rugdossák, és kiabálva követelik, hogy engedjék ki őket.

Rabszolgák rohantak az épület felé – alighanem az örök lehettek. Vastag szövegből szabott khitont és erős csizmát viseltek. Felemelték a kereszttrudat, és nyitott állásba rángatták az ajtót. És kitódultak az én boldogságos utazóim, kicsit megfüstölve és köhögve, de máskülönben sértetlenül és nagyon is elevenen.

Sokra mentek vele... azon nyomban fogságba estek. Néhány, bottal hadonászó őr bekerítette a csapatot, majd nekiszorította egy falnak, míg a többiek láncba álltak, hogy vödröket kézből kézbe adogatva vizet juttassanak az égő épülethez.

– Tudják, ez az itteni népség nem hülye – jegyezte meg gúnyosan mosolyogva Hérodotosz. – Azt hitték, ilyen könnyű lesz?

Leon biccentve jelezte, hogy eljött az idő az igazi A-tervhez.

– Nem olyan nehéz ez – mondtam Hérodotosznak, és toltam rajta egyet a csípőmmel. Masszív alak volt, csak hogy sok-sok évvel korábban, még az idők ködös hajnalán, újonc koromban Guthrie őrnagy mutatott egy igen hasznos trükköt. Én ugyebár alacsony vagyok. Azt hiszem, említettem már, hogy annyi

izomtónusom van, mint egy salátának. Nem támaszkodhatom a nyers erőre. Guthrie megtanított rá, hogy minden az egyensúlyon múlik, és Hérodotosz a lökéstől elvesztette a magáét. Oldalra tántorodott, egyenesen neki a fazekaspultnak, aminek semmi esélye nem volt az ő súlyával és lendületével szemben.

Otthagytuk, hadd rúgkapáljon a törött deszkák és szétzúzódott edények között. Csodásan magára vonta és lekötötte sokak figyelmét, különösen úgy, hogy az árus, egy középkorú asszony torkaszakadtából visítózott.

Időközben kialakították az élőláncot a tenger és a börtönnek használt raktár között – számos férfi beszállt, hogy segítsen. Az épület nem volt komoly veszélyben, a zsúpfedelet könnyen pótolhatták. Örültem, hogy nem okoztunk jelentős és tartós károkat.

Tőlünk nem messze néhány ember leszedte a fedelet egy kútról, és nekiláttak kialakítani egy második láncot is.

És ekkor bevágott a katasztrófa.

Láttam, amikor megtörtént. Ahogy az már tüzeseteknél lenni szokott, az emberek összevissza rohangáltak. Egyesek menekültek a tűztől, mások felé futottak. A nagy zűrzavarban, pontosan előttem egy kisfiút oldalra taszított egy férfi, aki alighanem észre sem vette őt.

A gyerek az egyik pillanatban még ott állt, a következőben a kút peremén kalimpált – a rá következőben pedig eltűnt a szemem elől.

Kiabáltam, és a kút felé futottam. És nem én voltam az egyetlen. Egy fiatal nő elkezdett sikítani. De tényleg sikított.

Nem csak úgy körbe-körbe futkosva, a karját lengetve sikoltozott.

Senki sem figyelt fel rá. A rabszolgákat túlságosan lefoglalta a foglyok őrzése, a fazekas asszony Hérodotossal ordította, aki, mialatt küzdött, hogy kiszabaduljon a romok közül, csak tovább rontotta a helyzetet. Ott is kisebb tömeg gyűlt össze. Dühös kiáltások harsantak. Alapító atya volt, vagy sem, gyanítottam, hogy Hérodotosz nem kimondottan népszerű.

Odarohantam a fiatal nőhöz, rávettem magam, és lerántottam, nehogy őt is belelökjék a széles nyílásba, és amikor már mindketten a peremen térdeltünk, belenéztünk a kútba. Hűvös és párás levegő szállt fel odalentről. A gyerek nem került túl mélyre, legfeljebb tíz láb mélységben csillogott a felszín. Óriási megkönnyebbülés söpört végig rajtam. Ha, mondjuk, negyven láb mélyen lett volna a fiú, hát, az érdekes helyzet elé állított volna mindenkit.

Láttam a srácot – nagy erőfeszítések árán, de sikerült a felszín felett tartania a fejét. A szemét szorosán lehunyta, és tíz körömmel kaparta a zöld mohával lepett, csúszós kőfalat. Rendesen megkapaszkodni nem tudott. Hallottam, hogy hüppög, és kapkodva veszi a levegőt. A víz hangosan csobogott, mialatt ő rémülten csapkodott összevissza. Ha nem tudott úszni, vagy nem tudott megmarkolni valamit, nem sokáig tarthatott ki.

Kötélre volt szükségünk, és az ég szerelmére, egy komplett kikötő vett körül minket! A parton hajók heverték, és hajók közelében mindig akadt kötéll.

Hirtelen mellettem termett Leon, és ő is lenézett a kútba. A feladataink fontossági sorrendje egy szempillantás alatt

átalakult. Az újoncoknak várniuk kellett, mert nem hagyhattunk meghalni egy kortársat, aki, ha közvetve is, de miattunk került bajba. Az ilyesmi szörnyű következményekkel jár. Rendeznünk kellett a dolgot, méghezvá gyorsan.

– Kötél kell ide – mondtam nyugtalanul.

Leon előbb a fazekas expultja körül kiabáló emberekre pillantott, aztán az égő épületnél hemzsegő sokaságra. Ránk senki sem figyelt.

– Arra már nincs idő – felelte határozottan. – Add ide a kendődet!

Lekaptam a magamét, és a gyerek anyja felé nyújtottam a kezemet, hogy elkérjem tőle az övét. Okos volt, azonnal megértette, hogy mit akarok, és villámgyorsan átadta.

– Több kell – mondta Leon.

Sykes és North nem voltak messze, egy falhoz szorítva toporogtak.

– Adják ide a kendőjüket! – kiabáltam nekik.

Pár pillanatig csak bámultak, de aztán elkezdtek letekerni magukról a szövetet – nyilvános helyen. Ha eddig nem is követtünk el semmilyen bűnt, most már bizonyosan igen.

Nem minden remegés nélkül, de lassan odaóvakodtam az örökhöz, és a földre hajított kendőkre mutattam. Egy-két másodpercig értetlenül néztek rám, majd a fiú anyjára pillantottak, aki a kút mellett térdelt, és a kezét tördelte. És hirtelen valamennyien kapcsolak.

Visszarohantam, és átadtam a kendőket Leonnak, aki elkezdte összecsomózni őket. Mire felnéztem, a rabszolgák már mellettünk álltak, és szintén lefelé néztek a kútba. Az anya

tovább kiabált a fiának, hogy tartson ki. Ha jól értettem, a fiút Amintasznak hívták.

Égő nádcsomók szálltak a levegőben, és a hangzavarból ítélve a fazekaspult körül még jobban elszabadultak az indulatok.

Az örök nyilván nem akarták szem elől téveszteni a foglyokat, és segítőkészen odahozták őket is a kúthoz.

– Én megyek le – ajánlkozott Sykes, és úgy behajolt a kút fölé, hogy attól féltem, mindjárt belezuhan.

– Nem maga – mondtam neki, és visszahúztam.

– Kisebb, könnyebb és fiatalabb vagyok, mint maga – próbált érvelni, és ami engem illetett, ezzel a ténymegállapításával nem tett a barátjává.

– Maga még újonc. Nem teheti ki magát halálos veszélynek. Majd a záróvizsga után, addig várnia kell.

– Mindketten idefent maradtok – szólt közbe Leon. – Én megyek le. Majd ők felhúznak.

Intett a rabszolgáknak, akik nyilvánvalóan megértették, mit akar, és bólogattak. Leon nem olyan kicsi és könnyű, mint Markham, de még így is jelentősen kisebb volt az öröknél. Mint mi, a többiek is. Láttam már hegyeket is, amik kisebbek voltak azoknál az öröknél.

Leon a derekára kötötte a kendőfüzért, a másik végét átadta egy kopaszra borotvált fejű, tagbaszakadt rabszolgának. A fickó jócskán megfakult, sűrű khitónt viselt, ami szinte recsegve feszült szélesen domborodó, hatalmas mellkasán. Azonnal megértette, hogy mi a terv, bólíntott egyet, és megvetette a lábát. Két társa is kapcsolt: megmarkolták az óriás széles bőrövét, és vállszélességű terpeszbe álltak.

Leon hasra feküdt, a nyílás fölé lendítette a lábát, majd lassan ereszkedett lefelé. Hoyle és Atherton a peremnél hasaltak, és tanácsokat kiabáltak. Én a fiatal anya mellett maradtam, aki nem tudta rávenni magát, hogy figyelemmel kövesse az eseményeket.

– Elérte már a fiút? – kérdeztem az újoncoktól, mert onnan, ahol voltam, semmit sem láttam.

– Majdnem – felelte Hoyle.

A megtermett rabszolga – bár az izmai megfeszültek – erőlködés nélkül bírta a megpróbáltatást. Akkora volt, mint egy ház. Az igazat megvallva, egy kicsit Dieterre emlékeztetett.

Leon kiabált valamit odalent, erre mindhárman húzni kezdték az összekötött kendőket. Atherton és Hoyle továbbra is a peremen hasalva irányították a műveletet. North és Sykes mögöttük várakoztak, arra az esetre, ha ők is belefordulnának a kútba, én pedig az anya mellett maradtam, hogy vigyázzak rá. Igazi csapatmunka volt ez, kérem szépen!

Előbb Leon jelent meg, aztán a fiú is, aki még ekkor is csukva tartotta a szemét. A haja a fejére tapadt, két vézna karjával Leon nyakába kapaszkodott.

Pillanatokkal később Atherton lefejtette a srácot a férjemről, és úgy, ahogy volt – csuromvizesen –, átadta az anyjának.

– Tessék, édesem, itt van! – mondta elégedetten vigyorogva.

Aztán kihúztuk Leont, mire ő a peremen elterülve zihált, és a testéről lecsorgó víz sárrá változtatta körülötte a földet. Ha ekkor letartóztattak volna minket, nem sokat tehattünk volna ellene.

Letérdeltem Leon mellé, és nekiláttam lehámozni róla a

kendőt, ami felcsúszott egészen a hónaljáig, de nehezen boldogultam a vizes, szoros csomókkal.

A megtermett őr megmozgatta néhányszor a vállát, és elővett egy kést.

Én pedig ugrásra készen megfeszítettem az izmaimat. Hogy mi a fenét csináltam volna, azt ma sem tudom, de szerencsére nem is kellett csinálnom semmit. Az őr elvágta az átázott szövetet, talpra rántotta Leont, és barátságosan hátba vágta úgy, hogy a férjem vagy két lépést tántorgott előre.

Valaki Leon kezébe nyomott egy vizestömlőt. A fiatal anya, immár a fiával kiegészülve, rávetette magát a férjemre, és átölelte. Erre ő hátratántorodott a heves lökéstől, én meg röhögtem rajta.

És nyomban felvetődött a kérdés: most mi következik?

Azt fontolgattam magamban, hogy szépen, csendesen összegyűjtöm a csapatomat, és feltűnés nélkül kísétálunk a harci zónából, amikor olyan kiáltás hallatszott a fazekaspult felől, hogy mindenki odanézett.

Mindig van egy határ, amin túl az ember összeomlik. Amikor az utolsó csepp is behullik abba a bizonyos pohárba. És akkor borul minden.

És nagyon úgy tűnt, hogy a mi Miss North-unk hirtelen besokallt.

Csak fél másodpercre vettem le róla a szememet, de ennyi elég volt neki ahhoz, hogy kerítsen egy fatálcát – talán a borárus pultjáról –, és elkezdje ütni-vágni Hérodotoszt, méghozzá sokkal több lelkesedéssel, mint amennyit kinéztem belőle.

A jelenetet figyelve az járt a fejemben, hogy, mialatt könnyű

kivinni egy lányt a 21. századból, nem egyszerű kiszedni a 21. századot a szóban forgó lányból.

– Te rohadék! – kiabálta North. – Te utolsó gazember!

– Nem tűnik különösebben boldognak – állapította meg Leon.

– Mi a baja?

Hérodotosz ekkor ismét a hátán feküdt, teljesen belekeveredve a napellenző, a törött deszkák és edények roncsaiba, és persze a khitónja is felcsúszott megint, és így még undorítóbb látványt nyújtott. És alighanem kezdte megbánni, hogy felhagyott a nadrágviseléssel.

– Hát, ez a fickó adott minket rendőrkézre... – mormoltam.

Csakhogy North nem ettől bukott ki.

– Órákon át terveztem ezt a kurva küldetést, te görény! – rikácsolta bántóan éles hangon. – Vagy inkább napokig! Megterveztem az egészet, a legapróbb részletekig, erre jöttél te, és az egész ment a francba! Ennek tökéletes küldetésnek kellett volna lennie! Ez lett volna az én nagy pillanatom, de neked köszönhetően egy halom szar az egész! Egy trágýarakás! Mondj egy okot, csak egyetlenegy okot, miért kéne hagynom, hogy az a bűzös szardarab, aki te vagy, tovább bűdösítse a bolygót! Mondj valamit, mert én egyetlen okot sem tudok kitalálni! És az ég szerelmére, rángasd le a ruhádat arra a rusnya izére, mielőtt a napfény elpárologtatja!

North kiabálás közben újra és újra odavágott Hérodotosznak, de akkora erővel, hogy a tálca lassan széthasadozott, és a darabjai összevissza röpöködték.

– Haggyábékén! – hörögte Hérodotosz, de ennél többet nem tudott tenni. Teljes egészében ki volt szolgáltatva a fiatal nőnek.

A kisujját sem mozdította senki, hogy megmentse őt. Amit én bizonyítéknak láttam arra, hogy a népszerűségét illető kételyeim megalapozottak voltak. Az emberek csak ácsorogtak, és vigyorogtak. Azt hittem, mindjárt odahúznak maguknak pár széket, és bort rendelnek, hogy kényelmes körülmények között figyeljék az eseményeket.

De tény, ami tény, a múltjáróknak nem szabad összeverniük a kortársakat. Óvatos és előrelátó vezetőként tennem kellett valamit. A bölcsesség kék madara néha méltóztatik elsuhanni a fejem felett és rám hullajtani valamit, aminek némi értelme is van.

Olyan lassan lépkedtem, ahogy csak bírtam. North-nak nehéz napja volt, megérdemelt egy kis kikapcsolódást.

– Miss North – szóltam oda neki gyengéden.

Meg sem hallotta, a munkába belefeledkezve ütötte tovább Hérodotoszt.

– Celia! – mondtam ekkor.

North bevitt még egy utolsó ütést, aztán leállt, de alighanem csak azért, mert a tálca végképp széthullott a markában. Az utolsó darabot a földhöz vágta, majd hevesen zihálva körülnézett.

Ez is olyan jellemző volt, nem? A mi Miss North-unknak, dacára annak, hogy letartóztatták lopásért, felgyújtott egy középületet, és bosszúálló fúriaként kékre-zöldre verte a történetírás atyját, valahogy sikerült makulátlanul tisztának és rendezettnek maradnia. A frizurája kifogástalan volt, a ruháját szemernyi kosz sem csúfította el. Én gyakorlatilag nem is mertem ránézni a saját öltözékemre. Igen, az élet néha annyira

igazságtalan...

North úgy hagyta ott a maradványokat, mint Dido annak idején Karthágó romjait. Mint egy tüzesen villogó szemű, bosszúálló istennő. Egy túlságosan lelkes valkűr. Kihívó tekintettel végignézett a tömegben. Én meg azt olvastam le a férfiak arcáról, hogy hirtelen eszükbe jutott, miért is nem engedik ki a házukból az asszonyukat, ha rajtuk múlik.

North végül csípőre tette a kezét, vészjósló pillantásokkal fürkészte őket, és odaszólt nekik:

– Engem bámulnak?

Sykes és Atherton odarontottak hozzá, mielőtt nekieshetett volna a tömegnek. Erre ő félrerúgta a tálcából megmaradt csonkot, a füle mögé simított egy elkóborolt hajfűrtöt, és kecses léptekkel elindult felénk. Tiszteletteljes csendben vártuk, hogy csatlakozzon hozzánk.

– Dr. Maxwell... – mondta higgadtan és méltóságteljesen, amikor odaért hozzánk.

– Miss North...

– Mennünk kéne – jegyezte meg Leon sietve, mire Hoyle és Atherton lelkes bólogatással helyeseltek. – Mielőtt rájönnek, hogyan keletkezett a tűz. És mielőtt Hérodotosz észhez tér, és alaposan keresztbe tesz nekünk.

Körülnéztem, hogy felmérjem a helyzetet.

A raktárból lett börtön tetője vidáman lángolt.

A fiatal anya úgy szorította magához a kisfiát, hogy majdnem összeroppantotta, közben a fülét majszolgatta. Ami egy igazán figyelemre méltó mutatvány, és csakis az anyák képesek rá.

A vézna macskák – nyilván alig hitték el, hogy ekkora

szerencse érte őket – ott hagyták a belsőségeket, és most a halakkal teli, őrizetlen kosarak között portyáztak. Néha nekiiramodtak, felkaptak valamit, és átrohantak vele a sokaságon úgy, hogy majdnem felborítottak egy-két embert.

Valahol egy szamár rohamot kapott, már legalábbis a bőgéséből ítélve. De persze az is lehet, hogy ezek az állatok mindig ilyen hangokat adnak ki.

Két öregasszony kiabált egymással úgy, hogy mindketten egy falnak támaszkodva ültek. Csak azért nem okoztak a másiknak testi sérüléseket, mert segítség nélkül egyik sem tudott megállni a lábán. Fejhangon elvisított sértéseik tisztán hallatszottak az ordításokból, szamárbőgésből, csörömpölésből, lángok ropogásából és izgatott kiáltásokból szövődő lármában...

Egy hozzáértő ember egy szempillantás alatt megállapíthatta, hogy St. Mary-sek tartózkodnak a városban.

* * *

Összeszedtük magunkat, a helyére ráztuk a hajunkat, és magunkra csavartuk a nedves kendőket. Leon egyenesre rángatta a khitónját.

Hérodotoszt időközben kihúzták a fazekaspult maradványai közül, és nekitámasztották egy falnak. Szörnyen nézett ki – az arca a mosott ürülék színében pompázott, és nagy, kék foltok tarkították. Az egyik szeme körül pompás monokli sötétlett, és mindkét orrlyukából vér csordogált. Amikor megérezte, hogy közeledünk felé, kinyitotta a szemét, és felmordult:

– Menjenek innen! Csak... rohadtul... menjenek el! Rendben?

– Most elmegyünk – felelte Leon. – Maga pedig azzal fogja segíteni a távozásunkat, hogy mindenkinek elmondja, tévedett. Túl részeg volt ahhoz, hogy tudja, mit művel. Ezt könnyen el fogják hinni.

– És mi lesz magukkal? – kérdezte Hérodotosz, és végignézett rajtunk. – Mit fognak csinálni?

– Elmegyünk – válaszolta Leon. – És soha többé nem jövünk vissza.

Hérodotosz erre csak bólogatott, én pedig gondolkodtam. Aztán megfordultam. Hérodotosz kábán pislogott rám, majd szemmel láthatóan összeszedte magát.

– Figyeljen ide! – mondtam neki halkán. – Múltjáró volt, mielőtt idejött. Most maga Hérodotosz. A valaha élt legnagyobb történész. Mi lenne, ha egy kicsit összekapná magát? Hagyja abba az ivást! Rendezze a jegyzeteit, és írja meg azt a könyvet! Világhírű nevet választott. Nőjön fel a szerephez!

A kézfejjével megtörölte az orrát, rám nézett, majd véres nyálcsomót köpött a lábam elé. Én meg visszakézből lecsavartam neki egyet.

Nem akartam mást, mint visszaérni végre a komphoz, de mialatt végiggondoltam, hogyan csináljuk ezt, egy idős férfi sántikált felénk, valamennyiünket alaposan megnézett magának, aztán nyilván Athertonról vélte úgy, hogy őt a legkönnyebb megközelíteni. Vagy azt, hogy ő a legnormálisabb. Aztán hadarni kezdett, felénk mutogatott, és meg-megrángatta Atherton khitónját.

Leon, mint egy nyugtalan pásztorkutya, rögtön összeterelte a csapatot, és gyanakodva kérdezte:

– Mi folyik ott?

– Nem tudom – feleltem aggodalmasan. – Lehet, hogy még nem értünk ki az erdőből. Álljunk készenlétben, lehet, hogy futnunk kell.

Egymás közvetlen közelében, szinte összebújva várakoztunk, és a legrosszabbra számítottunk.

Végül Atherton megszabadult az öregtől, és odajött hozzánk.

– Mi volt ez? – kérdeztem halkán.

– Hát, nem biztos, hogy mindent jól értettem, de azt hiszem, az illető úriember felajánlott egy fél kecskét Miss North-ért.

Sykes felkapta a fejét, és megszólalt:

– Tényleg? És melyik felét?

* * *

Visszavonszoltuk magunkat a komphoz. North majdnem sírt.

– Az egész küldetés katasztrófa volt – panaszkodott elkecseredetten. – Lehetett volna ennél rosszabb?

– Azt nehéz elképzelni – felelte vidáman Sykes.

– Ezzel nem segítesz – dörmögte Atherton.

– Mekkora bajban vagyunk? – tudakolta North.

– Nincsenek bajban – válaszolta Leon. – Miből gondolja, hogy bajban vannak?

– Összevertem a történetírás atyját.

– De még hogy! – tódítottam elismerő hangon.

– Csakhogy én voltam a küldetésvezető. Nekem kellett volna...

Ha elkezdte volna sorolni, hogy mi mindent kellett volna, ráment volna az egész nap, ezért gyorsan kijelentettem:

– Figyeljen ide! Jól irányította a csapatát, és jól kezelte a helyzetet. Talán én magam sem csináltam volna jobban.

Láttam rajta, hogy ezúttal valóban, őszintén meglepődött, és folytattam:

– A cél a kortársakkal való interakció volt, és azt bőven elértük. Senki sem mondta, hogy baráti interakciónak kell lennie. A múltban sem volt mindenki kedves, aranyos ember.

Erre bólogatott, én pedig hozzátettem:

– Csak próbáljon egy kicsit kevésbé... merevnek lenni! Az teljesen rendben van, hogy van egy kifejezett célunk, de meg kell értenie, hogy sokszor több út vezet ahhoz a célhoz. És ha a dolgok szörnyen rosszra fordulnak – és szokjon hozzá, hogy gyakran rosszra fordulnak –, akkor képesnek kell lennie arra, hogy átgondolja a helyzetet, alkalmazkodjon, és másik utat keressen.

– Ezek szerint... nem buktam meg ezzel a küldetéssel?

– Nem. Sűrűn megesik, hogy a küldetés örületbe torkollik. A siker mércéje az, hogy hogyan birkózunk meg vele.

Megforgatta magában az elhangzottakat, és az volt a benyomásom, hogy teljes újdonságot jelent számára. Úgy értem: az, hogy meg kell birkózni a váratlan fordulatokkal.

– A következőképpen kellene gondolkodnia, Miss North – mondtam, és belekezdtem még egy magyarázatba: – Bárki képes rá, hogy aprólékos gonddal kidolgozzon egy tervet, és ezzel nincs is semmi baj. De a munkánk során számítanunk kell váratlan fordulatokra. Az, hogy hogyan boldogulunk az előre nem látható helyzetekben, a sikerünk jelzője. Maga rendelkezik az összes szükséges adottsággal, és ha egy kicsivel

rugalmasabbá válik – ha megtanul alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez –, kiváló múltjáró lesz.

– Tényleg? – kérdezte, és hirtelen elmosolyodott.

– Igen, tényleg – feleltem bólogatva.

Aztán arra gondoltam, hogy ha mostantól kezdve kevesebbet keresem a bírálható dolgait, és többet dicsérem őt, akkor talán elfogadható kiképző lesz belőlem. Na, ezen meg nekem kellett elgondolkodnom.

Megittuk a teánkat – leszámítva persze Hoyle-t, a pogányt –, és amennyire lehetett, rendbe hoztuk magunkat. A múltjárók sosem térnek haza ápolatlanul. Sebesülten – igen. Holtan – néha. Ápolatlanul – soha, ha tehetünk ellene. Körülnéztem, és azt láttam, hogy egyeseket kicsit megszínezett a füst. Mások pedig vizes ruhát viseltek. Miss North-t leszámítva valamennyien sárosak voltunk. Mire végeztünk, a komp úgy nézett ki, mintha kisebbfajta háború zajlott volna le benne. Láttam, hogy Leon összepréseli a száját, és teljesen biztosan tudtam, hogy ki lesz a hibás azért, mert disznóól lett a szépséges, tiszta belső térből.

– Mindenki kész van? – kérdeztem.

És pár pillanattal később a világ fehérbe borult.

* * *

Dieter kinyitotta az ajtót, egyetlen pillantással felmérte a helyzetet, és rám vigyorogva érdeklődött:

– Na, hogy ment?

– Tökéletesen – jelentette ki Leon. – A kortársak észre sem

vették, hogy ott jártunk.

Hát nem egy csodálatos pasi?

Elkezdtem leállítani a rendszereket. Az újoncok felszedték a felszerelésüket, és kivonultak a kompból.

– Egy perc, és mi is megyünk – mondta Leon félig Dieter felé fordulva. – Csak beszélnem kell pár szót a vezető kiképzővel a küldetés bizonyos aspektusairól.

Ó, te jó ég...

Sykes visszanézett, és azt kérdezte:

– Mi is maradjunk?

– Nem – felelte Leon higgadtan. – Ami most következik, az nem való sem fiatal embereknek, sem pedig olyanoknak, akiknek az idegrendszere még nem kellően edzett.

Sykes együttérző pillantást vetett rám, és követte a társait.

Leon becsukta az ajtót. És be is zárta.

Felkaptam a fejemet, és gyanakodva kérdeztem:

– Mit művelsz?

Nem mondott semmit, csak a bejáratnál állva nézett rám, pontosabban egyenesen a szemembe. Nem fordította el a tekintetét. Egy pillanatra sem. Én meg talán nem is tudtam volna.

– Nos – mondta halkán –, hát nem olyan volt ez, mint a régi szép időkben?

Hirtelen elkezdtem hangosan zihálni. A szellőztetőrendszer alighanem eltömődött, mert egyik pillanatról a másikra nagyon sűrű lett a levegő. Cserébe a fűtőrendszer örült tempóban hajtott.

Leon két hosszú szökkenéssel átvágott a kompon, elkapta a

csuklómat, nekinyomott az egyik tároló ajtajának, és a testemhez nyomta a sajátját. Kék szeme hirtelen nagyon elsötétült. Belemarkolt a hajamba, hátrafesztette a fejemet, és a nyakamra nyomta a száját. Éreztem a bőrömön a leheletét; a szája nagyon forró volt.

És én is felforrósodtam, tetőtől talpig.

Aztán szájon csókolt, erősen és mohón. Por, verejték és Leon ízét éreztem a számban, és teljes erőmből préseltem a testemet az övéhez. A belőle áradó forróság még a vizes ruhákon is áthatolt. Lehúzta a khitónomat a jobb vállamról, aztán a balról is. Kiszabadítottam a karomat. Leon lassan, nagyon lassan végighúzta sáros kezét a mellemen, és az érintése nyomán hosszú, sötét csík maradt a bőrömön. Mindketten azt bámultuk pár pillanatig, majd Leon rekedtes hangon a fülembe súgta:

– Tudod... te egy nagyon, nagyon mocskos lány vagy.

* * *

Dr. Bairstow a jelentéseinket olvasgatta, én pedig szótlánul ültem vele szemben.

Végül lelapította az adathalmot, és hátradőlt a székén.

– Tehát, összegezzük – mondta megfontoltan. – Önök visszaugrottak az ókorba, találkoztak a történetírás tiszteletre méltó, kiérdemesült atyjával, felfedezték, hogy ő valójában egy szökött múltjáró a jövőből, aztán letartóztatták magukat lopásért, felgyújtottak egy börtönt, és kisebbfajta zavargást robbantottak ki, aminek eredményeképpen nem csupán beleesett egy gyermek egy kútba, de komoly károk keletkeztek

egy fazekas árukészletében, végül pedig súlyosan bántalmazták a fent említett történetírás atyját.

Bólintottam egyet.

– Lenyűgöző – tette hozzá, és ezalatt azt értette, hogy a teljesítményünk minden, csak nem lenyűgöző. – És valamivel kevesebb mint három órát töltöttek ott.

Mármost, én aztán tudom, mikor kell csendben maradni. Ez is egy ilyen pillanat volt.

– Mi az igazi neve az illetőnek?

– Azt elfelejtettem megkérdezni, uram. Az idő java részében nem volt... teljesen beszámítható.

– És egyiküknek sem sikerült szóra bírni? Összebarátkozni vele? Elnyerni a bizalmát?

– Nem csak nekünk, uram. Mások sem voltak jóban vele. Mondhatjuk úgy is, hogy nem egy népszerű alak.

– Igen, ezt magam is megértettem a jelentésekből.

Egy darabig csak az ujjaival dobolt az íróasztalon, majd rövid gondolkodás után megjegyezte:

– Természetesen nem hagyhatjuk, hogy ott maradjon.

– Egyetérték, uram.

– Időt kell adnunk neki, hogy befejezze a *Történelem* című művét – folytatta a szemembe nézve. – Nem ismerjük sem a halálának időpontját, sem azt, hogy hol van a sírja, ami jelentősen megkönnyíti számunkra a dolgokat. Majd az Időrendőrség kiemeli abból a korból. Gyorsan és csendesen fogják intézni az ügyet.

Először megborzongtam, de aztán eszembe jutottak a szolgálok kezén éktelenkedő kék foltok, valamint az, hogy

titokzatos körülmények között meghalt egy kortárs, akivel az emberünk „véletlenül” találkozott. És gondolkodás nélkül felnyomott minket a rendőröknél. A jó ég tudja, mi történt volna velünk, ha nem sikerül megszöknünk.

– És mi lesz vele, uram? – tudakoltam aggodalmasan.

Dr. Bairstow nem válaszolt, én pedig nem tettem fel még egyszer a kérdést.

13

A KIKÉPZŐPROGRAM felénél jártunk. Eddig csak egy főt vesztettem – Miss Lingosst –, de ő is életben maradt, és így – ahogyan ezt nagy vidáman odavágtam dr. Bairstow elé – ő sem számított igazi veszteségnek. A Nagyfőnök azzal vágott vissza, hogy átnyújtotta a félidős értékelés papírhalját, és felszólított, hogy legyek kedves munkához látni.

Erre már csak sóhajtani tudtam. Az ember néha veszít, de aztán... aztán még többet veszít.

A félidős értékelésnek van egy bevett rutinja. Az újonc belép a helyiségbe, és olyan tekintettel mered a vezető kiképzőre, amivel azt sugallja, hogy ő lefegyverzően ártatlan, teljességgel elkötelezett, és betonkeményen dolgozik.

A vezető kiképző a maga részéről hagyja izzadni a delikvenst egy-két percig, aztán felemeli a tekintetét a személyi aktájáról, és ridegen fürkészi őt.

Az újonc ettől a lélek legmélyére is lehatoló tekintettől megigézve azonnal bevallja az összes bűnét, amit a fogantatása pillanatától kezdve elkövetett, és mindenre megesküszik, hogy a jövőben jó lesz, és még jobban fog igyekezni.

A vezető kiképző ekkor nagylelkűen életben hagyja a nyomorultat, cserébe további ígéreteket csikar ki belőle arra nézve, hogy még erősebben elkötelezi magát a munka és a tanulás mellett a jövőben – akármilyen jövőt engedélyez is a

kiképző az újoncoknak –, majd kegyesen útjára bocsátja az illetőt.

Azt hiszem, mindenki egyetért velem, ha azt mondom: ez a buli, úgy, ahogy van, remek szórakozás.

* * *

Nem tudom valóságként leírni, milyen pocskul ment az egész. Lásd az itt következő kivonatokat.

* * *

Én (ekkor még tele tűzzel és hajtóerővel): Tehát, Miss North, meséljen egy kicsit az ambícióiról! Mit gondol, hol lesz mától számítva öt év múlva?

North: Ó, az ön munkáját akarom megkapni.

Én: Kiképző szeretne lenni?

North: Nem. Vezető kiképző.

Én (kissé döbbenten): Ön ténylegesen vezető kiképző szeretne lenni?

North (a lassú felfogásomtól kissé meglepetten): Igen.

Én: Nos, ha leáll azzal, hogy orrokat zúz be, továbbá elhagyja a rossz szokásait, megtanul más hangnemben beszélni, és általában véve megszűnik idegesítő alaknak lenni, felkerülhet a lista, egy elég hosszú lista végére. De addig semmi esélye. Következő!

* * *

Hát igen, jobban is mehetett volna.

* * *

Másodiknak Sykes érkezett. Amikor átolvastam a személyi aktáját, észrevettem, hogy a biztonságiak aggatták rá a Psycho Psykes becenevet. Tekintetbe véve, hogy azon a részlegen előfordult a tudomány által ismert összes mentális betegség, továbbá, hogy dr. Foster véleménye szerint legalább kettejüknek zárt osztályon kellett volna éldegélnie, hajlamos voltam elhinni, hogy azok a fickók tudják, miről beszélnek.

Sykes (vidáman bepattog az ajtón): Jó napot!

Én (már nem annyira tele tűzzel és hajtóerővel): Jó napot, Miss Sykes! Kérem, foglal...

Sykes (leveti magát egy székre): Tehát, dr. Maxwell, mit gondol, hogy állunk eddig?

Én: Nos, véleményem...

Sykes (lelkesen): Hát ez remek!

Én: Nos, ami...

Sykes (lecsap egy adatkockát az íróasztalomra): Befejeztem a Hérodotosz-küldetésről szóló jelentésemet.

Én: Te jóságos...

Sykes (lecsap még egy adatkockát az íróasztalomra): És remélem, nem bánja, de itt van egy lista a jövőbeni küldetésekről, amiket szerintem a Múltjáró Részleg munkatársai hasznosnak fognak találni.

Én: Köszö...

Sykes (lecsap egy harmadik adatkockát az íróasztalomra):

Továbbá, Lingoss és én összedugtuk a fejünket, és itt van néhány ötlet a jövőre nézve.

Én: Igen, de...

Sykes: Mennyi idő van még a záróvizsgáig?

Én (azzal az érzéssel, hogy a kérdésnek nincs jelentősége, mert addigra rég halott leszek): Nos...

Sykes: Csak mert annyi dolgunk van még, nem igaz?

Én: Hát ig...

Sykes (sikerül izgatottan pattognia, holott még ekkor is ül): Remélem, jó teljesítményt nyújtok, mert azt hiszem, ez a hely óriási, és sajnálom, dr. Maxwell, de ha nem, akkor magának komoly gondjai lesznek, ugyanis engem úgy kell dinamittal kirobbantani innen.

Én (a dinamit ebben a kontextusban való említésétől megriadva): Nem, én...

Sykes: Hát, akkor rendben vagyunk. Van még valami?

Én: Édes istenem... nincs.

Sykes: Helyes. Viszlát!

Én: Mrs. Shaw, kerítene valahonnan aszpirint?

* * *

És akkor a nap titokzatos vendége: Laurence Hoyle.

* * *

Én: Nos, Mr. Hoyle, immár három, nem is, négy hónapja tartózkodik itt. Van valamilyen észrevétele?

Hoyle: Ez mindig ilyen?

Én (körülnézek, hátha lemaradtam valamiről): Milyen?

Hoyle: Ez... ez... ez a felfordulás. Ez a zűrzavar. A lárma. A robbanások. Az ordítózás. Hogyan képes itt valaki tisztességes munkát végezni? Semmi sem működik rendesen. Semmi sem zajlik terv szerint. Maguk olyanok, mint a felelőtlen gyerekek: lármások, nyughatatlanok, és semmit sem tisztelnek. Senki nem vesz komolyan semmit.

Én (kissé felháborodva a vádaktól, de tudatában annak, hogy nem állok szilárd talajon): Természetesen komolyan vesszük a dolgokat.

Csend.

Én: És mindez... probléma az ön számára?

Hoyle: Nem tudom. Nem erre számítottam.

Én (lassan felbőszülve): Miért, mire számított?

Hoyle (komoran): Hát, nem erre.

Én (abban a hitben, hogy az orrom mindjárt nőni kezd): Azt hiszem, Mr. Hoyle, feleslegesen aggódik. Jóllehet, elismerem, hogy egyes ritka esetekben a dolgok kissé zavarosnak látszanak, biztosíthatom afelől, hogy mi itt, a St. Maryben mindig is uraljuk az adott helyzetet. Továbbá...

* * *

És persze, ez volt az a pillanat, amikor Rosie Lee bedugta a fejét az ajtón, és a plafont nézve bejelentette, hogy elnézést, amiért zavar, de tudok-e arról, hogy a Múltjáró Részleg munkatársai beledugtak egy csecsemőt egy ágymelegítőbe, és ide-oda cipelik

az épületben, és a kicsi a hangjából ítélve nem tűnik túl boldognak.

– Nem, nem tudok róla – feleltem, és az asztal rejtekében összefontam két ujjamat. – És bizonyára csak egy zacskó liszt, vagy valami ilyesmi van abban az ágymelegítőben.

– Könnyen elképzelhető – válaszolta Lee –, de elég különleges lehet, mert a hétköznapi liszt nem csap ekkora ricsajt.

A kurva életbe, oda! Most mit csináljak?

– Köszönöm, Mr. Hoyle, ez minden – mondtam, de valójában nem reméltem, hogy sikerül megszabadulnom tőle. Nem is sikerült. Jött mögöttem egészen a galériáig, ahol egy halom múltjáró követte Prentisst, Lingosst és Bashfordot, valahogy úgy, ahogyan a mocskos füst szállingózik egy kivénhedt verda mögött, aminek rég lejárt a zöldkártyája. Prentiss egy ágymelegítőt cipelt némileg erőlködve, míg Bashford az elmaradhatatlan csíptetős irattartót markolta.

Elkaptam pár szót a meglehetősen heves, tudományos vitából.

– És szeretnék rámutatni – mondta Bashford szigorú hangon –, hogy a baba becsempészésének két lényeges feltétele volt: gyorsan és csendesen. És úgy tűnik, ezen feltételek egyikének sem vagy képes megfelelni! Mit mondasz, mennyi lehet egy átlagos újszülött súlya?

Prentiss a korlátra tette az ágymelegítőt, és elgondolkodva válaszolt:

– Amondó vagyok, hogy ez olyan hét font lehet. És persze a serpenyő súlya. És a hosszú nyél miatt nem egyszerű hordozni. És a kicsi sem fekszik nyugodtan, ami miatt egyre jobban hasogat a vállam. Véleményem szerint nem vihették túl

messzire, mert leszakadt volna a karjuk. Vagy valaki felfigyelt volna. Nézd csak meg, mekkora tömeg követ minket!

Valamennyien megdermedtek, amikor megláttak engem, majd udvariasan félreálltak az útból, és buzgón köszöngettek.

– Jó napot, Max!

Viszonoztam a köszönéseket, mert én is udvarias vagyok. A mögöttem tántorgó Hoyle viszont csak tátogott. Nem kevés balsejtelemmel, de nem is engedve a kétségbeesésnek, afelől érdeklődtem, hogy mi folyik itt.

– Csak ellenőrizzük, hogy lehetséges-e becsempészni egy csecsemőt egy királyi szülőszobába egy ágymelegítőben – közölte vidáman Bashford.

Aha! James Francis Edward Stuart. II. Jakab és Modenai Mária fia. A királyi pár éveken át sikertelenül kísérletezett egy utód előállításával, aztán váratlanul egészséges fiuk született. A pletykák szerint Mária halott gyermeket szült, de valakik becsempésztek egy eleven fiúcskát a királyné szobájába egy ágymelegítőben.

– És lehetséges? – tudakoltam kíváncsian.

– Még nem tudjuk biztosan – felelte Prentiss. – Rohadás nehéz, azt már tudjuk. Max, maga szerint mennyit nyom egy újszülött?

– Fogalmam sincs.

– Nos, eltekintve attól a tényről, hogy a hátamon, a vállamban és a karomban szétszakadtak az izmok, azt gondolom, hogy az ágymelegítő túl lapos. És fel kell tennünk azt a kérdést is, nem volt-e túlságosan gyanús, hogy valaki ágymelegítővel közlekedik a palotában *szeptemberben*.

Mozdított egyet az ágymelegítőn, hogy jobb fogás essen rajta.

A fedél kicsit elmozdult, és halk sírás hallatszott odabentről.

Inkább éreztem, semmint láttam, hogy Mr. Hoyle egyre idegesebb lett.

– A fenébe is, jobb lesz, ha elindulunk, ha nem bánja – hadarta sietve Bashford. – Megint próbál kimászni onnan.

– Micsoda? – hördült fel elborzadva Hoyle. – Ugye nem... ugye nem egy igazi csecsemő van abban az izében?

Csend támadt. A múltjárók összenéztek, és szélesen vigyorogtak.

– Az van benne? – csattant fel Hoyle.

– Nem, természetesen nem – tiltakoztak, de nem túl meggyőzően.

Az ágyemelegítő billent egyet, és ijesztően megdőlve állapotodott meg.

– Vigyázzanak! Nehogy elejtsék! – kiabálta Hoyle, azzal ugrott egyet, és megmarkolta a fedelet.

– Ki ne nyissa, az ég szerelmére! – tutult Bashford.

De elkésett.

A fedél félrelökődött, és a nyílásban megjelent egy haragtól eltorzult, vörös ábrázat.

Vortigern, a konyha macskája, aki normál esetben Mrs. Mack irodájának melegében és kényelmében töltötte napjait, nem vette jó néven a kényszerű utazást. Dühösen fújt egyet, vaktában odavágott párat a mellső mancsával, majd kiugrott a serpenyőből, és elmenekült a biztonságosabb és kellemesebb régiók felé.

– Aú! – kiáltott Hoyle, és sziszegve rázogatta a kezét, aminek a bőrébe a macska karmai takaros, párhuzamos barázdákat

szántottak.

Bashford és Prentiss azonban kicsit sem sajnálták a fiút.

– Minek vette le a fedelet, maga idióta!

– Azt hittem, egy igazi baba van benne.

– Komolyan? Honnan a fenéből szereztünk volna egy igazi babát?

– Azt meg honnan a pokolból tudhatnám? Azok után, hogy Lingoss kért egy döglött disznót és egy koporsót, hajlamos vagyok azt gondolni, hogy egy csecsemő már nem lehet olyan nagy ügy!

Én meg gondoltam egyet, és otthagytam őket, hadd tépjék egymást, ahogyan kedvük tartja.

* * *

És következett Atherton. A kedves, normális Atherton.

Én (minden életkedv híján): Minden rendben önnel, Mr. Atherton?

Atherton: Igen, jól vagyok, köszönöm.

Én (meglepetten és gyanakodva): Szeretne elmondani valamit?

Atherton: Nem. Nincs semmi.

Én (még ekkor is hitetlenkedve): Tehát minden a legnagyobb rendben?

Atherton: Aha.

Én: Nos, akkor, köszönöm, Mr. Atherton. Szép napot!

Mindig, mindent akkor kell abbahagyni, amikor a legjobban megy.

* * *

Miután így végigszáguldottam a kiértékeléseken, beugrottam dr. Bairstow irodájába a teljes és befejezett papírmunkával. Mrs. Partridge intett, hogy kotorjak csak befelé, és odaszólt:

– Pillanatnyilag Miss Lingoss is bent van, de hamarosan végeznek. Menjen csak be nyugodtan!

Az ablaknál beszélgettek. Ezen a napon a haja lilában pompázott. Lingosséről beszélek, természetesen. Dr. Bairstow nem tudott felmutatni semmit, amivel versenyre kelhetett volna Miss Lingoss káprázatos árnyalatú taréjával. Még egy tojás mögött is erős második helyezett lett volna.

– Á, dr. Maxwell! – üdvözölt a Nagyfőnök. – Jöjjön csak be! Miss Lingoss éppen megpróbálja elmagyarázni, hogy miért foglalja el egy halott sertés a kocsim melletti parkolóhelyet.

– A mozgássérült parkoló foglalt volt, uram – feleltem Lingoss nagy vidáman.

– Némi kíváncsiságtól vezérelve érdeklődöm, hogy egyáltalán mit keres egy elpusztult háziállat a parkolóban?

– Gondoltuk, nem szeretné, ha behoznánk az épületbe, uram.

– Csak gratulálni tudok a tisztánlátásukhoz – felelte dr. Bairstow –, de nem jutottunk közelebb annak feltárásához, hogy mi is az oka ennek a kissé talán szokatlan jelenségnek.

– Hódító Vilmos, uram!

– Igen... róla már hallottam. De úgy érzem, több részletre van szükségem.

– Rendkívüli módon kövér volt, uram.

– Még egyet-kettőt, ha lehetséges...

– A koporsó túl kicsi volt neki, és amikor megpróbálták belegyömöszölni, felrobbant a holtteste.

– Ez igazán lehangoló.

– Finom kifejezéssel élve, uram. A lényeg, hogy megpróbálom előállítani azokat a körülményeket, amelyek ahhoz a sajnálatos eseményhez vezettek.

Dr. Bairstow pár pillanatig meredten bámulta Lingosst, majd annyit kérdezett:

– Miért?

– Miért ne? – kérdezett vissza Lingoss, és látszott rajta, hogy tényleg nem érti, mi a probléma.

Dr. Bairstow ekkor már csak sóhajtott egyet, és az mondta:

– Rendben, Miss Lingoss. Köszönöm!

Lingoss elsüvített mellettem, és boldogan vigyorgott rám. Én pedig visszavigyorogtam. Egy felrobbanó disznó a parkolóban... na, ez érdekesnek ígérkezett.

* * *

Tudom, úgy állítom be, mintha az újoncokkal kapcsolatos összes gond az én nyakamba zúdult volna, de tény, hogy másoknak is bőven kijutott. Clerk és Prentiss elvitték őket i. sz. 884-be, hogy megfigyeljék a vikingeket, mialatt azok vészjóslóan csendesen felhajóznak a Medway folyón, hogy aztán a kora reggeli ködből előbukkanva megtámadják Rochester városát. Az újoncok élvezték a műsort, és szerencsére senkit sem nyársalt fel egy viking nyílvevessző.

Két héttel később elugrottak Granadába, 1492-be, hogy

felvételeket készítsenek Izabelláról és Ferdinándról, amint a rekonkviszta utolsó felvonásának keretében átveszik a város kulcsát, és azt is kivétel nélkül túlérték.

És ekkor Guthrie őrnagyon volt a sor, hogy elvigye őket egy újabb külső túlélő gyakorlatra.

Egészen felvillanyozott a gondolat, hogy lesz pár napom nélkülek, mígnem kiderült, hogy ebben a buliban nem csak újoncok fognak részt venni. Az őrnagy tőlem is elvárta, hogy bedobjam magam.

A legédesebb, legszomorúbb kiskutya-tekintetemmel néztem rá. De Guthrie, a galád, galádul röhögött, és kijelentette:

– Csak az idejét vesztegeti, Max!

– Azok után, amit magáért tettem...

– Úgy érti: a St. Maryért és a küldetések sikeréért?

Kicsit megremegtettem az alsó ajkamat.

– Ezt is nyugodtan befejezheti – mondta Guthrie könyörtelenül. – Nem hat meg vele. Átnéztem a feljegyzéseket, és valamilyen oknál fogva maga nem vett részt ilyen túrán... – úgy tett, mintha az irattartójára csíptetett papírt böngészte volna, holott mindketten tudtuk, mi következik – ...még soha. Na de a lényeg, hogy most megkapja a lehetőséget. Az idő kellemes, gond nem lehet. Szerintem élvezni fogja!

Ekkor már nem szomorúan néztem rá, hanem szívszaggatóan bánatosan.

– Akkor, Max, hadd fejezzem ki magam így – folytatta Guthrie –, ha ez lesz az utolsó dolog, amit életemben teszek, akkor is gondoskodni fogok róla, hogy ténylegesen részt vegyen a külső túlélési gyakorlaton.

– Lehet, hogy ez lesz az utolsó dolog, amit én teszek...

– Minden rosszban van valami jó. Tehát, Max: holnap reggel nyolc nulla-nullakor. Ne késsen, ha kérhetem!

A rettegett külső túlélési gyakorlat során kirakjuk az újoncokat egy barátságtalan vadonba, és a sorsukra hagyjuk őket, hadd végezzen velük az éhség, a fagy, vagy valami ilyesmi. Kivéve persze azokat, akiknek a tudás, a tapasztalat, a kitartás megfelelő kombinációját használva, vagy éppen a vakszerencse jóvoltából sikerül visszavergődniük a St. Marybe.

Különbéle okok miatt jómagam sosem vettem részt egyetlen ilyen gyakorlaton sem, de a jelekből ítélve eljött az idő, amikor a tradicionális kifogások – a magas rang, rengeteg munka, küldetésen való részvétel, színlelt betegség, valódi betegség, sérülés vagy elhalálozás – már nem működtek, és ez azt jelentette, hogy ténylegesen végig kellett csinálnom az egész felesleges marhaságot.

Guthrie őrnagy rajtam tartotta a szemét, mialatt beszálltam a mikrobuszba, és a tekintetével üzente: „Figyelem magát, Maxwell, még csak eszébe se jusson megpróbálkozni valamivel!” Esküszöm, az a kurva csíptető irattartója is gúnyosan vigyorgott rám. Aztán utaztunk vagy száz éven át. Engem raktak ki elsőnek. Kilöktek az ajtón, röhögve elhajtottak, engem pedig ott hagytak meghalni.

Ez egyszer viszont valóban szép volt az idő, és kellemes helyre kerültem, bár az, hogy pontosan hol vagyok, teljes rejtélynek bizonyult számomra. Amennyire tudtam, lehettem akár a Jupiter külső holdjainak egyikén is.

Végigjártam a tekintetemet a kellemesen zöldellő

dombokon. Valahol, a kéklő égen pacsirta dalolt úgy, hogy majd kiszakadt a toroka. A dallam Vaughan Williams zenéjét idézte, ami igazán kellemesnek hatott, csak éppen nem mentem vele semmire. Valamivel kevesebb mint negyvennyolc óráam maradt, hogy visszajussak a St. Marybe, vagy örökös röhej és aljas gúnyolódás céltáblája legyek holtom napjáig.

Azt hiszem, említettem már, hogy nézetem szerint a múltjárók istene ritkán van résen, így minden segítségkéréshez (leszámítva azokat, amiket az ember sietve és sakálként üvöltve közöl) általában részletes utasításokat kell mellékelni arról, hogy mire van szükség a helyzet megoldásához. A válasz pedig nem mindig az, amire az egyszeri múltjáró számít, de néha, nagy ritkán, és nyilvánvalóan teljesen véletlenszerűen, a múltjárók istene figyel, és ha kell, lépéseket tesz.

Hirtelen egy fehér furgon bukkant elő a semmiből, megállt mellettem, és megkérdezte, hogy jól vagyok-e. Akarom mondani, természetesen a sofőr tette fel a kérdést. Még csak tíz perce ácsorogtam ott, és ennyi idő alatt bizonyosan nem juthattam el odáig, hogy beszélő Mercedes Sprinterekről képzelődjek.

A férfi megkérdezte, hogy a seregben szolgálok-e, és amit csinálok éppen, az egy olyan túléléses-izé?

Félig-meddig beletrafált, így aztán bólogattam, és bemásztam a kocsiba. Elvitt a legközelebbi városig, és kitett a körgyűrűnél. Rosszat sejtve értetlenül nézelődtem egy jelzőtábla alatt ácsorogva, de pillanatokkal később megállt előttem egy marha nagy kamion. Felmásztam, bemásztam, és rávigyorogtam a sofőrre. Elvitt egészen Rushfordig.

Ott taxiba ültem, és minden szégyenérzet nélkül bediktáltam dr. Bairstow számlaszámát, mert ugyebár a leleményességünket kellett használnunk. Sejtettem, hogy ebből a húzásomból később még baj lesz, de akkor az adott helyzettel kellett megbirkóznom. Amúgy is úgy voltam vele, hogy némi szerencséivel rég halott leszek, mire eljön a jövő.

A falu határában kiszálltam a taxiból, átvágtam az erdőn, pontosabban a kellemes árnyéket és a madárdalt élvezve sétáltam egy jót. A déli kapunál bejelentkeztem, a meglepetten pislogó örök képébe röhögtem, majd megkerültem a tavat, átcsörtettem a nádason, átvágtam a gyepen, bemásztam a Könyvtár egyik ablakán, rávigyorogtam a döbbent dr. Dowsonra, és egyenesen a bár felé vettem az irányt.

Amikor beléptem, ritka pillanat következett: teljes csend támadt a helyiségben. A katasztrófákkal teli múltamat tekintve bizonyára arra számítottak, hogy majd úgy egy hét múlva fognak viszontlátni, és akkor is szirénák visítása, valamint nagyszámú mentő-, tűzoltó- és rendőr-kocsi kíséretében. Én pedig, íme, ott álltam előttük. Legfeljebb pár órát voltam távol. Sőt, még egyetlen mikrobusz sem tért vissza, még maga Guthrie őrnagy sem. Olyan rekordot hoztam össze, ami soha, senki nem dönthetett meg.

Rendeltem magamnak egy győzelmi Margaritát, letelepedtem az ablakhoz, ledobtam a padlóra az én patyolattiszta hátizsákomat, amit még csak ki sem nyitottam, és feltettem a lábamat. Miután így kényelembe helyeztem magam, megemeltem a poharamat a múltjárók istenének elképzelt tartózkodási helye felé, ittam egy kortyot – és vártam, hogy

Guthrie is visszatérjen.

Valaki nyilván szólt neki. Sosem fogom elfelejteni azt a kifejezést, ami megjelent az arcán, amikor belépett a bárba. Rögtön megtorpant, és csak bámult. Olyan erős érzések szállták meg, hogy majdnem elejtette a csíptető irattartóját.

Tekintetbe véve, hogy a St. Mary összes munkatársa, aki nem volt küldetésen, okot talált arra, hogy a bárban tartózkodjon ebben a bizonyos pillanatban, feltűnően nagy volt a csend. Guthrie őrnagy csak nézett és nézett. Hallani véltem, hogyan csikorognak a fejében a fogaskerekek, mígnem a pultos megveregette a vállát, és a kezébe nyomott egy dupla whiskyt, amit valamivel korábban rendeltem neki. Megemeltem felé a poharamat, és rávigyorogtam, mert sokan mondták már, hogy mennyire bosszantóan tudok vigyorogni.

Hát, emberek, így kell különösebb erőfeszítések nélkül bevonulni a St. Mary legendás alakjai közé.

Na de elég belőlem! A lényeg, ami felé kanyarodom, hogy visszatértem. Nem csupán visszatértem, hanem a vártnál órákkal, napokkal, sőt hetekkel korábban érkeztem, és alighanem ezért kaptam rajta Miss Lee-t, hogy a távolléteimet kihasználva betelepedett az én üres irodámba, hogy rendesen kisírja magát.

Mármost, ekkor tudtam igazán, hogy mit érzett Guthrie őrnagy. Egy esemény, ami olyan váratlanul történt, hogy az egész világ a feje tetejére állt.

Amikor beléptem az irodába, teljesen ledöbbsentem. Miss Lee pedig talpra ugrott, és úgy meredt rám, mintha minden az én hibám lett volna. Ami, őszintén szólva, gyakran igaz.

Hirtelenjében nem tudtam, mit csináljak. Játsszam el, hogy nem vettem észre semmit? Kérdezzem meg tőle, hogy mi a baj? Forduljak meg, és húzzak el? Aztán emlékeztettem magam, hogy ez végső soron mégiscsak az én irodám, és letelepedtem az íróasztal mögé.

Lee szemmel láthatóan már jó ideje itt volt. Az arcán vörös foltok kerültek el, a szeme bedagadt, az orra folyt. Az első gondolatom az volt: te jó ég, lehet, hogy büntudat miatt sír? Igazam volt? Rosie Lee árult el minket, és most gyötri a lelkiismerete? Kétségkívül elég későn jött, de jobb későn, mint soha, ugyebár. Mindenesetre, akármi okozta is, Rosie Lee-nek teljesen egyértelműen volt valami baja ezen a napon.

Igazából, ez az állítás nem pontos. Rosie Lee-nek minden egyes napon volt valami baja. A kollégák sokféleképpen viszonyultak hozzá, a csendes unszimpátiától kezdve egészen a nyílt ellenségeskedésig. Amennyire én tudtam, nem voltak barátai, és nem is vágyott rá. Elképzelni sem tudtam, hogy mit művel, amikor nincs az irodában (és igazából azt sem, hogy mit csinál, amikor az irodában van). Nem tudtam, hová jár, és kivel megy oda. Csak örültem, hogy nem én vagyok ő.

Ugyanakkor sejtettem, hogy soha nem lesz jobb lehetőségem fényt deríteni erre-arra, azért szép simán átmentem kihallgató üzemmódba.

– Mi a baj, Miss Lee? – kérdeztem halkán.

Jó, tudom, ez nem valami ravasz megközelítés volt, de a közvetlen, nyílt kérdések néha nyílt válaszokra készítetik az embereket.

Lee beletrombitált egy már széttrombitált zsebkendőbe, amit

aztán a papírkosárba hajított, ahol hangos cuppanással landolt. Szerencsére szorult bele annyi ész, hogy ne mondja azt, „semmi”, ami annyira dühítő tud lenni, amikor nyilvánvalóan van valami, és az embernek el kell játszania azt a hülye faggatózós játékot.

– Volt egy kis vitám – mondta, és sóhajtott egyet.

Ezen egy kicsit meglepődtem. Nem azon, hogy Lee összeveszett valakivel – az naponta hússzor megtörtént, és az érintettek mindig hozzám jöttek panaszkodni –, hanem azon, hogy valaki ennyire kiborította őt.

– Kivel?

Pár pillanatig előre-hátra mozgatta a lábát, aztán mormolt valamit, én meg rászóltam:

– Bocs, de nem hallottam!

Megint sóhajtott egyet, és kihívónak ható modorban felelt:

– David Sandsszel.

Ezek szerint a dolognak nem volt köze Schiller halálához. Vagy mégis? Tovább kellett tapogatóznom, de az elején kellett kezdenem.

– Meg kell adni, Miss Lee, ön ritka adottsággal rendelkezik. Hogy tudott összeveszni Sandsszel? Ő a legbékésebb tökfej az egész bolygón!

Hülye kérdés volt. Tudtam Lee-ről, hogy egy hullával is képes lenne összeveszni, és két perc kéne neki ahhoz, hogy habzó szájú, dühöngő félőrültté változtassa magát a Türelmet.

Felálltam, és nekiláttam teát főzni, mert rég megtanultam, hogy az a legbiztosabb, ha én csinálom meg. A St. Maryben az a hír járta, hogy az utolsó ember, aki teát kért Lee-től, kábé

negyvenöt másodperccel később meg is kapta, de egyenesen az arcába. Nem tudtam, hogy ez igaz-e, de ki szereti a felesleges kockázatot? Épp elég dráma volt az életemben, nem akartam azzal tölteni a munkaidőmet, hogy alacsony repülő bögrék elől menekülök.

Na, térjünk vissza az eseményekhez!

– Mi a fenén tudott maga összeveszni David Sandsszel? – tudakoltam értetlenül. – Az egyik hülye kop-kop viccén?

Lee felkapta a fejét, és önérzetesen válaszolt:

– Randevúnk volt.

Megpróbáltam eljátszani, hogy nem vagyok totál ledöbbenve, de persze nem sikerült.

– Igen, tudom, mire gondol – folytatta Lee. – David magas, jóképű, népszerű, és mindenki szereti őt, vagyis miért érdekelné egy olyan nő, mint én?

Pontosan ezt a kérdést tettem fel magamnak, de ha hangosan kimondtam volna, azzal nem javítottam volna a helyzetem. Mivel nem tudtam kitalálni semmit, nagy bölcsen kussoltam, és alighanem jól tettem, mert Lee minden további biztatás nélkül folytatta:

– Nézzen csak rám! Miért pazarolná rám David az idejét? Mit láthat bennem? Azt hiszi, könnyen megkaphat? Erről van szó?

A jó ég tudja, honnan vette az ötletet, hogy bárki könnyen kaphatónak gondolná őt. Személy szerint azt gondoltam róla, hogy ő a valaha létezett legnehezebb eset.

– Vagy azt képzeled, hogy hálás vagyok, amiért szóba áll velem? – folytatta keserűen. – Mert minket senki más nem fogadna el?

Nem tudom leírni, mennyire fogalmam sem volt, miről beszél.

Ugyanakkor, hogy mi a kötelességem, abban egy pillanatig sem kételkedtem. Rosie Lee sebezhető volt ezekben a percekben, amit nekem teljes mértékben ki kellett használnom erőteljes, mélyre ható kérdésekkel.

– Kér egy teát? – kérdeztem tőle.

Lee megint kifújta az orrát, és bólogatott. Eddig rendben vagyunk... Azzal áltattam magam, hogy ha ügyesen csinálom, elnyerem a bizalmát.

Odatoltam elé egy gőzölgő bögrét, és megpróbáltam a megfelelő irányba terelni a beszélgetést.

– Ezért nem harcolt tavaly a St. Maryért?

– Micsoda? – Felkapta a fejét, én pedig megijedtem. Te jó ég, most annyira feldühítettem, hogy mindjárt nekem esik! – Ez meg honnan került elő?

– Hát, csak tippelgetek – feleltem. – Úgy tűnik, valamilyen oknál fogva maga nem elég jó Sandsnek, és felmerült bennem, hogy talán azért nem, mert nem harcolt a St. Maryért. És... – folytattam azzal a vakmerő örültséggel, amit gyakran megtapasztalok, amikor az életemet és a testi épségemet kell kockára tennem – ...tudat alatt lelkiismeret-furdalása van, mert David elvesztette a lábát, és...

Lee bögréje hangos koppanással ütközött a falnak. Tea fröccsent mindenfelé. Én kábé egy mérföldet ugrottam, és úgy döntöttem, hogy ha dr. Bairstow kihajít innen egy szép napon – amire bőven volt esélyem –, akkor a párkapcsolati tanácsadás nevezetű területet nagy ívben kerülöm. Szinte azt kívántam, bárcsak odakint lennék még, a túlélő gyakorlaton, és az életemért küzdenék a kellemesen meleg délutáni napsütésben.

– Maga! – kiabálta Lee, és talpra ugrott. – Maga sem jobb a többenél! Tudom, mit mondanak róla, de sosem hittem volna, hogy magától is ezt fogom hallani.

Ekkor már végképp nem értettem semmit, de hirtelen elvesztettem a türelmemet, és ráförmedtem Lee-re.

– Jól van! Álljon le! Üljön le! Nem, hagyja a bögrét! Majd később összeszedjük a szilánkokat. Üljön le, vegyen egy mély lélegzetet, és mondja el, miről beszél!

– Pillanatnyilag arról beszélek, hogy dühös vagyok magára, mert szóba hozta, hogy nem harcoltam a St. Maryért.

– Igen, ez történt – vágtam rá, és hirtelen megint a jó irányba haladtunk. – Miért nem?

Nyomasztó csend telepedett az irodára.

Lee nem mondott semmit.

Én csak vártam, és minden izmomot megfeszítettem arra az esetre, ha Lee meneküléssel próbálkozna. Esküszöm, ha csak a kisujját megmozdította volna, az asztal felett átszökkenve rávettem volna magam, hogy beledöngöljem a padlóba. Felidéződött bennem az a borongós, szürke nap, amelyen megtaláltuk Schiller holttestét. Láttam magam előtt a megsárgult csontokat, a szövetfoszlányokat, a kerek lyukat a homlok kellős közepén...

Gyerünk, Rosie Lee! – biztattam gondolatban a nőt. – *Adj egy ürügyet!*

Lee vett egy mély lélegzetet, és kihúzta magát.

Én pedig éberem figyeltem őt. Eljött a pillanat.

Lee letette összekulcsolt kezét az asztalra, és nagyon halkán azt mondta:

– A kisfiam miatt nem harcoltam.

A világ fordult egyet körülöttem. Többször le kellett játszanom magamnak a mondatot, mire végre felfogtam, hogy mit jelent. Hogy időt nyerjek, azt kérdeztem (jó hülyén):

– A kisfia miatt?

Összeszedtem magam, és folytattam:

– Önnek van egy gyereke?

Bólogatott.

Hátradőltem, és ekkor én is mélyeket lélegeztem. Rájöttem, hogy tényleg meg kell tanulnom odafigyelni. Lee egyedülálló anyaként nevelt egy gyermeket, és emiatt azt hitte, hogy Sands könnyen megkaphatónak tartja. Vagy hogy hálás lesz. Az előbb azt mondta: „Mert *minket* senki más nem fogadna el?” *Az ég szerelmére, Maxwell, tanulj már meg odafigyelni!*

Jól van, ezzel megválaszolta a kérdést, hogy miért nem harcolt. Mert egyedül nevelte a fiát. Ha történt volna vele valami, a gyermeke teljesen magára maradt volna. Ami egy abszolút elfogadható indok volt. De sajnálatos módon, magyarázattal szolgált arra is, hogy a rossz anyagi helyzetben lévő Lee miért fogadott volna el egy tekintélyes összeget azért, hogy eláruljon minket Clive Ronannek.

Másrészről, viszonylag könnyen tette meg ezt a vallomást. Ha bűnös lett volna, nem is hozta volna szóba a fiát.

Eszembe jutott, hogy elég szemét módon viszonyultam ehhez a dologhoz.

És ki lehet a gyermek apja? Feltéve, hogy Lee nem falta fel az aktus közben. Mint az imádkozó sáska, vagy mi a neve. Egyébként nem is rossz ötlet, bizonyára sokan szívesen

folyamodnának ehhez a megoldáshoz.

– Ööö... ki a fiú apja? – kérdeztem mérsékelten tapintatosan.

– Nem itteni – felelte, mintha olvasott volna a gondolataimban. – Magának nincs miért aggódnia.

– És ő most hol van?

– Elment.

– Aha...

– Nem tetszettem a szüleinek – tette hozzá halkán Lee.

Nekem meg egy szempillantás alatt megváltozott a nézőpontom. Hát kinek képzelték magukat azok a vén marhák?

– Valószínűleg jobban járt így, hogy elment az az ember. És bizonyosan jobban járt, hogy nem kell elviselnie a szüleit.

– Én is ezt gondolom.

– Küld maguknak valamennyi pénzt?

– Természetesen nem. Mindenki tudja, hogy ha az ember nem törődik az ilyen jellegű problémával, akkor az egy idő után magától elmúlik...

– De vannak hatóságok...

– Meg vannak más világok is! – vágott közbe Miss Lee ingerülten. – Emberek, akiknek gazdag és befolyásos szüleik vannak, akik nem abban a világban élnek, mint a hozzám hasonlók. Apasági vizsgálatokat követeltek, a múltamban turkáltak, promiszkuitással vádoltak, aztán azt mondták, hogy ők jobban fel tudnák nevelni a kisfiamat, mint én, és át kéne adnom őt nekik, úgyhogy leálltam a dologgal.

– Jobban járt, hogy a pasas lelépett, ez most már teljesen egyértelmű.

– Ezt gondoltam én is, amikor megmondtam neki és az

anyjának, hogy menjenek a picsába. Még azzal is megpróbálkoztam, hogy szerzek ügyvédet, és megíratok vele egy levelet arról, hogy ha száz yardnál közelebb jönnek hozzám vagy a fiamhoz, akkor beperelem őket. – Lee megvonta a vállát, és hozzátette: – De nem vállalta senki.

– És mit tett maga?

– Elfelejtettem őket, és éltem tovább az életemet.

– Van itt olyan munkatárs, aki tud erről a dologról?

– Senki. Annak idején kivettem két hónap fizetés nélküli szabadságot. Azt mondtam az embereknek, hogy páratlan lehetőséget kaptam meglátogatni az Ausztráliában élő rokonaimat.

– De hol van kislefia?

– Rushfordban. Ott lakunk.

Ó, te jó ég... Az ajtóra akasztott kabát. Egész végig ott volt előttem. Észrevettem, hogy Rosie Lee rossz ruhákat hord, de a fontos tényre nem figyeltem fel. Ha a St. Maryben lakott volna, miért jött volna kabátban dolgozni? Ez volt a magyarázat: nem itt lakott. Hanem Rushfordban, a kislefiával. És erre ment el minden pénze. Lakbér, utazás, és egy gyermek nevelése.

Vettem egy mély lélegzetet. Egy nagyon mély lélegzetet. És belekezdttem:

– Most felteszek önnek egy kérdést. Jó okom van feltenni, és utána azt is megmondom, hogy miért.

– Jól... van – felelte, és aggodalmasan pislogott rám.

– Válaszoljon őszintén! Ez fontosabb, semhogy el tudnám mondani. Megtörtént-e, hogy valaki... valaki pénzt ajánlott önnek, ha cserébe információt ad a St. Maryről?

Nem tudom, miféle reakcióra számítottam. Miss Lee lassan csóváltgatta a fejét.

– Nem... nem, soha – mondta, és ekkor felfogta, hogy miről van szó, és elvörösödött dühében. Tényleg dühös lett, nem csak színlelte.

– Nyugodjon meg! – szóltam rá sietve. – Hagyjon életben addig, amíg megmagyarázom!

Visszafogta magát, én pedig pár mondattal elmondtam neki, hogy mi az ábra.

A végén hátradőlt, sokáig csak nézett rám, majd teljesen lehiggadva azt felelte:

– Hát, van egy kis problémánk, nem igaz?

Én pedig nagyra értékeltem, hogy többes számban beszélt.

– Van valami tippje?

Lee lassan csóváltgatta a fejét.

– Bár lenne, de nincs – válaszolta aztán. – Értem, miért gondolta, hogy talán... én vagyok az, de nem. Én soha, de soha...
– Itt elakadt, és nem folytatta.

Jómagam is hallgattam, és azon gondolkodtam, hogy milyen lehet az élete. Nekem ott volt Leon. Egy-egy pocsék nap végén – néha még egy pocsék nap közben is – számíthattam rá. Mindig. Egy jó szó, egy vigasztaló pillantás, egy csésze tea – akármi kellett éppen. Hirtelen rádöbbsentem, mennyire hozzászoktam ahhoz, hogy Leon mellettem van, és felidéződött bennem a különleges érzés, ami megmelengette a szívemet, valahányszor csak felbukkant a közelemben. Emlékeztem rá, hogy amikor belépett egy helyiségbe, először engem keresett a tekintetével. Emlékeztem arra, hogyan mosolygott rám, csakis rám.

Emlékeztem a hangjára, a keze érintésére, a belőle áradó, örökös melegségre...

Rosie Lee-nek nem adatott meg mindez. Ő annyira egyedül volt ebben a világban, hogy amikor gyermeket várt, még azt sem vette észre senki. Megszülte a gyermeket, és azt sem vette észre senki. Kettesben élt a fiával Rushfordban. Tud erről valaki? Mrs. Partridge? Dr. Bairstow? Ez hogyan történhetett meg? Hogyan szigetelődhet el valaki ennyire azoktól, akik körülötte élnek? És ez mit árul el rólunk, a munkatársakról?

Ugyanakkor létezett egy megoldás. Amivel visszakanyarodhattam a beszélgetés eredeti témájához – a jóképű és elbűvölő David Sandshez.

– Ő tudja? – kérdeztem halkán.

Nehézség nélkül kitalálta, hogy kiről beszélek, és kihívóan bólogatott.

– Nagyjából ez volt az első, amit elmondtam neki.

Igen, el tudtam képzelni őt, amint Sands képébe vágta az információt.

– Hogy fogadta? – kérdeztem kíváncsian.

– Hát, először egy kicsit megdöbbent, azt hiszem. Csak bámult rám, és hallgatott. Azt mondtam: adok neki egy hetet, hogy végiggondolja, és majd tudassa, mit akar csinálni. Már másnap megkeresett, és azt mondta, szeretne találkozni velem.

– Vele?

Miss Lee felszegte az állát, és annyit felelt:

– Benjaminszal.

– Benjamin Lee. Szép név – mormolta kicsit elvarázsolva, ugyanis még ekkor is erősen gondolkodtam.

Mialatt a fejemet törtem, Miss Lee felállt, összeszedte a bögre darabjait, és bekapcsolta a vízforralót.

– Mit akar csinálni?

– Tessék? – kérdeztem, továbbra is elgondolkodva.

– Mit fog most csinálni? Elmondja dr. Bairstow-nak?

– Nem! Természetesen nem. Ellenben, szerintem jó ötlet lenne, ha maga megtenné.

– Nem! – tiltakozott riadtan.

– Rosie – mondtam gyengéden –, az intézmény szabályzatában egy szó sem esik gyermekekről. Nem szegett meg semmiféle szabályt vagy törvényt. Még az apáról sem köteles információt szolgáltatni, ha nem akar. De lehetséges, hogy dr. Bairstow tehet valamit, amivel megkönnyíti az ön életét.

– Mint például?

– Fogalmam sincs, de abszolút bízom abban, hogy kitalál valamit. És hinnie kéne abban, hogy Sands őszinte magával. Minden lehetőséget megadott neki, hogy elmeneküljön, de nem tette. És senkinek sem beszélt Benjaminról. Mi lenne, ha rászánnának egy kis időt, és csak beszélgetnének? Sands tisztességes ember. Sokkal rosszabbat is kikaphatott volna magának.

Miss Lee letett elém egy bögre frissen készült teát. Isten a tanúm, nagy szükségem volt rá.

Egy darabig csendben kortyolgattunk, aztán Miss Lee a falon sötétlő foltra mutatva megszólalt:

– Elnézést kérek azért... majd szólok Mr. Strongnak, hogy fesse le.

– Inkább ne! Kimondottan tetszik. Majd azt mondom a népeknek, hogy az ott egy nagy Rorschach-teszt, és megkérdezem tőlük, hogy mi jut róla eszükbe.

– Mondja azt, hogy vérfolt! – vágta rá nagy vidáman.

– Vagy mondhatom azt is, hogy az utolsó titkárnök maradványai, aki titokzatos körülmények között hunyt el.

Ekkor rövid szünet következett. Aztán, mert majdnem megölt a kíváncsiság, nem tudtam visszafogni magam, és rákérdeztem:

– És mondja... hogyan jöttek össze? Maga és Sands?

– Emlékszik a díszvacsorára, ami tavaly volt, a St. Mary csatája után?

– Én azon nem vettem részt, mert eszméletlen voltam – feleltem, és talán rá kellett volna mutatnom a tényre, hogy azért voltam eszméletlen, mert lelőttek, nem pedig azért, mert magamba zúdítottam egy fél vödör Margaritát. Csak hogy tisztázzam a dolgot.

Miss Lee nyelt egyet, és belekezdett a történetbe:

– Én későn érkeztem. Addigra már mindenki leült. Sehol sem láttam üres széket. Senki sem nézett a szemembe. Hirtelen mindenki a szomszédjával kezdett beszélni, hogy engem ne kelljen észrevennie, és nem találtam helyet magamnak.

Persze hogy nem engedték be maguk közé. Azon a napon a civil személyzet is hadrendbe állt, és segített megnyerni a csatát. És egyesek nagy árat fizettek. Az emberek már előtte sem kedvelték Rosie Lee-t. Utána meg főleg nem. De ez nem lehetett mentség. Nem kevés büntudat vegyült a haragomba. Mióta ment már ez így? Mennyire nehezítették meg a dolgát? Ezer apró módja van annak, hogy nyomorúságossá tegyünk mások

életét. És milyen jellemző Rosie Lee-re nézve, hogy sosem hozta szóba a problémáit...

Mialatt bennem felvetődtek ezek a kérdéseket, ő tovább beszélt:

– Na mindegy. Azt gondoltam magamban: mindenki mehet a francba, és megfordultam, hogy kísétáljak és hazamenjek, erre nekiütöttem David Sandsnek, és úgy meglöktem, hogy elesett. Még akkor sem állt biztosan a lábán.

Igen, akkor még nem. Mára megtalálta az egyensúlyát, de akkor sokat dülöngélt, és az embereknek állandóan fel kellett segíteniük a padlóról. Én speciel gyanakodtam rá, mert úgy vettem észre, hogy általában csinos nők közelében tanyázott el.

Rosie Lee ezalatt egyre jobban belelendülve magyarázott:

– Bocsánatot kértem, erre ő ahelyett, hogy közölte volna, hogy én vagyok a legügyetlenebb seggfej a környéken, és miért nem nézem meg, merre megyek, mert ő hat láb magas, és az ég szerelmére, hogy nem láttam meg, mert ezt mondta volna annak, akit kedvelt – és talán hátba vágta volna a mankójával –, mindezek helyett csak annyit mondott, hogy semmi gond, és minden rendben.

Erre azt mondtam, hogy segítek neki, de ő azt mondta, nem kell, csak hagyjam békén, de nem lehetett, mert a lába állandóan megcsúszott a parkettán, emiatt csak azért is segítettem neki, de megint megcsúszott, én meg ráestem, erre azt mondta: a rohadt életbe, asszony, de nehéz vagy, erre behúztam neki egyet a karjába, erre megkérdezte, miért ütök egy nyomorékot, és Mr. Clerk és Miss Prentiss elmentek mellettünk, és Mr. Clerk azt mondta, de nagy peched van, haver,

és azt hiszem, azt értette ezalatt, hogy inkább bárki mással fetrengene a padlón, mint velem, és ekkor megcsókolt, már úgy értem, Mr. Sands, és Clerk ránk szólt, hogy az ég szerelmére, keressünk már magunknak egy szobát, erre Sands rávágta, hogy már tervezi egy ideje, és egyszer arra is sor kerül, én meg nem tudtam, mit mondjak, aztán felsegítették Sandset, és haza akartam menni, de ő rávett, hogy maradjak ott, és maga mellé ültetett, aztán...

Itt elhallgatott, alighanem azért, hogy levegőt vegyen, én meg kaptam pár pillanatot, hogy gondolkodjak. Fel kellett tárnom Rosie Lee kítaszítottóságának okait, mert azt éreztem, hogy ez így nem mehet tovább. Fogalmam sem volt, hogy mi a fenét fogok csinálni, de elhatároztam, hogy kitalálok valamit.

Lee a padlót bámulta, kivörösödött arcán dühös kifejezés honolt.

– Szóval... – feleltem, valaki más romantikus bonyodalmaiktól megigézve – aztán mi történt?

– Beszélgettünk.

Meglepetten bámultam rá. Nagyon jól ismertem David Sandset.

– Biztos benne? – kérdeztem óvatosan.

– Hát, tudja, hogyan értem. Ő beszélt, én meg hallgattam. De úgy vettem észre, hogy jól érzi magát. Ami rendes dolog volt tőle. Már az, hogy odaült mellém. Aztán vége lett a vacsorának, és nyugodtan elmehetett volna a múltjárókkal a bárba, de ott maradt, és egy darabig még üldögéltünk, mialatt lassan mindenki eltűnt mellőlünk, és másnap küldött egy üzenetet, amiben megköszönte, hogy a társaságomban vacsorázhatott.

Meg kell adni, hogy a múltjáró férfiaknál hegyekben áll a vonzerő. Ott van Peterson, a maga kazalnyi barna hajával, és azzal a lezser vigyorával; Roberts, aki mindig vinnyog, és szórakoztatóan bizonytalan önmagában. És persze Markham is, a maga módján. Ő ugyan az állománytábla szerint nem a Múltjáró Részleg tagja, de mindig kócos a haja, amúgy pedig gyalázatosan rossz a híre, és rendíthetetlenül imádnivaló. És nagyon úgy tűnt, hogy a mi Mr. Sandsünk bevetette a vonzerejét Miss Lee-vel szemben – ami azt jelentette, hogy a jó tulajdonságainak listájához a bátorságot is hozzá kellett írni.

– Szóval, másnap este elmentünk egy italra Rushfordba – folytatta Miss Lee. – És a következő estén is. Aztán elmentünk vacsorázni... – És csak mondta, és mondta, és mondta.

Én meg káromkodtam magamban, és megpróbáltam visszaterelni a dolgokat a megfelelő mederbe.

– És akkor most összevesztek? – vágtam közbe gyorsan, mialatt Lee levegőt vett. – Ezért van az, hogy maga itt...

Miss Lee bólogatott, és ismét kifújta az orrát.

Megpróbáltam elképzelni, hogy miért veszhetne össze bárki David Sandsszel. Csak egyetlen okot tudtam kitalálni.

– Benjamin miatt történt?

– Azt mondja, őt nem zavarja, de én nem tudom felfogni, hogyan is ne zavarná. Mert biztosan zavarja, nem? Aztán elkezdett magyarázni a...

– A lábáról – fejeztem be helyette a mondatot.

– Igen. Azt említettem már, hogy Sands komplett idióta? A jelekből ítélve, neki tök rendben van az, hogy nem zavarja Benjamin, de nem tudja elhinni, hogy engem nem zavar az,

hogy hiányzik az egyik lába. És ezzel annyira fel tud dühíteni! – Lee megint szipogni kezdett, és egy könnycsepp gördült le az arcán.

És ezzel visszaértünk oda, ahonnan elindultunk.

Azazhogy mégsem. Nagyjából lehúzhattam Miss Lee-t a gyanúsítottak listájáról. És fantasztikus bepillantást nyertem valaki másnak a szerelmi életébe. Sőt, Miss Rosie Lee ténylegesen csinált nekem egy bögre teát! Mindez, párosulva a külső túlélési gyakorlat során elért sikeremmel – hát, igen, ezen a napon nagyot mentem.

– Jól van – mondtam, magamra öltve az újonnan talált szerepemet, az aggódó nagynénit –, beszéljen velem!

– Úgysem hallgat rám – válaszolta Lee a fejét rázva. – Azt hiszi, csak próbálok kedves lenni.

– Nem – feleltem gondolkodás nélkül –, ennyire még Sands sem hülye!

Erre előbb megrökönyödve pislogott rám, aztán, amikor már kezdtem azt hinni, hogy eljött az utolsó pillanatom, Miss Lee felnevetett. Én meg beszálltam. Nem tehettem róla.

– Na, most már tudja, mit kell tennie – mondtam aztán. – Beszéljen velem!

Megint csak a fejét rázta. Így jött el a hazudozás ideje.

– Pedig maga nagyon meggyőzően tud beszélni – jelentettem ki teljes komolysággal. – Sands remek fickó. Nagyon vonzó. Higgye el, ha maga nem kapja el, majd megteszi valaki más. Miss Mianeve az Informatikáról állandóan róla áradozik.

– Pillanatnyilag még csak szóba sem áll velem.

– Akkor ön beszéljen hozzá! Az ég szerelmére, maga Rosie

Lee! A rémuralmát már csak dr. Bairstow-é múlja felül! Menjen oda, és vadássza le! Terítse le, térdeljen rá, és vegye rá, hogy meghallgassa! Ha nem lép, Miss Mianeve foga megtenni!

Csend támadt, én pedig tudtam, hogy sosem fogok belépni a mennyeek kapuján. Végül Miss Lee bágyadtan mosolygott, bólintott egyet, és azt mondta:

– Jól van, megteszem. Köszönöm, Max!

Felkaptam a bögrémet, megemeltem felé, és büszkén feleltem:

– Megtiszteltetés és kiváltság, Miss Lee!

Egy pillanatig azt hittem, hogy a béke és a harmónia ritka percei következnek, ám ekkor harsány ordítás hallatszott kintről, a parkoló felől, amit undorító cuppanással vegyes pukkanás követett, és egy nagy, piros, remegő izé csattant az ablakon, mire mindketten a plafonig ugrottunk.

– Mi a pokol...? – hördült fel Lee, és az ablakhoz rontott. – Ó, te jó isten...

– Csak semmi pánik! – szóltam utána higgadtan. – Miss Lingoss döglött disznója felrobbant a koporsójában. Ennyi történt, semmi több.

– Miféle koporsó? – kérdezte Lee kifelé bámulva.

Én pedig éreztem, hogy fagyos félelem árad szét bennem.

– A koporsó, amibe a disznó be volt zárva – feleltem rosszat sejtve.

– Én nem látok semmiféle koporsót – közölte Lee a nyakát nyújtogatva.

– Mondja el, kérem – válaszoltam nyugalmat színlelve –, komoly károk keletkeztek?

– Hát, elsősorban az a kocsikapott, ami a szomszédos helyen

áll.

A félelem még jobban megdermesztett.

– Mennyire durva?

– Azt nem tudom megállapítani. Az autó gyakorlatilag nem látszik a csöpögő daraboktól.

– Miss Lee, legyen szíves elügetni a K+F-re! – kértem ekkor. – Mondja meg Miss Lingosznak, hogy minden elismerésem! Tájékoztassa, hogy a parkolóban a vártnál korábban kezdtek sertésfoszlányok hullani a levegőből! És mondja meg neki, kérem, hogy a helyében én máris nekiállnék csomagolni!

14

MINDEN KIKÉPZÉS során eljön az a pillanat, amikor az újoncoknak teljes mértékben meg kell érteniük, mire vállalkoznak. A pillanat, amikor felismerik, hogy a munkájuk folyamán sokszor fogják végignézni emberek halálát, mert a történelem nem egy szép valami. Az ilyesmit úgy nevezzük: „erőszakoshalál-küldetés”.

A Petersonnal folytatott konzultációt követően úgy döntöttem, hogy Rouenbe megyünk, 1431. május 30-ára. Ahol is Jeanne d’Arc kivégzését fogjuk megnézni.

A történetet mindenki ismeri.

Az Anglia és Franciaország között dúló százéves háború vége felé az angolok számára rosszul alakultak a dolgok. Ennek három oka volt. Először is, a Crécynél, Poitiers-nél és Azincourt-nál elért sikereket lenullázta V. Henrik korai halála. Másodsorban, az új francia király nem volt olyan örült, mint az előző. És harmadsorban, egy Jeanne nevű leányzó inspiráló viselkedése – az ifjú hölgyé, aki a semmiből bukkant elő, és nagy lendülettel dolgozott azon, hogy az angolokat kiűzzék Franciaországból.

Az ő irányításával a franciák nagy területeket foglaltak vissza, és minden jól ment, amíg a burgundok el nem fogták Jeanne-t. Megmagyarázhatatlan módon, a francia király, akiért oly sokat tett, nem volt hajlandó kifizetni a váltságdíjat, és így a

burgundok, akik nem azok a típusok voltak, akik elszalasztanának egy jó üzletet, végül eladták az angoloknak 10 000 livre-ért.

Az angolok nem akarták megkockáztatni, hogy lázadás törjön ki a megmaradt birtokaikon, ezért átadták a lányt a roueni egyházi bíróságnak. Végül, amiért levágatta a haját, és férfiruhát viselt, eretnekséggel vádolták és megkínozták ahelyett, hogy megdicsérték volna, mert a vezetésével a francia csapatok szétrúgták az angolok seggét Pataynál, Meung-sur-Loire-nál, Montépilloynál és Lagny-sur-Marne-nál. A francia király még ekkor sem sietett a segítségére, és végül női ruhába öltözött, ami nem jött jól az angoloknak.

Ha létezett valaha ember, akit manipuláltak, az Jeanne d'Arc volt. A börtönben újra és újra szexuális zaklatás áldozata lett, és ebben állítólag még Warwick grófja is részt vett. Akár megtörtént, akár nem, Jeanne ismét férfiruhába bújt, hogy így védekezzen – és az angolok pontosan ezt akarták.

Az egyház ekkor ismét belelendült. Visszaeső eretneknek bélyegezték Jeanne-t, amiért halálbüntetés járt. Máglyahalál. 1431. május 30-án végezték ki Rouen piacterén, és a végrehajtást Beauvais püspöke, Pierre Cauchon felügyelte.

És mi ezt akartuk végignézni.

Ezt a küldetést Atherton kapta. Félrehúztam a fiút, hogy beszéljek vele.

– Lehet, Mr. Atherton, hogy úgy érzi, egy kicsit átverem ezzel a vállalkozással. Nem fogunk kimerészkedni a kompból. Csakis felvételeket készítünk és dokumentálunk. Az ön fő feladata a társai megfigyelése. A máglyahalál az egyik legrosszabb

halálnem. Senki sem fogja élvezni a küldetést, azt garantálom. Tartsa rajtuk a szemét, mialatt megfigyelik azt, ami kint történik!

– Ha ennyire megrázó, akkor miért leszünk ott?

Jó kérdés volt.

– Mert Jeanne el fog égni, akár végignézzük, akár nem – válaszoltam rövid töprengés után. – És ez hatszáz évvel ezelőtt történt. Ez a tudat segít, hogy tárgyilagosan nézze az eseményt?

Atherton bólogatott, én meg hozzátettem:

– Ugyanakkor nem lesz kellemes. Nagyon figyeljen, kérem!

– Igenis, asszonyom!

* * *

Peterson meghívatta magát a küldetésre.

– Ideje megnéznem, milyen munkát végzel – jelentette ki roppant nagyképűen. – Azt látom, hogy egy főt már elvesztettél.

– Az nem számít! Miss Lingoss nem hagyta el az intézményt!

– És visszakapjuk Randallt – jegyezte meg Peterson.

– Ó, ez jó hír! Milyen állapotban van?

Éreztem némi büntudatot. Mr. Randall két ízben is üzent, hogy nagyon örülne, ha felkeresném a Gyengélkedőn, és nemcsak hogy nem látogattam meg, hanem azóta is kerültem. Mindig zavarba hoz, ha valaki köszönetet mond. De Randall értette az üzenetet, és nem hívott többé, amivel nagy megkönnyebbülést okozott.

– Jól érzi magát – felelte Peterson. – Velünk jön, hogy újra felvegye a fordulatszámot. Nem megyünk ki, úgyhogy ezt talán

még nekünk sem sikerül elszúrnunk.

– Alábecsülöd magunkat – válaszoltam vigyorogva.

* * *

A Hawkingban gyülekeztünk. Ezúttal nem kellett ellenőrizni senkit, mert nem viseltünk korhú öltözetet. Amint beléptünk a kompba, nagyon gondosan megvizsgáltuk a kamerákat. Rögtön, elsőre tökéletesen kellett csinálnunk mindent. Ha elszúrtuk volna, akkor a résztvevők örökre elvesztették volna a lehetőséget. Senki sem járhat kétszer ugyanabban a korban. Ugyanazon személy két verziója nem létezhet egy időben. Ahogyan két objektum nem foglalhatja el ugyanazt a teret katasztrofális következmények nélkül, úgy két ember sem foglalhatja el ugyanazt az időt. Senki sem tudja biztosan, hogy a következmények milyen formát öltenének. Hogy a két változat egyszerűen csak kitörölné egymást a létezésből – mindörökre –, vagy olyasmi történne, mint amikor anyag találkozna antianyaggal, és a robbanás megsemmisítené az univerzumot és mindent, ami benne van, azt egész egyszerűen nem tudjuk. Mindenesetre Atherton nagyon alaposan ellenőriztette a felszerelést mindenkivel. Csendesen, minden hűhó nélkül osztogatta az utasításokat. A jelleméhez illő módon dolgozott: hatékonyan, de nem túl rámenősen.

A bal oldali ülést foglaltam el, Peterson pedig a másikra telepedett le. Randall bevonult a sarokba, és kényelembe helyezte magát.

Megfordultam, és odaszóltam neki:

– Üdv újra a fedélzeten! Örülök, hogy ismét látom. Jól van?

– Minden a lehető legnagyobb rendben – felelte mosolyogva. – Alig várom ezt a küldetést. Gondoltam, szundítok egyet itt, a sarokban, amíg maguk múltjáróskodnak.

– Tipikus biztonsági – jegyeztem meg mélyet sóhajtva. – Megannyi év telt el, és még mindig nem tudja, hogy valójában mi történik a St. Maryben, igaz?

Ficergett egy kicsit, hogy még kényelmesebben üljön, és elégedetten válaszolt:

– Biztosra veszem, hogy meg fogom érteni, amint fontos lesz. Ha szükségük lenne rám, nyugodtan ébresszenek fel!

* * *

Szóval megérkeztünk.

Jóval hajnal előtt landoltunk a Vieux Marché, a régi piactér egyik sötét sarkában. Arra a tényre játszottunk rá, hogy a sűrű tömegben senki sem fog figyelni egy apró kunyhóra, ami az előző napon még nem állt ott.

A Nyolcassal mentünk, a kedvencemmel. Elég kicsi, de a TK2 túl nagy lett volna ezen a napon. Kicsit sűrűn voltunk, de nem akadt semmi, ami miatt panaszkodhattunk volna. Mondjuk, ez még sosem akadályozott meg minket abban, hogy panaszkodjunk. Peterson és én elhátráltunk a műszerfaltól, hogy az újoncoknak legyen helyük dolgozni.

Még nem kelt fel a nap, de a méltóságoknak szánt lelátóféleséget már felállították, és a kora hajnali, gyenge fényben angol katonák szedték le a tűzifa-kötegeket a sorban

álló szekerekről, amelyek oszlopa végigkígyózott az egész piactéren. Siettek, és idegesen kiabáltak a hajtókkal és a lovakkal egyaránt. A kocsisok csendes megvetéssel nézték őket, és unottan piszkálták a fogukat, míg a lovak a látszat szerint elaludtak ácsorgás közben.

Egyre több angol katona vonult be a térre. Több százat vezényeltek ide, hogy féken tartsák a tömeget. Bajra számítottak. A feljegyzések szerint az esemény viszonylag békésen zajlott le, de a feljegyzések tévesek voltak. Nagy baj történt itt, ami sokakat érintett.

Atherton kikapcsolta a mozgásérzékelőket, mielőtt megsüketültünk volna, mivel tudtuk, hogy hamarosan rengeteg ember lesz a téren. North beirányozta a kamerákat. Sykes megosztotta a képernyőt, és belekezdett a felvételek készítésébe. Hoyle a hangszinteket ellenőrizte.

Megfogtam a vállát, és csendesen azt mondtam neki:

– Ne túl hangosra, Mr. Hoyle!

Bólogatott, alighanem értette, hogy miért figyelmeztettem.

Nem kellett sokáig várnunk.

Amint felépítették a hatalmas máglyát, a szekerek kivonultak, és a katonák kezdték beengedi a civileket a térre.

A négy újonc a műszerfal előtt ácsorgott, egymáshoz szorulva. Én oldalt helyezkedtem el, hogy láthassam, mit csinálnak. Peterson a másik oldalon állt, velem szemben, míg Randall hátul maradt, a tárolószekrényeknél.

Valamennyien felkészültünk.

– Kérem, kezdjék meg a munkát! – mondta csendesen Atherton.

* * *

Én többek között abból élek, hogy látok embereket meghalni. Nem vagyok odáig érte, és mindig nehéz szenvtelennek maradni, de ezt csinálom. Végignézem emberek halálát.

Mindig megpróbálok elkülönülni a dologtól. Próbálok azt mondani magamnak, hogy ezek az emberek már több száz, olykor több ezer éve meghaltak. Hogy akármit teszek vagy mondok, nem tudom megváltoztatni ezt a tényt. És nem is szabad megváltoztatni. Hogy csak szemtanúnak vagyok ott. Nem többnek, és nem kevesebbnek.

A legtöbb esetben képes vagyok erre. Néha az esemény után el kell vonulnom egy csendes helyre. Néha arra van szükségem, hogy egy kicsit egyedül legyek. Vagy pedig, a szélsőséges esetekben, ellenállhatatlan késztetést érzek, hogy fogjam azt, amit láttam és éreztem, és fessek fel egy vászonra vagy egy falra.

Meglepő módon, dr. Bairstow nagyon jól csinálja ezt. A lényeg, hogy az évek során megtanultam kezelni a dolgot, de az újoncok nem. Még nem. A terv úgy szólt, hogy Peterson és jómagam éberem figyeljük őket a küldetés alatt, aztán pedig dr. Foster és az emberei tartják rajtuk a szemüket egy darabig, mialatt rendezik magukban azt, ami itt fognak látni ezen a napon.

A feljegyzések és a szemtanúk beszámolóí szerint az angolok siettek, hogy minél hamarabb túl legyenek a dolgon. Jeanne-t elég gyorsan lökdösték be a térre.

Egyszerű, fehér ruhát viselt, ami túl hosszú volt neki. Vagy

imádkozott az éjszaka folyamán, vagy elesett, mert a térdénél tenyérszerűen koszolt sötétlett. Eredetileg rövidre nyírt, barna haja megnőtt egy kicsit, de annyira nem, hogy befonhatta volna – csak rövid copfba kötötte a tarkóján. A kísérője, Martin Ladvenu, a domonkos rend papja mellette lépkedett, és hosszú nyélre erősített keresztet hordozott. Menet közben halkán beszélt a lányhoz. Jeanne teljesen nyugodtnak tűnt, de a másik oldalán baktató törvényszolga erősen verejtékezett. A férfi ujján sötét foltok látszottak a nyakánál és a hónaljánál, továbbá időről időre végighúzta az alkarját a homlokán.

A tömeg nem kezdett el lármázni, mialatt Jeanne átvonult a téren, bár ennek oka talán az volt, hogy nyolcszáz angol katona gondoskodott róla, hogy rend legyen.

A kicsiny csoport megállt a lelátó előtt, és Jeanne lehajtotta a fejét, mialatt felolvasták a prédikációt. Rosszul beszélem a középkori franciát, de mindenről felvétel készült, amit később valaki lefordított.

Meglepődtem azon, hogy engedték beszélni Jeanne-t, de ez a kivégzések elengedhetetlen, tradicionális velejárója volt: az elítéltek mindig jogában állt mondani valamit a sokaságnak. Jeanne beszélt, de az ő szavait sem értettem. Azt meg tudtam állapítani, hogy erős akcentusa van, a hangja pedig magas és éles. És meglepően sokáig szónokolt, vagy legalábbis nekem úgy tűnt. Megint csak a feljegyzésekből tudom, hogy arra kérte az embereket, imádkozzanak érte. A tömegben a nők ekkor már hangosan sírtak. Az angolok láthatóan egyre idegesebbek lettek. Szerettek volna már túl lenni az ügyön.

Jeanne még beszélt, amikor elkezdtek a máglya felé lökdösni.

Megperdültek a dobok. Jeanne-on most már látszottak az idegesség jelei, és a tömeg felmorajlott. Valahol hátul kiáltások harsantak. Tisztek bömböltek parancsokat, mire a katonák a lándzsájukat használva lökdösték el az embereket a máglyától. És nem finomkodtak. Minden jel arra vallott, hogy ebből nagy baj lesz.

Az egyik katona Jeanne felé fordult, és a máglyára mutatott. A lány mondott neki valamit, mire a katona megint mutatta neki, hogy merre menjen. Úgy tűnt, Jeanne könyörög valamiért.

A férfi – az öltözete alapján közkatona lehetett – végül körülnézett, majd felkapott egy botot, és kettétörte a térdén. Kihúzott egy bőrszalagot az ujjasából, gyorsan összekötötte a két botdarabot úgy, hogy keresztet formázzanak, amit végül átadott Jeanne-nak.

A lány bámulatos átalakuláson ment át: egy szempillantás alatt megnyugodott.

Ami a vallásokat illeti, én kissé cinikus vagyok, mindenesetre az volt az érzésem, hogy ha egy eretnek keresztet kér a kivégzésekor, akkor a megbocsátást hirdető egyház, örülve annak, hogy megmenthet még egy lelket, gyorsan kerít neki egyet valahonnan. A jelekből ítélve nem így történt.

Az angoloknak elegük lett. Felemelték Jeanne-t a máglya tetejére, és hozzáláncolták a vastag oszlophoz. A közelben több katona várakozott, a kezükben égő fáklyákkal.

Durván félrelökték Martin Ladvenut, és mielőtt felolvasták volna az ítéletet, vagy Jeanne mondhatott volna még valamit, megint megdördültek a dobok, és a katonák meggyújtották a máglyát.

Előzőleg alighanem meglocsolták olajjal a hasábokat, mert a tűz hihetetlen gyorsasággal harapózott el.

A civilek felkiáltottak, míg a szerzetes – a derék, rendes ember – feltápászkodott, és a lángokhoz veszedelmes közelségbe húzódva feltartotta a keresztet, jó magasra, hogy Jeanne láthassa.

Jeanne halála nem volt sem gyors, sem könnyű. Sőt.

A máglyán háromféleképpen halhattak meg az elítéltek.

Egy: a hóhér gondoskodott róla, hogy az áldozat sok füstöt lélegezzen be, így elvesztette az eszméletét, és úgy halt meg, hogy semmit sem tudott az egésztől. Kettő: valaki lefizette a hóhért, aki hátulról megfojtotta az elítéltet, mielőtt meggyújtották a máglyát. Számos oszlopra direkt raktak egy gyűrűt, amin átvezették a zsineget vagy a láncot.

Jeanne a harmadik módon halt meg. A lehető legrosszabb módon.

Magánál volt, amikor a lábszárán előbb felhólyagzott a bőr, majd kezdett elszenesedni. Magánál volt, amikor a ruhája alja meggyulladt. Még akkor is magánál volt, amikor a lángok a combján táncoltak, és kezdtek felkúszni a felsőtestére.

Az elevenen megégetett emberek véreznek.

És sikítanak is.

Jeanne sokáig tartotta magát, de végül ő is elkezdte.

Azt sikította: „Jézus”, ahogyan az minden krónikában szerepel, de ezzel nem könyörgött, hogy valaki szüntesse meg a fájdalmát, nem szemrehányást tett, amiért a sorsára hagyták, de még csak nem is segítséget kért. Egyszerűen csak tanúbizonyságot tett a hite mellett.

Az angolok nem könyörültek meg rajta, holott a tömegből dühös kiáltások hallatszottak. Jeanne rettenetesen szenvedett. Én pedig dühös voltam amiatt, amit műveltek vele. Becsülettel szolgálta az istenét és Franciaország királyát, és merre jártak ezen a napon, amikor szüksége volt rájuk?

És alighanem mások is hasonlóan gondolkodtak. Az embereknek sem tetszett az, ami történt, és megint nyugtalanok lettek. Mozgás támadt a tömegben, ami aztán kezdett előrelódulni. A civilek dühösen ordítottak, és meg-meglökték az őket visszatartó katonákat. Akik szintén idegesek lettek. A tisztjeik parancsára előreszegezték a lándzsájukat. A sokaság egyre hangosabban lármázott. Valaki elhajított egy követ. Tudtam, hogy a helyzet hamarosan ronda lesz. Vagy inkább: még rondább.

Újabb kő repült a levegőben, és eltalált egy katonát. A fickó megfordította a lándzsáját, és akkora ütést mért egy asszonyra, hogy az elterült a földön. A következő percben kitört a lázadás. A krónikákban nem szerepel, de hát a történelmet a győztesek írják, és az angolok nem akarták, hogy kiderüljön: ezen a napon nem bírták féken tartani Rouen lakóit.

Nők és gyerekek sikoltoztak, és megpróbáltak elmenekülni. A katonák – mivel nem kaptak parancsot rá, hogy bárkit elengedjenek a térről – visszalökdösték őket, és így összeütköztek azokkal, akik mögöttük érkeztek. Pillanatok alatt eluralkodott a zűrzavar.

A tűz vadul lobogott, és Jeanne még ekkor is sikított. Hallottam róla, hogy egyesek, akiket máglyán végeztek ki, két órán át kitartottak. Elképzelhetetlennek tartottam, hogy ő addig

bírja. Már az is annak tűnt, hogy eddig bírta. Elfordulhattam volna a képernyőtől, de az árulás lett volna. Ha elfordulunk, amikor valamilyen szörnyűség történik, attól a szörnyűségnek még nem lesz vége. Valakinek látnia és hallania kellett az egészet. A legtöbb ember tanul Jeanne d'Arcról az iskolában. A fejezet mindig úgy ér véget: „és máglyán égették el, 1431-ben”. Aztán megszólal a csengő, mi pedig becsukjuk a könyvet, és valami másra térünk át.

De sehol sem szerepel az, hogy Jeanne bőre megfeketedett és levált. Hogy a felforrósodott láncok iszonyatos mintát égettek a testébe. Hogy a haja úgy lángolt, mintha fénykoszorú vette volna körül a fejét. Hogy borzalmasan bűzös, szürke füst szállt mindenfelé. És az sem, hogy Jeanne csak sikított és sikított, míg végül a hangszálai nem bírták tovább, és onnantól kezdve olyan hangokat adott ki magából, amiket alig lehet emberinek nevezni.

Nagyon komolyan fontolgattam magamban, hogy leállítom a küldetést, és elviszem innen a csapatomat.

Végül csak levettem a hangot, és a hirtelen támadt csendben meghallottam, hogy a hátam mögött mozog valaki.

Annyira lekötött az, hogy az összeomlás jeleit keresve figyeljem a merev arcú újoncokat, hogy megfeledkeztem Petersonról és Randallról. Különösen Randallról, aki még csak most került vissza az aktív listára, és korántsem szedte össze magát annyira, mint bárki gondolta.

Elfordult tőlem, de előtte még láttam azt a falfehér, beesett arcát. Kotorászni kezdett az egyik tárolóban, és elképzelni sem tudtam, mit művel, mígnem előhúzott egy pisztolyt, és

belecsapott egy teli tárat.

Még ekkor sem kapcsoltam. Azt hiszem, csak a számat nyitva felejtve bámultam őt. Mialatt próbáltam összekaparni magamat, Randall egyszínű, sötét plédet terített a vállára, elnyomakodott mellettem, az ajtó felé lépett, és ekkor hirtelen rájöttem, hogy mit tervez.

Visszanézett rám, mintha arra biztatott volna, hogy mondjak valamit. Amit meg is tettem volna, csak éppen a torkom annyira összehúzódott, hogy egy mukkot sem bírtam kipréselni magamból. A fejemben persze a hangok azt visították, hogy csináljak valamit. Állítsam meg Randallt. Most, mielőtt igazán nagy baj történik.

Elkéstem.

Randall rácsapott a kapcsolóra, és kisurrant az ajtón. Nem tudom leírni azt a bűzt, ami beáradt a kompba. Majdnem hánytam, és mire magamhoz tértem, Randall eltűnt, mi pedig hirtelen rohadt nagy bajban voltunk.

Peterson – nagyon komor képet vágott – elővett egy takarót, és magára terítette, hogy eltakarja kék kezeslábasát.

Az újoncok továbbra is Jeanne d'Arcra összpontosítottak, minden idegszálukkal.

Nem ismerek szavakat, amikkel leírhatnám, hogy Jeanne milyen hangokat adott ki.

Rátettem a kezemet Peterson karjára, és odasúgtam neki:

– Vissza kell hoznod, mielőtt késő lesz.

Bólintott egyet, és kisietett a kompból.

Atherton felkapta a fejét, körülnézett, és megszólalt:

– Mi a...

– Ne törődjön vele! – vágtam közbe. – Kérem, folytassa a munkát!

North közelebb hajolt a képernyőhöz, és azt kérdezte:

– Azok ott...?

– Igen – feleltem higgadtan. – Kimentek, hogy készítsenek néhány közeli felvételt. Szeretett volna velük menni?

North felém fordult egy pillanatra, az arca nem tükrözött semmiféle érzést, de nagyon sápadt volt. A szája felett apró verejtékcseppek sorakoztak.

– Nem – felelte kurtán.

Tovább figyeltem a képernyőt bámuló újoncokat. Fények táncoltak az arcukon. Néha egyikük kinyújtotta a kezét, és igazított valamit a kezelőfelületen. Senki sem beszélt. Nem tettek mást, csak figyelemmel követték a kivégzést.

Aztán magam is a monitorra néztem abban a reményben, hogy megpillantom Randallt és Petersont, de egyiküket sem láttam.

Nem tudom, hogy Randall lőtt vagy sem, de tényleg nem. Bizonyosan nem hallottam a lövést, de azok a borzalmas szenvedésről tanúskodó hangok hirtelen megszűntek.

– Hála istennek... – suttogott Sykes. – Meghalt végre?

Ekkor egy gyenge szélroham félrefújta a füstöt és a lángokat, és egy pillanatra megláttam a testet: a ruha elégett, a haj eltűnt, a végtagok megfeketedtek, és tele voltak vérfolttal, de Jeanne most már teljesen ernyedten lógott a láncoknak feszülve.

Halott volt. Randall végzett vele? Peterson elkésett? És hol vannak ők ketten?

Akármi történt odakint, és akárki volt a felelős érte, vége lett.

És még csak nem is sejtettem, hogy mi következik.

Azt tudtam, hogy a tűz még egy darabig égni fog. Aztán az angolok parancsára a hóhér elgereblyézi a fát, hogy megmutassa az összeégett testet, majd a maradványokat még kétszer elégetik, míg végül a Szajnába szórják. Nem akarták, hogy Jeanne csontjainak szilánkjai ereklyék legyenek.

Mindez nekünk kedvezett. Biztosan tudtam, hogy a csontok sosem kerülnek elő, így nem lesz semmiféle bizonyíték. Nem lesz bizonyíték arra, hogy talán egy modern fegyverből leadott lövés vetett véget Jeanne d'Arc életének. Én nem akartam elmondani senkinek, és számíthattam rá, hogy Peterson is hallgatni fog. Ami pedig az újoncokat illette, még ha gyanakodtak is, nem tudhatták biztosan.

Csak éppen arról feledkeztem meg, hogy a történelem mindenről tud.

Atherton utasítást adott, hogy a társai kezdjék el leállítani a rögzítőeszközöket. A külső kamerákat úgy állították át, hogy a tömegre szegeződjenek. Jómagam idegesen fürkésztem a monitorokat. Hol a pokolban vannak? Talán rászántak egy percet, hogy kifújják magukat, mielőtt visszafelé jövet átvergődnek a tömegben?

A kamerák még mentek, de a kivégzést véget ért. Nem sok látnivaló akadt. Az angol katonák tovább küzdöttek a tömeggel, próbálták távol tartani a tűztől az embereket. Jóllehet a maradványok még forróak voltak, nem akarták, hogy az emberek elkezdjenek ereklyéket gyűjtögetni. Tudtam, hogy végül a folyóba szórnak mindent, és semmi sem marad a fiatal lányból, akinek megperzselt lelke most már – ahogyan mondani

szokás – egy jobb helyen van. És igen, a táncoló lángokat figyelve nehéz lett volna elképzelni, hogy Jeanne lelke egy ennél rosszabb világba került. Reméltem, hogy megtalálta az istenét, bár ha én letten volna a helyében, az én istenem rögtön kapott volna egy teli tenyeres pofont a bal füle tövére.

– Az meg mi? – kérdezte hirtelen North.

– Kik azok? – mondta ugyanebben a pillanatban Atherton. – Azt nézze! Felénk jönnek. Kik ezek?

A kurva életbe! Nem csak a történelemről feledkeztem meg. Hanem arról a rohadt Időrendőrségről is.

15

AZ IDŐRENDŐRSÉG.

Mit is mondhatnék?

Réges-régen, a jövőben, egy amolyan véletlen egybeesés folytán, ami az összeesküvés-elméletek rajongóit azonnal lázba hozza, több országban egy időben fedezték fel az időutazás titkát. A kormányokat szokás szerint csak az érdekelte, hogyan fordíthatnák a maguk javára a dolgot. Túl erős volt a késztetés, hogy átírják a történelmet a saját szájízük szerint, és az időtengely úgy összegubancolódott, hogy egy nagyobb rántástól szétszakadt volna. És ekkor létrehozták az Időrendőrséget, hogy rendezzék a dolgokat. Ne legyen félreértés: a katasztrófát csakis az időrendőrök rendkívül komoly erőfeszítéseinek köszönhetően sikerült elkerülni. De sajnálatos módon, jöllehet a problémák megszűntek létezni, az időrendőrök megmaradtak, és azóta fel és alá utaznak az időtengely mentén, hogy megfigyeléseket végezzenek, és szükség esetén beavatkozzanak. Folyamatosan keresik az anomáliákat, és könnyen megtörténhetett, hogy ezen a napon találtak egyet.

Az újoncok mind engem bámultak. Reméltem, hogy jobban nézek ki, mint ahogyan érzem magam. Az időrendőrök nem tudhatták meg, hogy milyen kínos dolog történt az imént. Hogy a St. Mary kiképzői megszegték az egyik legfontosabb szabályt. Elővettem az oktatói stílusomat, és azt feleltem:

– Az ott, hölgyeim és uraim, az Időrendőrség. Már érintettük ezt a témát. Nem tudom, hogy miért vannak itt. És nyilván önök sem. Ne beszéljenek, csak ha kérdezik önöket, és akkor is csak a kérdésre válaszoljanak! Maguktól ne adjanak ki semmiféle információt!

– Bajban vagyunk? – kérdezte North. – Valami rosszat tettünk?

– Nem tudok róla – válaszoltam, és ez többé-kevésbé megfelelt az igazságnak.

A műszerfalnál álló Atherton idegesen megkérdezte:

– Beengedjem őket?

– Az valószínűleg bölcs lépés lesz – feleltem, és igyekeztem eljátszani, hogy tök nyugodt vagyok. – Tehát: igen!

Három férfi közeledett a komphoz. A hagyományos fekete egyenruhát viselték, és csak annyi engedményt tettek a történelmi hűségnek, hogy az egész testüket eltakaró, fekete köpenyt borítottak magukra. Kinyitottam az ajtót, és Ellis százados állt előttem, egy régi ismerősöm. Rosszabbul is alakulhatott volna a dolog. Valaha megmentettem az életét, és ő is az enyémet.

Amint meglátott, a szemét forgatta, és kifakadt:

– Max! Miért nem találtam ki...?

Tudtam, hogy miért van itt. És az volt a feladatom, hogy a lehető leghamarabb megszabaduljak tőle. Mielőtt Peterson és Randall kiverekszik magukat a tömegből, és egyenesen belefutnak a hatóságba. Nem tudtam figyelmeztetni őket. Sehogyan sem akadályozhattam meg, hogy visszatérjenek, és egyenesen belesétáljanak ebbe a csapdába.

Ellis belépett a kompa, és intett az egyik társának, hogy maradjon kint. Szeretném azt hinni, hogy a túlzásfolttság miatt intézkedett így, de sokkal valószínűbb, hogy feltétlenül el akart csípni valakit, aki visszabaktat a kompa, miután elkövetett egy szörnyen illegális tettet.

– Szóval – mondta, mialatt lehúzta a kesztyűjét, és körülnézett – mi történik itt?

A képernyőre mutattam, és a kifogástalan magaviseletű kiképzőt alakítva belekezdtem a magyarázatba:

– Nos, Rouenben vagyunk, 1431-ben. Ezen a napon végezték ki Jeanne d’Arcot, aki sikeresen vezette a francia seregeket...

– Nem! – szólt közbe határozottan. – Idebent mi történik?

Úgy tettem, mintha meglepődtem volna, és értetlenséget színlelve körülnéztem.

– Kiképző küldetésen veszünk részt – mondtam aztán. – Négy újonc, egy kiképző. Engedje meg, hogy bemutassam Miss Sykest, Miss North-t, Mr. Hoyle-t és Mr. Athertont.

Valamennyien udvariasan biccentettek, Ellis pedig azt kérdezte:

– Biztonságiak?

– Nem hagyjuk el a kompot, ezért feleslegesnek ítéltük a biztonsági kíséretet.

Ellis nem volt hülye, ráadásul nagyon jól ismert. És onnan, ahol állt, jól látta a műszerfalat.

– És mégis nyitva volt az ajtó – jegyezte meg elgondolkodva.

A kurva életbe! Tényleg nyitva volt.

– Természetesen azért, hogy beengedjük önöket.

– Még valami ezenfelül?

– Á... igen... – feleltem, azzal büntudatos képet vágva oldalra biccentettem, és mi ketten félrevonultunk. Már amennyire egy apró kompban félre lehet vonulni. Sykes és a többiek udvariasan a konzol fölé hajoltak, és úgy tettek, mintha semmit sem hallanának.

– Ez az a küldetés, amelyen megrázó dolgot kell látniuk – mondtam fojtott hangon. – Tudja, mire gondolok...

– Igen, az erőszakoshalál-küldetés – válaszolta bólogatva. – Hát, megrázóbb már nemigen lehet annál, ami odakint zajlik. És azért nyitották ki az ajtót, mert...?

– Mi volt az első dolog, amit észrevett, amikor kiszállt a saját kompjából?

– Ó, értem. A bűz.

Ezúttal én bólogattam, és roppant okos képet vágtam hozzá.

– Hányan hányták el magukat? – érdeklődött Ellis.

– Egyelőre senki, de azért még reménykedem.

– Maga aztán egyenesen a mély vízbe vágta őket, nemde?

– Tanulniuk kell – feleltem a vállamat vonogatva. – Máskülönben nem haladnak. – És ekkor kockázatos játszmába kezdtem. – Örülök, hogy ismét összefutottunk. Van idejük egy teára?

– Nincs, de azért köszönöm. Csak pusztán kíváncsiságból kérdezem: az újoncok tudják, hogy kik vagyunk?

– Beszéltünk már az Időrendőrségről, de csak röviden. De tényleg jó, hogy találkoztunk. Lehet, hogy a következő előadásom magukról fog szólni. Nem akar rájuk vicsorogni? Megfenyegetni őket a futurisztikus fegyvereivel? Tudja, hogy egy kicsit megszínezzük a háttérét.

– Megint csak köszönöm, de lemondok erről az élvezetről – felelte Ellis. – Viszont, távozás előtt még szeretnék vetni egy pillantást a naplóra.

– Természetesen – vágtam rá lazán és könnyedén, pedig vad pánik fogott el, és kétségbeesetten próbáltam felidézni, hogy Peterson bejegyzett-e valamit abba a kurva naplóba az ugrás alatt. Ugyanakkor az a hülye agyam nem volt hajlandó együttműködni, és csak arra futotta a képességeimből, hogy tehetetlenül, bambán bámultam a műszerfalat.

A másik rendőr az ajtónál állt. Tény, ami tény, nagyon kevés volt a hely, és hacsak nem akart a vécéből figyelni minket, máshová nemigen állhatott. A komp nem úgy néz ki, mint a filmekben látható időgépek. Belülről még kisebb, mint kívülről, és mi gyakorlatilag csapdába estünk. Akár szándékosan csinálták az időrendőrök, akár nem, nem juthattunk ki.

Végül összekapartam magam, és Athertonhoz fordultam.

– Mr. Atherton, kérem, hívja elő a naplónkat... – Eddig jutottam, és tovább nem.

Sykes felpattant az ülésről, és nagy lendülettel nekiugrott a rendőrnek.

– Engedjenek át, engedjenek! – hadarta kétségbeesetten. – Te jó ég, mindjárt hányni fogok!

És nem csak fenyegetőzött, meg is tette. Pompás ívben repült az anyag, egyenesen a rendőr mellkasára. A férfi ösztönösen hátrált, de nekiütközött Ellis századosnak, és mialatt visszanyerték az egyensúlyukat, Sykes undorító hangokat hallatva a műszerfalat is lehányta. Én pedig tudtam, hogy Leonnak máris el van rontva a napja.

A jó hír úgy szólt, hogy a hányadék bűze elnyomta a megégett emberi test szagát, de még a kompokat örökösen belengő káposztaszagot is.

– Te jó isten! – bugyborékolta Atherton, és a mosdó felé iramodott. Pár pillanattal később további undorító hangok hallatszottak az ajtón túlról. Nem tagadom, nekem is forgott a gyomrom rendesen. North a szájára tapasztotta a tenyerét. Nem a világ legnagyobb színésze, de az arckifejezésével tökéletesen sikerült érzékeltetnie, hogy mindjárt ő következik. Hoyle csak állt a tárolóknál, és kőmerev arcot vágva figyelte a jelenetet.

– Jaj, az ég szerelmére! – hördültem fel ingerülten, és megdöngettem a vécé ajtaját. – Amikor majd jön kifelé, hozzon egy vödör vizet, ha kérhetem! – Aztán Ellishez fordultam, és azt kérdeztem: – Segítenének eltakarítani ezt az izét?

A hátam mögött megint öklendezni kezdett valaki, én meg az a típus vagyok, aki képes pusztán együttérzésből hányni. Már is keserű ízt éreztem a számban.

– Annyira sajnálom, jaj, nagyon sajnálom – hajtogatta Sykes, és csak úgy potyogtak a könnyei. – Rettenetesen sajnálom, de nagyon szeretnék hazamenni.

Találtam egy régi rongyot az egyik zsebemben, és nekiláttam letörölni a trutymót a műszerfalról, de persze csak annyit értem el, hogy még jobban szétkentem. És azt megmondaná valaki, hogy az efféle folyadékok miért tartalmazznak mindig répát?

Sykes visszaereszkedett az ülésre, és hangosan zokogott. North pedig közelebb húzódott hozzá, és félszeg, esetlen mozdulatokkal simogatta a vállát.

Ismét Ellis felé fordultam, és kijelentettem:

– Ez a maga hibája!

– Az enyém?

– Nézzen csak körül! Egy undorító ganéhalom lett a kompból!

– Ezért nem hibáztathat minket! – vágott vissza Ellis. – Ha már mindenáron felelőst keres, az alighanem maga! Őszintén szólva, azt gondolom, hogy futni tanítja őket, amikor még járni sem tudnak rendesen.

– Micsoda? Teljesen jól elvultunk, amíg maguk be nem állítottak ide. Ez igazán jellemző az időrendőrökre. Alig tíz perce vannak itt, de az egyik újoncom faltól falig telehányta a kompot, a másik bezárkózott a mosdóba, a maradék kettő sír... – North rögtön elkezdett szipogni – és ott van még egy, amelyik sokkos állapotba került!

Hoyle arckifejezése mit sem változott, én pedig elkezdtem komolyan aggódni a fiúért. Ettől függetlenül tovább tomboltam:

– A legkevesebb, amit megtehetnek...

– Nekünk ehhez semmi közünk! – szólt közbe Ellis. – Nem a mi dolgunk.

– Igen, sejtettem, hogy ezt fogja mondani. De ha már így szóba jött... nem mintha különösebben érdekelne, de miért vannak itt?

– Mi sem tudjuk biztosan. Jelentést kaptunk egy anomáliáról, annak nézünk utána. Eleinte nem tartottam komolynak a dolgot, de amikor felfedeztem, hogy maguk itt vannak...

– Nos – válaszoltam, és összefontam a karomat a mellkasom előtt –, sosem hittem volna, hogy valaha ezt fogom mondani, de nem mi voltunk!

– Valóban? – kérdezte Ellis elgondolkodva, és végigjáratta a

tekintetét a küldetésünk romjain.

– Azt hitte, hogy...?

– Mit?

– Tudom, hogy az Időrendőrség szerint általában véve minden az én hibám, de ez egy jelentős történelmi esemény – magyaráztam teljes komolysággal. – Könnyen lehet, hogy nem csak mi vagyunk itt.

A másik rendőr – aki alighanem nagyon szeretett volna már kimenni az éktelenül büdös kompból, ráadásul most kaptak egy lehetőséget, hogy a tekintélyük megőrzésével távozzanak – reménykedve nézett a századosra. Teljes csend támadt, és hallottam, hogy Sykes gyomortartalma lassú ritmusban csöpög valahonnan a padlóra.

Nem mertem többet mondani, de tudtam, ha nem húznak el... most, amikor Peterson és Randall bármelyik pillanatban megérkezhetnek... és egyenesen belefutnak egy csapdába.

A mosdó felől hallatszó hangokból ítélve Atherton alighanem egy konyhaasztal méretű szőrlabda felöklendezésével próbálkozott – sikerrel.

– Megyünk, és ellenőrizzük – jelentette ki végül Ellis.

– Hogy érti azt, hogy mennek és ellenőrzik? Nem tehetik meg, hogy csak úgy berontanak ide, tönkrevágják a küldetésemet, aztán lelépnek, engem meg itt hagynak a...

– De igen, megtehetjük – vágott közbe higgadtan Ellis, és intett az emberének, hogy induljon kifelé.

Megálltam az ajtóban, a százados pedig még egyszer felém fordult. Vigyáznom kellett, hogy a szemébe nézzek, ne pedig a válla felett kémleljem a környéket, Petersonék nyomait keresve.

– Tudom, hogy maguk voltak – mondta nagyon halkán Ellis.

Nyitottam a számat, de folytatta:

– Nem számít. Lépjenek le, amíg megtehetik!

Rávigyorogtam, és búcsúszó gyanánt azt mondtam:

– Tényleg örülök, hogy találkoztunk.

– Én is. És fogadjon el egy figyelmeztetést! Lehet, hogy problémája lesz az egyik újoncával. Nem arra gondolok, amelyik a jelekből ítélve akkor képes sugárban hányni, amikor csak akar.

– Hanem Hoyle-ra?

– Ő az, aki végig csendben volt? Igen. Nem tetszik az, ahogyan kinéz. Túl hallgatag és túl feszült.

Bólogattam, és visszahátráltam a kompba.

Az időrendőrök beburkolóztak a köpenyükbe, elindultak, és pár pillanat múlva belevesztek a tolongó tömegbe.

Bevágtam az ajtót, és fennhangon megszólaltam:

– Most már kijöhet, Mr. Atherton!

Sykes a ruhája ujjával törölgette a műszerfalat. A kezébe nyomtam egy pohár vizet, és megdicsértem:

– Ügyes trükk volt!

– Köszönöm! – válaszolta, és boldogan vigyorgott rám. – Őszintén szólva, nagyjából hatéves korom óta azt csinálom, amit akarok. Szülők, tanárok, rendőrök, szociális gondozók – az ország legjobbjait hánytam le.

– És most az időrendőröket is – jegyezte meg Atherton, mialatt kilépett a fülkéből. – Hát se szeri, se száma a különleges képességeidnek?

– Ahogy mondod – felelte szerényen mosolyogva Sykes.

– Oda nézzenek! – kiáltott fel hirtelen North. A képernyőre meresztette a szemét. – Te jó isten...

Azonnal láttam, hogy a társaink sosem fognak visszajutni a komphoz, mert nem tudnak átvágni azon az őrületen. Odakint egyre jobban elszabadultak az indulatok. A tömeg előre-hátra hullámozott, és az angolok keményen küzdöttek, hogy féken tartsák. Sokan köveket fessegettek fel, hogy megdobálják a katonákat. Többen elestek, vagy fellökték őket, másokat rondán megtapostak. Kiáltásokat és sikolyokat hallottam. Valaki parancsokat bömbölt az angol katonáknak, akik aligha számítottak mentési kísérletre a kivégzésnek ebben a késői szakaszában. Mindenesetre teljesen körülzárták a máglyát, és a tömeg felé szegezték a lándzsájukat.

Utasítottam Athertont, hogy ossza meg a képernyőt, és valamennyien úgy meredtünk rá, mintha az életünk függött volna tőle. A nagy kavarodásban nehéz volt meglátni egy-egy személyt. Az egyetlen jó, amit elmondhattunk, hogy nyomát sem láttuk az időrendőröknek. Bíznom kellett abban, hogy Peterson vigyáz magára és Randallre. Hogy ők ketten meghúzzák magukat, nem keverednek bajba, és feltűnés nélkül visszatérnek a komphoz.

– Ott vannak! – mondta hirtelen North, és a képernyőre mutatott.

Rögtön láttam, hogy baj van, és a szívem dübörögni kezdett a mellkasomban.

Először azt hittem, hogy Peterson támogatja Randallt. Aztán pedig azt, hogy fordítva. Végül felfedeztem, hogy kölcsönösen támogatják egymást, és bizonytalanul tántorognak hol erre, hol

arra, attól függően, hogy a tömeg éppen merre sodorja őket. Mindkettejük takaróján vérfoltok sötétlettek, de hogy az ő vérük-e vagy valaki másé, azt nem lehetett megállapítani. Röviddel azután, hogy megláttuk őket, Randall térdre roskadt, és Petersont is magával rántotta. A tömeg összezárult körülöttük, és attól rettegettem, hogy agyontapossák őket.

Mielőtt egyetlen szót mondhattam volna, Atherton és Hoyle az ajtó felé lódultak. Vettem egy lélegzetet, hogy rájuk ordítsak, és megállítsam őket, de mire megmukkantam volna, már kirohantak az ajtón.

– Szedjék elő a mentőládákat! – parancsoltam a másik két újoncnak. – És készüljenek fel vészhelyzeti kivonásra!

Atherton és Hoyle könnyörtelenül, tétovázás nélkül félretaszították az útjukból az embereket, és arrafelé verekedték magukat, ahol utoljára láttuk a társainkat. Hamarosan talpra rántották Petersont és Randallt, majd a komp felé vontatták őket. Az ajtóban várahoztam, készen arra, hogy szükség esetén a segítségükre siessek.

Peterson és Randall a végére teljesen magatehetetlen lett. North is segített, de még így is alig tudtuk behozni őket az ajtón. Végül, még egy utolsó emelés és rántás, és mindenki bent volt a kompban. Sykes azonnal bezárta az ajtót, ami – hála az égnek – kirekesztette a kinti lármát.

– Fektessék őket a padlóra! Gyorsan! – rendelkeztem határozottan. – Hol az a mentőláda?

És innentől kezdve nem kaptunk jó híreket.

A vér Petersontól származott. Szörnyű seb tátongott a felkarján, olyan mély, hogy szó szerint láttam a csontját.

Randall még rosszabb állapotban volt. Az arca mézsfehérré sápadt, a szeme befordult az üregébe. Az egyik füléből vér csordogált. Összevissza ritmusban, hörögve lélegzett, és néha meg-megrándult.

Valahogy sikerült megőriznem a hidegvéremet. Emlékezetem szerint nem lettem rosszul, nem rémültem meg, nem estem pánikba. Amennyire fel tudom idézni, nem éreztem semmit. Tisztán láttam, hogy mit kell tennem. Kiadtam egy sor utasítást, és mialatt az újoncok ugrottak, hogy kötszercsomagokat tépjenek fel, vagy éppen vizet hozzanak, ügyesen kivettem a tárat a Randall takarójának redőiben rejtőző pisztolyból, és belöktem a műszerfal alá.

Először stabilizálnunk kellett az állapotukat, még az ugrás előtt. Semmi értelme nem lett volna két holttesttel visszatérni a St. Marybe.

– El kell állítanunk a vérzést Peterson karján! – mondtam fennhangon. – Atherton, szorítsa ökölbe a kezét, és gyakoroljon nyomást a felkarverőérrre! Nyomja, ahogyan csak bírja! North, steril kötszert kérek! Mindent, ami van! És vérzéscsillapítót! Amilyen gyorsan csak lehet! Siessen!

North örült gyorsasággal kereste a kért cuccokat, és pedig folytattam:

– Sykes! Randall a magáé! Tisztítsák meg a légutakat! Derítsék ki, hogy vérzik-e valahol! Hoyle! Ellenőrizze a koponyát! Alighanem kapott egy durva ütést a fejére.

Mindhárman Randall fölé hajoltak.

– Te jó isten... – hördült fel Hoyle pár pillanattal később, és rettegéstől elvékonyodott hangon folytatta: – Max, ez a sérülés...

óriási kiterjedésű. Érzem, hogy a csontok mozognak az ujjaim alatt. Ez olyan... pépes. Hogy van még életben?

– Az most nem érdekes. Még életben van. Gondoskodjanak róla, hogy ez így is maradjon!

Levágtam Peterson ruhájának ujját, befűjtam a sebet vérzéscsillapítóval, és elkezdtem steril kötszert nyomkodni bele. A vér pillanatok alatt mindet átáztatta. Aztán befűjtam vérzéscsillapítóval magukat a kötszercsomókat is, de mindhiába. Peterson a kezem között haldoklott.

– Atherton, nem tudja még nagyobb erővel nyomni?

Atherton rám nézett – emlékszem, az egyenruháján Peterson vére vöröslött.

– Már a teljes súlyommal ránehezedem – felelte halkán.

– Ne hagyja abba! Egy másodpercre sem!

– Értettem! Úgy lesz!

– Miss Sykes! A fejsérülésen kívül találtak még valamilyen sebet? – kérdezte ekkor.

– Egyelőre nem. De a takaró teljesen rá van csavarodva... nehéz bármit látni!

– Nehogy megmozdítsák! Elrendelem a vészhelyzeti kivonást! Kapaszkodjanak, és tartsák a sebesülteket is!

– Kész vagyunk! – jelentették pillanatokkal később.

– Számítógép! Vészhelyzeti kivonás! Most! – parancsoltam már-már kiabálva.

Semmit sem történt. Rohadtul nem történt semmi. A kurva életbe! Most mi legyen?

Ha egy ugrás meghiúsult, annak több oka lehetett. Először is, műszaki hiba – amikor magának a kompnak volt valamilyen

baja. Ebben az esetben ez nem tűnt valószínűnek. Leon könyörtelenül és szüntelenül hajtott azért, hogy a kompok mindig tökéletes állapotban legyenek, és egyébként is, ha a számítógép műszaki hibát talál, akkor közli velünk.

A második – és nyugtalanítóbb – lehetőség úgy hangzott, hogy a biztonsági protokollok működésbe léptek, ha a célállomásunk már nem létezett, ennél fogva nem lehetett végrehajtani az ugrást. Ez is rendkívül valószínűtlennek tűnt, bár a St. Maryról volt szó, ugyebár. A be nem tervezett robbanások otthonáról. A nyugati világ katasztrófa-fővárosáról. Mindig fennállt a veszélye annak, hogy bekövetkezik valamilyen kataklizma, és nem lesz St. Mary, ahová visszatérhetnénk.

A harmadik, és legvalószínűbb lehetőség az volt, hogy felszedtünk valamit. Ez akaratunk ellenére is megtörténhetett. Lehetett egy természetes tárgy, mint például egy fenyőtoboz (ez valóban megesett), egy mesterséges eszköz, vagy egy eleven teremtmény – egy egér, egy molylepke. Bármilyen, ami ebből a korból származott. Ebben az esetben meg kellett keresnünk és ki kellett dobunk, amilyen gyorsan csak lehetséges.

Mostanra az összes újonc pánikba esett, éles és reszkető hangon kiabáltak:

- Miért nem ugrunk?
- Mi a baj?
- Lerobbant a komp?
- Miért nem ugrunk?

Elnyomtam a saját félelmeimet, és igyekeztem higgadt hangon beszélni:

- Csendet kérek, mindenkitől! Számítógép! Közöld az ugrás

kudarcának okát!

– A rendszer idegen objektumot észlel – felelte a számítógép rideg géphangon.

– Mr. Hoyle! Maga keresi meg az idegen objektumot! – rendelkeztem tétovázás nélkül. – Kutasson át mindenkit! Randall-lel kezdje!

Hoyle tehetetlenül bámulta Randallt, a szemét hatalmasra nyitotta félelmében. Hogy cselekvésre ösztönözzem, éles hangon rászóltam:

– Gyerünk, Mr. Hoyle!

Nem mertem levenni a szememet Petersonról, vagy akár csak abbahagyni a munkát egy másodpercre, de éreztem, hogy Hoyle az eszméletlen biztonsági fölé görnyed, és végigtapogatja a testét, illetve a ruháját. Bármilyen lehetett az idegen tárgy. Nem tudtam tippet adni neki, hogy mit keressen.

North továbbra is a steril kötszerek burkolatát tépkedte. A keze jól láthatóan remegett. És nem sok csomag maradt, de a vérzés még ekkor sem állt el. Peterson nagyon gyors ritmusban, felületesen vette a levegőt, vele ellentétben Randall hangosan hörögve és szabálytalan ütemben.

– Mr. Hoyle, talált már valamit?

– Nem! Atherton, add ide a késedet!

Széthasadó szövet recsegését hallottam, ami azt jelezte, hogy Hoyle kétségbeesésében szétvágta Randall ruháját. Aztán reszkető és elcsukló hangon közölte velem:

– Nem találom... nem találok semmit! Nincs itt semmi. Nem értem, miért nem ugrunk. Randall haldoklik, és én nem találok semmit.

– Nyugodjon meg! – szóltam rá, és nekem is össze kellett szednem magamat, hogy higgadtan beszéljek. – Kezdje a lábánál, és haladjon felfelé!

– Várjon! Egy pillanat. Megvan! Megtaláltam. Ó, baszsa meg...!

És Hoyle valóban megtalálta. Ott volt az idegen tárgy. Randall bordái közé ágyazódva. Egy elnagyoltan megformált, házi készítésű, csontnyelű kés.

– Mit csináljak? – kérdezte Hoyle riadtan. – Mit csináljak vele?

És ekkor – legalábbis számomra – minden megállt. A világ távolodott tőlem, a hangok elhaltak, és minden mozgás megszűnt. A kezem nem csinált semmit.

Mert tudtam, mit kellene tennünk.

Mit kellene megtennem.

Mit kell megtennem.

Amíg az a kés a kompban volt, nem tudtunk ugrani. Ki kellett hajítanom, viszont tudtam, ha kihúzom a sebből, Randall meghal. Ha nem húzom ki, akkor mindketten meghalnak. És ezt csakis én tehettem meg. Nem kérhettem meg rá senkit. Nekem kellett elintéznem.

Valamennyien engem néztek. Emlékszem, milyen nyomasztó csend támadt, mialatt valamennyien engem néztek.

Kisöpörtem minden gondolatot a fejemből, és belekezdtem:

– Miss North, vegye át ezt! – parancsoltam halkán.

– Mit akar csinálni? – kérdezte Hoyle.

– Kihúzom a kést.

– Azt nem teheti! Megöli Randallt!

– Álljon félre az utamból, Mr. Hoyle!

– Ezt nem teheti meg!

– Muszáj!

Letérdeltem Randall mellé. A bőre fehérebb volt a meszelt falnál. Csak most fedeztem fel, hogy van pár szeplő az orra mellett.

Nem akartam arra gondolni, hogy hány éve ismerem őt. Nem akartam felidézni magamban azokat a küldetéseket, amiket együtt csináltunk végig. Azokat a veszélyeket, amelyeket együtt győztünk le. A csendes, állhatatos, megbízható Randall... A szeme nyitva volt, és ide-oda mozdult, de nem tudtam, hogy lát-e engem.

Fölé hajoltam, és gyengéden azt suttogtam:

– Nagyon sajnálom, Will.

Fogalmam sem volt, hogy hall-e engem.

A szeme összevissza forgott. A fülében vér gyülemlett fel. A keze megrándult, mintha meg akarta volna fogni a karomat. A szája sarkából is vér csorgott.

Meg kell tenned, Maxwell! – figyelmeztettem magamat gondolatban. – *Most rögtön meg kell tenned. Ha késlekedsz, Tim is meghal.*

Randall beszélni próbált:

– Projaegteni – motyogta elhaló hangon.

A pokolba kívántam mindent. Rászántam még egy másodpercet, hogy csak Randall-lel foglalkozzak. Tudtam, hogy meg fog halni, és megérdemelt még egy pillanatot. Gyengéden, óvatosan hátrasimítottam a haját. Aztán azt mondtam nagyon halkán:

– Minden rendben lesz, Will. Csak csukja be a szemét! Ideje

aludni egy kicsit.

Érzékeltem, hogy remeg a hangom. Valaki sírt. Lehet, hogy én voltam. Vagy talán mindenki.

– Mekelrtenie – suttogta Randall.

Végre lehunyta a szemét, és valamivel halkabban hörgött.

– Itt vagyok, Will – feleltem neki. – Minden rendben. Gondoskodom róla, hogy minden rendbe jöjjön, ígérem! Most aludjon nyugodtan!

Vettem egy mély lélegzetet, megmarkoltam a kést, és hozzátettem:

– A St. Mary köszönetet mond a szolgálataiért.

És kihúztam a pengét a sebből. Meglepően könnyen kijött, viszont hatalmas vérsugár lövellt a karomra.

Aztán... a csend. Randall már nem lélegzett.

– Ne! – sikította Sykes. – Nem halhat meg!

Azzal ő és Hoyle belekezdték az újraélesztésbe. Hallottam őket számolni:

– Négy, öt, hat...

Visszafordultam Peterson felé, és odaszóltam North-nak:

– Ő hogy van?

North nagy nehezen elszakította a tekintetét Randalltól.

– Még lélegzik – felelte halkán.

– Tizenhárom, tizennégy, tizenöt, befúj!

Sykes és Hoyle nem álltak le. Tudniuk kellett, hogy semmi értelme, de nem hagyták abba.

Atherton még ekkor is eleven érszorítóként működött. North már elhasználta az utolsó csomagot is, és most a sebbe nyomott halom rögzítésén dolgozott – háromszögletű karfelkötő

kendőket csavart a sérült felkarra.

– Innentől átveszem, Miss North – mondtam neki. – Szabaduljon meg a késtől, kérem! És az ég szerelmére, senkit ne engedjen be!

North csak nézett rám. A tekintete félelemről tanúskodott, és arról is, hogy az események szörnyen megrázták. Az arcán könnyek csorogtak, a tagjai láthatóan remegtek.

– Kérem, Miss North, csinálja! Most! – szóltam rá halkán, de határozottan.

Felkapta a kést, és amilyen messze csak tudta, eltartotta magától. Azt hiszem, nem igazán tudta, hogy mit csinál. Zokogva odament az ajtóhoz, és kinyitotta. A kinti lárma és a bűz ismét betört a kompa, és valamennyiünket megdöbbsentett. Teljesen megfeledkeztem arról, hogy mi történik a falakon kívül.

Hallottam, hogy az ajtó becsukódik, és csend telepedett a belső térre.

– Rendben! Akkor most mindenki kapaszkodjon! – rendelkeztem ekkor.

Peterson fölé hajoltam, és megfogtam, hogy tartsam, amennyire csak bírom.

– Számítógép, vészhelyzeti kivonás! Most!

És a világ feketébe borult.

16

ÖSSZEHOZTAM MÁR néhány pocsék vészhelyzeti landolást, de ez nem is sikerült olyan rosszul. Annyira nem, hogy a komp a talapzaton maradt. Hazaértünk, de az erdőből még nem keveredtünk ki.

– Miss North, kezdje meg a fertőtlenítő eljárást! – parancsoltam fáradtan. – Tudja, mit kell tennie.

Pillanatokon belül fényre gyúlt a kék lámpa.

Hallottam, hogy North egészségügyi vészhelyzetet jelent. A hangja a feszültség jóvoltából a megszokottnál magasabban szólt, de eddig egy újonc sem omlott össze.

Jómagam nem csináltam mást, csak törölközőket szaggattam szét, és tovább gyömöszölgettem a foszlányokat Peterson sebébe. Amiből még ekkor is dőlt a vér. *Ne halj meg, Tim! Az ég szerelmére, nehogymeghalj itt nekem!* Az arca annyira sápadt volt, hogy gyakorlatilag áttetszővé vált a bőre, és láttam az alatta futó, kék ereket. És egész testében, megállíthatatlanul remegett. Nagyon gyorsan, nagyon felületesen lélegzett.

Randall pedig egyáltalán nem lélegzett.

– Tíz, tizenegy, tizenkettő...

Az az érzésem támadt, hogy minden leállt. Hogy a világ kettéhasadt egy olyan korra, amikor Peterson és Randall még sértetlenek és egészségesek voltak, és egy olyan korra, amikor már nem azok. Hol van már az az átkozott mentőcsapat?

Vettem egy pillantást a képernyőre, és pont megláttam Helent és a segítőt, amint rohanva közelednek felénk. Pár másodperccel később kinyílt az ajtó.

Mindaddig nem gondoltam rá, hogy Helen hogyan fog reagálni, amikor meglátja Petersont a saját vérében feküdni. Ők ketten hosszú, nagyon hosszú ideje egy pár voltak a maguk különleges módján.

Helen megtorpant a bejáratban, és a kísérői nekifutottak hátulról.

Azt mondtam magamnak: túl elfoglalt vagyok ahhoz, hogy az arcára nézzek.

– Jelentést kérek! – mondta tökéletesen nyugodt hangon.

– Randall: súlyos fejsérülés – válaszoltam. – Szúrt seb a mellkasa bal oldalán. Körülbelül két perccel ezelőtt leállt a légzése. Peterson: vágott seb a bal felkaron. Jelentős vérvesztés. Atherton nyomást gyakorolt a felkarverőérre, én pedig kitömtem a sebet. Valamennyien átestünk a fertőtlenítésen.

– Más sérülés?

– Nem találtunk mást.

– Vidd ki innen az embereidet! – rendelkezett a doktornő. – Jelentkezzetek a Gyengélkedőn! Ott várjatok, amíg valaki nem megy értetek! – Azzal benyomakodott közénk, és letérdelt Randall mellé.

– Jól van, most már átveszem – mondta halkán Hoyle-nak és Sykesnek. A két újonc merev, nehézkes mozdulatokkal feltápáskodott, és ekkor látni lehetett, hogy a térdüket Peterson vére borítja. Tétován toporogtak, mit sem tudva arról, hogy mit

kezdjenek magukkal.

Ekkor Leon és az emberei is felbukkantak az ajtó előtt.

Leon az újoncok felé nyújtotta a kezét, és nyugodtan, egyenként kihívta őket a kompból.

– Jöjjön, Miss Sykes! Kérem!

Sykes lassan, bizonytalanul a férjem kezébe tette véres kezét, és tett egy-két lépést. Aztán Leon átadta őt Dieternek, és Hoyle felé nyúlt.

Én ezalatt visszaaraszoltam Petersonhoz, de nagyon óvatosan, mert a lábam alig engedelmeskedett az akaratomnak. Leguggoltam, és azt színlelve, hogy kinyújtóztatom a karomat, kotorászni kezdtem a műszerfal alatt, és megmarkoltam a tárat. Atherton a következő pillanatban felsegített. North már odakint volt.

Az ajtón kilépve visszanéztem a belső térre. Hatalmas, vörös tócsa terjengett a padlón. Petersonnak mindene vérben úszott.

Randall mozdulatlanul feküdt. Helen dolgozott rajta, de az arca láttán tudtam, mi a helyzet. Aztán becsukták az ajtót.

A hangárban néma csend honolt. Óriási erőfeszítéseket tettem, hogy összeszedjem magam, mert foglalkoznom kellett az újoncokkal.

Összenéztem Leonnal, és kurta biccentéssel jeleztem neki, hogy én magam teljesen rendben vagyok. Ő is biccentett egyet, és nem szólt semmit.

Megérkezett Guthrie, egyenesen a komphoz sietett, és bement. Pár másodperc múlva kijött, és az arca nem tükrözött semmiféle érzést.

Vettem egy olyan mély, szaggatott lélegzetet, hogy megfájdult

a mellkasom, és kiadtam a parancsot:

– Jól van, emberek, irány a Gyengélkedő!

Elindultunk. Minden újonc kapott egy kísérőt. Valakit, aki gyengéden beszélt hozzá. Sykes zokogott, sejtésem szerint haragjában. És tehetetlenségében. Dieter finoman rátette a kezét a hátára, és ott is hagyta. Nyeltem egy nagyot, és a teendőimre összpontosítottam.

A Gyengélkedő csendes és elhagyatott volt. Senkit sem lehetett látni, mert a teljes személyzet Randall-lel vagy Petersonnal foglalkozott.

Sykes hirtelen megmarkolt egy széket, és lezöttyent rá.

– Sajnálom – motyogta szégyenkezve.

– Semmi gond – válaszoltam neki. – Tökéletesen érthető és elfogadható, ha valaki összeomlik, miután olyan sokáig tartotta magát, mint most önök.

Teát főztünk, és végül felbukkant egy újonc, fiatal nővér: Fortunata.

Elküldött minket zuhanyozni, és közölte velünk, hogy kötelező jelleggel tizenkét órás megfigyelés alá kerülünk. Ez egyszer teljesen indokoltnak tartottam ezt az intézkedést. Az újoncok durva napot tudhattak maguk mögött. Végignézték Jeanne d'Arc kínhalálát. Azt speciel továbbra sem tudtam, hogy rájöttek-e, milyen szerepet játszott Randall a kivégzés végén – ha játszott. Mindenesetre nagyon-nagyon reméltem, hogy nem.

Aztán végignézték, hogy a vezető kiképzőjük szemérmetlenül hazudozik az időrendőröknek.

Utána meg kellett birkózniuk Randall és Peterson szörnyű sebeivel. És ha ez még nem lett volna elég, Randall meghalt.

Mindannyian tudtuk, hogy vége. A mentőcsapat küzdött még érte, mindent megtettek, amit tudtak, de meghalt. Arra használta az utolsó perceit, hogy visszasegítse Petersont a komphoz. Elvégezte a munkáját, és ebbe belehalt.

Guthrie érkezett, megállt előttem, és végtelenül komor arccal azt kérdezte:

– A többiek jól vannak?

Bólintottam egyet.

– Mi történt? Úgy volt, hogy nem mennek ki. Ezért küldtem csak egyetlen biztonságit. Ő és Peterson hogyan sebesültek meg?

Szerencsére mostanáig bőven volt időm kitalálni egy megfelelő választ.

– A sarokból figyeltünk, és Peterson más, jobb látószöveget akart a felvételekhez. Rengetegen álltak előttünk. Aztán zavargás tört ki, amiről nem tudtunk, és mindketten megsebesültek. Sajnálom, Ian. Nagyon, nagyon sajnálom. Régóta ismerem Randallt. Rendes ember.

– Nem lett volna szabad kimenniük – válaszolta a fejét csóválva.

Nem, tényleg nem lett volna szabad. Meg kellett volna állítanom Randallt. Én voltam a küldetésvezető, és meg kellett volna állítanom őt. Jeanne így is, úgy is meghalt volna. Az egyetlen különbség az volt, hogy kicsivel hamarabb halt meg. Már nem kellett volna sokáig szenvednie. De nekünk nem lett volna szabad beavatkoznunk. A történelem nem szereti a beavatkozást. Bármire képes, hogy megakadályozza. Jól emlékeztem a zavargásra. Arra, ami nem szerepel a

történelemkönyvekben. Arra, amiben mindketten megsebesültek. Ezen a napon beavatkoztunk, és annak mindig meg kell fizetni az árát. Ezen a napon Randall életével fizettünk. És megtörténhetett, hogy még Petersonéval is.

* * *

A szörnyű nap végének egyes képei mindörökre beleégtek az emlékezetembe. Még most is látom őket, ha akarom. Az újoncokat – az én újoncaimat –, amint kábán bámulnak üres bögréjükbe.

Atherton nagyon sápadt és hallgatag...

Hoyle érzéseit nehéz kifürkészni, mint mindig. Mindenesetre ő is falfehér és csendes.

North-t mélységesen megrázta az élmény, de elszántan küzd, hogy ez ne látszódjon rajta.

Sykes dühös, mert nem sikerült megmentenie Randallt.

Hirtelen ajtók csapódnak, kiáltások hallatszanak, amik azt jelzik, hogy felhozzák Petersont és Randallt.

Helen utasításokat sorol.

Ajtók nyílnak és csukódnak.

Gépek sípolnak és csipognak.

A St. Mary-sek fele sorban áll, hogy szükség esetén vért adjon. Peterson általános közszeretnek örvend.

Aztán váltottam pár szót Leonnal, mielőtt elment Guthrie-val.

Ezt követően csendesen beszélgettem dr. Bairstow-val, aki – mindenki mással szemben – a teljes történetet hallotta. Egyszer sem szólt közbe, mindkét kezét a botján tartva állt előttem.

Végül vett egy mély lélegzetet, és felemelte a fejét.

– Uram, beszélnem kell a Múltjáró Részleg munkatársaival – tettem hozzá ekkor. – Tudni szeretnék, hogy mit történt.

– Arról majd én gondoskodom, Max – válaszolta halkán. – Kérem, összpontosítson a tanítványaira! Szükségük van önre.

Bólogattam, aztán elgondolkodtam.

Le fog lépni valaki a mai nap eseményei miatt? Boldogan kibírtam volna North nélkül, aki már a puszta jelenlétével is idegesített. És rögtön elszégyelltem magam a gondolat miatt. Mert valahányszor borult a bili, North olyan maradt, amilyen mindig is volt: átkozottul tökéletes.

Dr. Bairstow is bólogatott, majd azt kérdezte:

– Mit tudnak a történetekről?

– Azt, hogy Peterson és Randall kimentek, hogy jobb felvételeket készítsenek. Erről csakis Peterson tudja, hogy nem igaz, és ő... – Itt a szám felmondta a szolgálatot, így nem fejeztem be a mondatot.

De nem is kellett. A Nagyfőnök rátette a kezét a vállamra. Csak rövid időre. Egy pillanatra.

– És az Időrendőrség? – kérdezte aztán.

– Tudták, hogy történik valami, de úgy döntöttek, hogy másfelé néznek.

– Amiért csakis hálásak lehetünk nekik...

Egy-két percig hallgatagon álltunk, majd dr. Bairstow azt mondta:

– Gondoskodjon az embereiről, Max! Én pedig elintézek minden mást. – Szűkös, szomorkás mosolyra húzta a száját, és hozzátette: – Mindketten hosszú éjszakának nézünk elébe.

* * *

Odaültem hozzájuk, mialatt ettek. Vagy inkább, mialatt kedvetlenül piszkálgatták az ételt. Még nekem sem volt étvágyam. Az orromban még érezni véltem a megégett hús bűzét. Súgtam pár szót Fortunatának, mire ő elrohant, és egy apró tégellyel tért vissza.

– Tessék, próbálják ki ezt! – javasoltam az újoncoknak.

– Mi az? – kérdezte Sykes közönyösen.

– Mentolos kenőcs. Kenjenek egy keveset az orruk alá!

– Szörnyű a szaga!

– Még mindig jobb, mint Jeanne d’Arcé, vagy nem?

Körbeadtuk a tégelyt, és hamarosan mentol illata töltötte be a helyiséget.

* * *

Megvártam, hogy mindenki nyugovóra térjen, aztán átmentem a nővérállomáshoz. Fortunata üldögélt a pultban, és jegyzeteket készített.

– Minden rendben? – kérdezte, amikor meglátott.

– Igen, csak nem tudok aludni – feleltem. – Nem bánja, ha itt várok?

– Csak nyugodtan...

Teltek az órák, míg végül hajnaltájban, amikor az emberi lélek a legmélyebben jár, kitolták Petersont a mütőből, majd be az egyik betegszobába. Az arca ugyanolyan színű volt, mint a párna a feje alatt.

Vártam még egy kicsit, mígnem előkerült Hunter, és azt hittem, leüvölti a fejemet, amiért nem vagyok még ágyban, de nem mondott semmit, csak a kezembe nyomott egy bögre teát.

És tovább vártam.

Végül Helen is felbukkant, továbbra is műtőscuccot viselt. Még sosem láttam annyira kimerültnek, mint akkor. Egy darabig csak bámult rám, aztán az irodája felé biccentett. Amint odabent voltunk, leereszkedett a székére, és a tenyerébe temette az arcát.

Én meg addig kotorásztam az íróasztalában, amíg megtaláltam a titkos tartalékát. Tudtam, hogy tart valahol egy dobozt.

– Tessék, vedd el! – szóltam rá fojtott hangon.

Tiltakozás nélkül rágyújtott – a jelekből ítélve feladta, hogy leszokjon.

Adtam neki még egy kis időt, aztán feltettem a nagy kérdést:

– Hogy van Tim? Megmarad a karja?

– Nem tudom – válaszolta Helen, és fáradtan csóváltgatta a fejét. – Mindent megtettem, amit tudtam. De nem biztos, hogy elég lesz. Szóval, lehet, hogy elveszíti.

Füstbe burkolózva ült, én meg hallgattam őt, mialatt beszélt, és saját magát vádolta.

Aztán engem vádolt, és ekkor sem szóltam semmit, csak hagytam, hadd adja ki magából. Úgysem mondhatott semmit nekem, amit én még nem mondtam magamnak.

Aztán sírt – és ez volt a legrosszabb.

Sokáig hallgatagon ültünk, és egy idő után rájöttem, hogy Helen elaludt. Óvatosan ráterítettem egy könnyű takarót, és

visszatértem a nővérállomáshoz. Azt mondtam Fortunatának, hogy szükségem van egy kis friss levegőre, és az ajtóhoz léptem. Szerencsém volt. Hunter nem engedett volna el.

Kimentem, és a kora hajnali hidegben dideregve elsétáltam a tóhoz. Megálltam a fűzfák között, elővettem a tárat, és elhajítottam, amilyen messze csak bírtam. Pár pillanattal később meghallottam a halk csobbanást.

Nem néztem meg, hogy hiányzik-e belőle lőszer. Nem akartam tudni.

* * *

Másnap valamennyiünket kiengedtek a Gyengélkedőből. Elküldtem az újoncokat reggelizni, én pedig mentem, hogy beszéljek dr. Bairstow-val. Onnan átvonultam a Múltjáró Részlegre, hogy tájékoztassam az ottani népséget. Mire odaértem, valamennyien összegyűltek a nagyteremben, és engem vártak. A gondosan átdolgozott változatot mondtam el nekik. A Guthrie őrnagy, illetve a Biztonsági Részleg iránti tisztelet miatt nem akartam, hogy megtudják, mit tett Randall. Aztán beszélgettünk egy darabig.

És ekkor elképzelnem sem tudtam, hogy mi a fenét csináljak. Senki sem volt olyan állapotban, hogy küldetésre induljon. És mi lesz az újoncokkal? Nem hagyhattam őket magukra, mialatt a Múltjáró Részlegen időztem, ráadásul nagyon szerettem volna találkozni Leonnal.

Támadt egy vad ötletem, felhívtam, és megkérdeztem tőle, hogy leszedné-e a nyakamról az újoncokat, és tudna-e

foglalkozni velük a nap hátralévő részében.

Elvállalta a feladatot, ezért átküldtem őket a Műszaki Részlegre, és ekkor eszembe jutott Kalinda. Ő és Peterson valaha egy pár voltak.

Jó fél órát beszéltem telefonon Kalindával, és rögtön azután, hogy befejeztük, felhívott Leon.

– Á, szia! – köszöntem hadarva. – Hogy vannak az újoncaim?

– Vesztésre állnak, és elég csúnyán. Kiálltak focizni az embereim ellen. De különben jól vannak.

– Örök hála mindenért! Nagyra értékelem.

– Semmi gond. Az én embereimnek is jót tesz.

– Guthrie hogy van?

– Egész tűrhetően. Markhamnek és Evansnek sikerült felgyújtaniuk a fáradt olajos hordót, és mire kiordítottam magam, mindenki egy kicsivel jobban érezte magát. Mi lenne, ha ennél valamit, aztán később megkeresnélek?

Ez egyszer azt csináltam, amit mondtak. Átballagtam az étkezőbe, de amikor megéreztem a sült hús illatát, sarkon fordultam, és kimenekültem onnan. És rögtön elment minden étvágyam. Az égett hús bűze valahogy még ott bujkált az orromban.

Visszatértem a Gyengélkedőbe. Időközben berakták Petersont az elkülönítőbe. Még nem ébredt fel, és Helen ott ült mellette. Egymásra néztünk, aztán odahúztam egy széket, és letelepedtem Tim másik oldalára.

Pár percig hallgattunk, aztán Helen váratlanul azt mondta:

– Van valami probléma a legutóbbi leleteiddel. Azokkal, amik a Thurioi-küldetés után készültek. Csináltass újat mindenből!

Bólintottam egyet.

Még egy órán át ültünk ott, és hallgattuk Peterson halk szuszogását. Az ébrenlét és az álom közötti, keskeny határon jártam, amikor meghallottam, hogy Tim légzése megváltozik. Helen kiegyenesedett ültében, és egy szempillantás alatt éber lett.

Peterson kinyitotta a szemét. Ó, te jó isten, kinyitotta a szemét!

Helen felállt, és Tim fölé hajolt.

Én meg szép csendesen kisurrantam a helyiségből, hogy kettesben hagyjam őket.

17

FÉLÚTON JÁRTAM a főépületbe vezető, hosszú folyosón, amikor üzenetet kaptam azzal a szöveggel, hogy dr. Bairstow látni óhajt.

Megint felmáztam a lépcsőn, és nagyon távolinak éreztem Leont, főleg ahhoz képest, hogy csak az az egy folyosó választott el tőle.

Dr. Bairstow az irodájában várt, és Mr. Partridge mögötte ült. Mármost Mrs. Partridge ritkán mosolyog, de mindig megéri kibekkelni, és ekkor rám mosolygott. Amitől egy kicsivel jobban éreztem magam.

Dr. Bairstow fontos kérdéssel kezdte:

– Jól tudom, hogy dr. Peterson felébredt?

– Igen, uram.

– Dr. Foster szerint korai még biztosat mondani, de az első jelek biztatóak. Vagyis, reménykedjünk, hogy tovább javul a helyzet.

– Igen, uram – feleltem ismét, és megpróbáltam reménykedni.

– Ki fogom nevezni Mr. Clerket a Múltjáró Részleg ideiglenes vezetőjének – folytatta a Nagyfőnök –, de az ön felügyelete mellett. Együtt dolgoznak majd, természetesen, mivel önnek vezető kiképzőként is vannak kötelezettségei. Sajnálom, dr. Maxwell, de az ön számára véget ér a könnyített szolgálat.

– Őszintén szólva, uram, nem is nagyon élveztem. Van még

valami?

– Nos, van. Megtenné, hogy helyet foglal?

Nem tetszett az, ahogyan mondta. Rossz érzésem támadt. Valaki bekopogott, mire Mrs. Partridge az ajtóhoz ment, és Guthrie őrnagyot engedte be az irodába.

Egy darabig csendesen ültünk, és én egyre pocsékabbul éreztem magam. Miről lesz itt szó?

Aztán dr. Bairstow belekezdett:

– Mint önök is tudják, az intézmény valamennyi dolgozója letétbe helyezte nálam a végrendeletét, valamint a magánjellegű levelezését olyan ügyekkel kapcsolatban, amelyek valaki halála esetén merülnek fel. És az én feladatom végrehajtani minden nekem mellékelte utasítást.

Elhallgatott, kihúzott egy fiókot, és elővett egy borítékot.

– A mai napon felbontottam a levelet, amit Mr. Randall bízott rám. Figyelmeztetnem kell önöket... – Itt megint elhallgatott, de gyorsan összeszedte magát, és folytatta: – Szeretném, ha megismernék a levél tartalmát, ezért felolvasom önöknek azt, amit Mr. Randall tudatni óhajtott velem.

Megint szünetet tartott, megigazította a szemüvegét – nem is tudtam, hogy van neki –, és olvasni kezdett.

Tisztelt uram!

Önnek adtam ezt a levelet azzal, hogy ha elhaláloznék, bontsa fel. Egyben, az ön utasításának megfelelően, ez a végrendeletem is.

Nagyon nehéz leírnom ezt, bár, ha már halott vagyok, nekem aligha számít. De be kell vallanom valamit. Ha nem tudja máris.

Én voltam. Én mondtam meg Ronannek, hogy a Szent Pálba megyünk. Akkoriban úgy éreztem, nincs más választásom, mert Ronan tudott rólam valamit, és nem akartam, hogy más is megtudja. Ő tudta, én meg féltem attól, hogy az emberek tudomást szereznek róla. Aztán azt mondta, pénzt is ad, én pedig beleegyeztem, hogy megteszem, amit kér. Nem magamnak akartam a pénzt, hanem valaki másnak. Arra gondoltam, jó lesz arra, hogy rendezzek bizonyos dolgokat, ezért igent mondtam. A Bibliára esküszöm, hogy Ronan azt ígérte, senkinek nem lesz baja. És úgy esett, hogy sosem kaptam meg a pénzt, és amikor az a rohadék megpróbált végezni velünk a Szent Pálban, rájöttem, hogy mekkora bolond voltam, de akkor már késő volt.

Többször is majdnem bementem az őrnagyhoz, hogy elmondjam neki, mit tettem, de aztán megtaláltuk Schillert, és azután már nagyon féltem. Így csak végeztem tovább a munkámat, a lehető legjobban. Az egyetlen dolog, amit meg tudok tenni, hogy leírok mindent, és akkor ön elolvashatja, amikor én már halott leszek.

Mielőtt a St. Marybe jöttem, a katonaságnál szolgáltam, és ott történt valami. Az a lány nagyon szép volt, és túlságosan félt ahhoz, hogy elmondja bárkinek, de mindannyian tudtuk, hogy ki tette, és egy éjszakán elkaptuk azt az alakot a sportház mögött, és alaposan elláttuk a baját. Csak éppen túllőttünk a célon, és lebénult.

Halálosan rettegtünk attól, hogy lebukunk, de sosem jöttek rá semmire. Megúsztuk. Még csak nem is hallgattak ki minket. Pár évvel később munkába álltam a St. Maryben, és majdnem elfelejtettem, hogy mit tettünk. Viszont Ronan valahogyan

tudomást szerzett az esetről, és üzenetet küldött azzal, hogy mindenről tájékoztatja önt, hacsak nem csinálom azt, amire utasít. Igen, eltúloztuk a dolgot azzal a rohadékkal, de arra gondoltam, hogy ha küldök neki pénzt, akkor egy kicsit könnyebbé teszem az életét, így aztán elmondtam Ronannek, hogy hová és mikor megyünk.

Nagy hülyeség volt. Ezt ma már jól tudom. Ronannek esze ágában sem volt tartani magát a megállapodáshoz. Sosem kaptam meg a pénzt, aztán már én is ott voltam a többiekkel, bezárva a lángoló székesegyházba. Ronan azt mondta, hogy csak ellopja a holminkat, és senkinek nem esik bántódása. De aztán Schiller meghalt, és én azt kívánom még most is, hogy bárcsak én haltam volna meg. És mondanom kellett volna valamit, de mindenki annyira dühös volt, és nem tudtam, mit csináljak, ezért csak végeztem a munkámat, a lehető legjobban, ahogyan tudtam. Azt reméltem, így legalább valamennyire jóvátehetem a bűnömet.

Nagyon sajnálom, uram, főleg azért, mert önnel voltam a kezdetek óta. Kérem, mondja meg Guthrie őrnagynak: sajnálom, hogy így cserben hagytam. Ha valahonnan pénzem érkezik, kérem, küldje el annak a rohadéknak, akit összevertünk. Egy otthonban él, aminek a nevét megtalálják az ágyam alatti dobozban.

Tisztelettel:

William Randall

Dr. Bairstow összehajtotta a papírlapot, és visszacsúsztatta a borítékba. Halálos csend következett.

– Ez igaz? – kérdezte végül Guthrie rekedtes hangon.

– Utánajártam az ügynek – felelte dr. Bairstow. – Minden szó igaz.

Megint súlyos, nyomasztó csend ereszkedett az irodára.

Jómagam a megkopott szőnyeg mintáit bámultam. Évek óta ismertem Randallt, és fogalmam sem volt erről a dologról. Ha nem ő maga írta volna a levelet, nem hittem volt el azt, ami benne szerepelt. Csak azt tudtam róla, hogy csendes, lelkiismeretes ember, aki számtalan küldetésre kísért el, és sosem hagyott cserben.

És amikor Rouenben a saját hibája miatt ő és Peterson bajba kerültek, sikerült visszajuttatnia mindkettőjüket a komphoz, és alighanem az életével fizetett ezért. És ugyanez a Randall valaha néhány társával úgy összevert valakit, hogy az egy életre megnyomorodott. Hogyan lehet egy ember mindkettő? Szent és bűnös. Hős és gyáva. Talán az, hogy megmentette Petersont, egy utolsó próbálkozás volt a részéről, hogy rendezzen egy adósságot, amit soha nem lehetett rendezni. Nem tudom. Egy életen át végzett elkötelezett, kemény munkával jóvá lehet tenni egyetlen hibát? És ekkor eszembe jutott, hogy Randall elárult minket Ronannek. Aztán eszembe jutott, hogy hány embert mentett meg az évek folyamán. Aztán megint láttam magam előtt Schiller holttestét. Aztán már csak egész egyszerűen nem tudtam, hogy mi a fenét gondoljak.

A mellettem ülő Guthrie hirtelen felpattant, és akkorát rúgott a székébe, hogy az átrepült az irodán, és a falon csattant. Láttam már párszor dühösnek az őrnagyot, viszont még sosem veszítette el ennyire az önuralmát. De legalább egy másodperc

alatt vége is lett a rohamnak.

Dr. Bairstow sóhajtott egyet, és megszólalt:

– Sokat gondolkodtam ezen az ügyön, és arra a következtetésre jutottam, hogy az lesz a legjobb, ha nem mondunk semmit. Hadd higgye mindenki azt, hogy Randall szolgálatteljesítés közben elhunyt.

Ekkor engem öntött el a harag, mire felpattantam, és kifakadtam:

– És mi van Schillerrel? Az embereknek tudniuk kellene, hogy részben ki a felelős a haláláért!

Guthrie felém fordult, és határozottan rám szólt:

– Nem, Max! Sajnálom, de nem! Dr. Bairstow-nak igaza van. Életbe vágóan fontos, hogy a múltjárók feltétel nélkül megbízzanak a Biztonsági Részleg munkatársaiban. Nem állhat elő az a helyzet, hogy az emberek bámuljanak minket, és azon töprengjenek, hogy talán pont azok fogják elárulni őket, akiknek az lenne a dolguk, hogy vigyázzanak rájuk. Nagyon sajnálom, de ezt be kell látnia!

Ökölbe szorítottam a kezemet, és kis híján sírva fakadtam, de sikerült úrrá lennem az érzéseimen.

– Üljenek le, kérem! – mondta ekkor dr. Bairstow fennhangon.

– Attól tartok, Max, hogy Guthrie őrnagynak igaza van. Egyben azon is el kell gondolkodnunk, hogy Mr. Randall mennyire sebezhető lett volna a jövőben, amennyiben Clive Ronan további információkat akart volna kicsikarni belőle. – Sóhajtott egyet, és hozzátette: – Ha óhajtja, beszéljen erről az ügyről Farrell főnökkel, de őt leszámítva senki sem tudhat róla. Megértette?

Bólintottam egyet, ő pedig folytatta:

– Mr. Randallt a szokásainkhoz híven elbúcsúztatjuk egy zártkörű gyászszerartás keretében. Szeretném, ha részt vennének rajta. Mr. Randall megmentette dr. Peterson életét, és talán az lenne a legjobb, ha elsősorban erre emlékeznénk. Azt gondolom, hogy a szíve mélyén jó ember volt. Csak egyszer letévedt a helyes útról, és nem talált vissza.

Guthrie és én együtt távoztunk az igazgatói irodából. A galérián megálltunk, és lenéztünk a nagyteremre. A múltjárók egy asztal körül ültek, és csendesen beszélgettek.

Guthrie rákönyökölt a korlátra, sóhajtott egyet, és azt mondta:

– Rá kellett volna jönnöm erre a dologra...

Nem tudtam hibáztatni az ügy miatt. Most – nagyon, de nagyon későn – eszembe jutott, hogy Randall több alkalommal is üzent, hogy szeretne beszélni velem, de kerültem őt. Szeretett volna vallomást tenni? Ezt már nem tudhattuk meg.

– Látnom kellett volna, hogy mi történik az orrom előtt, de nem láttam, mert más dolgokon járt az eszem.

Nem tettem úgy, mintha félreértettem volna.

– Úgy érti: maga és Grey? – feleltem halkán.

– Hogy nem vettem észre? Észre kellett volna vennem...

– Nem alakul valami jól, ugye?

Most ő nem színlelte, hogy félreértett engem.

– Amikor újra találkoztunk – válaszolta letörten –, azt hittem... azt hittem, hogy folytathatjuk ott, ahol megszakadt az ügy, és...

– És maga már nem az az ember, aki akkor volt – fejeztem be helyette a mondatot. – Tíz év telt el, Ian. Csoda lenne, ha még ugyanolyan volna, mint akkor.

– Tudom – mormolta. – Te jó ég, soha nem vágytam másra, mint hogy visszakapjam, és most visszatért, és... – Megint megakadt, aztán keserűen mosolyogva hozzátette: – Tényleg vigyáznunk kell, hogy mit kívánunk.

Majd megszakadt érte a szívem. Létezik kegyetlenebb dolog annál, mint amikor tíz év távollét után találkozunk az elvesztett szerelmünkkel, és kiderül, hogy ő már nem olyan, mint ahogyan az emlékezetünkben él? Vagy amilyennek képzeltük. Amikor rossz időben találkozunk a jó emberrel.

És ekkor támadt egy olyanom, ami nálam az ötletnek felelt meg.

– Ian, tudja, mit gondolok? – mondtam aprókat bólogatva. – Szerintem nem kéne tovább hajszolniuk valamit, ami nem létezik. Hagyják abba! Húzzanak egy vonalat, és lépjenek tovább!

– De... – mordult fel, és döbbsen pislogott rám.

– Aztán kezdjék újra! Az elejéről. Grey hamarosan visszajön Olaszországból. Amikor megjön, mutatkozzon be neki úgy, mintha még sosem találkoztak volna! Ne próbálják onnan folytatni, ahol abbahagyták tíz évvel ezelőtt! Fogadják el, hogy már nem ugyanolyanok, és kezdjék újra az egészet a legelejéről! Aztán majd meglátják, hogy mi történik.

– Maga aztán bölcs, tudja? – kérdezte, és a szemét tágra nyitva nézett.

Ezzel történetesen kellemesen meglepett. Az emberek sokféle jelzőt mondtak már rám, de a „bölcs”-et még egyszer sem. Valahol mélyen kellemes melegség mozgolódott bennem. És arra gondoltam, végre talán valami jó is történik ezen a

szörnyű, elátkozott héten.

* * *

Azon az éjszakán az oldalamon feküdtem, Leon pedig hátulról hozzám bújt, és átölelt. Egy idő után megszólalt:

– Te sem alszol, ugye?

– Nem. Nem tudok elaludni.

– Peterson felépül, majd meglátod. Nem fog meghalni.

– Tudom. De a karja...

– Túl korán van még, hogy ezt bárki meg tudja mondani. Várj, amíg Helen tisztán lát!

– Ha Timnek mennie kell, valószínűleg én is megyek.

– Ezt most felejtse el! Nem fogod tapasztalt múltjáró nélkül hagyni dr. Bairstow-t. Nem fogod vezető kiképző nélkül hagyni a Múltjáró Részleget. Nem fogsz itt hagyni négy újoncot félig kiképezve. Akár tetszik, akár nem, egy darabig nem mehetsz el.

Mialatt Leon beszélt, tőle szokatlan módon némi keserűség érződött a hangjából.

– Tévedsz – vágtam vissza, az én hangom pedig remegett egy kicsit. – Bármit megtehetek, és ha kell, meg is teszek, még hozzá gondolkodás nélkül. Egyvalakit nem fogok elhagyni, és az te vagy.

Erre rövid időre csend támadt, aztán Leon azt kérdezte:

– Akkor sem hagynál el, ha én kérnélek rá?

– Magad is tudod, hogy erre mi a válaszom.

– Nem vagyok biztos benne.

– De igen! Olyan ez, mint a király és a parlament viszonya.

Most is rövid szünet következett, de másfajta, mint az iménti.

– Hogy milyen ez? – horkant fel végül Leon.

– Hát, tudod... a király és a parlament.

– Mindkettőről tudom, hogy kicsoda és micsoda. Csak azt nem értem, hogy miért bukkantak fel ebben a beszélgetésben.

Sóhajtottam egyet, és magyarázatot adtam:

– A királynak hatalmában áll nemet mondani, ezért a parlament gondoskodik róla, hogy soha ne kelljen megtennie. Ez olyan alkotmányos izé, vagy mi.

– Mindig abban a hitben éltem, hogy a legijesztőbb dolog számomra az, hogy képtelen vagy megérteni az elektromos áram működését és tulajdonságait. De a mai napon új mélységeket tártál fel előttem.

– Hé! A suliban tanultuk az alkotmány történetét, nem emlékszel?

– Határozottan emlékszem rá, de te bent voltál azokon az órákon?

– Most nem ez a lényeg!

– Huh... kezdem nem érteni, hogy mi az értelme ennek a beszélgetésnek...

– Arra biztattál, hogy próbáljak elaludni, de aztán valamiért elkanyarodtál, és elkezdted zagyválni a királyról, az alkotmány történetéről, az elektromosságról, és az én iskolakerülő múltamról. Tudod, hogy nagyon szeretlek, de néha az az érzésem, hogy jobban kéne összpontosítanod.

Nem láttam őt a sötétben, de éreztem, hogy mosolyog. Aztán azt kérdezte:

– Most már jobban érzed magad?

- Egy kicsivel.
- Nem kell megköszönnöd.
- Nem is fogom.
- Hálátlanság, Max a neved!
- Kérdezhetek valamit?

Leon sóhajtott egyet, és azt dörmögte:

- Alvás kizárva, ha te a környéken vagy, mi?
- Gondolod, hogy előbb-utóbb én is olyan leszek, mint Isabella Barclay?

Ekkor csend következett. Hosszú, nagyon hosszú csend.

- Miért nem mondasz semmit? – kérdezte végül.
- Próbálok nem röhögni.
- Köszönöm, hogy komolyan veszed a problémáimat!
- Ez a történet North-ról szól? – tudakolta Leon.
- Ennyire feltűnő?
- Nem annyira. De a minap, amikor berobbantál az ajtón, átrúgtad a cipődet a szobán, a sarokba vágta a jegyzeteidet, és megesküdtél, hogy egy szép napon kitekered a nyakát annak a ribancnak, nagyjából megsejtettem, hogy milyen lehet a viszonyod vele.
- Megdicsérjem az érzékenységedet és az éleslátásodat?
- Ha gondolod, persze. És mi ez a probléma North-szal? Úgy tűnik, végre egész jól kijössz Miss Lee-vel, de akkor Miss North-szal miért nem?
- Magam sem tudom. Nem tudom, hogy a hangja miatt, vagy azért, mert sosem lesz koszos, vagy mindig mindene tökéletes... fogalmam sincs. Csak azt tudom, hogy ha róla van szó, kezdek hibát keresni még ott is, ahol nincs. Ahogyan Barclay csinálta

velem. És aggódom amiatt, hogy olyan leszek, mint ő volt.

Leon megcsókolta a vállamat, és azt felelte:

– Akkor engedd meg, hogy megnyugtassalak! Nem változol olyanná, amilyen ő volt.

– Hát, ez is valami...

– És Peterson életben marad.

– Komolyan ezt gondolod?

– Meg vagyok győződve róla. Van még valamilyen teher, amitől szeretnél megszabadulni?

– Nem kell mindenképpen ilyen kedvesnek lenned csak azért, mert rossz napom volt.

– Huh, ez nagy megkönnyebbülést okoz. Épp kezdtem aggódni amiatt, hogy már nem sokáig bírok ilyen jó fejnek lenni, és ezek szerint már nem is kell.

18

MÁSNAP MEGLÁTOGATTAM Timet. Már ült az ágyon, bekötözött karja egy párnán nyugodott. Sosem láttam még ilyen szörnyű állapotban. Még azután sem, hogy elveszett a krétakorban. Vagy amikor felrobbantották az időrendőrök. A szeme olyan fájdalomokról árulkodott, hogy megszakadt érte a szívem.

– Szia! – köszönt, és mosolyogni próbált.

– Pocsékul nézel ki – mondtam erre kedvesen.

– És még rosszabbul érzem magam – vallotta be, azzal elfordította a fejét, és kinézett az ablakon.

– Ez az én hibám, Tim. Meg kellett volna akadályoznom, hogy Randall elhagyja a kompot...

– Tényleg? – szólt közbe keserűen. – És mégis, hogyan csináltad volna? Te csak három láb hat hüvelyk vagy. Ha magas sarkú van rajtad. Nem, Max, sajnálom. Ügyes próbálkozás, de ezt én szúrtam el.

Nem tudtam, mit mondjak. Nem tudtam, hogy Helen mit mondott neki. Megfordult a fejemben, hogy talán még nem nem közölték vele, Randall belehalt a sérüléseibe.

– Emlékszel rá, hogy mi történt? – kérdeztem együttérző hangon.

– Ó, igen. Minden egyes véráztatta pillanatra. Emlékszem Jeanne megégett testének szagára, és a sikolyokra. Emlékszem

rá, hogyan lógott az oszlopról. Különösen jól emlékszem a hangra, amit Randall koponyája adott, amikor betört. Ejtettél már el dinnyét? Na, pont úgy hangzott ez is. Nem gondolná az ember, nem igaz? Azt hisszük, hogy a koponya roppan vagy reccsen, vagy ilyesmi, de nem, egyáltalán nem ilyen. Hanem egy ilyen furcsa...

– Tim, hagyd abba! – szoltam rá ekkor.

Egyenesen a szemembe nézett, és azt mondta:

– Mire odaértem Randallhoz, Jeanne már halott volt.

A titokra gondoltam, amit mindeddig őrizgettem, és bólintottam egyet.

– És most már Randall is halott – folytatta Peterson. – Mert én nem értem oda hozzá időben. Nem mondhatod, hogy nem az én hibám.

– Randall volt az, aki hibát követett el – válaszoltam.

– Hát, még egyszer nem fogja megtenni, nem igaz? Hála nekem...

Gondolkodtam egy darabig, aztán halkán, óvatosan azt kérdeztem tőle:

– Emlékszel még egy régebbi beszélgetésünkre?

Peterson csak nézett rám, és az arcán különböző érzések – harag, kimerültség, öngyűlölet, értetlenség – jelei váltogatták egymást.

– Mi van? – mordult fel végül.

Továbbra is a szemébe nézve folytattam:

– Ha mélyen elgondolkodsz, bizonyosan emlékezni fogsz arra, amelyikről beszélek.

Megint elfordította a fejét, és kijelentette:

– Létezik díj a világ legrosszabb kórházi látogatójának? Ha igen, jelölhetlek rá?

– Muszáj emlékezned – mondtam higgadtan. – Megfeledkeztem az újoncaimról. Neked kellett eszembe juttatnod őket.

Peterson egy pillanatra résnyire vonta a szemét, majd azt kérdezte:

– Arra gondolsz, amikor arról beszéltünk, hogy...

Gyorsan közbevágtam:

– Amikor megfeledkeztem az újoncokról! Igen, arra gondolok. Ami valószínűleg egy olyan dolog, hogy nem kellene beszélnem róla. Vannak dolgok, amikről jobb, ha mások nem szereznek tudomást.

A szemét kimeresztve bámult rám, és azt motyogta:

– Igen, emlékszem, arról beszéltünk...

– Na, az az ügy megoldódott – szóltam közbe ismét.

Vártam egy kicsit, hogy feldolgozhassa az információt.

– Azt akarod mondani – felelte végül –, hogy Randall... *Randall* volt a...

– Azt akarom mondani, hogy nem akarjuk, hogy elterjedjen a hír, ugye? Képzeld el, hogy éreznék magukat a kollégák, ha megtudnák, mi történt.

Peterson továbbra is összezavarodva nézett rám, majd azt kérdezte:

– Még most is arról beszélünk, hogy megfeledkeztél az újoncaidról?

– Hát persze! – vágtam rá teljes komolysággal. – Mi másról? De néha, ahogyan említettem, az ügyek maguktól megoldódnak.

És az ügy most lezárult.

Még most is emlékeztem azokra a motyogva kiejtett, elsőre érthetetlen szavakra: „Projaegteni”. Próbálja megérteni! És tovább beszéltem, bár a hangom remegett és összevissza csúszkált:

– Csak azt akarom mondani, hogy van, amikor az ember elkövet egy szörnyű hibát. Amivel aztán együtt kell élnie. És bűnhődnie kell. Semmivel sem tudja megváltoztatni azt, amit elkövetett, de néha van olyan, hogy az ember összekapja magát, és minden tudását, erejét és energiáját bevetve végzi a munkáját, és gondoskodik róla, hogy az a dolog még egyszer ne történhessen meg. És ezzel próbálja jóvátenni a hibát.

Elakadt a hangom, mire Peterson odanyúlt, és megfogta a kezemet. Csak ekkor jöttem rá, hogy könnyek csorognak az arcomon.

– Értem, hogy miről beszélsz – mondta halkán, és erőtlenül megszorította a kezemet.

– Valamennyien követünk el hibákat, Tim. De neked és nekem vannak barátaink, akik segítenek, hogy túlléphessünk rajtuk.

* * *

És eljött a perc, hogy megkeressem az újoncaimat. Csak a következő hétfőre terveztem előadásokat, de meg akartam győződni arról, hogy a rossz élmények nem bénították meg őket teljesen. Igen, az emberek meg tudnak birkózni a nagy megrázkódtatásokkal is, de idő kell nekik, hogy feldolgozzák a történeteket.

Az utolsó küldetés során egyik pörölycsapás a másik után zúdult rájuk. Még nekem is görcsbe ugrott a gyomrom, valahányszor eszembe jutott Peterson. És akkor ők mit érezhettek?

A kisebbik tanteremben találkoztunk. Kicsit lehangoltnak tűntek, de egyik sem szorongatott a kezében felmondólevelet.

– Jó reggelt mindenkinek! – kezdtem fennhangon. – Örömmel tájékoztatom önöket, hogy dr. Peterson magához tért, és jól van. Mr. Randall gyászszertartása holnapután lesz. Akik részt vesznek rajta, a legjobb egyenruhájukban jelenjenek meg! Az előadások hétfőn, 9:30-kor folytatódnak. Addig azt tehetnek, amihez kedvük van. Az javaslom, ugorjanak át Rushfordba, és csináljanak normális, hétköznapi dolgokat! Nézzenek meg egy holofilmet, térjenek be egy-két bárba vagy étterembe, egy kései vacsorára! Csináljanak olyan dolgokat, amelyeneket a hétköznapi emberek szoktak! Van valakinek kérdése?

Megrázták a fejüket, és kivonultak – Mr. Hoyle kivételével.

– Nos, Mr. Hoyle... szeretne elmondani valamit? – kérdeztem, miután kettesben maradtunk.

– Igen.

Leültem a szomszédos adattáblához, és reméltem, hogy értek annyira az emberekhez, hogy megfeleljek a kihívásnak. Eszembe jutott, hogy amikor megannyi évvel ezelőtt megérkeztem a St. Marybe, nehezemre esett belenézni a munkatársaim szemébe, de még köszönni is. Ehhez képest manapság az emberek tőlem kértek tanácsot a kollégákkal való viszonyukkal, a szerelmi ügyeikkel és a közösséggel való problémáikkal kapcsolatban, ami őszintén szólva egy kicsit

olyan volt, mint egy anorexiástól jó recepteket kérni.

Csendben ültünk, mialatt Hoyle összeszedte magát, hogy előhozakodjon a mondandójával. Felismertem a jeleket, és nem siettettem.

Többször kinyitotta a száját, és egy mukkot sem bírt kinyögni, mígnem gyengéden azt kérdeztem:

– Tehát, mi a baj, Mr. Hoyle?

– Nem annyira baj, csak... ööö... szóval, nem szeretném, ha bíráltnak venné ezt, de nem gondolja, hogy ez a tragédia nem történt volna meg, ha önök valamennyien egy kicsivel komolyabban veszik a dolgukat? Ha nem csak szórakoznának, hanem figyelnének arra, amit csinálnak?

Na, ettől dühös lettem. Nagyon dühös. Nagyon, de nagyon dühös.

Hátradőltem, átvetettem egyik lábamat a másikon, megigazítottam az adattáblát, amit ellöktem a térdemmel, és szelíden azt feleltem:

– Nem veszem biztosra, hogy ön teljesen világosan érti, hogyan működnek a dolgok a St. Maryben, és ez sajnos egy olyan valami, amit én nem tudok megtanítani önnek. Ha nem jön rá magától – és úgy tűnik, ez egyelőre nem sikerült –, akkor lehet, hogy ez a hely nem önnek való. Én pedig nagyon komolyan azt gondolom, hogy azok után, amiket tett annak érdekében, hogy eljusson idáig, nagy kár lenne, ha elhagyna minket. Nagyon nagy kár. Ugyanakkor, nem vagyok meglepve ettől a megjegyzésétől, Mr. Hoyle. A St. Mary olyan hely, ahová vagy könnyen beilleszkedik valaki, vagy sehogy. Ennek a dolognak semmi köze a tudásához vagy a képességeihez. Mi egy

bizonyos típusú embert keresünk. Mrs. De Winter nyilvánvalóan úgy gondolta, hogy ön megfelelő munkatárs lesz, de néha még ő is téved.

Eddig egész jól nyomtam. Még most is adtam neki esélyt arra, hogy életben maradjon.

De ő azt is elszúrta.

– Én csak... akkorát csalódtam ebben a helyben – mondta a fejét csóválva. – Nagyon komoly dolgok vannak odakint, önök meg úgy viselkednek, mint a gyerekek. Nincs fegyelem, nincs komoly kutatás, nincs elkötelezettség... ez az egész olyan... amatőr. Néha azt gondolom, maguk nem is érdeklik meg, hogy itt dolgozzanak.

Erős kísértetést éreztem, hogy súlyos testi sértést okozzak neki. Még az elmúlt napok eseményei után, még most sem értette a lényegét. Kurvára nem értette. Dermesztően ridegen válaszoltam:

– Van fogalma arról, milyen érzés egy álcaháló alatt kuporogni, pontosan a tűzvonalban, arra várva, hogy a könnyűlovasság rohamra induljon, abban a tudatban, hogy az összes bátor, fiatal férfit, aki odakint van, és aki halálosan retteg, de azért teszi a kötelességét, egy óra alatt foszlányokra lövik? Szó szerint véres péppé válnak a maga szeme láttára? El tudja képzelni, hogy ez milyen érzés? És nem csukhatjuk be a szemünket, nem fordulhatunk el – nekünk is tennünk kell azt, amit a kötelesség diktál. Ami engem illet, ha a St. Mary-sek fel akarják gyújtani a saját lábukat, vagy szeretnének macskát rejtegetni egy ágymelegítőben, vagy felrobbantani az emésztőtartályt, akkor a magam részéről, az én kiváltságom az,

hogy hagyom, hogy megtegyék.

Rövid szünetet tartottam, hogy kicsit kifújjam magam, aztán hozzátettem:

– Van még néhány napunk, mielőtt ismét belevetjük magunkat a dolgok sűrűjébe. Az lenne a legjobb, ha felhasználná ezt az időt, és alaposan elgondolkodna azon, hogy van-e jövője ebben az intézményben.

Jó, tudom, hogy dühös voltam, de tényleg azt gondolom, hogy viszonylag szelíden bántam Hoyle-lal. Ám még így is megrökönyödtem a reakciójától. Azt hittem, mindjárt könnyekre fakad.

– Nem, nem! – tiltakozott kétségbeesetten. – Nem bírálatnak szántam, amit mondtam. Na jó, annak szántam, de csak egy kérdés volt. Nem akartam megsérteni senkit. Nem akarok elmenni innen. Csak éppen, nem azokat a munkamódszereket látom itt, amikre számítottam, de ez nem az ön hibája. Talán túl sok időt töltöttem külföldön, és elszoktam attól, ahogyan itt intézik a dolgokat. Elnézést kérek.

Mire befejezte, gyakorlatilag összezavarodva, akadozva magyarázott.

Én meg Ellis százados hangját hallottam a fejemben: *Lehet, hogy problémája lesz az egyik újoncával... Túl hallgatag és túl feszült.*

Igazat adtam Ellisnek. Gyakran a csendes típusok a legrosszabbak.

Nyugalmat kényszerítettem magamra, nagy nehezen mosolyra húztam a számat, és azt mondtam:

– Használja ki a szabadidőt, Mr. Hoyle! Hétfőn jöjjön vissza!

Majd akkor folytatjuk.

Kihátrált az ajtón, és még ekkor is összevissza beszélt.

Nekem pedig rá kellett szánnom némi időt, hogy elgondolkodjak ezen az ügyön.

* * *

Leonnal ebédeltem. A Hawking mellett telepedtünk le, kellemes napsütésben. Leon szendvicseket hozott kettőnknek, és csokoládét nekem. Ezt időről időre megjátszottuk azóta, hogy megjelentem a St. Maryben. Az utóbbi időben, a sok munka miatt, ritkábban tudtuk összehozni. De mindenképpen jólesett érezni a napfényt az arcomon, a fal melegét a hátamon, és beszívni a frissen vágott fű illatát – igen, Mr. Strong kitartóan gondozta a déli gyep száralmas maradványait. A pletykák szerint kérvényt nyújtott be dr. Bairstow-nak, amiben az engedélyét kérte a kráter dísztvá való alakításához.

– Mr. Strong megőrült? – dörmögte Leon, amikor hírét vette ennek. – Amint kész lesz a tó, Rapson professzor összerakja Arkhimédész karmát, még ebéd előtt! Vagy a saját Plesiosaurusait fogja nevelgetni benne. Vagy újrajátssza a *Mary Rose* elsüllyedését. Á, ebből csak baj lehet!

Kicsomagolt egy szendvicset, átpasszolta nekem, és azt kérdezte:

– Hogy érzed magad?

– Ó, én remekül vagyok. Igyekszem nem lógatni az orromat.

– És próbálsz elérni, hogy mások se lógassák... úgy hallottam.

Erre csak mosolyogtam, Leon pedig hozzátette:

– Amondó vagyok, ne foglalkozz annyit másokkal, hogy megfeledd saját magadról!

– Az nem fog megtörténni – feleltem megint csak mosolyogva.
– Tudom, hogy néha komoly karbantartásra szorulok, de azt is tudom, hogy mindig számíthatok rád.

Megfogta és megcsókolta a kezemet, aztán csak összebújva ültünk a napsütésben, egymás kezét szorongattuk, és nem sokat beszélgettünk.

* * *

A délutánt Clerk társaságában töltöttem. Átnéztük a Múltjáró Részleg ütemtervét, aztán átmentem a Gyengélkedőbe, hogy meglátogassam Timet, aki nem volt sokkal jobb bőrben, mint előző alkalommal.

Épp akkor léptem be, amikor nagy keserúséggel kijelentette:

– Lehet, hogy soha többé nem leszek képes megfogni Helen kezét...

– És nem is feltétlenül kell – szóltam rá, és becsuktam az ajtót.
– Majd ő fogja a tiédet.

– Sem kihúzni egy íjat.

– Tanulj meg karddal vívni! – javasoltam, holott sírógörcs kerülgetett.

– Vagy akár meghámozni egy narancsot!

– Ó, az ég szerelmére! – csattant fel ingerülten Markham, aki a beteg ágya mellett ült. – Én évek óta nem hámoztam narancsot! Valahányszor kell, odaadom a legközelebbi, csinos nőnek, és olyan szerencsétlennek mutatom magamat, hogy bizonyosan

megsajnál.

– Igen, ez olyan természetesen jön magának – mondtam erre.

– Emellett, ki tudná elképzelni a Biztonsági Részleg bármelyik munkatársáról, hogy képes meghámozni egy narancsot anélkül, hogy kitörne egy ablakot? Melyikük van olyan jó kondícióban?

– Hah! Na, most elkaptam! – jelentette ki diadalittasan Markham. – Ha már a kondícióról beszélünk, örömmel közlöm, hogy önök itt és most a félkezes melltartó-kikapcsolás ez évi bajnokát látják!

Tim és én döbbenten meredtünk rá. Aztán összeszedtem magam.

– A biztonságiak melltartókikapcsolás-bajnokságot rendeznek? – préseltem ki nagy nehezen.

– Félkezes melltartókikapcsolás-bajnokságot – javított ki Markham önérzetesen. – És nem könnyű, én mondom!

– Ezt meg tudom erősíteni – dörmögte elgondolkodva Peterson. – Nekem még két kézzel is kemény küzdelem.

– Én erről egy szót sem akarok hallani! – jelentettem ki határozottan.

Markham gyengéden megveregette a hátamat, mintha egy ideges ló lettem volna.

– Nyugalom, Max! – mondta mosolyogva. – Természetesen nem igazi, eleven nőket használunk.

Engem nem könnyű úgy meglepni, hogy bekussoljak, de ekkor... most tényleg?

– Nem hiszem el, hogy valaki képes fél kézzel kikapcsolni egy melltartót – közölte Peterson, és hirtelen fáradtnak tűnt. Visszaereszkedett a párnáira, és hozzátette: – Ráadásul maga a

legügyetlenebb kezű ember, akit ismerek.

Markham leült a székére, sátáni vigyorra húzta a száját, és azt felelte:

– Valóban? Max! – Nem mondta meg, mit vár tőlem, csak kacsintott egyet.

Pár pillanatig értetlenül néztem rá, aztán kapcsoltam, és kísérletképpen kihúztam magam, illetve megfeszítettem pár izmommat.

– Maga átkozott! – csattantam fel mérgesen, majd kirohantam a fürdőszobába, hogy bekapcsoljam a melltartómat. Amikor visszatértem, Markham a zsebeiben kotorászott, mígnem előhúzott egy fekete, csipkés példányt.

– Ez egy melltartó – állapítottam meg nagy bölcsen, de el is hallgattam döbbenetemben.

– Kié? – tudakolta Peterson. – Ugye nem...? – Nem mondta ki a nevet, csak biccentett egyet arrafelé, ahol sejtése szerint Hunter nővér tartózkodott jelenleg.

– Még szép, hogy az övé! – közölte méltatlankodva Markham. – Sejtheti, hogy nem az enyém!

– Mondja, maga teljesen megőrült? – suttogtam rekedtes hangon. – Ha Hunter megtudja...

– De nem fogja megtudni! – vágott közbe Markham. – Most pedig, Max, kerítene pár marék papírtörölközőt, vagy ilyesmit? És kell egy párna is. Gyerünk, ne csak üldögéljen itt!

– Ugye tudja, hogy én a vezető kiképző vagyok? – feleltem gőgösen, de senki sem hallgatott rám.

Mire kijöttem a fürdőből, a kezemben egy halom vécépapírral, Markham már rászerezte a melltartót egy

párnára. Áadtam neki a papírt, mire ő hosszú darabokat tépkedett le belőle, amikből gombócokat gyúrt, és azokat végül betömökötte a kosarakba.

Szerettem volna másfelé nézni, de nem tudtam.

– És... tessék! – mondta végül Markham, és a fejét oldalra billentve vizsgálgatta a művét, közben apróbb igazításokat eszközölt rajta, hogy minden részlet tökéletes legyen.

Odatámasztották a melltartót viselő párnát Peterson mellé. Markham az előkészületek végeztével átlényegült egy titkos vallás főpapjává, aki arra készült, hogy megossza tanítványával a melltartó-manipulálás sötét titkait, de Peterson csak röhögött, és végre némi szín jelent meg az arcán.

– Gyerünk – szólt zengő hangon a nagymester –, tegyen egy próbát! Csak ne feledje, mit mondtam: görbítse be a gyűrűsujját, és tartsa úgy!

Az ajtó kinyílt, és én megfeszítettem az izmaimat, hogy kivesssem magam az ablakon, hátha úgy élve megúszom, de szerencsére Leon érkezett.

Épp csak belépett, és mozdulatlaná dermedt. Amiért nem is hibáztattam. Peterson és Markham együtt az ágyban, és egy melltartót viselő párnával birkóznak... A gyengébb idegzetűek alighanem összeomlottak volna ettől a látványtól.

– Az ég szerelmére, Leon! – kiáltottam, és felpattantam. – Ments ki ebből az örületből!

Leon nem felelt, csak nyitva tartotta az ajtót, és félreállt az útból.

– Viszlát, fiúk! – búcsúztam, és kettesben hagytam őket.

A folyosóra érve rögtön belefutottam Hunterbe.

– Mi a helyzet odabent? – kérdezte, a szoba felé biccentve.
Én meg egy csapásra mindent megértettem.

– Ezt maga és Markham főzték ki! – mondtam felindultan.

– Hát persze! Ugye nem gondolta komolyan, hogy hagynám Markhamet egész nap úgy bolyongani, hogy női fehérenemű van nála?

– Ha kettejükről van szó – mondta mérhetetlenül komoran Leon –, sosem tudom, mit gondoljak.

Hunter sóhajtott egyet, és a fejét csóválva válaszolt:

– Nem hinné el, mit kellett megígérnem neki, hogy megtegye ezt a dolgot.

– Ne mondja el, nagyon kérem! – mordult fel Leon. – Vannak dolgok, amikről sosem szabad beszélni.

Hunter halkán nevetett.

– Most szépen bemegyek oda – mondta nagy vidáman –, és leordítom a hajukat. A saját érdekükben, természetesen. Max, holnap is látogassa meg Petersont! Alig várja, hogy találkozzon magával.

Leon és én távoztunk.

Félúton jártunk a lépcsőn, amikor végre megeredtek a könnyeim. A lábamból kiszállt minden erő, ezért lezöttyentem, és csak zokogtam. Sírtam Randall miatt, aki egész életében azért küzdött, hogy jóvátegyen egyetlen hibát. Sírtam Tim miatt, akinek az élete már sosem lehetett olyan, mint eddig volt. Sírtam Markham miatt, aki ugyan különös módon képzelte el a fizikoterápiát, de jó dolgokat mondott és tett, mialatt én olyan hasznavehetetlen voltam. És sírtam Leon miatt is, aki épen és egészségesen ült mellettem, a karjába vett, és csak ölelt, amíg

végül túl fáradt lettem ahhoz, hogy tovább sírjak.

19

SZÉPEN LE VOLTAM terhelve azokban a napokban. Két részleget irányítottam egyszerre, és nagyon óvatosan kellett intéznem mindent. Hivatalosan Clerk lett a Múltjáró Részleg vezetője, ami remek lehetőség volt számára, csak hogy a társaság még mindig nem tudta túltenni magát azon, hogy Peterson súlyosan megsebesült. Szerettem volna megadni minden lehetőséget Clerknek, hogy tündökölhessen, de közben ne érezze azt, hogy minden ráborul. Hogy érezze, ő a vezető, de ne nyomassa az ezzel járó teher.

Rászántunk némi időt, hogy végigmenjünk a küldetéslistán, és átmenetileg elhalasszunk mindent, ami akár csak közepesen veszélyesnek látszott. Aztán hívtam a többieket is, hogy segítsenek összerakni egy új, ideiglenes ütemtervet.

És persze visszakaptam Miss Lee-t, aki valamilyen oknál fogva az irodám padlóján ült, amikor benyitottam, és trágár átkokat szórva próbált szétszerelni valamit, de nem annyira szerszámokkal, mint inkább nyers erővel. Ráhagytam, hadd csinálja. Mert már rég megtanultam, hogy így a könnyebb, gyorsabb, és főleg: biztonságosabb.

Aztán nyílt az ajtó, és megjelentek a Múltjáró Részleg munkatársai. A megszokottnál csendesebben viselkedtek, de tettere késznek tűntek. Mr. Sands megtorpant a küszöbön, meglepetten bámulta Miss Lee-t, majd rákérdezett:

– Maga meg mit művel?

– Megjavítom a hajszárítót.

Nem avatkoztam be, mert ez a dolog még jól jöhetett. Arra játszottam, hogy ha Miss Lee sikert arat, akkor megkapja az enyémet is, hogy hozza rendbe.

– Adja ide! – kérte Sands a homlokát ráncolva.

– Minek?

– Hát, ha szabad nyersen kifejeznem magam: ez férfimunka.

Hirtelen nagyon-nagyon magányos férfi lett belőle. A részleg többi munkatársa, olyannyira tisztelve a testi épség és a biztonság szentségét, ahogyan még a legvadabb álmaimban sem mertem remélni, pillanatok alatt behúzódott a távoli sarokba, hogy földrajzilag olyan messze legyenek Sandstől, amennyire csak lehetséges.

Miss Lee történetesen csavarhúzókat tartott a jobb kezében. Ennek láttán felelevenítettem magamban a szúrt sebek ellátásának folyamatát. De tény, ami tény: Lee egyelőre nem vetette rá magát Sandsre. Amiből arra következtettem, hogy valóban kedveli a fickót.

– Ezt nem értem – felelte közönyösen.

– Azt akarom csak mondani, hogy ha lenne egy férfi az életében, akkor nem kuporogna itt a padlón úgy, hogy hajszál választja el a halálos áramütéstől! – jelentette ki Sands.

Én meg arra gondoltam, hogy érdekes lesz végignézni, meddig képes behatolni egy csavarhúzó egy emberi lény orrnyílásába, mire végre találkozik a homloküreg falával.

– Komolyan? Egy férfi? – vágott vissza Miss Lee. – Szerintem mindketten tudjuk, hogy még ha elég hülye lennék is ahhoz,

hogy birtokoljak egy efféle lényt, akkor jelenleg egy kanapén heverne valahol, az egyik kezében sörrel, a másikban a hímtagjával, és a napi meccset bámulná. Én pedig ugyanígy görcsölnék azzal, hogy megjavítsam a hülye hajszárítót.

Sands erre lépett egyet előre, felkapta a hajszárítót, és kivágta az ablakon.

– Ezt az ügyet rendeztük – jelentette ki elégedetten. – Majd veszek magának egy másikat. Reggelt’, Max!

A találkozó többi része már békésen zajlott le. Miss Lee jegyzetelt, és soha, egyetlen pillanatra sem emelte fel a tekintetét az adattáblájáról.

* * *

Az újoncok utolsó küldetése következett. Hazai pályára készültünk. Nekem csak annyit kellett tennem, hogy átterelem őket ezen az utolsó ugráson anélkül, hogy elvesztenénk egy-két végtagot, netán embert. De ennyire nem lehetett súlyos a dolog.

Kineveztem Hoyle-t küldetésvezetőnek, és végre megkaptam, amire már régóta vágytam: megrándult az arca. Kimutatta, hogy vannak érzései! Azonban rögtön elfordult, és elsomfordált. Én pedig hagytam elmenni. Sokat kellett várnia erre a lehetőségre. Nem tehetett róla, hogy az az örökösen merev képe végül rángott egyet.

Az utolsó küldetés félig-meddig szórakozásnak ígérkezett. Már egy ideje belekezdünk az ipar történetének feltárásába. Stephenson *Rakétáját* már megcsodáltuk, és végignéztük a balszerencsés William Huskisson parlamenti képviselő halálát

is, akinek valahogyan sikerült elgázoltatnia magát a vonattal.

És most indultunk, hogy kiderítsük, vagyunk-e olyan ügyesek, hogy valamelyikünk lezuhanjon a Clifton függőhídról. Fogad valaki?

* * *

Az Ötös előtt gyűltünk össze: Atherton, Hoyle, North, Sykes, Markham és jómagam. Gondoltam Petersonra is, akinek el kellett volna jönnie velünk erre a körre. A legutóbbi találkozásunk alkalmával közölte, hogy köszöni, a karja egyre használhatóbb, az állandó és célirányos fizikoterápiának köszönhetően. Mondjuk, Hunter nővér figyelmeztette, hogy ha rajta is ki akarná próbálni a dolgot, a jövőben bizonyosan nem fogja tudni használni egy másik tagját.

Kölcsönösen ellenőriztük egymást. Magamban óhatatlanul összevetettem ezt az alkalmat a közel hat hónappal ezelőtti, első ugrásukkal. Immár valamennyien sokkal nyugodtabban dolgoztak. Sokkal több önbizalommal. És sokkal inkább csapatban. Atherton, North és Sykes úgy ácsorogtak ott, mint a régi motorosok – viccelődtek, cinkelték egymást, röhögtek a másik jelmezén, és azok, mivel a viktoriánus korba indultunk, valóban elég röhejesek voltak.

Mi, nők, szokás szerint, a lehető legrosszabbul jártunk. Mialatt a pasik megúszták zsákkabát-mellény-nadrág kombóval, mi, mélységes sajnálatunkra, a krinolin korába készültünk. A bíborvörös és a mályva színek felfedezése kisebb szenzációt keltett akkoriban, és mivel a viktoriánus korról beszélünk, a

divatipar felkapta ezeket az árnyalatokat. Ezenfelül, a krinolint dróthálóval merevítették ki, alatta kikeményített alsószoknyát viseltünk, és mindezek alatt, a kihagyhatatlan fűzőt, naná.

– Ne túl szorosra! – könyörögtem öltözködés közben. – Tényleg nagyon szeretnék olykor megmozdulni. És lehajolni. Sőt, még lélegezni is!

Mrs. Enderby mindent megtett, amit tudott, de én ugyebár alacsony vagyok, és ez megint egy olyan alkalom volt, amikor a szélességem messze meghaladta a magasságomat, és igen, a fenekem tényleg cefet nagynak látszott ebben a szerelésben.

Igazából minden eltúlzottan nagy volt: a pagoda-ruhaujjak a bő alsó ujjakon, a terebélyes csipkegallér, amitől illedelmesnek és szerénynek kellett volna látszanom, de persze nem jött össze. És ha mindez nem lett volna elég, térdig érő kabátot viseltem, aminek szegélyeit többfontnyi lila hímzés díszítette, a fejemen pedig ehhez passzoló főkötőt.

Sykes és North ugyanilyen csomagolásban jelentek meg – terjedelmes piros és lila szoknyában, és háromnegyedes köpenyben. Életemben nem láttam annyi szalagot, mint akkor rajtuk.

– A rohadt életbe – állapította meg Sykes a viktoriánus illemtudás teljes zárójelbe tételével –, ez a sok gönc egy tonnát nyom! Miért néz ki a szoknyám úgy, mint a főúri kastélyok függönyei?

– Emeljék fel, hogy a szegélye ne érjen a sárba! – kérte Mrs. Enderby. – És könyörgök, nagyon vigyázzanak, hogy tiszták maradjanak! És ami a legfontosabb, ne vérezzék össze őket! A vért néha nagyon nehéz kiszedni!

Felhúztam a kesztyűmet, és felkaptam egy esernyőt. Angliába készültünk, ugyebár, és magától értetődőnek vettem, hogy esni fog.

– Hogy fogunk így beférni? – vetette fel Atherton, a szoknyáinkat méregetve. – Most nem a nagy komppal megyünk!

– Ha nem férünk be, akkor maga és Mr. Hoyle sorshúzással eldöntik, hogy ki maradjon.

– Micsoda? – szólt ki Hoyle éles hangon a kompból. – Mit mondott, hogy engem hátrahagynak?

– Szó sincs róla – szóltam közbe, hogy megnyugtassam őt, és beléptem az ajtón. – Senkit sem fogunk hátrahagyni.

Hoyle-ra valóban ráfért a megnyugtató. Még nem szedte össze magát teljesen. A keze láthatóan remegett, mialatt az ellenőrzést végezve ide-oda nyúlkaált a műszerfalon.

Félrehúztam, és fojtott hangon megkérdeztem tőle:

– Jól érzi magát, Mr. Hoyle?

Hatalmas erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy el tudjon mosolyodni, majd azt felelte:

– Igen... ó, igen! Bocsánat. Csak egy kicsit ideges vagyok. Nagy pillanat ez nekem.

Annyira megkönnyebbültem attól, hogy valódi érzések jeleit látom az arcán, hogy kétely nélkül hittem neki, és hozzáláttam elvégezni a saját ellenőrzésemet. Ezúttal nemigen aggódtam. Azért mentünk, hogy a szemtanúi legyünk egy káprázatos mérnöki és építési teljesítményt megünneplő, dicsőséges fesztiválnak. Mire a híd elkészült, a bristoli zavargások rég véget értek. További civil mozgolódásról nem szóltak jelentések. Minden jel arra vallott, hogy egy boldog, büszke ünnep lesz az

egész. Semmi baj nem történhet.

* * *

A Clifton függőhíd avatóünnepsége jól dokumentált. 1864. december nyolcadikán Bristol városa nem spórolt a költségekkel. A rendezvénysorozat fél kilenckor kezdődött katonai díszszemlével a Queen Square-en, ami után a katonák végigvonultak a Broad Quay Parkon, majd fel a Downsig.

Ezalatt a különféle kereskedelmi és segélyegyletek tagjai az ópiacon gyülekeztek, hogy bemutassák a mesterségüket és termékeiket, mielőtt csatlakoznak a felvonuláshoz – a menetoszlop hamarosan fél mérföld hosszúra nyúlt. Bristolban nem maradt senki, akinek legalább egy rokona vagy ismerőse ne vett volna részt a menetben, és szinte mindenki más kiment, hogy lelkesen és főleg teljes hangerővel ünnepelje és biztassa a felvonulókat.

Mi a Downs közelében helyezkedtünk el, egy gondosan kiválasztott helyen, hogy a lehető legjobban élvezhessük a felvonulást, ugyanakkor a tanúi legyünk a megnyitó ünnepségnek. És persze azért is, hogy lehetőleg mindkét dobhártyánk beszakadjon.

Mire a felvonulók elértek hozzánk, az oszlop hossza majdnem három mérföld volt, és több ezer emberből állt. Közel negyvenöt perc kellett ahhoz, hogy az egész elhaladjon előttünk.

Hatalmas lelkesedéssel csatlakoztunk (kivéve Mr. Hoyle-t, természetesen, akinek a „lelkesedés” szó nyilvánvalóan hiányzott a szótárából), tapsoltunk, és rekedtre kiabáltuk

magunkat, mialatt elment előttünk egy-egy kiállítási tárgy, valamint küszködtünk, hogy a több mint húsz rezesbanda zenéjét túlharsogva megértsük egymás szavait.

A sort egy lapos tetejű, óriási kocsi zárta, amit nyolc, fényes szőrű, fekete ló húzott, vörös, fehér és kék szalagokkal feldíszítve. A kocsin egy Britanniát megtestesítő hölgy ült, akit Európát, Amerikát, Ázsiát és Afrikát megjelenítő alakok vettek körül. Britannia kezdetben alighanem csendesen és illedelmesen üldögélt, ahogyan azt a társadalom megkövetelte, de mire elért hozzánk, diadalittasan rázta a szigonyát a tömeg felé, integetett, és szélesen mosolygott. A tömeg ezt a viselkedést nagyra értékelve lármásan bömbölt, és mindenki visszaintegetett neki.

És egész idő alatt szakadt az eső. Az ernyők egymásba akadtak, és nem tudtam elhinni, hogy senki sem veszítette el egy-két szemét. A kövezet kegyetlenül csúszós lett. A lefolyókat és a csatornákat szalma, szemét, eldobott zászlók dugaszolták el, és néhol egy-egy részeg alak is. Óriási, egyre terebélyesedő tócsák borították az utcákat. Az alsószoknyáim seperc alatt vizesek és sárosak lettek majdnem a térdemig. Elázott emberek és lovak szaga szállongott mindenfelé.

A feljegyzések szerint körülbelül százötvenezer ember volt az utcákon ezen a napon, és én azóta is állítom, hogy ezek mindegyike legalább egyszer rálépett a lábamra. Olyan szorosan préselődünk egymáshoz, hogy alig bírtuk felemelni a kezünket és meglengetni az apró Union Jack zászlókat, amiket Markham szerzett nekünk. Hogy honnan, azt nem mondta meg, én pedig nem kérdeztem. A tömeg teljesen nyugodt és vidám

volt, még a pocsék idő ellenére is, de higgyék el nekem, az embernek nem kell sokszor átélnie azt, hogy a szemére nyomják a főköötőjét, mire fontolgatni kezdi, hogy a kezébe vesz egy méreteres hajtűt.

És nem csak az emberek lármáztak. Az egész városban szóltak a harangok, mintha valami tébolyult, ökumenikus harangzúgató verseny tombolt volna. Színes zászlófüzérék lengedeztek az utcák felett keresztben kifeszítve, hadd rettegjenek a lovak. Kiabáló embercsoportok lógtak az ablakokból, ha nem éppen a tetőkön és az ereszcatornákon kuporogtak. De amennyire én tudom, hihetetlen módon, senki sem halt meg ezen a napon.

Egy óra elteltével – amikor kezdtem azt érezni, hogy lángol a lábam és a bokám – hátrébb húzódtam, hogy figyeljem az újoncokat. Sykes lendületesen hadonászott a zászlójával, az arca teljesen kipirult az izgatottságtól. Még North is udvariasan megtapsolta az előttünk elvonuló kiállítási tárgyakat, majd lehajtotta a fejét, amikor Atherton a fülébe ordított valamit. Hoyle az úttestet bámulta, és szorosan összefonta a mellkasán a karját – hogy védekezni próbált ezzel, vagy sem, azt nem tudtam.

Aztán követtük a felvonulókat, és megkíséreltünk olyan közel kerülni a hídhoz, amennyire csak lehetséges. Igazából nem sok választásunk volt, mert csak úgy mozoghattunk a tömegben, mint az ellenállhatatlan késztetéstől hajtott lazacok a gyors folyású patakban. Ha már így előkerültek az ellenállhatatlan késztetések... gyorsan körülnéztem. De embereket láttam minden irányban, egészen a horizontig. Semmi esélyem nem

volt, így legfeljebb azt tanácsolhattam magamnak: *Fond össze a két lábadat, Maxwell!*

Komoly tolongás alakult ki körülöttünk, amikor a menetszlop megállt, és kezdődött a hivatalos megnyitó. Összetapadtunk, amennyire csak lehetett, mert valamennyien tudtuk, ha most elszakadunk egymástól, jó huszonnégy óra fog eltelni, mire találkozunk. Túl messze voltunk ahhoz, hogy halljuk a szónokokat – csak kevesen hallhatták őket –, de az ilyen apró részletek nem zavarták a város lakóit. Úgy tapsoltak és ujjongtak, mintha minden egyes szó eljutott volna hozzájuk. A Downs – az a szép, nyílt terület az Avon-szurdok felett – kora reggel óta tele volt emberekkel. Bódék és pultok szegélyezték, és ezeknél ennivalót árultak, amelyeknek az íze korántsem lehetett olyan jó, mint az illata. Markham előkotort néhány hatalmas rézpennyt, és vett egy pie-t.

Aztán ő és Atherton próbára tették a tudományukat az egyik céllövöldében. Nekem is lett volna kedvem lövöldözni egyet, de ebben a korban úgy tartották, hogy az túl durva multság az érzékeny és gyenge hölgyeknek. Mindketten pocsékul teljesítettek, majd sértődötten visszavonultak, és arról dödögtek, hogy a tulaj nyilván megbabrálta az irányzékokat. Megveregettük a karjukat, hogy megnyugtassuk őket, de valamiért csak még dühösebbek lettek. Aztán akrobaták és zsonglőrök mutatványait bámultuk, és mindent megtettük, hogy elkerüljük a zsebtolvajokat, valamint azokat a hölgyeket, akik percdíjas alapon árulták a gyengédségüket. Nagyszámú kisfiú is zsezegett a környéken, a legtöbben az obszervatórium mögött bujkáltak, a jelekből ítélve azzal a szándékkal, hogy addig

szívják az olcsó szivarokat, amíg belehalnak.

Magam is meglepődve vettem észre, hogy kimondottan jól érzem magam, és úgy láttam, nem vagyok egyedül ezzel az érzéssel. Hoyle kivételével – aki alighanem nem tudta, hogyan kell csinálni az ilyesmit – mindenki felszabadult és boldog volt, továbbá, a széttaposott lábujjakat, illetve pár kisebb horzsolást leszámítva sértetlenek maradtunk, és általában véve remekül éreztük magunkat.

Valahol odalent – jó messze alattunk – az Avon folyón feldíszített gőzhajók sorakoztak egészen a Cumberland-medencéig, és valamennyinek bömbölt a kürtje, ahogy a csövön kifért. Megkapó látvány volt, na.

Dél körül elállt az eső, kisütött a nap, és a komoly dolgok következtek.

A katonaság elfoglalta az előre kijelölt helyét. A civil méltóságok ünnepélyes lassúsággal közeledtek, köztük Gloucestershire és Somerset *lord lieutenant*jai, valamint Bristol polgármestere, több érsek és vállalatigazgató, és mindenki, akit bármelyik csekély kapcsolat fűzött a híd megépítéséhez. A zenekarok harsogva játszottak. A Leigh Woodsban felállított négy ágyú huszonegy lövéses dízsorüzet lőtt. A hölgyek minden egyes dörrenésnél sikítoztak, de én is majd kiugrottam a bőrömből, és persze mindenki lelkesen tapsolt. Zene, ágyúszó és éktelen hujjogás. A St. Mary teljes személyzete sem csaphatott volna nagyobb lármát.

A méltóságok átkeltek a hídon, aztán mindenki nagy-nagy derültségére megfordultak, és egyenesen visszasétáltak. Felvonták a zászlókat, a katonák vigyázzba vágták magukat.

Mind a húsz banda a „God Save the Queen”-t játszotta, amit az emberek teljes átéléssel és lelkesedéssel énekeltek – és végül megnyitották a hidat.

– Te jószágos ég! – dörmögte Markham, tovább lobogtatva a zászlóját. – Láttam már csatákat, amik kevesebb hűhóval és üvöltözéssel zajlottak le.

– Ó, ugyan már! – felelte Sykes, akinek időközben a főköötője félrecsúszott a fején. – Imádtam minden percét!

Mindenki imádta – talán még Hoyle-nak is tetszett valahol, ha nem is mutatta ki. Valamennyien vizesek, éhesek, szomjasak voltunk, de ez egyszer minden a terv szerint ment – nem sűrűn fordul elő –, és remek felvételeket csináltunk. Az újoncokra mosolyogtam, és kijelentettem:

– Szép munka volt, hölgyek-urak! Kellett hozzá némi idő, de végre jól csináltuk.

– Meghalunk egy teáért – közölte Atherton, amivel bebizonyította, hogy ő és a társai ízig-vérig múltjárók.

A fontos emberek gyorsan eltűntek, hogy zártkörű buli keretében ünnepeljenek tovább, mi pedig mehettünk, hogy keressünk magunknak egy itatót. És még soha, senki nem adott olyan ötórás teákat, mint a viktoriánus kor emberei.

– Nem! – tiltakozott ekkor Hoyle. – Vissza kell mennünk! Sötétedik, erősödik a szél, és több mérföldes körzetben az összes teázó tele van. Menjünk vissza a komphoz!

Vérbeli ünneprontóként viselkedett, de igaza volt. És egyeseknek sürgősen fel kellett keresniük a mosdót. A tömeg oszladozni kezdett, és mi is elindultunk, de csak lassan haladtunk, hogy menet közben még gyönyörködhessünk a

tűzijátékban.

Hoyle ment elől, a karját North karjába fonva. Amennyire meg tudtam állapítani, nem nagyon beszélgettek. Én középen sétáltam Athertonnal, a sort Sykes és Markham zárták. Hallottam, hogy ők ketten kellemesen elcsacsognak.

Ismét esni kezdett az eső, és kiderült, hogy messzebbre távolodtunk a komptól, mint gondoltuk. Hoyle gyorsabban szedte a lábát. Amivel neki nem is lehetett problémája, mert nem volt belezárva négy és fél mérföld kikeményített alsószoknyába. Hallottam, hogy North panaszkodik neki. Atherton hallgatott, én pedig azzal múlattam az időt, hogy azt latolgattam, ki kivel fog összejönni. Normális esetben, a kiképzés folyamán a kiképzőben kialakul egy kép a társaságon belüli viszonyokról. Az újoncok természetükből eredően vonzódnak más újoncokhoz – vagy éppen iszonyodnak tőlük. Ebben az időszakban olyan kapcsolatok alakulhatnak ki, amelyek egy életen át kitartanak – akármilyen hosszú legyen is. De ezzel a csapattal kapcsolatban még csak tippelni sem tudtam. A küldetések során a hagyományos párosítás úgy néz ki, hogy egy férfi és egy nő, mert mindig, minden korban vannak helyek, ahová egy nő mehet, de egy férfi nem – és fordítva. Nekünk két nőnk és két férfinnk volt, de hogy hogyan fognak elrendeződni, az egyelőre rejtély maradt. Általában nem avatkozunk be, nem osztjuk be egymás mellé az embereket. A legjobb és legerősebb partneri viszony azok között alakul ki, akik maguk választják ki egymást. Ha arra kértek volna, hogy találgassak – és biztosra vehettem, hogy dr. Bairstow hamarosan meg fog kérni rá –, akkor North-t és Hoyle-t raktam

volna össze, mert ők kioltották egymást, hogy úgy mondjam, és így Sykes került volna Atherton mellé. Megpróbáltam elképzelni Sykest és Hoyle-t együtt, de hamar feladtam. Abban meg aztán végképp biztos voltam, hogy Sykes és North megölnék egymást, inkább előbb, mint utóbb. De nem tehettem mást, mint vártam, hogy kiderüljön, hogyan alakulnak a dolgok.

* * *

A komp melegnek és kellemesnek bizonyult a tömeg és az eső után. Nagyokat toppantottunk, hogy legalább a sarat lerúgjuk átázott cipőnkről, és ledobtuk a csuromvizes köpenyeket. Elkecsereedett verseny zajlott a vécéért, amit nemigen szoktak megmutatni az időutazók dicsőséges életét taglaló mozifilmekben és holókban. Azok, akik várakozásra kényszerültek, azon civakodtak, hogy ki a soros, kinek kell teát főznie. Vagy kávé, Hoyle, a pogány esetében, ugyebár.

Amennyire lehetett, megszáritkoztunk. Letelepédtem a műszerfal elé, és különös csend ereszkedett a komp belső terére, amit csak a melegedő víz egyre gyorsabb ritmusú bugyborékolása tört meg.

– Mi az? – kérdeztem, és furcsa, kínos érzésem támadt.

Némi mozgolódás után Atherton tett egy lépést felém. Amit érdekesnek találtam. Nem North lett a vezérük, holott teljes gőzzel próbálkozott. Nem is Sykes, a maga könnyed, laza önbizalmával. Hoyle, aki immár mellettem ült, és a műszereket fürkészte, szóba sem jöhetett erre a szerepre. Hanem Atherton. A csendes, talpraesett Atherton. Jó választás volt, srácok!

Atherton köhécsejt, és belekezdett:

– Valamennyiünk nevében szeretnék köszönetet mondani mindenért, amit értünk tett, és ezennel átadnám ezt.

Azzal látványosan széles mozdulattal felém nyújtott két borítékot – egy nagyot és egy kicsit.

Nem tudtam, mit feleljek.

Markham az újoncok mögött állva, szélesen vigyorgott rám.

– Ööö... köszönöm – nyögtem ki végre. – Hát, ez teljességgel váratlanul ért!

Biztattak, hogy nyissam már ki a borítékokat. Az első egy üdvözlőkártyát tartalmazott, amit valamennyien aláírtak. Még Lingoss is, és amikor ezt megjegyeztem, Sykes azt mondta:

– Nem akart kimaradni. És eljön a ma esti ünnepi bulira is. – Rövid szünetet tartott, és kissé elfogódottan hozzátette: – Önt is szeretettel várjuk. És persze Mr. Markhamet is.

– Ott leszek – ígértem gondolkodás nélkül.

– És dr. Petersont is, ha elég jó állapotban van – fűzte hozzá Sykes.

– Ha adnak alkoholt, tökmindegy, milyen, biztosan ott lesz – állította Markham teljes meggyőződéssel.

– És most nyissa ki a másik borítékot! – utasított ekkor North.

A második boríték egy okmányt tartalmazott, ami az én nevemre szólt, és azt tanúsította, hogy a ChocAss néven ismert szervezet tagja vagyok. Chocolate Association...

– Maguk viccelnek! – kiáltottam nevetve.

– Higgye el, óriási! – felelte fellelkesülve Sykes. – Én évek óta tagja vagyok. Minden hónapban küldenek egy válogatást. Azt meg kell ennie...

– Egyértelmű – dünnyögte North.

– Meg kell ennie – folytatta Sykes, és vérfagyasztó pillantást vetett North-ra –, és utána ki kell töltenie a mellékelt kérdőívet. Tudja, íz, külső megjelenés, állag, mittudoménmi, aztán visszaküldi a kérdőívet, hogy ők kiértékelhessék a terméket. Vagyis, értékes és fontos munkát fog végezni.

– Ha hajlandó időt és energiát áldozni rá – fűzte hozzá Atherton vigyorogva. – Mert alkalmazhatja Sykes kutatási módszerét is, ami abból áll, hogy az egészet betolja az arcába egy este alatt, a kérdőívet meg belevágja a kukába. A szervezetet nem nagyon zavarja.

Tényleg meghatódtam, na. Hogy palástoljam az érzéseimet, megint kinyitottam a kártyát, és gondosan elolvastam az aláírásokat, aztán szemügyre vettem a kis méretű okmányt, ami arról szólt, hogy most már valóban a ChocAss tagja vagyok, és értékes kutatómunkát végzek a csokoládé izgalmas világában. És arra gondoltam, hogy fog röhögni Leon, amikor ezt meglátja.

– Köszönöm – mondtam végül. – Tökéletes ajándék. Nem kellett volna... Nem tudom biztosan, hogy ezzel megszegték-e valamilyen szabályt, de szívből örülök, hogy megtették. Nagyon köszönöm.

Markham átnyújtott egy bögre teát, ami már nagyon kellett, aztán valamennyien szorgalmasan szürcsöltünk és hörpöltünk.

– Akkor most mi következik? – vetette fel North, azzal kényelembe helyezte magát a padlón, és elrendezte a lába körül a szoknyáját.

– Nos, a holnapi napjuk és a hétvégéjük szabad – válaszoltam.
– Már megtanulták a koordináták kiszámításának alapjait.

Sokat fognak dolgozni szimulátorokban, hogy teljesen átlássák az egészet, de erre feltétlenül szükség van. Az én kiképzésem idején az egyik kollégának sikerült a spanyol Nagy Armada kellős közepén landolnia. A szó szoros értelmében. Máig nem tudták kideríteni, ezt hogy hozta össze. Onnantól áttérnek a szimulált helyzetekre, amelyek során mindent magukhoz vágunk, amit csak lehet, hogy kiderüljön, hogyan birkóznak meg a különböző szituációkkal. Rengeteg munka vár még önökre, de most, hogy túl vannak ezeken az ugrásokon, elméletileg könnyebb dolguk lesz, mint az elődeiknek, akik a régi módon csinálták végig a kiképzést.

Markham feltápászkodott, és levette a polcról az *Utasítások tűz esetére* című, kisebbfajta kézikönyvet.

– Mit művel? – érdeklődtem kíváncsian.

– Ebben lényegében annyi van – magyarázott Markham –, hogy ha tűz üt ki, akkor el kell oltani. És ha nem sikerül, akkor teljes sebességgel el kell hagyni a kompot. Van egy olyan érzésem, hogy erre magunktól is rájönnénk. Egyébként meg, ha ég a komp, ki a fene fog kézikönyvet olvasgatni?

Azzal feltette a kártyámat a kötet helyére, ahol nagyon jól mutatott, én pedig hirtelen rádöbbsentem, hogy hiányozni fognak az újoncaim. Hivatalosan továbbra is az enyémekek lesznek, de a mindennapi felügyeletet átkerül másokhoz, és most, amikor eljött ez az időszak, azon kaptam magam, hogy nem szívesen válok el tőlük.

Körülnéztem a kompban. Íme, eljutottunk idáig. Befejeztük az utolsó küldetést. Senki sem esett le a hídról. Senkit sem gázolt el egy elszabadult kocsi. Noha lelkesen vedeltük a bódékban

vásárolt limonádét, és ettünk pár állati eredetű pie-t, egyikünket sem vitte el holmi ronda nyavalya. Nem fulladtunk meg, egyikünknek sem sikerült felgyújtania a függőhidat, és tonnányi jó felvételt készítettünk.

Atherton megérezte, hogy mi jár a fejében.

– Alighanem ez volt a legsikeresebb küldetésünk – mondta elégedetten, és ezzel nyilván jobban megkísértette a sorsot, mint kellett volna, ugyanis ebben a pillanatban Mr. Hoyle drámai mozdulattal előrántott egy pisztolyt, és félelemtől, illetve elszántságtól remegő hangon, szintén rohadtul drámaian bejelentette, hogy mostantól ő parancsol.

A döbbenet és a teljes értetlenség csendje zuhant ránk.

– Eleve maga parancsol – mondtam neki kissé ingerülten. – Ön a küldetésvezető. Emlékszik?

– Annak a küldetésnek vége – válaszolta recsegő hangon. – Felejtse el! Te... – folytatta North felé fordulva, és a fegyverét is rászégezte, mert alighanem eszébe jutott, hogyan dühöngött az ifjú hölgy Thurioiban, amikor nem az akaratának megfelelően alakultak a dolgok. Aztán Sykesra fogta a pisztolyt, mert eszébe jutott, hogy ő meg pszichó, végül pedig Athertonra, aki minden jó természete ellenére olyan képet vágott, mint akinek nem tetszik, hogy a veszélyes alakok listájának utolsó helyére került.

Markhamre pillantottam, aki alig láthatóan megcsóválta a fejét. Amivel egyértelmű üzenetet küldött. A komp távolabbi végében volt, és a padlón ült. Nem érhettem el időben Hoyle-t.

Teljes csend uralkodott a belső térben, és valamennyien Hoyle-t bámultuk. Senki sem mozdult. Az egyik műszer halk kattanással frissítette magát, mire Hoyle összerezzen. A csend

kínosan hosszúra nyúlt. A fickó túlságosan felajzott állapotba került. Akármire készült, most kellett megtennie, és reszketett idegességében. Mialatt mindenki mozdulatlanul és hallgatagon meredt rá, a kezében a fegyver megremegett. A szenvtelen külső repedezni kezdett. Ez a baj az ilyen hallgató és feszült alakokkal. Amikor végül szabadjára engedik az érzéseiket – és mindig megteszik –, akkor nagyon szabadjára engedik. És most eljött Hoyle pillanata – akármit forgatott is a fejében –, és elveszítette az önuralmát. Ami miatt egyre veszélyesebb lett. Fegyvert elsütni egy komp belsejében még kockázatosabb, mint egy harmincezer láb magasan repülő utasszállító fedélzetén. Ha a nagy sebességű lövedékek eltalálnak egy akármilyen alkatrészt, akkor a múltjáró a múltban reked, és nem lesz semmi, amivel hazajuthat. Még rosszabb a helyzet, ha a lövedék eltalál valakit, és én már annyiszor láttam vérben úszó testeket a padlón, hogy egy életre elég volt.

– Jól van, Mr. Hoyle – mondtam higgadtan –, maga a főnök. Kérem, közölje velünk, hogy mi a szándéka!

Előkotort egy papírdarabot, közben összevissza lengette a pisztolyt. Markhamre pillantottam, de ő ismét megrázta a fejét. Tovább kellett játszanom a játékot. Ismét Hoyle-ra irányítottam a figyelmemet, aki végre megtalálta azt, amit keresett, és odadobta nekem.

Megfordítottam a papírt, szemügyre vettem, és a hülyét alakítva azt kérdeztem:

– Mi ez itt?

– Koordináták!

– Erre magamtól is rájöttem – feleltem. – Hová és mikorra

szólnak?

Erre Hoyle zavarba jött, és szinte szégyenkezve dadogta:

– Azt... azt... nem kell tud... tudnia! Csak táplálja be őket, és hajtsa végre az ugrást!

– Maga a legügyetlenebb géprabló a géprablások történetében – válaszoltam a fejemet csóválva. – Mennyi ideje van a St. Maryben? Melyik előadás során keltettem önben azt a benyomást, hogy a múltjárók elég hülyék ahhoz, hogy vakon elugorjanak egy olyan helyre és korba, amiről semmit sem tudnak?

– Ez komoly kérdés? – csattant fel Hoyle dühösen. – Mert a komoly válasz az, hogy... mindegyiken. És társultak hozzá csecsemőknek álcázott macskák, ellopott állatok, tüzek, katasztrófák és nagyszámú robbanás. Úgyhogy táplálja be a koordinátákat, és hajtsa végre az ugrást!

Meglengette az orrom előtt a pisztolyt – legalábbis ezt gondoltam. Mert talán olyan ideges volt, hogy a karja ekkor már önállóan mozgott. Láttam a mutatóujját, teljesen kifehéredve feszült az elsütőbillentyűnek. Eljött az idő, hogy egy kicsit lelassítsuk a dolgokat. Hátradőltem, és halkán beszéltem Hoyle-hoz.

– Nem fogja használni itt azt a fegyvert. Nem kockáztatja meg, hogy kárt tesz a kompan, és nem fog lelőni engem, mert én vagyok az egyetlen személy, aki jogosult működtetni a kompot.

Hoyle igen bölcsen kihagyta Sykest, aki elrágta volna a torkát, ha vele próbálkozik, és a fegyvert North-ra szegezve visszavágott:

– De őt lelőhetem!

North nem vett tudomást a fenyegetésről, hanem Sykesra nézett, és odaszólt neki:

– Én megmondtam neked, hogy ez nem komplett!

– Igen, meg – ismerte el Sykes. – Úgy néz ki, igazad volt.

Holmi hatodik érzék figyelmeztethette Hoyle-t, mert hirtelen Markham felé fordult, aki már elindult. Ugyanebben a pillanatban Atherton rávetette magát. A három férfi tompa dobbanással ütközött, és egymásba gabalyodva a padlóra zuhantak. North és Sykes hátraugrottak, és a tárolóknak lapultak, én pedig félrelendítettem a lábamat, hogy ne legyen útban.

– Tegye le! – kiabálta Markham valahonnan az emberkupacból. – Engedje el! Engedje el, mielőtt megsebesül valaki!

És ekkor a pisztoly elsült.

Ismét csend borult a kompra, ezúttal vészjósló és nyomasztó csend.

20

RÁM TÖRT a déjà vu szörnyű érzése. Megint látni véltem a vérben úszó padlót, Randall élettelen testét és Peterson iszonyatos sebét. Csak az járt a fejemben: „Jaj, ne! Ne történjen meg megint! Kérlek, istenem, ne történjen meg megint!” Az idő múlt, és senki sem mozdult.

Úgy kábé száz év elteltével Atherton legurult a halom tetejéről, elterült a hátán, és a mennyezetet bámulta.

Nyeltem egyet, és valahogyan sikerült megszólalnom:

– Jól van, Mr. Atherton?

– Igen, jól – felelte, és lassú, merev mozdulatokkal feltápászkodott.

Markham és Hoyle továbbra is a padlón feküdtek, a szeretetteljes ölelés torz paródiájába merevedve. A pisztoly csótorkolatát egyujjnyi távolság választotta el Markham jobb szemétől. Amennyire meg tudtam állapítani, mindketten sértetlenek voltak.

Hoyle vett egy hörgő lélegzetet, és megszólalt:

– Táplálja be a koordinátákat, vagy agyonlövöm Markhamet! Csinálja! Most rögtön!

Tudom, a tradicionális szöveg úgy szól: „csak a holttestemen át”, vagy valami ilyesmi, de higgyék el nekem, a „valaki más holttestén át” sokkal ijesztőbb. És jobban hat az emberre. Emellett, ahogyan azt egyszer Leonnak is megmondtam, az

elsődleges cél mindig az, hogy életben maradjunk. Aki meghal, annak a lehetőségei jelentősen lecsökkennek. Markham nekem élve és működőképesen kellett. Tudtam, ha ő mellettem van, minden lehetséges.

– Rendben – feleltem végül csendesen. – De először is, megsebesült valaki?

Szaggatott kórus felelte, hogy „nem”.

– Az nem számít – válaszolta türelmetlenül Hoyle. – Csak ugorjunk!

– Ha a golyó behatolt a konzolba, és kilyukasztotta az áramköröket, akkor nem megyünk sehová – közöltem a fejemet csóválva. – Akár akarja, akár nem. És mivel csak egyszer próbálkozhat, Mr. Hoyle, azt ajánlom, rögtön elsőre jól csinálja!

Hoyle továbbra is a padlón fekvé bólintott egyet.

Lecsúsztam az ülésre, elhúztam a konzol fedőlemezét, közben kiadtam a parancsot:

– A többiek nézzenek körül! Ha a golyó nem valakiben van, akkor valahol máshol kell lennie. Keressék meg!

Sorban kihúztam az alaplaponkat, és gondosan megvizsgáltam őket.

Erre igazából nem volt szükség. Nem éreztem maró füstöt, és nem visított a riasztó, ami azt jelentette, hogy a létfontosságú rendszerek sértetlenek, de mialatt ezzel foglalkoztam, valaki más kitalálhatott valamit.

Azt hiszem, a többiek is ezt gondolhatták rólam, mert két perc kellett hozzá, hogy North felfedezze a szilánkos peremű lyukat a mosdófülke ajtaján. A pisztoly még ekkor is Markham szemének szegeződött, és senki nem talált ki semmit.

– Nahát – hüledezett North csodálatra méltóan higgadtan, és bedugta a fejét a fülkébe, hogy felmérje a károkat. – Basszus, ezek kilőtték a budit!

– Nagyon vicces – dünnyögte Sykes. – Ki hitte volna?

– Mr. Hoyle, kérem, engedje felkelni Mr. Markhamet! – mondtam ekkor. – Senki nem tesz hirtelen mozdulatot! Mindketten álljanak fel, kérem! Szépen lassan!

Lassan, nagyon lassan feltápáskodtak, míg végül egymással szemben álltak. Markham rám villantotta a szemét, jelezve mintegy, hogy utasítást kér. Talán azt akarta üzeni, hogy le tudja fegyverezni a fickót, de én nem vállaltam semmiféle kockázatot. Emellett, nem lettünk volna múltjárók, ha nem szorult volna belénk egy hajórakományra való kíváncsiság.

– Jól van – mondta nyugodtan. – Tehát, mi ez az egész?

Hoyle továbbra is Markhamre meredt. Egy pillanatra sem vette le róla a szemét, és konokul hallgatott.

– Én ki tudom verni belőle – ajánlkozott Markham segítőkészen, a pisztolycső mellett rám sandítva.

– És én is! – közölte nyomban Sykes. – Én is szeretnék lehetőséget kapni!

– Senki nem ver meg senkit! – jelentettem ki, mert mégiscsak az én feladatomban volt békét és harmóniát teremteni, illetve gondoskodni arról, hogy mindenki életben maradjon. – Csak mondja el, Mr. Hoyle, hogy mi folyik itt!

– Ijesztgetéssel semmit nem érnek el nálam – válaszolta Hoyle remegő hangon. – Nem mondok semmit!

– Nézze – mondtam ekkor –, én nem vagyok egy kedves típus. Nem akartam vezető kiképző lenni. Épp elég ideig dajkáltam

magukat, és már torkig vagyok vele. Ez volt az utolsó ugrásuk. Hétfőn átadom magukat Farrell főnöknek és Rapson professzornak a kiképzés hátralévő részére, és legyen átkozott, ha hagyom, hogy bármi megakadályozza azt, hogy megszabaduljak maguktól. Sosem bírtam magát, Hoyle, és ami engem illet, ha nem mondja el most rögtön, hogy miről szól ez a dolog, egy pontosabban nem meghatározott baleset fogja érni még ezen a délutánon. A holttestét sajnos nem tudjuk majd hazavinni, hogy rendes temetést kapjon, és mindenki nagyon szomorú lesz kábé tíz percig, aztán testületileg bevonulunk a bárba, és egy hét múlva már a nevére sem fogunk emlékezni.

Jó, ez a kis beszédem talán kicsit durvára sikeredett, de tényleg nagyon szerettem volna megtudni, hogy mi történik.

– És egy kicsit majd megrugdoshatom? – kérdezte reménykedve Sykes.

– Nem látom okát, hogy miért ne tehetné meg – válaszoltam a vállamat vonogatva.

– Higgye el nekem – mondta Markham, és egyenesen Hoyle szemébe nézett –, régóta ismerem Maxwellt, és ha feldühítik, tényleg nem vacakol. És csak annyit kell tennie, hogy megkéri a számítógépet, azonosítsa a koordinátákat. Hát akkor mi lenne, ha kicsit lazábbra venné a figurát, és elmondaná nekünk, hogy mi ez az egész?

Mialatt beszélt, tett egy lépést hátra. Ezzel egy időben odafordítottam a jobb oldali ülést Hoyle-nak, majd hátradőltem, és összekulcsoltam a kezemet a hasamon, amivel azt sugalltam, hogy kicsit sem vagyok veszélyes.

Hoyle lassan, óvatosan leült velem szemben, és rám szegezte

a pisztolyt.

– Maga! Semmi hirtelen mozdulat! – figyelmeztetett fojtott hangon.

– Látszik, hogy még sosem viselt krinolint – jegyeztem meg. – De hagyjuk ezt! A szavamat adom, hogy senki sem tesz hirtelen mozdulatot. Mindenki üljön le! Senki nem csinál semmit, amíg én nem mondom! Ez parancs!

Valamennyien távolabb húzódtak kettőnkől, és vonakodva letelepedtek a padlóra. Sykes és Atherton még ekkor is vészjósló tekintettel meredtek Hoyle-ra, míg North úgy nézett rá, mint egy olyan valamire, amit a konyhai zsírfogó alján talált. Ez egyszer tökéletesen egyetértettem vele.

– Gyerünk, fiam! – mondta ekkor Markham. – Halljuk, mire megy ki a játék?

Pár pillanatig azt hittem, nem fog válaszolni, de aztán kibökte:

– Hosszú történet...

– Akkor jobb lesz, ha belekezd! – szóltam rá. – Kezdjük a koordinátákkal! – Odamutattam neki a papírlapot. – Mi olyan fontos és titkos, hogy nem kérhette normális módon?

– Nem vállalhattam a kockázatot. Ha megteszem, és elutasítják a kérésemet... tippet adtam volna maguknak, és soha nem tudtam volna...

– Mit? – förmedtem rá a fogaimat csikorgatva, mert ekkor már tényleg nagyon pipa voltam. – Hová és mikorra szólnak ezek a koordináták?

Még ekkor sem mondta meg.

A műszerfal felé fordultam, és megszólaltam:

– Számítógép!

A számítógép sípolással jelezte, hogy készen áll.

– Ne! Nem kell! – szólt közbe Hoyle. – Elmondom! Én csak... azt akartam... sajnálom, de nem könnyű erről beszélni. Olyan régóta terveztem ezt a dolgot, és annyira fontos, és én csak...

– Ó, az ég szerelmére! – fortyant fel Sykes. – Ne akard, hogy odamenjek!

Hoyle nem tudott tovább küzdeni, vett egy mély lélegzetet, és azt felelte:

– Jól van... a teljes nevem: Richard Neville Laurence Hoyle.

Kihívóan végignézett a társaság többi tagján, és a reakciók hiánya láttán szemlátomást csalódott lett.

– Igen? És akkor mi van? – kérdezte Atherton.

Hirtelen megsajnálta a fiút, de persze csak egy kicsit. Nyilván fel sem merült benne, hogy az a fanatikus hit, ami addig fűtötte és hajszolta őt, amíg megérkezett ehhez a pillanathoz, pont semmit nem jelent mások számára.

Mozgatni kezdte a kezét a pisztoly markolatán, és féloldalasan nézett rám, egy hirtelen nagyon ismerős pózban... Az az arckifejezés... Richard... Neville... Rám tört egy olyan vakító felismerés, ami rendszerint vagy egy vallás karjába úzi az embert, vagy a piához. Vagy mindkettőhöz. Ez a kettő sűrűn együtt járt. Mert ekkor – magától értetődően megkésve, nagyon-nagyon megkésve – rájöttem, hogy Hoyle kire emlékeztet. Az a híres póz. A háromnegyed profilból látszó arc, a mellmagasságban tartott kéz, és bár csak festményen láttam, mindig azt képzeltem, hogy az alak idegesen csavargatja azt a gyűrűt. A barna haj egyenesen lóg le az arc mellett, a tekintet

feszült és átható, a száj széles és érzéki...

– A kurva életbe! – hördült fel Sykes, aki szintén kapcsolt. – Ez Dick, az ürülék.

Na, pont ez hiányzott.

– Ne merészed ezt mondani! – kiabálta Hoyle dühösen, és talpra ugrott. Sykes az erős hangtól megriadva ugyanezt tette. Akárcsak Markham. És Atherton. De még North is.

– Állj! – harsogtam attól rettegetve, hogy valaki mindjárt golyót kap. – Leállni! Mindenki... üljön... le! Üljenek le! Helyes. – Ismét Hoyle felé fordultam, és folytattam: – És ön is, Mr. Hoyle, ha kérhetem. És higgadjon le! A szavamat adom, hogy nem teszünk semmit, csak békésen üldögélünk. – A többiek felé fordultam, és hozzátettem: – Szedjék össze magukat, és ne mozduljanak!

Végre megint mindenki a seggén ült. Hoyle nem lőtt le senkit, ami felért egy kisebb csodával.

– Most pedig, kezdjük az elején, Mr. Hoyle! Mi ez az egész?

Még ekkor sem tudta rávenni magát, hogy elmondja. Gyanítottam, hogy ha valaki éveken át titkolózik, utána már igen nehezen beszél a titkáról.

– Gyerünk! – biztatta Markham is. – Nagy levegő, és belevág!

– Ez... ez... róla van szó.

– Úgy érted... – kezdte Sykes, Atherton pedig gyorsan bokán rúgta, mielőtt megint kimondhatta volna, hogy „Dick, az ürülék”, és szerencsére így fejezte be: – ...III. Richárdról.

– Igen, róla – erősítette meg Hoyle. – Évekig dolgoztam, hogy eljussak ide. Hogy abba a helyzetbe kerüljek, hogy képes legyek...

– Igen? – mondta mindenki egyszerre, kissé türelmetlenül, de

tényleg olyan volt a jelenet, mintha egy politikusból próbáltunk volna egyenes választ kicsikarni.

Hoyle vett egy nagyon mély lélegzetet, és végre kimondta:

– Abba a helyzetbe kerüljek, hogy ott legyek a bosworth-i csatában.

A torkomon akadt a lélegzet, annyira megdöbbsentem. És azt hiszem, a többiek is így jártak.

– Ennyi az egész? – kérdezte elképedten Sykes, egy laza csuklómozdulattal elintézve a rózsák háborújának utolsó, gyilkos csatáját, ami véget vetett a Plantagenet-ház háromszáz éves uralmának, és megnyitotta az utat Tudorok előtt. – Ez az egész csak a rohadt bosworth-i csata miatt van?

– Nincs benne semmi *csak!* – kiabálta dühösen Hoyle. – Ott halt meg!

– De az csak egy csatamező! – vágott vissza Sykes tajtékozva. – Később javasolhattad volna, hogy látogassuk meg! És lehet, hogy indult volna oda egy küldetés!

– Ó, igen – ordította Hoyle, és megvetés csöpögött minden szavából. – Én csak üldögéljek szépen, csendesen, és malmozzak az ujjaimmal, mialatt ti lármásan csörtettek ide-oda, mindent felrobbantotok, felgyújtjátok magatokat, megsebesültök, vagy éppen kinyíratjátok magatokat. Azt mondták, idő kérdése, és valaki közbelép, aztán rendet vág köztetek!

– Egy olyan valaki, mint te?

– Miért is ne? Én legalább tudom értékelni az óriási lehetőségeket!

Nekem a legkevésbé sem tetszett az, amit hallottam. Miféle óriási lehetőségek? És kik mondtak ilyeneket?

– Mi lenne, ha az elején kezdené? – szóltam rá nyugodtan a fiúra.

– Mi lenne, ha ugranánk végre? – csattant fel Hoyle, és megint felemelte a pisztolyt. És az, ahogyan a fegyver reszketett és lengedezett, sokkal ijesztőbb volt, mint az a tény, hogy rám szegeződött.

– Akkor hadd fejezzem ki magam más módon! – válaszoltam mélyet sóhajtván. – Mondja el a történetet, és akkor lesz esélye arra, hogy eljut Bosworth-be. Ha nem mondja el, soha nem jut el oda. Maga dönt.

– Ó, persze...

– Nem, komolyan beszélek. A szavamat adom. Most mindenki leül. Senki sem szól közbe. Maga pedig szépen elmondja a történetét!

Most ő sóhajtott egyet, és azt válaszolta:

– A nevem Richard Hoyle. Nem vagyok sem amerikai, sem kanadai. Derbyshire-ben születtem. III. Richárd leszármazottja vagyok. És büszke vagyok rá.

– Értem – feleltem megnyugtatónak szánt hangon, mielőtt ismét elszállt volna az agya. – Most, hogy már tudom, határozottan látom a hasonlóságot. Valamennyien látjuk.

– Kaptam iratokat és egy fedőtörténetet.

– Kitől?

– Tőlük.

Nem tudtam eldönteni, hogy csak szűkszavú-e, vagy tényleg nem tudja, kiktől kapta.

– Miért?

– Hogy ott lehessenek a bosworth-i csatában, mi másért!

Egy pillanatra összenéztem Markhammel. A szerencsétlen, megtévesztett Hoyle... Valaki behálózta a III. Richárd iránti megszállottsága miatt. Valaki, aki tudott arról, hogy a St. Mary révén eljuthat abba a csatába. Hogy megnézhesse. Hogy a saját szemével láthassa. Láthassa az őset. Hogyan is tudott volna ellenállni? És a fő kérdés: mit kell tennie cserébe?

– Kik azok az *ők*? – kérdezte Markham, amivel sikerült kizökkentenie a gondolatmenetből, amit cefetül sajnáltam, mert már majdnem célba értem.

– Azok az emberek, akik fizettek, hogy ide jöjjenek.

– A St. Marybe?

– Bosworth-be.

– Miért?

– Hogy a csata szemtanúja legyek, természetesen – válaszolt Hoyle ingerülten. – Ami még várat magára – tette hozzá nyomatékos hangsúllyal.

– Értem, de ez nekik mitől lesz hasznos?

Hoyle csak a vállát vonogatta. Erre a csőlátása jóvoltából valószínűleg soha nem gondolt. Sosem tette fel magának a kérdést, hogy miért segítenek neki, és mit remélnek nyerni az üggyel. Bár, hogy őszinte legyek, ha valaki hirtelen felajánlana nekünk valamit, amire régóta vágyunk, de elérhetetlennek gondoljuk, hányan kérdeznénk rá az ajánlat mögötti szándékokra? Az ember már csak úgy működik, hogy ha megkapja azt, amit akar, nemigen kezd vizsgálandni.

– Ezek a beszélgetések hol zajlottak le? – kérdeztem.

– Londonban.

– Találkozott azóta ezekkel az emberekkel?

– Nem. Megkaptam a pénzt és a papírokat, ahogyan ígérték, és elmentem a Thirskre.

– Meg kell hogy mondjam – jegyezte meg Markham engem nézve –, ez elég okos húzás. Kitalálták a mesét, hogy Mr. Hoyle az Egyesült Államokból szökött ki, hamis iratokat adtak neki, mi pedig nem néztünk utána alaposabban a dolgoknak. Ha hamis iratokat akarsz csinálni, álcázd őket hamis iratoknak! Hmm, ügyes!

– Azóta kapcsolatba léptek önnek?

– Nem.

– Jártál egyáltalán Amerikában? – tudakolta Sykes.

– Nem.

– Ezek szerint minden, az égvilágon minden, amit magadról mondtál nekünk... hazugság volt?

Hoyle bólogatott, és azt felelte:

– Azt mondták, ha Amerikából jövök, bevallottan hamis iratokkal, akkor senki sem fogja alaposabban ellenőrizni azokat.

Nem könnyen álltam meg, hogy ne vessek jelentőségteljes pillantást Markhamre. Ennyit a Biztonsági Részleg állítólag rendkívül alapos és szigorú háttérellenőrzéséről...

– Összefoglalom, hogy jól értettem-e azt, ami eddig elhangzott – mondtam ekkor. – Valakik pénzt, iratokat és fedőtörténetet adtak magának, azzal a kizárólagos céllal, hogy eljusson a Thirskig, aztán pedig bekerüljön a St. Marybe?

– Igen.

– Onnan pedig elugorjon a bosworth-i csatába?

– Igen.

– Miért?

Láttam, hogy megváltozik a tekintete, majd bevallotta:

– Azt nem mondták meg.

Hosszú szünet következett, ami alatt a műszerfalat bámultam, és gondolkodtam egy kicsit.

– Jól van – mondtam aztán. – Elmondom, mit vagyok hajlandó megtenni. Visszatérünk a St. Marybe, kiteszük az újoncokat és Mr. Markhamet, és elviszem magát Bosworth-be.

– Nem! Most rögtön megyünk! Szó sem lehet további késlekedésről!

– Ez elfogadhatatlan. Nem vállalom a kockázatot...

– Nem mehetnek nélkülünk! Még csak az kéne! – háborgott Sykes. – Minket is tessék elrabolni!

– Maguk újoncok! – vágtam rá elkeseredetten. – Nem hagyhatom, hogy...

– És nélkülem biztosan nem mennek – állította határozottan Markham.

Rögtön ránéztem, mire ő lelkesen vigyorgott.

– Akkor ezt megbeszéltük – jelentette ki Hoyle. – Maga azt mondta, hajlandó menni. Ők valamennyien menni akarnak. Én menni akarok. Nincs okunk rá, hogy tovább várjunk.

Hát, így intéztek el a szeretett újoncaim és a legkedvesebb testőröm.

– Akkor... – mondtam, mert bár biztosan tudtam, hogy ezt még nagyon megbánom, megpróbáltam a lehető legtöbbet kihozni a helyzetből: – ...irány a bosworth-i csata!

* * *

Természetesen nem ugrottunk azonnal. Annyira még én sem vagyok hülye. Ellenőriztettem a koordinátákat a számítógéppel, és tartottam egy rövid tájékoztatót, hogy mindenki tisztában legyen vele, mire számíton a megérkezés utáni időszakban.

A bosworth-i csatáról sokan hallottak már. 1485. augusztus 22-én történt. Akkor és ott halt meg III. Richárd, aki ugyebár púpos, torz alakként szereppel Shakespeare darabjában. És aki a Sykes Rágalmazó Iskolájának tagjai szerint nem más, mint Dick, az ürülék.

Ez az ütközet zárta le a Lancaster-ház (vörös rózsza) és a York-ház (fehér rózsza) évtizedes háborúskodását. A háború okai bonyolultak, véresek, és száz évre nyúlnak vissza.

III. Eduárdnak túl sok fia született. Akkoriban ez nem okozott gondot, de az unokája, Lancaster Henrik elbitorolta a trónt, és IV. Henrik néven uralkodott, de csak rövid ideig. Aztán a fiának, V. Henriknek az a káprázatos ötlete támadt, hogy felélesztette az angolok hagyományos igényét a francia trónra, és az egész rakás folyton veszekedő bajkeverőt áthajózta Franciaországba.

A dolgok egész jól alakultak, mígnem Henrik hülye módon meghalt dizentériában, és máris minden elkezdett széthullani.

Az angolok szép lassan elvesztették francia birtokaikat. VI. Henrik hosszú kiskorúsága katasztrofális következményekkel járt, és ő maga annyira hasznavehetetlen volt, hogy amikor felnőtt, a legtöbben alighanem azt kívánták, bárcsak ne nőtt volna fel. Az ország széttöredezett, és a rengeteg kínlódásért cserébe nem tudtak felmutatni mást, csak Calais-t.

Henrik igazán kellemetlen feleségének, Anjou Margitnak sikerült az ellenségévé tennie a viszonylag semleges

Plantagenet Richárd yorki herceget azzal, hogy megpróbálta kirekeszteni a hatalomból, mire Richárd fellázadt, arra hivatkozva, hogy joga van a trónhoz.

A rózsák háborúja szinte mindenki számára tragédia volt. Plantagenet Richárd meghalt, a király egyetlen fia, Lancaster Eduárd meghalt. A főnemesség soraiból nagyon sokan veszítették életüket. Annyira, hogy Tudor Henriknek azért támadt lehetősége királynak lenni, mert szinte ő volt a Lancaster-család egyetlen túlélője.

Semmi kétség, a Plantagenet-ház két ágának tagjai olthatatlan és halálos gyűlölettel gyűlöltek egymást, és az egész történet a Shenton, Market Bosworth, valamint Sutton Cheney között elterülő, mocsaras földdarabon ért a tetőpontjára. Ott lett vége egy harminckét évig tartó háborúnak, ott szakadt vége egy dinasztiának és egy király életének. És a középkornak is, ha úgy tetszik. Akkor kezdődött a túlságosan erős középkori bárók és a feudális rendszer hanyatlása, valamint a Tudorok és a középosztály felemelkedése. De még egy új vallás is.

Azon a napon minden megváltozott. Tudor Henrik és serege Milford Haven felől érkezett. Richárd pedig Leicester irányából vonult fel, és egy gerincen sorakoztatta fel a csapatait, valószínűleg az Ambion-dombon. Henrik tudta, hogy az ellenség létszámfölényt élvez, ezért együtt tartotta a seregét. Richárd három részre osztotta a magáét – az egyiket ő vezette, a másikat Norfolk hercege, a harmadikat, az utóvédet Northumberland grófja.

Az igazán fontos alakok, az áruló Lord Thomas Stanley és a fivére, Sir William oldalt várakoztak, és egy darabig nem

kötelezték el magukat egyik oldal mellett sem. Várták, hogy lássák, merre kanyarodnak az események, hogy aztán kihasználják a helyzetet.

Mindenki tudja, hogy mi történt: Richárd meg akarta akadályozni, hogy Tudor Henrik odamenjen a Stanley-khez, és rávegye őket, hogy harcoljanak mellette, ezért mindent vagy semmit rohamot indított. Kevesebb mint kétszáz lovaggal támadta egyenesen magát Henriket, mindent feltéve egyetlen vakmerő dobásra.

És nem sikerült neki. A Stanley-k meglátták a lehetőséget, és hátulról megtámadták Richárd csapatát. Northumberland nem volt hajlandó a segítségére sietni. Richárd a mocsárban elveszítette a lovát, és megölték. A koronáját, amit a fején viselt, feltehetően azért, hogy a katonái jól lássák őt, egy galagonyabokorban találták meg, és maga Sir William Stanley tette fel Henrik fejére.

Game over a Plantageneteknek.

* * *

Így aztán egy csatatér kellős közepébe ugrottunk, ami nem éppen eszményi hely, ha egy rakás újonc van az ember mellett. De úgy vettem észre, én vagyok az egyetlen, aki aggódik emiatt. Mindenki más gyakorlatilag pattogott izgalmában.

Nagyon, de nagyon gondosan ellenőriztem a koordinátákat, aztán elvégeztem egy párhuzamos számítást is, amit megnéztem Athertonnal.

Hoyle türelmetlenül mocorgott az ülésen, de volt annyi esze,

hogy kussoljon. Ő sem akarta, hogy rossz helyen és rossz időpontban landoljunk.

Megkérdeztem tőle, hogy ő maga számította-e ki a koordinátákat, mire azt felelte:

– Nem, de ellenőriztem őket, és pontosnak bizonyultak.

Igen, tényleg pontosak voltak. Időben 1485. augusztus 22-ét határozták meg, földrajzilag pedig az Ambion-dombtól délre eső területet. Telibe, a sűrűjébe. A felfedezés nyomán elgondolkodtam azon, hogy azok az emberek, akik megadták a koordinátákat, mire számítottak, hogyan marad életben Hoyle? Ha egyáltalán azt akarták, hogy túlélje a kalandot.

Aztán már az járt a fejemben: hagyjuk a fenébe Hoyle-t! Mi, a többiek hogyan fogjuk túlélni?

Ahogy én láttam, két terület adott okot az aggodalomra. Először is, maga a csatatér, bár a komp belsejében biztonságban tudhattuk magunkat. Másodsorban pedig az, hogy pechünkre a komp belsejében tartózkodott a mi labilis géprablónk, akinek pattanásig feszültek az idegei, és még fegyvere is volt. Ha jobban belegondoltam, elképzelhetőnek tartottam, hogy odakint nagyobb biztonságban leszünk.

Hoyle felé fordultam, és azt kérdeztem tőle:

– Mi a terv? Mit akar csinálni a megérkezésünk után?

– Megfigyelés. És ne halogassa a dolgot! Csinálja!

Nem húzhattam tovább az időt. Abban a reményben, hogy hasznavehető ötletem támad a következő húsz másodpercben, lassan tápláltam be a koordinátákat, és ellenőriztettem őket Athertonnal.

Atherton bólintott, és visszatelepedett az előző helyére.

Hoyle rám szegezte a pisztolyt, és felmordult:

– Most!

– Számítógép, indítsd az ugrást!

A világ fehérbe borult.

21

NEM EKKOR jártam először csatamezőn, és Markham sem.

Az újoncok viszont igen.

Az első jelenség, amire mindig mindenki felfigyel, az a lárma. Több mint húszezer ember gyűlt össze azon a napon a környéken. A tisztek parancsokat üvöltöttek, dobok dübörögtek, lovak nyerítettek. Noha már csak néhány perc maradt az ütközet kezdetéig, a kovácsok még buzgón verték a vasat, javították a fegyvereket és páncélokat. A lovászok máris felnyergelték a tartalék lovakat. Apródok és fegyvernökök rohagáltak tartalék fegyverekkel, ott felejtett sisakokkal a tömegben. Az egész környék valósággal fortyogott, mindenki készült, fegyverkezett.

Amennyire meg tudtam állapítani, a Redemoor-mocsár határának közelébe érkeztünk. És tényleg mocsár volt. Nemcsak amolyan bokrokkal teli, belvizes föld, hanem igazi mocsár. Jól láttam a sötét vízfoltokat és a kisebb nádasokat. Az elszórtan álló fűzfák adtak nekünk némi fedezéket, és megpillantottam kidőlt fák rothadó törzseit, valamint vézna nyírfákat is. Lehetett volna rosszabb is. Legalább nem nyílt terület kellős közepébe kerültünk.

– Te jószágos ég! – dörmögte Markham. – A nagy grimpeni ingoványba pottyantunk.

– Mikor olvasta maga *A sátán kutyáját?* – kérdezte

meglepetten Atherton.

– Amikor leestem az istálló tetejéről.

Atherton várt, nem kapott bővebb magyarázatot.

Megpillantottam a yorkisták zászlaját, a Richárd fehér vadkanos címerével díszített zászlót – fent, a dombtetőn lengedezett. Egy jókora csapat, amiről gyanítottam, hogy a Northumberland grófja által vezetett utóvéd lehet, a domb mögött állomásozott.

Tudor Henrik serege, ami a vörös sárkányos zászló alatt harcolt, tömör tömbként állt szemben a yorkistákkal. A parancsnok, Oxford grófja megtiltotta az embereinek, hogy tíz lábnál nagyobb távolságra merészkedjenek attól a zászlótól, mert attól félt, hogy ha szétválnak, akkor Richárd lovagjai letapoossák őket.

Az egyik oldalon terült el a mocsár, amelyben mi rejtőztünk, és ami oly végzetesnek bizonyul majd Richárd számára, és ezzel szemben, a képzeletbeli négyzet negyedik oldalán Lord Stanley és a fivére várták, hogy kiderüljön, ki mellé érdemes állniuk.

Néma csend uralkodott a kompban, mialatt a három újonc és az egyetlen géprabló hirtelen szembekerült a háború valóságával.

– Nos, Mr. Hoyle – mondtam halkán. – Itt vagyunk. És most mi következik?

Hoyle felállt, elindult az ajtó felé, és menet közben kijelentette:

– Maguk most már elmehetnek. Innentől nincs szükségem önökre.

– Micsoda? – hördült fel Sykes, egy szempillantás alatt

feldühödve. – Ugye tudod, hogy ez itt nem egy kurva taxi?

Hoyle rácsapott a nyitógombra, és a komp hirtelen megtelt emberek, lovak, letaposott fű és pangó víz szagával.

– Magával megyek – mondta egyszerűen Markham, és felállt.

– Mindannyian veled megyünk – tette hozzá Atherton.

– Nem – közölte Hoyle, és megint felemelte a pisztolyt. – Mindenki a kompban marad! Most már itt vagyok, és tétovázás nélkül lövök, ha kell. Ne feledjék: már nincs szükségem magukra!

Hittem neki. Ide-oda lendítette a fegyvert, hogy valamennyiünket egyszerre sakkban tartson, közben a pisztoly úgy billegett és remegett, mint egy rosszul kiegyensúlyozott mosógép.

– Biztos benne? – kérdezte Markham. – Maga úgy reszket, mint a hársfalevél!

– Mint a micsoda? – kérdezte North, és meglepetten pislogott Markhamre.

– Mint a hársfalevél. Tudja, van a hársfa, és annak van levele. Ami néha reszket. Úgy, mint most Mr. Hoyle.

– A nyárfalevélre gondol?

– Nyárfából csinálják például a koporsót – tette hozzá Sykes segítőkészen.

– Tévedés! – vitatkozott nyomban Markham. – Azt fenyőből csinálják!

Sykes nyitotta a száját, de talán életében első ízben csendben maradt.

– Kuss! – kiabálta Hoyle idegességtől recsegő hangon. – Hallgassanak! Fogják már be, az isten szerelmére! Mindenki!

Most az egyszer, nem tudnák... egyszerűen csak... befogni a szájukat?

Hát, eljött ez a pillanat is. Végre sikerült kiborítanunk a fiút. Nem éppen észszerű ötlet, amikor valaki csapdába esik egy zárt térben egy fegyveres őrülttel.

Anélkül, hogy levette volna rólunk a szemét, a pisztolyt jobbra-balra lendítve kihátrált a kompból, és az ajtó rögtön bezárult.

– Csak nekem tűnt úgy – szólalt meg Sykes a hirtelen támadt csendességben –, hogy a kolléga egy kissé kiegyensúlyozatlan lett a végére? Vagy valaki más is így látja?

– Sajnálom, Max – közölte Markham. – Reméltem, hogy el tudom kapni, de nem volt rá lehetőségem.

– Én is – mondta rögtön Sykes.

– Te? – kérdezte Atherton, és rávigyorgott a lányra.

– Miért ne? – vágott vissza kihívó hangon Sykes, és tett egy fél lépést Atherton felé.

– Csak úgy mondtam – hadarta sietve Atherton. – Mindenesetre Hoyle elment, és ez a lényeg. Nem a mi hibánk, hogy annyi kilátása van a hosszú életre, mint egy hegytetőn élő lemmingnek. Mennyi kárt okozhat?

– Fegyvere van – mondtam ekkor színtelen hangon, mire ismét csend támadt.

– Maga szerint mire készül? – kérdezte tőlem Atherton.

– Csak tippelni tudok... – válaszoltam a fejemet csóválva – talán megpróbálja megakadályozni, hogy Richárd rohamra induljon Henrik ellen. Bizonyosan az a csata fordulópontja.

– Jesszusom... Hoyle miben reménykedik? Hogyan fogja

megúszni, ha megteszi?

– Fogalmam sincs – vallottam be őszintén. – És a fickó vezető kiképzőjeként, kissé bosszús vagyok amiatt, hogy semmit sem sikerült felfognia mindabból, amit az elmúlt hónapok során magyaráztam. Most azt mondom, hogy ha – pontosabban, amikor – a kezem közé kapom Mr. Hoyle-t, kitekerem a nyakát.

– És alighanem pont azt kell tennünk – mondta teljesen komolysággal Markham, én pedig bólogattam. Igen, ez a megoldás is szóba kerülhetett: ha nem tudjuk megállítani, akkor meg kell ölnünk. Mert azt biztosan tudtam, hogy ha mi nem tesszük meg, akkor a történelem végez velem. És valószínűleg velünk is.

Sóhajtottam egyet, és kiadtam a parancsot:

– Mr. Atherton, kérem, vegye le a nadrágját!

– Nagy pillanat ez, Phil! – mondta Sykes kapásból. – Ismét valóra válik egy vágyálom.

Atherton nyakig vörösödött, de engedelmesen lehúzta a nadrágját.

Letéptem magamról a kabátomat és a gigászi szoknyát. Két fő – Sykes és North – együttes segítsége kellett ahhoz, hogy megszabaduljak a fűzőtől. Sykes végül egy éles eszközhöz folyamodott, és mire végzett, úgy átalakította a szóban forgó ruhadarabot, hogy azt többé senki sem vehette fel. De nem, nem voltam hajlandó időt szánni arra a gondolatra, hogy mit fogok én kapni Mrs. Enderbytől, csak magamra rángattam Atherton nadrágját.

– Nadrágtartó? Derékszíj? – vakkantottam aztán.

– Tessék – felelte Atherton, és átadta a nyakkendőjét.

Belekötöttem magam a nadrágjába, közben Sykes feltúrta a szarakat. Gondolatban elrebegetem egy hálaimát a múltjárók istenének, amiért rendes cipő volt rajtam.

Markham ezalatt kinyitotta az egyik tárolószekrényt, és előkotort egy jelmonitort. Merthogy Hoyle jeladót viselt a bőre alatt, ahogyan mi magunk is. Minden múltjáró kapott ilyen, arra az esetre, ha netán eltévedne vagy megsebesülne. Vagy inkább nem „ha”, hanem „amikor”, ez a pontosabb kifejezés. Mindenesetre, hogy könnyebben megtaláljuk elveszett vagy sebesült társainkat, vannak jelmonitoraink, amelyekkel elméletileg megtalálhatjuk az elveszett vagy sebesült, satöbbi, satöbbi. A szomorú valóság az, hogy rohadtul hasznavehetetlenek. Akkor jeleznek, amikor a célszemély kábé hatlábnyira van tőlünk. Általában véve úgy találjuk, sokkal hatékonyabb megoldás az, ha a szóban forgó célszemély ugrál, integet, és azt harsogja: „Hahó! Itt vagyok, hülyék!”

Markham két kábítófegyvert is elővett, az egyiket odadobta nekem, és elindult az ajtó felé.

A konzol felé fordulva azt mondtam:

– Számítógép! Másodlagos felhatalmazás: Atherton. Engedélykód: Maxwell, öt, nulla, alfa, kilenc, nyolc, nulla, négy, bravo.

– Vettem. Megerősítem.

Ekkor az újoncokhoz fordultam, akik a szájukat tátva ácsorogtak.

– Most nagyon figyeljenek rám! Önök itt maradnak! Nem hagyják el a kompot! Nem tudom, hogy Mr. Hoyle mire készül, de az a dolgom, hogy kiderítsem. Mr. Markham feladata pedig

az, hogy vigyázzon rám, mialatt megteszem. A maguk dolga az, hogy itt maradnak. Tudom, hogy nem örülnek neki. Én sem örülök ennek, de nem vagyok képes százszázalékosan működni, ha nem tudom, hogy önök biztonságban vannak. Ennélfogva az utasításuk az, hogy maradjanak a komp belsejében. Dokumentáljanak, és készítsenek felvételeket minden lehetséges eszközzel, de ha baj történik – és úgyis az lesz –, a másodlagos feladatuk az, hogy vészhelyzetet hirdetnek. A komp visszaviszi önöket a St. Marybe, ahol tájékoztatják Guthrie őrnagyot a történetekről, és minden módon segítik a mentőakciót. És ezt nem tudják megtenni, ha meghalnak vagy megsebesülnek odakint, a csatamezőn. Tudom, hogy nehéz, de ezt kell tenniük. Bőven lesz még lehetőségük a jövőben szörnyű halált halni. De ma ne tegyék! Mr. Atherton, a távollétemben ön a parancsnok. Zárják be az ajtót, miután kimentünk!

Rögtön ezután kiléptem a kompból, egyenesen egy tócsába. Lenéztem, és azt láttam, hogy bokáig merülök a barna, bűdös vízbe. Csak egy megszokott munkanap a múltjáró életében...

* * *

Nem tudom, hogy milyen előkészületek előzik meg a csaták hivatalos kezdetét. Soha nem lehet látni-hallani egyetlen, tiszta jelzést. Néha szinte olyan, mintha előre megállapodnának, rendesen, úriemberekhez illő módon: „Akkor ezt megbeszéltük, srácok. Pontban tizenegykor belecsapunk. Kivéve persze, ha esik, mert akkor lefújjuk a bulit, és holnap újra találkozunk.”

Mert pontosan abban a pillanatban, amikor elhagytuk a

kompot, megszólaltak a harsonák, és tőlünk balra a vörös sárkányos zászló megmozdult. Henrik serege megkezdte az előrenyomulást. Éreztem, hogy a puha, sáros talaj finoman remeg a lábam alatt. A csata megkezdődött.

Markham rátette a kezét a vállamra, lenyomott a földre, majd mellém hasalt, és azt mondta:

– Maradjon velem, Max! Eljuttatom oda, ahol lennie kell, de mindvégig maradjon mögöttem, szorosán mögöttem!

Bólintottam egyet.

És akkor a fülemben viselt adóvevő Atherton hangját közvetítette:

– Megosztottuk a képernyőt, dr. Maxwell. North felvételeket készít Tudor Henrikről. Sykes pedig Richárdról. Én igyekszem szemmel tartani a Laurence Hoyle néven ismert, egykori múltjáró újoncot.

– Kedvelem ezt az Athertont – jegyezte meg bólogatva Markham. – Fogadni merek, hogy ha magának nem kell, Guthrie őrnagy boldogan lecsap rá.

– Kérem, szóljon Guthrie őrnagynak, hogy tartsa távol azt a mocskos, tolvaj kezét az újoncaimtól!

És akkor megint Atherton jelentkezett:

– Ööö... azt tudják, ugye, hogy minden szavukat halljuk idebent?

Alig fejezte be a mondatot, amikor az Ambion-domb alsó részén felállított ágyúk égzengető sortüzet adtak le. Fehér füst sodródott a mocsár felett. Mindenfelé lovak nyerítettek éles hangon – vagy rémületükben, vagy azért, mert elkapta őket a harci láz, nem tudhattam biztosan. A király serege tüzet nyitott.

A csata egyre jobban beindult.

Nem sok előnnyel jár, ha valaki egy mocsárban fekszik, mialatt ütközet tombol az orra előtt. Az egyetlen előny nagyjából az lehetett, hogy kettőnket – plusz Hoyle-t – leszámítva senki nem mozgott a mocsárban, mert az események ugyebár máshol zajlottak.

– Mr. Atherton, látják őt valahol? – kérdeztem, mivel az ember nem sokat lát, ha a feje alig hathüvelyknyire van a talajtól, ráadásul egy vaskos nádcsomó mögött hasal.

– Igen. Ötven yarddal van maguk előtt, és önöktől kissé jobbra. Megint mozog.

Mi is így tettünk, hason csúszva vergődtünk előre. Nedves föld, mocsárlé, lőporfüst és lovak szagát éreztem, és természetesen rovarok zsebztek mindenütt.

– Hová tart ez? – dörmögte aztán Atherton, majd riadtan folytatta: – Jaj, ne! Rossz irányba megy!

– Micsoda?

– Nem Richárd felé megy. De akkor hová?

– Honnan tudjam? Semmit sem látok innen.

A lőporfüst továbbra is ott szállongott körülöttünk, jócskán lerontva a látási viszonyokat. És persze minket is elrejtett, amiért csakis hálásak lehettünk.

– Megállunk egy percre – rendelkezett Markham, és a karomnál fogva behúzott egy alacsony bokor mögé. – Tájéoljuk be magunkat, és találjuk ki, hogy mi a fene történik! Atherton, jelentést kérek!

– Oxford megpróbálja megkerülni a mocsarat, hogy összeakaszkodhasson Richárd seregével. Ez önöktől balra

történik. Az ágyútűz lassítja őket, de pillanatokon belül túl lesznek rajta. Várjanak!

Hallottam, hogy North hadar valamit a háttérben, majd ismét Atherton jelentkezett:

– Richárd seregének másik része is mozgásba lendült, Norfolké. Megy, hogy megütközzön a lancasteri erőkkal. A rohadt életbe, dr. Maxwell, ki kell jönniük onnan! Pontosan a kellős közepében lesznek!

– Nem megyünk sehová a problémáink fő oka nélkül – válaszoltam eltökélten. – Látják őt valahol?

– Nem. És az ijászok is felvonulnak. Keressenek fedezéket!

– Ez így nagy hülyeség – dörmögte Markham. – Semmit sem látunk, és meg fogunk halni. Most akkor mindenki álljon meg, és gondolkodjon! Ki kell találnunk, hogy Hoyle-nak mi a célja, és hová megy, aztán pedig úgy kell helyezkednünk, hogy elcsípjük. Van valakinek elképzelése?

– Szóval... – felelte Atherton a kompból – a számítógépben lévő feljegyzések szerint Oxford emberei tartják a pozíciójukat, míg Norfolk seregének egy része megfutamodik. Richárd parancsot ad Northumberlandnek, hogy támogassa Norfolkot, de ő nem mozdul a helyéről. Henrik elindul a Stanley-k felé, hogy maga mellé állítsa őket, Richárd pedig úgy dönt, hogy mindent feltesz egy lapra. Nekiront Henriknek. Ha Hoyle-nak valahogyan sikerül meggyőznie arról, hogy ne tegye meg...

– De hogyan? – vetette fel North. – Ki fog hinni egy idiótának, aki kitántorog a csatatérről, és azt mondja a királynak, hogy gondolja meg magát? Egyébként meg, a királynak még a közelébe sem fog jutni. Ez örültség! Hoyle nem is remélheti,

hogy sikert arat.

– Neeem... – feleltem hosszan elnyújtva a szót, mialatt az agyamban keringő gondolatok lassan egységes egészzé álltak össze. – Nem Richárd. Henrik. Ó, te jó isten! Nem Richárd felé tart. Hát persze hogy nem! Tudor Henrik a célpontja!

– Sosem jut Henrik közelébe – állította North, és megvető hangon folytatta: – Köztudott tény, hogy Tudor Henrik hátul maradt, biztonságos helyen. – A hanghordozása arra utalt, hogy szerinte Henrik az a fajta ember, aki képes meginni a saját fürdővizét.

– Leszámítva azt az időt, amikor elhagyta a seregét, hogy beszéljen a Stanley-ekkel – mondta erre Atherton.

– De Hoyle-nak át kell vágnia a csatatéren, és Stanley seregén is. Nem marad életben elég ideig ahhoz, hogy Henrik közelébe kerüljön. Öngyilkosságra készül.

– Nem kell a közvetlen közelébe kerülnie – szóltam közbe higgadtan. – Pisztoly van nála.

Erre csend lett. Úgy értem, a csatazaj maradt, de az én emlékezetemben az őrződött meg, hogy döbbent csend támadt. Aztán Markham fojtott hangon azt mondta:

– Meg fogja ölni Henriket.

– Henrik páncélt visel – jegyezte meg North sietve.

– A lovát fogja lelőni – vélekedett Sykes. – Én ezt tenném a helyében.

Ekkor jegyeztem meg magamnak, hogy soha, de soha ne tegyek keresztbe Sykesnek.

– Én lelőném a lovat – folytatta önfeledten –, és aztán, amikor már magatehetetlenül fekszik a földön, valaki végez vele.

– Ez Richárd története – fűzte hozzá Atherton. – Elvesztette a lovát, körülzárták és megölték. Hoyle ezt akarja tenni Henrikkel. Dr. Maxwell...

– Semmi pánik! – mondtam sietve, holott már ezerrel pánikoltam. És persze, senki sem hallgatott rám. Ők is bepánikoltak, egy szempillantás alatt. Mindenki egyszerre beszélt, aztán a hangzavarból kihallottam Atherton kiabálását:

– Fogjátok be, mind a ketten! Max, Hoyle ismét mozog. Önöktől jobbra. Az Ambion-domb felé tart.

Nem egykönnyen követtük őt. Gyakorlatilag semmit sem láttunk, és csakis Atherton instrukcióira hagyatkozhattunk. Még csak azt sem tudtam, milyen irányba mászunk. Azt igen, hogy nagyon közel vagyunk a csata színhelyéhez. Körös-körül emberek kiabáltak, üvöltöttek és hörögtek, acél csengett és csattogott acélon. Vékony, vörös vércsíkok kezdték megszínezni a mocsárvizet. Ágyúk dörögtek, és a föld minden egyes lövésnél megrezdült. A lőporfüst egyre jobban marta az orromat. A hátamon a nap kellemes melegét éreztem. Másutt – messze innen – kellemes, nyári nap volt ez.

Hol négykézláb mászva, hol hason csúszva vergődtünk előre a nedves és sáros talajon. Szívből örültem, hogy volt bennem annyi előrelátás, hogy megszabaduljak a több négyzetmérföldnyi szoknyától.

– Látja őt? – kérdeztem halkán a társamtól.

Markham lassan, óvatosan felemelte a fejét. A jelmonitor halkán csipogott, ami azt jelentette, hogy viszonylag közel vagyunk a célhoz. Én pedig első ízben elgondolkodtam azon, mégis, hogy a vérbe fogunk olyan közel kerülni egy fegyveres

emberhez egy csatamező kellős közepén, hogy elkábíthassuk.

– Erre! – súgta Markham, és megint hasra ereszkedtünk a sárban.

Aztán egyik pillanatról a másikra megláttuk Hoyle-t.

És nem csak őt.

22

MINDEN FEGYVERES összecsapás során szép számmal akadnak ilyenek, mindenütt, minden korban. Kezdve a Waterloo-kaliberű, nagyszabású csatáktól egészen a váratlanul kirobbanó kocsmái verekedésekig. Emberek, akik a széleken ólálkodnak, és nagy a szájuk, de aztán a baj első jelére kivetődnek a vécé ablakán, és eltűnnek az éj sötétjében.

Dezertőrök.

Felsorakoznak a bajtársaikkal együtt, és amint elkezdenek röpködni a nyilak, észrevétlenül elpárolognak a helyükről. Ebben a konkrét esetben ugyanaz az ötletük támadt, mint nekünk, vagyis a mocsaras területen kúsztak-másztak. Az egyetlen különbség az volt, hogy mi a csata helyszíne felé vergődtünk, ők meg attól akartak eltávolodni. Hárman voltak, és lassan mozogtak a magas nádszálak között. Hosszú és nehezen kezelhető lándzsájukat hátrahagyták, de persze az ijesztő kinézetű töröket megtartották. És ütközőpályán tartottak Hoyle felé, aki – mivel a másutt zajló eseményeket figyelte – még csak nem is sejtette, hogy halálos veszélybe került.

– Szóval – mondta halkán Markham – lehet, hogy ezzel megoldódik a problémánk?

Ezt a kérdést forgattam én is a fejemben.

Úgy állt a helyzet, hogy ha Hoyle törpengét kap a hátába, akkor valamennyien hazamehetünk. Már is hallani véltem a dr.

Bairstow-nak szóló jelentésemet: „Megtámadta három elvetemült, mi pedig csak álltunk, és nem csináltunk semmit.”

Ez valahogy rosszul hangzott, még akkor is, ha Hoyle a saját hibájából került ebbe a helyzetbe.

De – és ez egy jó nagy DE – nála volt a pisztoly. Csak annyit kellett tennie, hogy elfordítja a fejét, és akkor meglátja őket – vagy minket... Ezen a napon már elkövetett egy súlyos bűntettet, és ha valóban le akarta lőni Henriket, akkor három, látszólag jelentéktelen kortárs meggyilkolása aligha nyugtalaníthatta. Be kellett avatkoznunk.

– Magáé a jobb oldali – súgta Markham, aki alighanem olvasott a gondolataimban. – A jobb oldal az, amelyik távolabb van a csatától.

– Nagyon vicces – mormoltam.

Mindketten felpattantunk, és futásnak eredtünk. Meghallottak valamit – naná! –, és megpördültek. Markham készenlétben tartotta a kábítófegyverét, és mielőtt a célpontja felemelhette volna a törét, egy töltettel kiütötte – a férfi egy mukk nélkül összeroskadt.

Én ekkor már a jobb szélsővel birkóztam. Mindketten elzuhantunk, és ott rúgkapáltunk a meleg sárban.

A világom tele volt hangosan nyögdécselő, vonagló, súlyos férfiakkal, és ez korántsem volt annyira vicces, mint amilyennek hangzik. Az egyik alatt feküdtem. Egy olyat kaptam ki magamnak, akiből csak úgy dőlt a hagyma- és az izzadságszag. A jobb kezében tört tartott. Elejtettem a kábítófegyveremet, és mindkét kezemmel megragadtam a csuklóját az előírt módon, mert valamiért semmit sem láttam,

aztán valami csattant, és a fickó elernyed. Legurítottam magamról, és megpróbáltam felülni.

– Azt tudja, hogy elfelejtette levenni a főkötőjét? – érdeklődött Markham, és kiemelt a sárból.

Lehúztam a szememről az idióta főkötőt, körülnéztem, és azt kérdeztem:

– Hoyle hová tűnt?

– Balra van maguktól – közölte nyomban Atherton a kompból.

– Becslésem szerint húsz yardra. Távolodik.

Szemügyre vettem a három nyöszörgő fickót.

– Hagyjuk őket! – javasolta Markham. – Csak azért támadtak ránk, mert mi rájuk támadtunk. Többé nem fognak háborgatni minket. Nem akarnak mást, csak élve kikeveredni innen.

Én is valami ilyesmit éreztem, de a morál kedvéért, és hogy jó példát mutassak, inkább nem mondtam semmit.

Amikor megfigyelünk valamilyen konfliktust, rendszerint magasabban fekvő területről tesszük, vagy biztonságos távolságból, vagy a komp belsejéből. Ez volt az első alkalom, hogy ténylegesen belekerültem egy csatába. Hogy hogyan tudta bárki kitalálni, mi történik, az mindmáig teljes rejtély számomra.

Szó sem volt ott egyenes sorokról és rendezett, szemtől szemben összecsapásról. Én csak egy őrült forgatagot láttam. Mindenfelé emberek ütötték-vágták egymást, és senki sem viselt egyenruhát vagy jelvényt, ami alapján meg lehetett volna különböztetni őket. Még csak nem is nagyon kardoztak. A látszat szerint a legtöbben csak taszigálták a velük szemben állókat, mialatt a két sereg próbált előrenyomulni. A látvány

egészében véve az ádázabb rögbimeccsek vad tolongására emlékeztetett, azzal a különbséggel, hogy itt sokan meghaltak, és hogy ebben a mérkőzésben lovak is részt vettek. A lárma őrrítő erővel támadta a fülemet. Az ágyúk folyamatosan dörögtek. Hogy a golyók hol értek le, azt nem láttam, de minden egyes becsapódást halálsikolyok és ordítások kísérték.

A nedves föld és a víz viszonylag megnyugtató szagát lassan elnyomta az izzadó lovak, a lőporfüst és a vér szaga. Undorító, fémes keverék volt ez, amitől kiszáradt a szám, míg az orrcimpám újra és újra rángatózni kezdett.

Nyilak záporoztak az égből, teljesen véletlenszerűen. Számomra minden kaotikusnak tűnt. Kétségkívül a kor meghatározó csatája tombolt körülöttem, és onnan, ahol álltam – bokáig merülve a rothadásszagú, barna lében –, nem tudtam megállapítani, hogy ki kivel van, és arról meg, hogy ki fog győzni, végképp fogalmam sem volt.

Hálát adtam a múltjárók istenének, amiért legalább Athertonra számíthattam. Hirtelen új trombitaszó harsant.

– Azt hiszem, a király előrehívja Northumberland seregét – jelentette Atherton. – De amiatt nem kell aggódni. Egy tapodtat sem mozdulnak ezen a napon.

Valóban, Northumberland nem engedelmeskedett a király parancsának. Vagy azért, mert áruló lett, vagy azért, mert nem tudta megkerülni az embereivel a mocsaras területet, ez máig vitatott. De akárhogy szólt a magyarázat, az ő csapata miatt valóban nem kellett nyugtalankodnunk.

Nekünk viszont mozognunk kellett. Jelenleg Tudor Henrik még a serege mögött tartózkodott, biztonságos helyen, de

közelgett a pillanat, amikor előbukkan, hogy támogatást kérjen a Stanley-ktől – és onnantól sebezhető lesz. Meg kellett találnunk Hoyle-t, hogy semlegesítsük. Mert azt jól tudtam, hogy ha nem tesszük meg, akkor a történelem mindannyiunkat elintéz.

Lehúztam Markhamet a földre, és azt kérdeztem tőle:

– Ha maga volna Hoyle, hová menne?

– Magasabb területre, ha lehet. Hogy lássam, mi történik, és betájoljam magam.

– Igen! – szólt közbe Atherton. – Hoyle megállt. Maguknak két óránál. Harminc-ötven yardra van.

– Vettem – felelte Markham. – Max, figyeljen hátrafelé is!

Megint elindultunk, és mivel valamivel szárazabb és szilárdabb talajon mozogtunk, gyorsabban haladtunk, mint eddig. Csak most már távolodtunk a viszonylagos biztonságot nyújtó mocsártól.

– Siessenek! – szólt ránk Atherton. – Henrik serege szétnyílik egy helyen. Alighanem elindult a Stanley-k felé.

És így tett Richárd is. Hallottuk a kürtöket és az ordítva kiadott parancsokat, mialatt Richárd maga köré gyűjtötte a lovagjait, hogy hőies, reménytelen, bukásra ítélt, utolsó rohamra induljon Henrik ellen. Kevésen fog múlni, hogy nem ér célba, de a „kevés” nem lesz elég.

– Azonnal mennünk kell – mondtam idegesen. – Hoyle meg fogja támadni Henriket, mielőtt Richárd elveszíti a lovát.

– Nem, még várunk! – felelte határozottan Markham. – Várunk, amíg Hoyle csak arra figyel, ami az orra előtt történik.

Kúszva araszoltunk előre. Bokamagasságból szemlélni a

csatát az egyik legijesztőbb élmény volt, amit valaha átéltem. Folyton az járt a fejemben, hogy mi lesz, ha a küzdő felek hirtelen felénk sodródnak. Egyik pillanatról a másikra a lovak patái alatt találhattuk magunkat.

– Ott van! – mondta hirtelen Markham. És én is megláttam Hoyle-t: néhány girbegurba, csökött nyírfa között kuporgott, és ide-oda kapkodta a fejét. A célpontját kereste.

– Most még túl messze van – vélekedtem. – Legalább húsz yardra meg kell közelítenie Henriket.

Amint ezek a szavak elhagyták a számat, Hoyle felpattant, és futásnak eredt. Egyesen a harc színhelye felé rohant.

Markham olyan trágár átkot mormolt, hogy sisteregni kezdett körülöttünk a levegő, és elindult Hoyle után. Pár keresetlen szóval kibővítettem azt az átkot, és követtem Markhamet. Mondanám, hogy felhagytunk minden óvatossággal, de azzal azt sejtetném, hogy eredetileg óvatosak voltunk. Számos jelzővel lehet leírni két idiótát, akik hason csúszva közlekednek egy véres csata helyszínén, hogy elkapjanak egy fegyveres fanatikust, de az „óvatos”-sal bizonyosan nem.

Markham hamar elhúzott tőlem, aki ugyebár nem vagyok az a vágózó típus. Jószerével felnézni sem mertem, hogy megtudjam, mi zajlik körülöttem. Csak futottam Markham után. Aki Hoyle után futott. Aki Henrik felé futott. Aki Lord Stanley felé vágatott.

Aztán valahogy minden egyszerre történt.

A király csapata úgy csapott le, mint egy dübörgő patákkal, fehérén villogó szemű lovakkal és páncélos lovagokkal teli árhullám. Fegyverek emelkedtek fel és sújtottak le. A lovagok

mindenkit lemészároltak, akik elébük került, mialatt az ellensége felé száguldó Richárd zászlaját követték. Megállíthatatlannak tűntek. Henrik kísérete vad és érthetetlen ordítózás közepette kezdett szétszakadozni.

A rohamot maga a koronájáról könnyen felismerhető Richárd vezette, örült vágásban tört előre Tudor Henrik felé. Emberek és lovak menekültek az útjából, és bár tudtam, hogy mi lesz a vége, egy pillanatig komolyan azt hittem, hogy sikert arat. Hogy mindenek ellenére, valóban eléri Henriket, és az egész történelem megváltozik.

A testőrök indultak, hogy körülvegyék Henriket. Ő maga nem tartozott a harcos Plantagenetek közé. Az emberei mögött keresett menedéket, és nem tett lépéseket azért, hogy személyesen megütközzön az ellenségével. Nem úgy Richárd, aki a támadó csapat élén haladt, és olyan erővel esett neki Henrik zászlóvivőjének, Sir William Brandonnak, hogy eltörte a saját lándzsáját.

Ebben a pillanatban egyetlen ember állt a király és a célpontja között, a hatalmas termetű Sir John Cheyne, Henrik egyik testőre, aki hat láb nyolc hüvelykes magasságával alighanem a legnagyobb darab pasas volt a csatatéren, de talán egész Angliában is. Richárd késlekedés nélkül fordult, és a lova, illetve a saját lendületét felhasználva a lándzsája maradékával olyan ütést mért Sir John fejére, hogy a testőr a lovával együtt a földre zuhant.

És ekkor Richárd már nem látott mást maga előtt, csak Tudor Henriket. Nyílt területen, védtelenül.

A király olyan bömbölést hallatott, hogy azt még a csatazaj

mellett is hallani lehetett, közben kirántotta a kardját, és támadásba lendült. És ekkor, pont, amikor készült lecsapni Henrikre, amikor már a markában érezhette a győzelmet, a Stanley-k végre rászántak magukat a cselekvésre. Megszólaltak a harsonák. Minden más hangot elnyomó lárma kíséretében a Stanley-k seregének első sorai megindultak, és hátulról nekirontottak Richárd csapatának.

Könnyen meglehet, hogy eddig a pillanatig maga Lord Stanley sem tudta, hogy melyik oldalt fogja támogatni. Amikor Richárd korábban azzal fenyegetőzött, hogy kivégezteti a fiát, hacsak nem csatlakozik a Henrik elleni támadáshoz, Stanley megvetően azt felelte, hogy vannak más fiai is. Amikor Henrik üzent neki, hogy a segítségét kéri, ködös választ adott, amivel nem kötelezte el magát egyik fél mellett sem.

Most viszont Richárd messze járt a főszeregtől, elszigetelődött és sebezhetővé vált, és Stanley úgy ítélte meg, hogy megkapta a nagy lehetőséget. És pillanatok alatt eldöntötte a csata sorsát.

A dolgok hihetetlenül rövid idő alatt nagyon rosszra fordultak.

Brutális, véres harc dúlt mindenütt. Mindazok, akik megjelentek itt ezen a napon, mindenüket elveszíthették. Senki sem kért kegyelmet, és főleg nem kegyelmezett. Az egész környéken őrült erőszak tombolt. Emberek üvöltöttek és zuhantak a földre. A lovak beletaposták őket a sárba, aztán maguk is elzuhantak, vagy azért, mert elvágta az inákat, vagy mert nyilak fúródta a testükbe. A talajon mindenütt vér vöröslött.

Richárd ekkor még a lován ült, és nekihevülve vagdalkozott

jobbra-balra. A sisakrostélya fel volt csapva, de nem láttam az arcát. Arany koronája meg-megcsillant a napfényben. Tőle nem messze a saját zászlóvivője, Sir Percival Thribald a földön kötött ki, amikor leszúrták a lovát.

– A király él! A király él! – harsogta torkaszakadtából, közben feltérdelt, és feltartotta a fehér vadkanos zászlót, így jelölve meg a gyülekezési pontot Richárd szorongatott helyzetbe került embereinek.

Egyszerre hárman rontottak neki. De meg sem próbált védekezni, minden erejét annak szentelte, hogy függőlegesen tartsa a zászlót, és kitartóan kiabálta:

– A király él! A király él!

És hamarosan eltűnt a páncélos támadók között.

Mire azok elhátráltak tőle, Sir Percival a saját vérében feküdt. Mind a két lábát levágták. Üvöltött fájdalmában, de még ekkor is feltartotta Richárd zászlaját. Feltartotta a fehér vadkanos zászlót, amivel biztosította a társait, hogy a király még él, és amíg a zászlaja fennen lobog, még van remény.

Senki sem sietett a segítségére. Richárd apró csapata sokszoros túlerővel került szembe. A lovagok sorban lefordultak a lovukról, és többé nem keltek fel.

– A király él! A király él! Védjétek a ki...

Lesújtott egy kard. A zászló oldalra lendült. A kard ismét lesújtott. A fehér vadkanos zászló még egyszer felemelkedett, aztán lassan, nagyon lassan beledőlt a véres forgatagba.

És ekkor Hoyle – akiről hihetetlen módon majdnem megfeledkeztem – kilépett a rejtekhelyéről, és felemelte a pisztolyt.

Markham félrelökött engem, felpattant, és azt ordította:

– Hoyle!

Hoyle megpördült, és tüzelt. Vagy legalábbis valahogyan elsült a fegyvere, mert gyanítottam, hogy nem ura a tetteinek.

Nem hallottam a dörrenést, de Markham hirtelen elesett. Én pedig nyílegyenesen rohantam Hoyle felé. Egy pillanatig sem gondolkodtam el azon, hogy mégis mi a fenét művelek. Egyszerűen nekirohantam, a puszta lendületemmel magammal sodortam, aztán mindketten a földre zuhantunk.

Úgy küzdött, mint egy őrült – mert alighanem az is volt –, de én is elkeseredetten harcoltam. Mindketten abba a helyzetbe kerültünk, hogy mindent elveszíthettünk. Mindkét kezemmel a pisztolyt markoltam, és kapaszkodtam bele, ahogyan csak bírtam. Nem tudtam, hogy Markham megsebesült-e vagy sem. És hogy képes lesz-e a segítségemre sietni... Csak azt akartam megakadályozni, hogy Hoyle lelője a királyt, más nem nagyon érdekelt. Hoyle az öklével kemény ütést mért az arcomra, és pár pillanatra elkábultam. Éreztem, hogy oldalra fordulva a földre zuhanok, aztán – csodák csodája! – Markham melletttem termett, és lerántotta rólam Hoyle-t. Az ellenfelünket Markhamre hagytam, mert először a pisztolyt akartam megszerezni. Sietve tapogatóztam magam körül, mialatt ők ketten tovább verekedtek melletttem. Hol ráléptek valamimre, hol átestek rajtam, aztán egymásba kapaszkodva, ide-oda gurultak. Markham megdöbbenő – és hihetetlenül leleményes – nyelvezettel káromkodott. Hoyle hol átkozódott, hol pedig sírt.

Aztán valaki megint a kezemen állt.

Hirtelen megláttam a pisztolyt, de mialatt felé nyúltam,

egyikük elrúgta előlem úgy, hogy egy sekély tócsába repült.

– Kurvaélet! – hörögtem elgyötörten.

– Mi történik? – kiabálta Atherton a kompban. – Mi folyik ott? Sem időm, sem levegőm nem volt, hogy válaszoljak neki.

Előrevetődtem, megmarkoltam a pisztolyt, gyorsan bebiztosítottam, aztán elgondolkodtam, hogy mi a fenét csináljak vele – és támadt egy káprázatos ötletem.

Lekaptam a főkötőmet, belenyomtam a fegyvert a felívelő részbe, és a fejemre rántottam azt az izét. Na, ki meri állítani, hogy a múltjárók nem képesek rögtönözni?

Ezt követően rögtön Markhamre fordítottam a figyelmemet, aki nem állt valami jól. Hoyle-nak vagy a félelem adott erőt, vagy az elkeseredés, mindenesetre határozottan jobb helyzetbe került. Markham alatta feküdt, és lassan belesüllyedt a híg sárba, illetve a vízbe.

Felkaptam egy félig elkorhadt, vaskos faágot, lesújtottam vele, és bár darabokra tört, beteljesítette a feladatát. Hoyle elájult, lefordult Markhamról, és halk csobbanással elterült a mocsárlében.

Én pedig hősiezen és diadalmasan leroskadtam melléjük, és vettem két-három mély lélegzetet – ennyit engedélyeztem magamnak, mielőtt nekiláttam, hogy megvizsgáljam Markhamet.

– Megsebesült? – kérdeztem aggodalmasan. – Könyörgök, mondja, hogy nem sebesült meg! Még egyszer nem vihetem vissza sebesülten! Hunter állati mérges lesz.

Markham kinyitotta a szemét, de csak az egyiket, mert a másik úgy be volt dagadva, hogy gyakorlatilag nem is látszott.

– Tényleg? – kérdezte reménykedve. – Hunter nekem azt mondta, hogy már nem érdekli.

Hoyle mocomogni kezdett. Markham hasra fordította, és mindkét kezét a háta mögé húzta. Miután ezzel végzett, ráültünk a fiúra, és leltárba vettük a sérüléseinket.

– Ez holnap egy kicsit fájni fog – jegyezte meg Markham az arcomat fürkészve.

– Már most is fáj – feleltem mogorván.

Vannak emberek, akik bátran, netán büszkén viselik a bajukat, és ez vagyok én.

– Ő hogy van? – vetette fel Markham.

Hoyle sem úszta meg az eseményeket. Vizes, sáros és véres volt, ezenfelül kába, és a végsőig elkeseredett. Folyamatosan tekergett és forgolódott, mert látni akarta, hogy mi történik, közben felváltva káromkodott, és könyörgött, hogy engedjük el.

– Hadd nézzem! – hörögte sírós hangon. – Az isten szerelmére, engedjék meg, hogy nézzem! Az nem lehet, hogy eljutottam ide, és most nem láthatom!

Összenéztünk Markhammal, és hagytuk, hogy Hoyle felüljön.

– Semmi hirtelen mozdulat! – figyelmeztette Markham.

Hoyle bólintott, és letörölte a szájáról a vért. A keze reszketett, és zúzódások borították. A szeméből könnyek csorogtak, és összevegyültek az orrából folyó takonnyal és vérrel. Gyanítottam, hogy mostanra kialudt benne minden tűz.

A rothadó fák között kuporogva figyeltük az eseményeket. A harcoló tömeg oldalirányba mozgott, egyenesen a mocsár széle felé, és valószínűleg nagyobb biztonságban voltunk, ha csak lapítottunk, mintha megpróbáltunk volna visszajutni a

komphoz. Akárki számította ki a koordinátákat Hoyle-nak, veszettül jó munkát végzett. Még sosem jutottam ennyire közel ahhoz a helyhez, ahol a dolgok történtek. Brutális és véres jeleneteket láttam. Tőlünk alig néhány lépésnyire embereket kaszaboltak darabokra és tapostak a sárba. Láttam egy kezét, amint a levegőben repült, de még akkor is szorongatta a kardot. A talaj mostanra vörösben úszott. Néhol emberek feküdtek döglött lovak alá szorulva, és segítségért kiáltottak.

Aztán valaki felordított:

– A király halott!

– Ne! – kiáltotta Hoyle, egy szempillantás alatt pánikba esve. – Nem, az nem lehet!

Igaza volt, a király még élt. Balra nézve megláttam Richárdot – még ekkor is könnyen felismertem, holott sár és vér borította mindenét. Megszállottként harcolt, a jobb karja szünet nélkül emelkedett és lesújtott. Nem lehetett megszámolni, hány emberrel végzett, mialatt előre hajszolta a lovát, egyre csak előre. Tudor Henriket alig kardcsapásnyi távolság választotta el Richárdtól, és kétségbeesetten hátrált a lovával, mialatt a testőrsége széthullott körülötte.

Nem pillanthattam meg az arcát – ő nem emelte fel a sisakrostélyát –, de azt láttam, hogy a lovát rugdosva keresi a helyet, hogy megfordulhasson, és elmenekülhessen az ellensége elől. Olyan kétségbeesetten akart távozni, hogy még a kardját sem húzta elő.

Richárd állt a kengyelben, és azt bömbölte Henrik felé, hogy álljon meg, és harcoljon. A lova, amit betanítottak rá, hogy harcoljon érte, letaposta azokat, akik az útjába kerültek, mialatt

a gazdája tovább hajtotta testeken és vértócsákon át, és minden erejével törtetett a látszólag tehetetlen Tudor Henrik felé.

Ez volt a döntő pillanat. És én nem értettem, hogy Richárd hogyan is bukhatna el. Szó szerint alig néhány lábnyi távolságra volt Henriktől, és elszántan küzdött, hogy elkapja. Valahogy biztosra vettem, hogy Henrik fog veszíteni. Senki sem állt közte és a vérszomjas, nekivadult Richárd között. A király a fogát csikorgatva, minden izmát megfeszítve küzdött, hogy elérje gyűlölt ellenségét. Az utolsó Lancastert. Ezekben a pillanatokban szentül hittem, hogy Henrik elesik, és a trón a Plantageneteké marad. Hogyan is lehetne másképp...?

És ekkor, egyetlen szempillantás alatt minden megváltozott. Richárd a dühétől elvakulva nem törődött azzal, hogy elszakadt a csapatától. A lovagjait messze megelőzve nyomult be az ellenség közé, és hirtelen, mintha a semmiből ugrottak volna elő, Stanley emberei vették körül minden oldalról – és valamennyien döfködtek és csapkodtak felé, a fegyverüket lengették, és az alkalmat lesve keringtek körülötte.

A király vérrel és belsőségekkel borított lova félelmében ágaskodni kezdett, és menekülni próbált. A hátsó lába mélyen belesüllyedt a puha talajba. Ezzel egy időben Richárd kihajolt oldalra, hogy lesújtson egy gyalogosra. Hirtelen nagy mozgás támadt ott, sokan rohantak ide-oda, és nem láttam pontosan, hogy mi történik. Annyi bizonyos, hogy a ló teljes pánikban forgolódott és rúgott, hogy kitörjön a gyűrűből, és a következő percben Richárd már nem ült a hátán. A király fejfelé előre a talajra zuhant, és a sisakja – rajta a hozzáerősített koronával – elgurult a letaposott fűben.

Éktelen ordítózás hallatszott, és Henrik emberei közelebb nyomultak uralkodójukhoz, hogy végezzenek vele.

Hoyle kétségbeesetten vergődött, és összefüggéstelen dolgokat kiabált. Minden erőnket össze kellett kaparnunk ahhoz, hogy ülő helyzetben tartsuk. A jelekből ítélve mégsem aludt ki benne a tűz.

– Egy lovat! – kiáltotta recsegő hangon. – Egy lovat! Az ég szerelmére, valaki vigyen neki egy lovat! Ott! Ott! Nézzék!

Elnéztem oldalra, és valóban ott állt egy felnyergelt tartalék ló – csodával határos módon, békésen ácsorgott.

Mindössze egy pillanatig tétováztam, de Hoyle-nak csupán ennyi kellett. Hatalmas erőfeszítéssel mindkettőnket eltaszított magától, talpra ugrott, és rohanni kezdett a ló irányába.

Ám ekkor két lovas bukkant fel a semmiből. Oldalról közeledtek, lendületes vágtában. Az élen haladó ló nekiugrott Hoyle-nak, és akkorát lökött rajta, hogy többlábnyi távolságba repült, majd a talajra zuhant. És mialatt ott feküdt, a második lovas lassítás nélkül átgázolt rajta.

Nem láttam, hogy honnan jöttek, sem azt, hogy hová mentek. Nem láttam rajtuk címert, jelvényt, és nem hordoztak zászlót.

Markham és én odakúsztunk Hoyle-hoz, aki falfehérre sápadva, a kezét-lábát szétvetve feküdt a sárban. Elborzadva néztem végig rajta. A sérülései... számosak és kiterjedtek voltak. Azt sem tudtam, hol kezdjem a felsorolást. Nem létezett, hogy ezt túlélje...

– Jesszusom! – suttogta Markham, aki szintén a sebesültünket nézte. – Max?

Megcsóváltam a fejemet.

Hoyle beszélni próbált.

– Ültessük fel! – javasolta sietve Markham. – Szeretné látni.

Így hát megtették. Óvatosan félig ülő helyzetbe emeltük Hoyle-t, és Markham mögé térdelt, hogy megtámassza. És így láthatta a végkifejletet.

Richárd ekkor még talpon volt. Megsuhogtatta a kardját, majd vízszintesen maga elé nyújtotta, és körbepördült, hogy senki ne közelíthesse meg, közben azt bömbölte:

– Árulás! Árulás! Árulás!

Úgy kiabált, hogy még az őrült csatazajt is túlharsogta.

És senki sem rohant oda hozzá, hogy segítsen neki.

Henrik emberei teljesen körülzárták, de egyikük sem mozdult. Nagyon hosszúnak tűnő ideig senki sem mozdult. Senki sem akart elsőnek rátámadni a királyra.

– Egy lovat... – motyogta Hoyle, és véres bugyborékok törtek elő a szájából, mialatt beszélt. – Csak ennyire van szüksége. Egy rohadék sem visz neki lovat.

És valóban, senki sem tette meg. Sokan állítják, hogy III. Richárd jó király volt. Hogy nem ölte meg a hercegeket a toronyban. Hogy nem ölte meg a feleségét, hogy aztán elvehesse az unokahúgát. Hogy jó ember volt. Jó katona. Jó uralkodó. De amikor eljött a döntő pillanat – amikor az embereknek meg kellett hozniuk egy döntést –, senki sem sietett a segítségére. Egyetlen rohadék sem vitt neki lovat.

Viszont az utolsó támadáshoz sem volt bátorsága senkinek. Mi valamivel odébb lapultunk, de hallottam a katonák zihálását, láttam, hogy a mellkasuk szaporán emelkedik-süllyed. Csak köröztek a király körül, és várták az alkalmat.

A történelem egyik fordulópontjához érkeztek, de senki sem akart az lenni, aki elsőnek sújt le. Aki megöl egy királyt.

Richárd ide-oda forgolódott a gyűrű közepén, a kardját továbbra is maga előtt tartva. Még most is halálos veszélyt jelentett azokra, akik a közelébe kerültek. Alacsonyabb volt, mint vártam, és nagyon karcsú. Már-már törekeny, viszont félelmetes harcos, és ezt mindenki tudta róla.

Láttam egy fakó, sárfoltokkal tarkított arcot. Sötét szempárt. Sötét haját, ami verejtéktől lucskosan tapadt a fejhez. A lábánál a fehér vadkanos zászló véresen, megtépázva hevert a sárban.

Aztán, noha nem hallottam kimondott parancsot, a katonák egyszerre támadásba lendültek.

Richárd nem menekülhetett sehová. Senki nem jött a segítségére. Eljött a vég pillanata, és ezt nyilván ő is felismerte, de tovább harcolt. Egyszer lesújtott, mire valaki összeesett, és a többiek rögtön letaposták.

A király az első találatot a homlokára kapta, és elvesztette az egyensúlyát. Megtántorodott, de talpon maradt.

A következő pillanatban a háta mögött egy férfi az alabárdját széles ívben lendítve lesújtott rá. A fegyver éle lenyírta Richárd koponyájának hátsó részét. Vér és agyvelő fröccsent mindenfelé.

Richárd elejtette a kardját, térdre roskadt, és kicsit megingott, de még ekkor sem halt meg. A szája meg-megrebbent. Aztán egy másik katona csalódott ordítással közelebb lépett hozzá, és a tarkójába döfte a kardját.

A király megrándult – egyszer... még egyszer – , aztán lassan előredőlve a sárba zuhant.

A katonák rögtön felbátorodva, diadalittasan üvöltözve nekiestek a tetemnek, és vagdosták-szurkálták, ahol érték. Annyian hemzsegtek ott, hogy akadályozták egymást. Mindenén és mindenkin vér vöröslött.

Letépték Richárdról a páncélt, de még az alatta viselt párnázott ujjast és alsóneműt is. Mindenki kapkodott, hogy valamilyen emléktárgyat szerezzen magának. Verekedések robbantak ki. Egyesek ide-oda rugdosták az immár meztelen holttestet. Valaki előhúzott egy kardot.

– Mennünk kéne – suttogtam ekkor, és Markham bólogatott. Nem tett volna jót Hoyle-nak, ha látta volna, mit művelnek a királlyal.

Hoyle hangosan nyögött, mialatt felemeltük, a vállunkra vettük egy-egy karját, és elindultunk vele a komp felé.

A hátunk mögött vad röhögés harsant.

A csatatéren immár zűrzavar uralkodott. Mindenki felkapta a kiáltást: „A király halott! Richárd halott!”

Emberek és lovak futottak minden irányba. Sokan teljes pánikba esve a mocsárba menekültek. Kétszer is nekem szaladt valaki, mire térdre roskadtam egy szép, nagy vízfolt közepén, és azért küzdöttem, hogy ne rántsam le a sebesültünket. A víz iszonyat bűdös volt, és még rosszabb ízű.

A hátunk mögött ezer és ezer torokból harsogott a kiáltást:

– A király halott! Richárd halott!

Eltévedtünk volna, ha Atherton nem irányít minket. Szerencsére nem távolodtunk el a komptól annyira, mint gondoltam. Mialatt Hoyle-t követtük, annyit kúsztunk-másztunk és bujkáltunk a bokrok mögött, hogy teljesen elvesztettem az

irányérzékeimet.

Meg sem próbáltunk elrejtőzni. Csak behúztuk a nyakunkat, és mentünk, amilyen gyorsan csak bírtunk. Hoyle nem tudott járni, hol cipeltük, hol húztuk magunk után. Igyekeztünk kímélni, de bizonyosan további sérüléseket okoztunk neki. Egyszer szólt, hogy hagyjuk ott, de Markham ráförmedt, hogy fogja be. Jómagam elgondolkodtam azon, hogy miért csináljuk, de hát mi St. Mary-sek vagyunk, és nem hagyjuk hátra a társainkat.

Cipelnünk kellett Hoyle-t, és egyre nehezebbnek éreztem. Alig bírtam lépni a puha talajon. Talán nem értük volna el a kompot, de Atherton – az utasításomat megszegve – kijött elénk. Túl hálás voltam, amiért megszabadított a tehertől, ezért nem ordítottam le a haját. A kezembe vettem a kábítófegyveremet, és sűrűn hátranéztem, hogy fedezzem a hátunkat, de feleslegesen erőlködtem. Nem visszavonulás zajlott körülöttünk, hanem rendezetlen, fejvesztett menekülés. Az emberek elhajították a fegyverüket és a páncéljukat, és futottak, hogy mentsék az életüket. Nem akartak mást, csak eltűnni innen. Elmenekülni az új király bosszúja elől.

És nagyjából tudtam, hogy mi történik a hátunk mögött: Sir Stanley kiemeli Richárd koronáját egy galagonyabokorból, és így Tudor Henrik már VII. Henrikként fogja elhagyni a csatateret. Richárd pedig meztelenül, egy lovon keresztben hasalva, és úgy, hogy egy kard mered ki a két farpofája közül. A végső megaláztatásnak szánt seb...

– Mit keres itt? – szóltam rá Athertonra, mérsékelten felháborodva. – Hát soha, senki nem hallgat rám, akármit

mondok?

– Jöttem, hogy visszaszerezsem a nadrágomat – közölte Atherton. – Ha bármi történne vele, Mrs. Enderbyvel kerülnék szembe, és maga is tudja, hogy az milyen.

Ebben speciel igaza volt, nem is vitatkoztam tovább.

* * *

Óvatosan letettük Hoyle-t a komp padlójára, és megtámasztottuk a hátát, hogy félig ülő helyzetben legyen, és úgy fordítottuk a képernyőt, hogy láthassa, mi történik odakint. Hallgatagon figyelte a zűrzavart. A király katonái mostanra kivétel nélkül menekültek, futottak, amerre tudtak. Láttuk Henriket, amint karddal a kezében állt Richárd holtteste felett. Az emberei úgy éljeneztek, mintha valóban nagy hőstettet hajtott volna végre. Az árulók előléptek, hogy megkapják jutalmukat az új uralkodótól.

A tömeg könyörületesen eltakarta előlünk Richárd tetemét, így Hoyle nem láthatta, hogy mit műveltek vele.

Könnyek csorogtak az arcán, de nem a fájdalom könnyei.

Mi pedig ott térdeltünk körülötte. Mindenki engem nézett, és én semmit sem tehettem – legfeljebb annyit, hogy visszavisszük a St. Marybe. De minek? Számomra valahogy sosem tűnt helyesnek, hogy talpra állítunk egy súlyos sebesültet csak azért, hogy aztán tiszta legyen a lelkiismeretünk, amikor kivégezzük.

És még csak nem is lehetett teljes mértékben őt hibáztatni a törtétekért. Valaki kihasználta a megszállottságát, és ideküldte meghalni. Valaki, aki tudta, hogy a történelem nem fogja hagyni

neki, hogy megölje Tudor Henriket. Valaki ideküldte őt, hogy bajba keverje a St. Maryt. Felhasználták őt – és minket, a többieket is.

Összenéztem Markhammel. Komor arcot vágott, és a jelekből ítélve az ő fejében is azok a gondolatok forogtak, mint az enyémben.

– Miért? – kérdezte halkán.

– Ő maga megmondta – válaszoltam a vállamat vonogatva. – Hogy valaki, aki képes értékelni a St. Mary hatalmas lehetőségeit, átvegye az irányítást.

– Haldoklik, ugye?

Erre már csak bólogattam.

Hoyle köhögött, és véres buborékok törtek ki a szájából. Aztán meghúzogatta a nadrágomat, és azt suttogta:

– Kérem... nem akarok visszamenni. Nagy zűrt csináltam. Hagyjanak itt!

Ekkor alaposabban szemügyre vettem őt. Az első lóval való ütközéskor összezúzódott a mellkasa. A második ló megtaposta. A destriernek nem könnyűek. Erős ló kell ahhoz, hogy hordozzon egy páncélos lovagot.

A mellkasa nagyon rossz állapotban volt. Alig tudott lélegezni... nem húzhatta sokáig.

És feltettem magamnak a kérdést: mi a fenét csináljak?

– Hagyjanak itt! – suttogta ismét. – Eltemetnek a többiekkel együtt. Richárd közelében.

Leültem a sarkamra, és elgondolkodtam. Az elesetteket a St. James-templomnál temették el, Sutton Cheneyben. De a királyt – ahogyan azt ma már mindenki tudja – Leicesterben, a Grey

Friars-kolostor templomában helyezték örök nyugalomra.

– Hagyjanak itt! Kérem! Engem mindenki gyűlöl.

– Természetesen nem hagyjuk itt! – felelte Markham felháborodva. – Minek néz minket?

Végignéztem a többi újoncon. Nem gyűlölték őt. Atherton a fejét tartotta, Sykes az arcát törölgette vizes szivaccsal, North betakarta egy könnyű pléddel. Ezek láttán büszkeség áradt szét bennem, és biztosan tudtam, hogy ők hárman kiváló múltjárók lesznek.

Aztán meghoztam a döntést.

– Richard – mondtam, gondosan ügyelve, hogy ezen a néven szólítsam –, átgondoltam a dolgot, és van valami, amit még most is megtehet érte... ami sokkal nagyobb dolog annál, amit... szóval, amit tervezett ezen a napon. Mit szól hozzá?

Hoyle apró bólintással reagált.

– Mr. Atherton... – mondtam ekkor, és sorolni kezdtem az utasításokat.

Markham éberén figyelt, egy pontnál leesett az álla, és onnantól tátott szájjal meredt rám, míg végül kibökte:

– Hát, legyek átkozott... Max...

– Minden rendben lesz – állítottam magabiztosan, és csak egészen kevés bűntudatot éreztem.

23

NORTH-NAK KIADTAM, hogy faggassa ki a számítógépet. Sykes és Atherton elkezdtek dolgozni az új koordinátákon. Markham pedig Hoyle mellett maradt, mialatt én a mentőládában kotorásztam.

Beadtam Hoyle-nak az összes fájdalomcsillapítót, amit csak találtam. Sejtettem, hogy így együttesen végezni fognak vele, de mivel amúgy sem élhetett már sokáig, ez már nem is számított.

Ráállítottam Markhamet, hogy ellenőrizze a műszerek állását. Két ugrást tettünk idáig, egyet Bristolba, és egyet Bosworth-be. Egyelőre úgy nézett ki, hogy jól állunk, de én még kettőt akartam. Az energiacellákkal nem lehetett gond, viszont a kompok gyakori beszabályozásra szorulnak. Csak ezért tartjuk a műszakiakat, máskülönben nem kellenének. Ha a komp nincs pontosan beszabályozva, elkezd sodródni. És bármi eltérítheti. Amikor annak idején megérkeztem a St. Marybe, keringett egy pletyka, miszerint egy múltjáró kicserélt egy villanykörtét a vécében, és a komp állandóan elsodródott tíz évvel balra, mire egy lángész kitalálta, hogy miért. Még manapság sem tudom, hogy elhiggyem-e ezt a szöveget.

Markham és én kényelembe helyeztük Hoyle-t, már amennyire tudtuk, majd csatlakoztam a többiekhez a konzolnál.

– Hogy megy? – kérdeztem halkán.

– Jó lesz – jelentette Atherton, és megmutatta a számításait.

– Annak kell lennie. Ha túl korai időpontra megyünk, nem lesz ott az, ami kell nekünk. Ha túl későn megyünk, megszegjük a százéves szabályt. Telibe kell találnunk...

Erre valamennyien roppant okos képet vágva bólogattak.

– Mindenki tudja, mi a teendője a megérkezés után?

Markham és Sykes felmutatták a fertőtlenítősáv felújításához használt antibakteriális festékkel teli palackokat, és kórusban feleltek:

– Igen!

– Mr. Atherton, megvan a pontos pozíció?

– Nincs, de azt hiszem, tíz lábon belül leszünk.

– Az a St. Maryben már elég pontosnak minősül. Miss North és Mr. Atherton, önök a kompban maradnak Mr. Hoyle-lal. Ha bármi baj történik, maguk a tartalék.

Nem csak tartaléknak szántam őket. Hoyle már nem bírhatta sokáig, és senkinek nem szabad egyedül meghalnia.

Megértették, de Hoyle kedvéért eljátszották, hogy nem értik. Emellett, nem is lettek volna igazi múltjárók, ha nem kezdtek volna vitatkozni.

– De miért? Miért kell itt maradnunk?

– Kezdjük azzal, hogy Mr. Atherton nem visel nadrágot.

A fiú lenézett, rögtön elvörösödött, és felcsattant:

– Azonnal adja vissza a nadrágomat!

Levettem a szóban forgó ruhadarabot, és elkezdtem beleküzdeni magamat a szoknyámba. A krinolinnal történhetett valami, mert az egyik oldalon sokkal magasabb volt, mint a másikon. Gyanítottam, hogy ezért kapok egy-két rosszalló pillantást Mrs. Enderbytől.

Atherton elborzadva szemlélte a gatyáját, és kifakadt:

– Mit művelt maga ezzel?

– Semmit. Csak egy kicsit... nedves.

Eldörmögött panaszok következtek, a lényegük úgy szólt, hogy amikor az ember vizes nadrágba dugja a lábát, hát, az nem éppen kellemes. Rászóltam Athertonra, hogy ne nyafogjon már ennyit, és különben is, megvannak-e már azok a nyomorult koordináták.

– Amire most készülünk... az nem illegális? – aggodalmaskodott Atherton.

Markham rávigyorgott, és odaszólt neki:

– Mondja, mióta van a St. Maryben?

* * *

Kétszer is ellenőriztük a koordinátákat. Jól kellett csinálnunk, mert Hoyle-nak nagyon kevés ideje maradt.

Leültem mellé a padlóra, elmagyaráztam neki, hogy mi következik, és örültem annak a bágyadt, halovány mosolynak, amit sikerült kicsikarnia magából. Sykes felolvasta a koordinátákat, Atherton betáplálta őket, North pedig minden ellenőrzött. Micsoda csapat! És talán nem is tudtak róla, de ezzel a tanmeneten kívüli tevékenységgel hatalmas ugrást tettek előre a közeljövő ütemtervében is. Amikor végeztek, felém fordultak, és várakozva meredtek rám. Mindenki várakozva meredt rám.

– Biztos, hogy ezt akarjuk? – vetette fel North. – Mi lesz, ha valaki átfesti?

– Az ki van zárva – állította Markham teljes bizonyossággal. – Az ott egy önkormányzati parkoló. A világ minden pontján az önkormányzati hivatalok vezetik az entrópia elleni csatát. A lényük minden szálával és sejtjével ellenállnak a változásnak. Hamarabb robban fel a nap, semhogy nekilátnának felújítani azt a parkolót.

A történetet nyilván mindenki ismeri. Ha nem, akkor bárki elolvashatja a Leicester Mercuryban. Ugyanis, hölgyek-urak, az „R” jelölte a helyet. Igen, az. De tényleg. Annak idején, amikor Richárd maradványait keresve feltúrták az önkormányzati parkolót, egy megfakult „R” betű díszelgett az aszfalton, az egyik parkolóhely végénél. Nem tartozott sehová, csak úgy ott volt. Hogy mióta, azt senki sem tudta. Senki sem ismerte a rendeltetését, ahogyan azt sem, hogy mikor jelent meg. Egész egyszerűen, mindig ott volt, és amikor azt keresték, hol kezdjenek ásni, valaki azt mondta: az „R” jelöli a helyet.

És tényleg úgy volt!

Vagy inkább: úgy lesz.

– Számítógép, indítsd az ugrást! – mondtam fennhangon.

És a világ fehérbe borult.

* * *

Hát, megérkeztünk. Egy bizonyos leicesteri parkolóba.

Éjszaka landoltunk, mert vakmerőek vagyunk, de hülyék nem. Jó, ezt az utóbbi kijelentést ne vegyék figyelembe! De tennünk kellett valamit a szegény, haldokló Richard Hoyle-ért. Hogy legyen része némi vigaszban, mielőtt elindul az utolsó

útjára.

Tekintetbe véve a százéves szabályt, úgy kalkuláltuk az ugrást, hogy a lehető legközelebbi dátumnál érkezzünk, ami még belefér, de vagy azért, mert a komp kezdett megbízhatatlanná válni, vagy azért, mert fáradtak voltunk, szépen elszúrtuk. Vagy inkább csúnyán.

A huszadik század közepét céloztuk be. Nem tudtuk megállapítani, hogy ténylegesen mikor landoltunk, és nem maradt idő, hogy kiderítsük, mert abban a másodpercben, hogy megérkeztünk, megszólalt egy sziréna, és majdnem kiugrottunk a bőrünkben. Vörös lámpák villogtak mindenütt, még a vécében is.

– Figyelem! Vészhelyzet! – közölte dermesztő hangon a számítógép. – Ez az ugrás kívül esik az engedélyezett paramétereken. Vészhelyzeti kivonás négy perc, ötvenkilenc másodperc múlva.

– A kurva életbe! – hördült fel Sykes. – Ennyi idő elég lesz?

– Elégnek kell lennie – válaszoltam. – Sykes és Markham! Megvannak a palackok?

– De mi lesz a biztonsági protokollokkal? – vetette fel North, erőlködés nélkül túlharsogva a sziréna visítását. – Meg kell néznünk, mit mutatnak a mozgásérzékelők, és...

– Arra most nincs idő! – vágott közbe Markham, és egyszerűen az ajtó felé toltta Sykest. – Gyerünk!

– Sok szerencsét! – kiabált utánunk North.

Rohamtempóban hagytuk el a kompot.

A parkolóban nem égtek lámpák, és igazából azt sem tudtam biztosan, hogy egy parkolóban vagyunk-e. Nagyon kemény

felületen jártam, ami bizonyosan beton vagy aszfalt volt, de könnyen megeshetett, hogy egy iskolaudvaron vagy egy hátsó kertben toporogtam. Sötét felhők siklottak az égen, és elég hideg volt. Gyenge szellő legyezgette a hajamat.

És ekkor már igazat adtam North-nak, tényleg meg kellett volna néznünk a mozgásérzékelőket, mert amint átrohantunk a parkolón abban a megtépázott viktoriánus szerelésükben, valaki azt kiáltotta:

– Hé, maguk!

– A kurva életbe! – szitkozódott ismét Sykes, én pedig gondolatban berajzoltam neki egy piros pontot a veszélyes helyzetben megfelelően alkalmazott nyelvezetért.

– Maguk menjenek, és intézzék el! – súgtam a társaimnak. – Én beszélek vele, akárki legyen is.

És igen, rendőrök érkeztek. Kurvára magától értetődően. Az ember azt hinné, jobb dolguk is van annál, mint hogy elhagyatott parkolókbán járőrözzenek éjnek évadján. Amikor veszedelmes bűnözők is szép számmal akadnak mindenfelé. Bankrablók. Betörők. Fogadni mertem volna, hogy a motorosok ezekben a percekben is közel fénysebességgel repesztenek az egyenesebb útszakaszokon. Miért nem azokat kergetik? Miért kell szinte ártatlan múltjárókat zaklatniuk? Nem vagyok odáig a rendőrökért. Nincs ebben semmi személyes, de két zsarú le akart tartóztatni a nászéjszakámon. Az ilyesmi sebet ejt az ember lelkén, jobb, ha tőlem tudják.

A két rendőr előttem termett, mire észbe kaptam, ami rosszul jött, mert nem maradt időm kitalálni egy hihető magyarázatot arra, hogy néhány különös öltözetet viselő személy miért rongál

meg egy teljességgel tiszteletre méltó parkolót.

– Jó estét, rendőr urak! – köszöntem szépen, illedelmesen. –
Mi tűnik problémának?

Végigpásztáztak rajtam a lámpáikkal, aztán jobbra-balra villogtattak, hogy lássák, egyedül vagyok-e. A fületem hegyezve kerestem az illegális tevékenység neszeit, és persze semmit sem hallottam. Markham és Sykes akármit műveltek, teljesen csendben tették. És teljes sötétségben.

– Mi folyik itt? – tudakolta az egyik rendőr.

Én meg hirtelen ötlettől vezérelve úgy döntöttem, hogy előrukkolok az igazsággal.

– Jó estét kívánok! Én dr. Maxwell vagyok, a Rushford közelében működő Történettudományi Kutatóintézet munkatársa. Egy nemrégiben kapott információ alapján azon dolgozunk, hogy felfessünk egy nagy „R” betűt ennek a parkolónak az aszfaltjára, és ezzel megjelöljük III. Richárd sírjának helyét. Nem azonnal persze, de néhány év múlva felássák ezt a területet, megtalálják és azonosítják a néhai király csontjait. A régi Alderman Newton iskolát csodás látogatóközponttá alakítják, és mindennek eredményeként a város hírnévre, tekintélyre és bevételekre tesz szert. A maradványok felfedezésének híre bejárja majd az egész világot, és a tény, hogy az egykori uralkodó szinte pontosan az „R” betű alatt nyugodott, legendává nemesül. Ahogyan nyilván el tudják képzelni, rendkívül fontos, hogy elvégezzük a feladatunkat, máskülönben a történelem megváltozik, amiből katasztrofális eredmények fognak születni. Becslésem szerint a társaimnak nagyjából még egy percre van szükségük, aztán

eltűnünk innen, és önök soha többé nem fognak látni minket.

A rendőrök döbbenten meredtek rám, aztán az egyikük annyit tudott kinyögni:

– Mi?

A magam részéről végeztem. Mást nem tudtam kitalálni. A múltjárók istenéhez imádkoztam magamban, és a segítségét kértem, mire ő ihletet küldött, de az – jellemző módon – engem elkerült, viszont telibe találta a helyi rendfenntartó erők előttem álló tagjait.

Az egyik hirtelen felnevetett, és azt kérdezte:

– Farsang van, mi?

Ez nekem mi a fenéért nem jutott eszembe? A gondolat nyomán az járt a fejemben, hogy valahogy ki kéne rúgatnom a múltjárók istenét.

– Igen! Ahogy mondja! – vágtam rá megkönnyebbülten. – Farsangi bulit tartunk. És persze adományokat is gyűjtünk. Megkérhetem önöket, hogy ha szerény mértékben is, de járuljanak hozzá a... – megpróbáltam felidézni, hogy mikor is vagyok, és mik lehetnek az adott kor fő problémái... – az amerikai csapatok Vietnámból való kivonásához? Az atombomba betiltásához? A dél-afrikai apartheid-rendszer felszámolásához? Nem? Egyenlő jogok a nőknek?

Alighanem sikerült totál összezavarnom őket, legalábbis az arckifejezésük erről tanúskodott.

– Mi van? – nyögte aztán az egyikük.

Jó, elismerem, az 1485-ös események után én sem voltam csúcsformában.

Kétségbeesetten kerestem, hogy mit mondjak még, amikor

Markham előbukkant a sötétségből. Menet közben valahogyan elegyengette a nyakkendőjét, és hátrasimította a haját. Majdnem normálisnak nézett ki.

– Á, anyám, hát itt van! – örvendezett a jelek szerint megkönnyebbülten, amikor odaért hozzám.

Rajtam volt a sor: *Mi van?*

– Köszönöm, rendőr urak – folytatta Markham –, innentől átveszem. Tudják, az ő korában már... Általában olyan, mint a kezes bárány, de néha a fejébe veszi, hogy elmegy csavarogni egy kicsit. Mondják, III. Richárdról zagyvált? Igen, ez a szokása. Egy kicsit a néhai uralkodó megszállottja, attól tartok. Na jöjjön szépen, drága anyám! – mondta a hangját kissé megemelve, és talán nem is tudta, hogy minden szavával kicsit közelebb kerül a halálhoz. – A kocsit ott van, mindjárt a sarkon túl. Szépen hazaviszem, kap egy nagy pohár finom, langyos, cukros tejet, aztán hallgathatja a *The Archerst*. Ugye emlékszik, mennyire szereti azt a rádiós hangjátéksorozatot? Jó éjt, rendőr urak!

Mielőtt a rendőrök megmukkanhattak volna, Markham karon fogott, megfordított, és a komp irányába tartva belevezetett az éjszakába.

– Anyám? – súgtam kissé (nagyon) recsegő hangon.

– Jöjjön, Max, siessünk, különben a komp nélkülünk távozik!

Ügetni kezdtünk, és ismét azt hörögtem:

– Anyám?

– Nem akartunk itt rekedni, nem igaz? Így is épp elég nagy a baj.

– Anyám?

– Amúgy elintéztük ám! Egy szép nagy „R”, olyan közel a

sírhoz, amennyire csak lehet. De tíz lábon belül, az biztos. Nem rossz munka, mindent egybevetve. Sykes már visszatért a komphoz.

– Langyos, cukros tej? – kérdeztem a fogaimat csikorgatva.

– Igen, igen – vágta rá Markham megnyugtatónak szánt hangon. – Később végezhet velem, de most sietnünk kell!

Az újoncok nyitva hagyták nekünk az ajtót. Hallottam odabentről a visszaszámlálást. Még volt harminc másodpercünk, ami gyakorlatilag egy egész élet. Hol van ebben a dráma?

Hoyle a padlón feküdt, és a szemét tágra nyitva meredt rám. Atherton a fejét tartotta, North és Sykes pedig támasztották, amennyire csak tudták.

Letérdeltem mellé, és a kezembe vettem jéghideg, vérfoltos kezét.

– Sikerült, Richard – mondtam halkan. – Megjelöltük a sírt. Meg fogják találni III. Richárdot. És ez a maga érdeme.

Ez ugyan a szó szoros értelmében nem volt igaz, de mit is mondhattam volna?

Hoyle bólintott, a tekintete elködösült. Nem sok ideje maradt. Mozdultam, hogy felálljak, de belém kapaszkodott, és visszahúzott.

– Most már értem – suttogta alig hallhatóan.

– Mit?

– Értem, hogy miért csinálják. A kiabálást. A káoszt – magyarázott. – Így... így birkóznak meg vele, ugye? Így birkóznak meg mindazzal... amit látnak. Hogy végignéznek emberek halálát. Sok szörnyűséget látnak, és... semmin sem

változtathatnak. Egyetlen emberen sem segíthetnek. Kiadják magukból, hogy ne vesse szét önöket.

– Max, mennünk kell – szólalt meg halkán, de határozottan Atherton. – Most!

– Számítógép! – mondtam fennhangon. – Töröld a vészhelyzeti kivonást! Ugrás a betáplált koordinátákra. Most!
És a világ fehérbe borult.

* * *

Hoyle valahol a leicesteri parkoló és a bosworth-i csatamező között halt meg. North letakarta az arcát a pléddel.

Ezúttal is a Redemoor-mocsárban landoltunk. Becslésem szerint egy órát voltunk távol. A győztesek még ekkor is ide-oda hurcolták a király meztelen holttestét, mert mindenkinek látnia kellett, hogy Richárd halott. Az alfeléből kimeredő kard groteszkül lengedezett a ló lépteinek ritmusában.

Sötétedésig vártunk, aztán nagyon csendesen kisurrantunk a kompból. Atherton és Markham elcipelték Hoyle tetemét a mocsár széléig. Mi, a lányok elfordultunk, mialatt ők ketten gyengéden leszedték róla a korhoz nem illő ruházatot. Nem tehattünk mást. A ruhák nem maradhattak itt, és reméltem, hogy ezt ő is megértené.

Nem messze tőlünk holttestek heverték hosszú sorban – oda gyűjtötték össze őket. Egyszerűen letettük Hoyle-t a sor végére. Atherton kiegyenesítette a lábát, North ráhajtotta a kezét arra az iszonyúan összeroncsolódott mellkasára, Sykes elrendezte a haját. Senki sem vett észre minket, mert mások is ugyanezt

csinálták. Asszonyok is akadtak közöttük. Az ütközetek után a csataterekre bőven ráfért a rendrakás.

– Szeretne valaki mondani valamit? – kérdeztem halkán.

– Nem tudom, mit mondhatnék – felelte Sykes, és a másik kettő csak bólogatott. Megértettem őket. Azt hitték, Hoyle közéjük tartozik, és kiderült, hogy nem. Aztán meggondolták magukat, és úgy döntöttek, hogy talán mégis. Vagy legalábbis addig tartozott, amíg a megszállottsága nem vette el az eszét. Felfogta egyáltalán, hogy felhasználják valamire? Vagy nem érdekelte mindaddig, amíg elérhette a célját? Jó ember volt? Vagy rossz? Vagy Randallhoz hasonlóan egy kicsit mindkettő?

Hideg szélroham érkezett a mocsár felől, és pangó víz szagát hozta magával. A sötét égen fekete felhők gyülekeztek. Végighordoztam a tekintetemet a környéken. Fénypontok mozogtak a távolban, hol leereszkedtek, hol felemelkedtek, mialatt valakik a kiterített testek fölé hajoltak, talán azt kutatva, hogy él-e még valaki. Hangok erősödtek fel és halkultak el. Valahol egy pap imádkozott. Egy asszony zokogott. Nem emlékszem, hányan haltak meg azon a napon, de azt hiszem, több ezren. Aztán azon tűnődtem, hogy hol lehet, és mit csinálhat most Henrik. A csatateret elhagyta, annyi bizonyos volt. Itt csak a halottak maradtak, valamint azok, akik velük foglalkoztak.

Nem tudom, miért vonakodtunk elindulni. Talán azért, mert a St. Mary megalapítása óta első ízben, szántszándékkal hátrahagytuk az egyik társunkat?

– Ha valahol Mr. Hoyle boldog lehet, az itt van – jegyezte meg Markham csendesen. – Mindenütt yorkisták veszik körül, és a

királya sincs messze.

Bólogattam, bár addigra túl sötét lett ahhoz, hogy látni lehessen a gesztust. Aztán szomorúan és kissé ünnepélyesen annyit mondtam:

– Richard Neville Laurence Hoyle... nyugodj békében!

– Gyerünk! – adta ki a vezényszót Markham. – Ideje indulni.

Felkaptuk Hoyle ruháit, és komor hallgatásba merülve visszatértünk a komphoz.

24

NEM, MEG SEM próbálom leírni azt, ami a Gyengélkedőben zúdult ránk.

– Elkülönítés! – hörögte Helen, a maszkja miatt kissé tompa hangon.

– Micsoda? Miért? Jó, elismerem, Markham és én kissé megviseltek vagyunk, de...

– Komolyan beszélsz? – vágott közbe dühösen. – Egy mocsárban hemperegtetek! Egy középkori mocsárban!

– Igen, de...

– Ami tele volt rovarokkal, szúnyogokkal...

– És mérgező békákkal – szúrta közbe gyorsan Markham, akinek megvolt a maga indoka arra, hogy a lehető legtovább maradjon a Gyengélkedőben, és ezért mindig, minden lehetőséget megragadott.

Helen nem vett tudomást róla, míg Hunter olyan pillantást vetett rá, ami eleve csökkentette Markham túlélési esélyét, akármit tartogattak is nekünk.

– Kolera, leptospirozis... – kezdte Helen.

– Igen, de... – próbálkoztam kétségbeesetten.

– E. coli fertőzések. Dizentéria.

– Nem, viszont... – próbálkoztam ismét.

– Tífusz. Botulizmus.

Feladtam, és kifakadtam:

- Igen! Jól van, elég lesz!
- Galandférgesség.
- Jaj, csak azt ne! – hadarta ijedten Markham. – Csak nemrég lakoltattam ki az utolsót!
- Cryptosporidiosis – sorolta tovább Helen rendíthetetlenül.
- Hogy mi?
- Microsporidiosis.
- Á, ezeket most találod ki!

* * *

Egy héttel később dr. Bairstow és én az íróasztala felett bámultuk egymást. Igen, jól van, nem tudtam megakadályozni, hogy valaki elrabolja az újoncainkat, és elvigye őket 1485-be, de ő volt az, aki az említett rablót beengedte a St. Marybe. Sőt, ha jól csalt az emlékezetem, én még egy kicsit tiltakoztam is Mr. Hoyle miatt, amire az volt a határozott válasz, hogy csak fogjam be a számat, és kezdjek el dolgozni. És ezt tétovázás nélkül dr. Bairstow fejéhez vágtam volna, amint elhangzik a „Hogy hagyhatta, hogy ez megtörténjen?” kérdés.

De nem hangzott el. Ez egyszer dr. Bairstow elegánsan kikerülte a bosszantó faggatózást arról, hogy kinek a hibájából történt, ami történt – holott rendszerint ez volt a kedvenc része a küldetés utáni tájékoztató során –, és belevetette magát abba a témába, hogy csak úgy elugrottunk egy leicesteri parkolóba. És igen, naná, ez már teljes egészében az én hibám volt. Annak érdekében, hogy leszereljem a Nagyfőnököt, buzgón igyekeztem megértetni vele az aszfaltra festett „R” jelentőségét.

De ő nem hagyta, hogy ilyen könnyen leszereljem.

– Igazam lenne, ha ennek a bizonyos felfestett „R” betűnek a megjelenését kizárólag a St. Mary érdemének tulajdonítanám? – kérdezte egyenesen a szemembe nézve.

– Arról az „R” betűről beszél, uram, ami jelentősen hozzájárult Anglia egyik uralkodója maradványainak megtalálásához? – kérdeztem vissza, hogy a lehető legjobb fényben tüntessem fel a dolgokat.

Rideg tekintettel méregetett, majd ismét megszólalt:

– Volt egynél több felfestett „R” betű abban a parkolóban?

– Tudomásom szerint nem, uram.

– Ezek szerint bizonyosan a St. Mary a felelős érte?

– Minden jel szerint, igen, uram.

– Tehát önök megváltoztatták a múltat.

– Nem, uram, a jövőt változtattuk meg. Ami egy egészen másfajta büntett.

Hosszú szünet következett, aztán dr. Bairstow előredőlt, és hirtelen megkomolyodva beszélni kezdett:

– Óvatosabbnak kell lennie, Max. Sokkal óvatosabbnak. Elkezdett azon a határon járni, ami elválasztja az elfogadhatót attól, ami már nem az. Innen csak egy-két apró lépés kell, és azon kapja magát, hogy teljesen átment azon a határon. Hogy jó cél érdekében rossz dolgokat tett. Figyelmeztetem, hogy a jövőben legyen nagyon, de nagyon óvatos!

Megborzongtam, és az az érzésem támadt, hogy egy szempillantás alatt lehűlt a levegő. Fázni kezdtem, mint a bosworth-i csata utáni éjszakán. Vettem egy mély lélegzetet, és megpróbáltam másfelé terelni a beszélgetést.

– Mi lesz most, uram?

Dr. Bairstow felállt, odament az ablakhoz, kinézett, és fojtott hangon bevallotta:

– Nem tudom biztosan.

– Hoyle időzített bomba volt, uram. Talán jobb is, hogy így alakult. Bármikor robbanhatott volna. Szerencsénk volt.

– Felteszem, hogy ez a St. Mary definíciója a „szerencse” szóra...

– Sokkal rosszabb is lehetett volna, uram. Valakik megtudták, hogy Hoyle minek a megszállottja, és felhasználták őt, akármit akartak is.

– A St. Maryt akarják! – szólt közbe dr. Bairstow. – Szántszándékkal azt akarták, hogy az egyik emberünk ölje meg Tudor Henriket, ezzel változtassa meg a történelmet, amitől minden ránk omlott volna! Mi mindig – mindig! – hangoztattuk, hogy a történelmet tilos megváltoztatni bármilyen módon, és minket találtak volna bűnösnek abban, amiről mi magunk állítjuk, hogy a legsúlyosabb bűncselekmény. Az Időrendőrség lecsapott volna ránk, és ezúttal nem lett volna menekvés. Ön és én szinte bizonyosan börtönbe kerültünk volna.

– Ha az időrendőrök életben hagynak minket.

– Ha, ahogyan ön mondja, az időrendőrök életben hagytak volna minket. És ha a St. Mary tovább működhetett volna, minden bizonnyal új vezetést kapott volna.

– Valakit, aki sokkal jobban méltányolja az időutazásban rejlő lehetőségeket – mondtam lassan, visszaemlékezve arra, amit Hoyle mondott.

– Így van.

– Bajban vagyunk, uram? Már megint?

– Közvetlen veszély nem fenyeget. Az ön gyors és határozott lépéseinek köszönhetően. Azt a veszélyforrást semlegesítették. De általában véve igen. Vannak emberek, akik... akik úgy érzik, hogy a St. Mary... más feladatokat is elláthatna.

– Mint például?

Dr. Bairstow csak rám nézett, és nem mondott semmit. Én pedig megértettem. Bizonyos dolgok magasan az én szintem felett vannak. Igazából, vannak dolgok, amik hason csúszva közlekednek, és mégis az én szintem felett vannak. Persze, igen bölcsen, ezt nem hoztam szóba.

– Mi tegyünk, uram?

Megvonta a vállát, és azt felelte:

– Pillanatnyilag semmit sem tehetünk. De jelenleg ők sem. A történelem sértetlen. A küldetésről készült feljegyzéseket megsemmisítettük. Sosem fogják megtudni, hogy mi történt Mr. Hoyle-lal, és semmire nincs bizonyíték.

– Újra meg fogják próbálni?

– Ó, szinte biztosan. Én ezt gondolom... és ön?

Csendben maradtam, és igyekeztem végiggondolni a dolgot.

Aztán dr. Bairstow sóhajtott egyet, és csendesen feltette a következő kérdését:

– Miért csinálta, Max?

– Mire gondol, uram?

– Elvitte őt Leicesterbe. És azt kockáztatta ezzel, hogy megszegi a százéves szabályt.

– Haldoklott, uram – válaszoltam ugyanolyan halkán. – Azt akartam, hogy a halálának legyen valami értelme az ő számára.

Hogy ne a semmiért haljon meg.

Elfordult az ablaktól, visszaült a helyére, és mialatt az arcán kifürkészhetetlen kifejezés honolt, annyit mondott:

– Magyarázza el, kérem!

Erős késztetés tört rám, hogy sírjak, de valahogy elfojtottam. Fáradtabb lehettem, mint gondoltam. Vettem egy mély lélegzetet, és belekezdtem:

– Fogadni merek, hogy Tudor Henrik meggyilkolásának ötlete nem Hoyle-tól származott. Azt tudjuk, hogy Richárd megszállottja volt. Valaki félrehúzta, és azt mondta neki: de mi lenne, ha nem Richárd halna meg Bosworth-nél, hanem Henrik? Valószínűleg csak ennyi kellett. Ezzel elültették a magot. Aztán a végén szerintem rádöbbsent, hogy mit próbált megtenni. Hogy kis híján mit követett el. Hogy felhasználta valaki, aki tudta, akármi lesz a végeredmény, maga Hoyle nem marad életben. Hoyle szégyellte magát. Vereséget szenvedett, és végtelen keserűséget érzett. Semmije sem maradt. – Nyeltem egyet, és kissé kihívó stílusban folytattam: – Ezért elvittem őt Leicesterbe, és azt mondtam neki, hogy nagy szolgálatot tett a királyának. Hogy Richárd maradványait az ő tettének köszönhetően fogják felfedezni. Szerettem azt hinni, hogy emiatt egy kicsit jobban érezte magát, netán valamivel boldogabb volt, amikor meghalt. Sajnálom, ha ön szerette volna lelövetni, de ha látta volna az arcát, talán egyetértene velem. Ha mégsem, akkor persze megteheti, hogy engem lövet le helyette.

– Ezt a lehetőséget még nem vettem el – vágott vissza dr. Bairstow –, tekintetbe véve, hogy Mr. Hoyle már nincs köztünk, így nem válaszolhat az ellene felhozott vádakra.

Igen, ezzel elkapott, de amikor felnéztem, azt láttam, hogy éppen elrakja az aktát, és halvány mosoly bujkál a szája szegletében.

– Akkor tehát, dr. Maxwell – mondta aztán –, hamarosan átad az intézménynek három kiképzett újoncot. Akik rövidesen útkeresők lesznek.

– Három kiváló újoncot, uram. Azt gondolom, hogy valamennyien rendkívül ígéretesek.

– Ahogyan én magam is – felelte, majd rövid szünet után hozzátette: – Mondja meg nekem, ez az egész nem ismerős önnek valahonnan?

– Sajnálom, uram, nem tudom követni...

– Nos, van három új múltjárónk. Mr. Atherton született vezető. Rendelkezik egy csendes önbizalommal, ami mindenki számára lenyűgöző. Az emberek szeretik őt. Aztán ott van Miss North. Magas, szőke, kissé ijesztő... különösen, ha a dolgok nem úgy mennek, ahogyan szerinte kellene. És természetesen Miss Sykes. Alacsony, szenvedélyes, energikus, és nagyjából annyira érdekli a saját testi épsége, mint a mongúz, amikor egy kobrával néz szembe...

Pár pillanatig meredten néztem a szemébe, aztán megráztam a fejemet, és kijelentettem:

– Sajnálom, uram. Még most sem értem.

– Hagyjuk, nem érdekes – válaszolta. – Talán csak a képzeletem játszik velem. Ó, még egy utolsó kérdés. Miss Sykes miért adta ezt a címet a jelentésének? *Hogyan vesztette el Mr. Atherton a nadrágját?*

Lehunytam a szememet, és hallgattam. Dr. Bairstow pedig

sóhajtott egyet, és annyit mondott:

– Ez minden, dr. Maxwell. Elmehet.

25

HÁT, A KIKÉPZÉS nem egészen a terv szerint zajlott le, de mindent egybevetve, öt újoncból három végzett, ami nem is rossz arány. Hoyle neve felkerült a dicsőségtáblára. Azzal érveltem dr. Bairstow-nak, hogy ha Randall nevét felvésték, akkor az övének is ott a helye. Egyetértett velem, de talán csak azért, hogy hallgassak már el végre, és ne nyaggassam tovább.

Mindhárman átmentek a záróvizsgán. Aztán összegyűltünk a nagyteremben. Peterson és én az első sorban ültünk. Tim egy ideje már rendbe jött, de még könnyített szolgálatot látott el, bár ez nem akadályozta meg abban, hogy mindenbe beleüsse az orrát, amibe rohadtul nem kellett volna. Több alkalommal kénytelen voltam sört adni neki, csak hogy lelépjen végre. A karja fekete kendővel volt felkötve, amiről azt gondolta, hogy titokzatos és rejtélyes külsőt kölcsönöz neki. És senkinek nem volt szíve felvilágosítani a szomorú igazságról.

Az újdonsült munkatársak vadonatúj kék szerelésben jelentek meg az ünnepségen. Az öltözetük kicsit fényes és merev volt még helyenként, de mindannyian tudtuk, hogy rövid idő alatt beszerzik az égésnyomokat és azonosíthatatlan foltokat, amelyek fennen hirdetik majd róluk, hogy igazi múltjárók. Athertoné és Sykesé úgy nézett ki, mint mindenki másé – vagyis buggyos, itt-ott megrogyott kék zsáknak hatott –, de North-ra tökéletesen illett a magáé. Fogadni mertem volna mindazzal,

ami a következő havi fizetésemből marad hó végére, hogy North átalakította a kezeslábasát. Sykes éppen lesandított a saját mellkasára, és megpróbálta elolvasni a mellzsebére stencilezett nevet – enélkül nyilván nem tudta volna –, amikor dr. Bairstow megérkezett, és kezdtünk.

A Nagyfőnök felolvasta a nevüket, és dörgő taps kíséretében kimentek előre, hogy megmutassák magukat. Lingoss ugyanolyan erővel verte össze a két tenyerét, mint mindenki más. A mai napon a haja kékben pompázott, az ünnepeltek tiszteletére.

Atherton ment elöl, elegáns mozdulattal átvette a bizonyítványát a baljával, míg a másikkal kezét rázott dr. Bairstow-val. Letettem volna a nagyesküt, hogy egész éjszaka ezt gyakorolta.

North következett, aki méltóságteljes és kegyes főhajtással vette át az okmányt. Én pedig felsóhajtottam. Túl nagy kérés lenne...?

Nem, nem volt az. Mialatt elfordult, egy pillanatra a szemembe nézett, és elmosolyodott. Én meg azt gondoltam, hogy gyakrabban kéne mosolyognia.

És ekkor érkezett Sykes. Felpattogott a lépcsőn, szemkápráztató mosolyt villantott dr. Bairstow-ra, átvette a bizonyítványát, majd lendületesen fel-le rángatta a Nagyfőnök kezét, megint sugárzóan mosolygott rá, hátha az előző alkalommal nem vette észre, végül lepattogott a lépcsőn. Ekkor egy pillanatra összenéztem dr. Bairstow-val, és rögtön rávigyorogtam.

Ő felemelte a kezét, és a tapsvihár lassan elhalt.

– Már csak egy rövid bejelentésem van, mielőtt szétszóródunk – mondta fennhangon. – A mai napon hírt kaptam a Thirskről. A rektor elismerését fejezi ki, és szívből gratulál nekünk. A Belvedere-barlanghoz indított expedíció sikerrel zárult. Megtalálták a Botticelli-festményeket, többé-kevésbé sértetlen állapotban. A hivatalos bejelentésre holnap kerül sor. De addig is, azt hiszem, valamennyien megérdemelnek egy kis frissítőt.

Dr. Bairstow így fejezte ki azt, hogy „A bárban letétbe került egy bizonyos pénzösszeg. Nekem semmi közöm hozzá, és semmi szín alatt ne számítsanak rá, hogy ebből rendszert csinálunk. Továbbá, a szertelen jókedv minden fizikai megnyilvánulása azonnali megtorlással jár, és az okozott károk javítási költségei levonásra kerülnek a vétkesek fizetéséből. Elmehetnek.”

* * *

A buli jól sikerült. Bőven volt mit megünnepelni. A Botticelli-festmények felfedezése még több hírnevet és bevételt jelentett a Thirsknek, és joggal számíthattunk rá, hogy a pénzesőből ránk is hullik majd valami. És lett három új múltjárónk. És Peterson rendbe jött. Az ugyan valószínűnek tűnt, hogy a bal karja már sosem lesz százszázalékos, de bejelentette, hogy megtanul kétkezesnek lenni, és ebből a célból keményen és szorgalmasan folytatja a speciális fizikoterápiáját. Csakhogy addigra már elterjedt a hír, és nem volt olyan nő az épületben, aki hátat fordított neki. És Markhamet is kiengedték a Gyengélkedőből, bár csak azon a reggelen, miután kikezelték a rühösségből, ami az előző napokban megint kitört rajta. (Hunter azért

megjegyezte, hogy Markham ruh nélkül olyan, mint a mogyorós csoki mogyoró nélkül.)

A kezemben poharat szorongatva bolyongtam a teremben, és kerültem dr. Fostert, aki valamiért beszélni akart velem. Elképzelni sem tudtam, miről van szó, de nem lehetett kellemes, ezért kitértem és bujkáltam előle.

Leon és Dieter az egyik sarokban sutyorogtak. Leon rám mosolygott egy pillanatra, aztán lehajtotta a fejét, és tovább hallgatta Dieter szövegét.

Markham ezalatt Madame Zarát alakítva böngészte Hunter tenyerét, és az ehhez a személyiségéhez illő, elváltoztatott hangon közölte, hogy mit lát ott:

– Találkozik egy alacsony, jóképű idegennel, aki korántsem olyan fertőző, mint egy hete volt...

David Sands nekiszorította Rosie Lee-t az egyik falnak, és suttogva beszélgettek. Elfordultam, hogy ne zavarjak, de nem elég gyorsan.

– Kop-kop! – hallottam a hátam mögül.

Te jó ég, ez tényleg idióta! – mérgelődtem magamban, és alighanem Miss Lee is osztozott ebben a véleményemben.

– Mi van? – kérdezte ingerülten.

Sands sóhajtott egyet.

– Nem – felelte türelmesen. – Nem azt kell mondani, hogy „Mi van?”, hanem azt, hogy „Ki van ott?”

– És azt honnan kéne tudnom? – csattant fel Miss Lee.

– Mit honnan kéne tudnod? – kérdezte Sands ártatlanul.

– Azt, hogy: ki van ott?

– Ez az! – rikkantotta Sands diadalittasan. – Ez a beszéd!

Tudtam, hogy egyszer meg fogod érteni. Csak egy kis összpontosítás kellett hozzá...

Én pedig ekkor jöttem rá, hogy Miss Lee-nek ez a balfácán a tökéletes pár. Mert akármit vágott hozzá, egyszerűen átment a fickó feje felett. És Sands valahogy átjutott Miss Lee védelmi vonalain, anélkül, hogy tudatában lett volna, mit művel.

Röviddel ezután megtaláltam Petersont – a lépcsőn ült, az egyik kezében pohárral, a másikban palackkal.

– Helen téged keres – közölte, amint elébe toppantam, majd integetett, és Helen elindult felénk.

Óvatos, oldalazó lépteket tettem, hogy feltűnés nélkül elslisszoljak.

Peterson italt töltött a pohárba, amit átadott az elébe érkező Helennek, és megszólalt:

– Tudom, hogy a te szemedben az egész emberi faj por és hamu csupán, de mindenki más bulizik. Neked is be kéne szállnod!

Helen nem hagyta, hogy Tim elterelje a figyelmét, és azt kérdezte:

– Nem Maxot láttam itt az előbb?

Én ekkor már mögöttem voltam, és a fejemet rázva jeleztem Petersonnak, hogy nem, Max nem volt itt az előbb.

– De, ott áll a háta mögött – felelte Peterson szemrebbenés nélkül. – Beszélni akarsz vele?

Helen felém fordult, és azt mondta:

– Á, Max! Holnap, pontban tízkor legyél az irodámban! Beszelnünk kell.

– Szó sem lehet róla! – vágtam rá elképedten. – Holnap

szombat! Férjes asszonyként bizonyos kötelességeim vannak szombat délelőtt. Vasárnap pedig kétszer is!

– Ó, kérlek – szólt közbe fintorogva Peterson. – Túl sok információ ez egy rokkantnak.

– Ne vitatkozz, Max, és holnap tízre húzd be a seggedet a Gyengélkedőbe!

– Én személy szerint azt gondolom – mondtam Petersonnak –, hogy orvosokat nem kéne beengedni a társasági rendezvényekre. Valahányszor meglátsz egyet, óhatatlanul felidéződik benned az, hogy milyen körülmények között találkoztatok az előző alkalommal, és az minden esetben vagy borzalmasan személyes, vagy förtelmesen zavarba ejtő.

– Vagy mindkettő egyszerre – tette hozzá Peterson, és rávigyorgott dr. Fosterre.

Helen elvörösödött, és persze rajtam vezette le az ingerültségét.

– Te csak legyél ott, Maxwell, vagy olyan dolgokat csinálok veled pár elektródával, hogy égnek áll a hajad!

– Hát, ha ilyen szépen kéred...

* * *

Megjelentem a kitűzött időben, mert ez tűnt a legegyszerűbb megoldásnak. Azt senki ne akarja, hogy Helen Foster őt keresve bolyongjon az épületben!

Sok időt töltöttem nála, mert kétszer kellett elmondania mindent. Az asztalán kinyomtatott leletek, ultrahang-felvételek, és a jó isten tudja, mik heverték. Ezeket sorban meglengette

előttem, abban a tévhitben, hogy jelentenek számomra valamit. Csak ültem, figyeltem, hogyan mozog Helen szája, és úgy éreztem, hogy a padló meg-megmozdul a talpam alatt.

Miután végzett, bekapcsolta a vízforralót, és rám parancsolt, hogy mossam meg az arcomat. Aztán felült az ablakpárkányra, rágyújtott, és szorgalmasan fújkálta kifelé a füstöt, mialatt én elszántan küzdöttem, hogy összeszedjem magamat. Végül letöröltem az utolsó könnycseppeket, kifújtam az orromat, aztán felemeltem a fejemet, és azt kérdeztem:

– És akkor most mi lesz?

– Hát, ez nagyjából rajtad múlik, nemde? – felelte, erőlködés nélkül átváltva a szűkszavú, közönyös énjére. – Természetesen, rendszeres időközönként látni akarlak. Nem csörtethetsz fel és alá az időtengelyen úgy, mint eddig. És tájékoztatnom kell dr. Bairstow-t.

– Azt majd én elintézem – mondtam sietve.

– Rendben, de mindenképpen tedd meg!

– Nem sok választásom van, nem igaz?

– Hát nem, már nem.

Amikor végeztem ott, bevonultam az irodámba, hogy egyedül legyek, és átgondoljam a dolgokat. Sok idő kellett, mire elvonszoltam magam a szobámhoz. Kinyitottam az ajtót, és beléptem azzal a lágy fénnel és melegséggel teli, kicsiny menedékbe.

Pontosabban, ez már a *mi* szobánk volt. A *mi* tárgyai heverték és lógtak mindenütt. A *mi* könyveink sorakoztak a polcokon. A vörös kígyóm a legfelső polcra lógott. A festőcuccom a sarokban állt. Leon karosszéke az ablaknál állt,

hogy a reggeli nap rásüssön. Az egyik falat az én immár feleslegessé vált sétabotom támasztotta. Az éjjeliszekrényen a közös fotónk díszelgett. Maci 2.0 az ablakpárkányról mosolygott ránk.

Leon az ágyon feküdt, és könyvet tartott a kezében.

– Á, hát megjöttél – mondta gyengéden.

Én meg rögtön elkezdtem húzni az időt.

– Mit olvasol?

Felkönyökölt, és odafordította a borítót, hogy láthassam, de azért mondta is, hátha már nem tudok olvasni.

– *Temporális dinamika IV.* Dr. Hawking egyik legnagyobb bombasikere.

– Húha! Azt a...! Tele szexszel és véres jelenetekkel, mi?

– Több van benne, mint gondolnád – felelte, és visszaereszkedett a karosszékre.

Valaha, réges-régen, egyszer azt mondtam, hogy a boldogság olyan, mint a homokszemcsék. Minél erősebben szorítja össze az ember az öklét, annál több pereg ki az ujjai között. Azt mondtam, hogy ha letelepedünk valahol, és csendesen várunk, akkor egy szép napon csak felnézünk, és a boldogság ott lesz előttünk.

Leon felnézett rám, elmosolyodott, és tudtam, hogy igazam volt – a boldogság akkor jött el, amikor nem kerestem. És mindketten itt voltunk, ebben a csendes, meleg, kellemes szobában, biztonságban és együtt. Odakint sűrű eső verte az ablakot. A háttérben Mozart egyik darabja szólt. Lenéztem Leonra – elnyúlva hevert az ágyon, az egyik kezében a *Temporális dinamikával*, a másikban egy pohár borral.

Megéreztem, hogy nem lesz ennél jobb pillanat, hogy elmondjam neki.

Csak éppen nem tudtam kitalálni, hogyan. Nem jöttek a szavak. Valahogy nem fértek át egy szűkületen, ami fájdalmasan égette a mellkasomat. Ez egyszer totálisan megnémultam. Jószérével azt sem tudtam, hol vagyok.

Aztán kihúztam magam, felszegtem az államot, és megszólaltam:

– Leon! – Ez speciel sokkal hangosabbra sikerült, mint eredetileg akartam.

Pislogott egyet, és meglepetten kérdezte:

– Miért ordítasz velem?

– Szóval...

– Mi van?

– Szóval...

– Mi van?

Ó, az ég szerelmére, nem játszhattuk ezt egész nap! Támasztékot keresve megkapaszkodtam az asztalba, és kiböktem:

– El kell mondanom valamit.

– Igen, erre magamtól is rájöttem az arckifejezésedből, ami azt sugallja: szörnyű nagy baj történt, és menekülnünk kell.

– Tényleg van egy ilyen arckifejezésem?

– Mindenre van, bár pillanatnyilag azt kell hogy mondjam, nem láttalak ennyire rémülni az esküvőnk napja óta. Mondd el a legrosszabb részt! Nagyon rossz?

Bólogattam. Aztán megráztam a fejemet. Aztán megint bólogattam.

– Nos, úgy tűnik, lefedted a válaszok teljes spektrumát – állapította meg Leon –, de le tudnád szűkíteni egy kicsit a kedvemért?

– Szóval...

– Huh, pedig olyan jól haladtunk már – jegyezte meg keserűen sóhajtva.

Tényleg nagyon küzdöttem. El akartam mondani neki, de ez a dolog mindent megváltoztatott, és tudtam, ha egyszer elmondom, akkor a szavakat már nem tudom visszaszívni, és az életünk soha többé nem lesz olyan, mint eddig volt.

– Leon...

Hirtelen megkomolyodott, és rám szólt:

– Mi a baj, Max? Ne akard cifrázni, csak mondd ki!

Mondanom kellett valamit. Láttam rajta, hogy kezd megijedni.

Vettem egy nagyon mély lélegzetet, és azt suttoztam:

– Dr. Bairstow hamarosan keresztapa lesz!

Köszönetnyilvánítás

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani az itt felsorolt embereknek a segítségükért és a biztatásukért.

Köszönöm Tom Coulthard professzornak és Stephen W. Crossnak, akiknek az elméleteik ötleteket adtak a Királyok völgyében játszódó részhez.

Köszönetet mondok a leicesteri önkormányzat információs irodája munkatársainak, akik segítettek abban a bizonyos parkolóban megmutatták a helyes irányt.

Köszönettel tartozom Emma Laynek, a III. Richárd Látogatóközpont marketingigazgatójának, és Rachel Ayrtonnak, ugyanezen látogatóközpont oktatási menedzserének, amiért türelmesen válaszolgattak a parkolóval és az aszfaltburkolattal kapcsolatos kérdéseimre.

Köszönet jár a Leicester Mercurynak az önkormányzat parkolójának aszfaltjára festett „R” betűről, a Richárd maradványainak megtalálásáról szóló cikkekért.

Köszönöm Phillip Dawsonnak a kézifegyverekhez fűződő hasznos tanácsokat, és hogy elmagyarázta, mi a követendő eljárás, ha valaki éjnek évadján rendőrökkel találkozik leicesteri parkolóban.

Köszönettel tartozom Cat Camachónak, a szerkesztőmnek, aki mindig türelmes és segítőkész, és nagyon egészséges viszony fűzi a csokoládéhoz, illetve tisztában van vele, milyen szerepet

játszik a csokoládé az alkotómunka folyamán.

Köszönet jár az Accent Pressnek – természetesen.
És köszönetet mondok Jannek és Mike-nak a
vendégszeretetükért.

SZERZŐNKRŐL

JODI TAYLOR

Jodi Taylor angol író, aki életének első évtizedeiben prózai foglalkozásokat űzött, és csak álmodozott az irodalmi karrierről. Bár már iskolásként versíró versenyre neveztek, később úgy tűnt, más sorsot szán neki az élet. Leghosszabb ideig könyvtárosként dolgozott Yorkshire-ban. Amikor aztán úgy döntött, kipróbálja az élet naposabb oldalát, követte bátyját Törökországba, ahol letelepedett, és végre írni kezdett. Első regényét jó néhány ügynökségnek elküldte, de semmiféle visszajelzést nem kapott. Barátai unszolására maga fektetett bele némi pénzt, és e-könyvet gyártott belőle. Nem sejtette, ezzel egy sikertörténetet indít útjára. Az *Egyik átkozott dolog a másik után* remek kritikákat kapott, tízezerszámra fogyni kezdett, és hamarosan jelentkezett nála egy igazi könyvkiadó, nem is egy, de három kötetre kínálva szerződést. A St. Mary-krónikák első része 2013-ban jelent meg nyomtatásban, és azóta további 11

regény és 20 novella követte. A regények és novellák, melyek egyedülálló módon vegyítik a történelem szeretetét és az angol humort a kalandos, időutazós SF-történetekkel, bestsellerek lettek.

Időről időre szünetet tart kedvenc sorozatában, hogy modern romantikus történeteket publikáljon, hol a saját nevéen, hol pedig Isabella Barclay-ként. 2014-ben egy kétkötetes romantikus történetet írt *Semmi lány* és *Nem semmi lány* címmel, melyek 2019-ben és 2021-ben jelentek meg magyarul kiadónk gondozásában. 2017-ben új, szó szerint véresen komoly sorozatba kezdett *White Silence* című regényével, melynek hősnője hátborzongató kapcsolatba kerül a túlvilággal. 2019-ben pedig elkezdte megírni az Időrendőrség szemszögéből is a múltjárók történeteit, eddig két kötet készült el.

Tartalom

Prológus

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Köszönetnyilvánítás

KIADÓNK KÖTETEI

2021

[Sárközi Károly: Sámánrévüléstől harangzúgásig](#)

[Jodi Taylor: Nem semmi lány](#)

[Jezsi Tumanovszkij, Roman Kulikov: S.T.A.L.K.E.R. – A két mutáns](#)

[Szergej Lukjanyenko: A varázsló utolsó éjszakája –
Összegyűjtött novellák II.](#)

[Mike Chen: Itt és most és aztán](#)

[Pavla Horáková: A valószerűtlenség elmélete](#)

[Tatiana Tîbuleac: Üvegkert](#)

[Jodi Taylor: Mi baj történhet?](#)

[T. J. Klune: Ház az ég színkép tengernél](#)

2020

[Evie Wyld – Ha minden madár énekel](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij – Nehéz istennek lenni](#)

[Kir Bulicsov – Az utolsó háború](#)

[Jezsi Tumanovszkij, Roman Kulikov – S.T.A.L.K.E.R. – Kiket a
Zóna egybekötött...](#)

[Anna Cima: Tokióban ébredek](#)

[Petes Gábor: Új-Hunnia 2039 – Ősök útján](#)

[José Antonio Cotrina: Samhein aratása – Vörös Hold ciklus 1.](#)

[Lana Bastašić: Kapd el a nyulat!](#)

[Arthur C. Clarke: 3001 Végső Úrodisszeia](#)
[Johanna Sinisalo: Iron Sky – Támad a Hold!](#)
[Jodi Taylor: Múlt vagy soha](#)
[Kristín Marja Baldursdóttir: A sirályok kacagása](#)
[Szergej Lukjanyenko: A szabadság íze – Összegyűjtött novellák 1.](#)
[Michael Walden: Cosmos Redshift Seven – Csillagikrek](#)
[Lene Kaaberbøl: A sárkány hívása – Igazlító krónikák 1.](#)
[Daniel Pinchbeck, Sophia Rokhlin: Ayahuasca – A Lélek Indája](#)
[Theodora Goss: Az alkimista lányának különleges esete](#)
[Sara Stridsberg: A szeretet gravitációja](#)
[Daina Opolskaitė: Napok piramisai](#)
[Ronil Caine: Fraktál](#)
[Burger István: Drágakő Enciklopédia](#)
[Magyary Gyula: Emelt szintű informatika érettségi 2. – Python lépésről lépésre](#)
[Audrey Alwett: Charly és a lélekrabló – Varázs Charly 1.](#)
[Jezsi Tumanovszkij, Roman Kulikov: S.T.A.L.K.E.R. – Szurony](#)

2019

[Jasmin B. Frelih: FÉL/BE](#)
[Alekszej Kalugin: S.T.A.L.K.E.R. Végzetes Álmok](#)
[Yoon Ha Lee: Vezércsel](#)
[Emmi Itäranta: A tiltott álmok városa](#)
[Magyary Gyula: Emelt szintű informatika érettségi – Programozás C++ és C# nyelven](#)
[Nenad Joldeski: Mindenkinek a maga tava](#)

[Tanja Stupar-Trifunović: Órák anyám szobájában](#)

[Luka Bekavac: Titkosírás](#)

[Bianca Bellová: Tó](#)

[Jodi Taylor: Semmi Lány](#)

[Johanna Sinisalo: A Nap Magja](#)

[Zsoldos Péter: Utolsó kísértés](#)

[Szélesi Sándor: Az ellopott troll](#)

[Kir Bulicsov: Projekt 18](#)

[Urbánszki László: Sápadtak](#)

[Halldóra Kristín Thoroddsen: Ablak](#)

[Szergej Lukjanyenko: kváZi](#)

[Lukács Gabriella: Dévényi Tibi bácsi](#)

[Mund Katalin \(szerk.\): A jádekoponyák szigete](#)

[Aleister Crowley: Holdgyermek](#)

[Jobbágy Tibor \(szerk.\): SF. Galaxis 2.](#)

[Anna Onichimowska: Középen](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Újonc a világűrben](#)

[Vagyim Panov: A prófécia](#)

[Dennis E. Taylor: MI vagyunk az Istenek](#)

[Jodi Taylor: Ösvény az időben](#)

[Liz Flanagan: Sárkánylány](#)

[Indrek Hargla: Melchior és a piritai fojtogató](#)

[Raquel Martínez-Gómez – Az Unikornis árnya](#)

[Sara Mannheimer – A cselekvés nulla foka](#)

[Alekszej Kalugin: S.T.A.L.K.E.R. – Kihalt Mezők](#)

[Barnóczy Ákos – Természetes intelligencia](#)

[Arthur C. Clarke – 2061 Harmadik úrodisszeia](#)

[Ana-Maria Negrilă – Jégcsászár](#)

[Szergej Lukjanyenko, Vitalij Kaplan – Hajdani Őrség](#)
[Nataša Kramberger – Szeder-égbolt](#)
[J. G. Ballard – Helló, Amerika!](#)
[Urbánszki László – Újvérűek](#)
[Carlos Chernov – Végtelen vetítés](#)
[Petra Hůlová – Mostoha sors](#)

2018

[Dave Hutchinson: Embercsempészek](#)
[Daniel Godfrey: Új Pompeji](#)
[Robert Kroese: Tudatzavar](#)
[Jagadics Péter, Rajos Sándor, Simon László, Szabó Károly: A magyar katonai elhárítás története 1918-2018](#)
[Jeff Carlson: Fagyott égbolt 2](#)
[Jasper Fforde: Monokróm](#)
[Tal M. Klein: Portál](#)
[Zsoldos Péter: Ellenpont](#)
[Christian Saint Luke: A kolbász, a bojler és a frigyláda](#)
[Vaszilij Orehov: STALKER – Hadműveleti Zóna](#)
[Arthur C. Clarke: 2010. Második úrodisszeia](#)
[Jodi Taylor: Visszhangok szimfóniája](#)
[Szergej Lukjanyenko: Konkurensok](#)
[Walter Tevis: Sokszavú Poszáta](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Végállomás: Amalthea](#)
[Michael Walden: Eshtar – Harmadik könyv](#)
[Kir Bulicsov: Túlélők](#)
[Zsoldos Péter: Portré négy ülésben](#)
[Claudia Fugazza: Do as I do – kutyakiképzés](#)

[Federico Baccomo: Anna éppen hazudik](#)
[J.G. Ballard: Toronyház](#)
[Alekszej Kalugin: S.T.A.L.K.E.R. – Ház a Mocsárban](#)
[Keith Roberts: Gőzkorszak](#)
[Janusz A. Zajdel: Alsó határérték](#)
[Jodi Taylor: Második esély](#)
[Ronil Caine: Rémtremető](#)
[Zsoldos Péter: A holtak nem vetnek árnyékot](#)
[Thomas Pierce: Holtvágány](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Világvége a szomszédban](#)
[Rob Reid: A nulladik év](#)
[Jobbágy Tibor \(szerk.\): SF Galaxis](#)
[Kir Bulicsov: A kozmosz vándorai](#)
[James Lovegrove: Zeus kora](#)
[Valerio Evangelisti: Rettegj, inkvizítor!](#)
[David Eagleman: Így múlik el... 40 egyperces a túlvilágról](#)

2017

[Kasztovszky Béla: Álomutazás](#)
[Vaszilij Orehov: STALKER – Katasztrófa sújtotta terület](#)
[Zsoldos Péter: A Viking visszatér](#)
[Jeff Carlson: Fagyott égbolt](#)
[Dennis E. Taylor: MI, Bob](#)
[Zsoldos Péter: Távoli tűz I.](#)
[Zsoldos Péter: Távoli tűz II.](#)
[A. és B. Sztrugackij: Fiú a pokolból](#)
[Dave Howard: A Leymann-transzfer](#)
[Arkagyij Suspanov, Szergej Lukjanyenko: VarázsŐrség](#)

[Robert Charles Wilson: Affinitások](#)
[Zsoldos Péter: A feladat](#)
[Vladimír Páral: Rómeó és Júlia 2300](#)
[Ondřej Štindl: InterZóna](#)
[Christopher Priest: Kifordított világ](#)
[Vaszilij Orehov: STALKER – Tűzvonal](#)
[D.J.Molles: Amerika lángokban 1 – Tisztogatás](#)
[Jodi Taylor: Egyik átkozott dolog a másik után](#)

2016

[Németh Attila \(szerk.\): GFK 300.](#)
[Jezsi Tumanovszkij: S.T.A.L.K.E.R. – Agyar](#)
[China Miéville: Vastanács](#)
[Petr Stančík: Múmiamalom](#)
[Lovas Lajos: Törzsszövetség](#)
[A. & B. Sztrugackij: Hazatérés – Delelő, 22. század](#)
[Michael Walden: Eshtar – Második könyv](#)
[Joe Haldeman: Örök szabadság](#)
[Fedina Lídia: Virokalipszis – Nem várt mellékhatás](#)
[Jack McDevitt: Feltámad a múlt](#)
[Szergej Lukjanyenko: Egyesült Őrség](#)
[Michael Walden: Eshtar](#)
[Molnár Csaba: A széttört idő legendája](#)
[Ronil Caine: Lilian](#)
[Vékony Krisztián: Sors-algoritmus](#)
[Ford Madox Ford, Joseph Conrad: Az örökösök](#)
[Kubinyi Enikő, Miklósi Ádám: Csányi Vilmos kutyaakadémiája](#)

[Jo Walton: Mások között](#)

[Indrek Hargla: Melchior és a hóhér lánya](#)

2015

[Jean Ray: Kárhozott istenek](#)

[Arthur C. Clarke: 2001. Űrodüsszeia](#)

[James Lovegrove: Ré kora](#)

[Emmi Itäranta: A teamesternő könyve](#)

[Sztugackij: Fogadó a Halott Alpinistához](#)

[Jack McDevitt: Űrhajótöröttek](#)

[Cory Doctorow: Homeland](#)

[Arthur C. Clarke: 2001 elveszett világi](#)

[Vlagyimir Vasziljev: S.T.A.L.K.E.R. – A duplikátor gyermekei](#)

[Christian Charrière: Iscambe erdeje](#)

[Valerio Evangelisti: Égj, Inkvizítor!](#)

[Ondřej Neff: Sötétség](#)

[John Brunner: Zanzibár](#)

[Robert Charles Wilson: Darwinia](#)

[Vlagyimir Vasziljev: IdőŐrség](#)

[Robert A. Heinlein: Kettős csillag](#)

[Robert J. Sawyer: Halál a vörös bolygón](#)

[Jack McDevitt: Ősi partok](#)

[Martin H. Greenberg: Az Alapítvány barátai – Antológia](#)

[Asimov tiszteletére](#)

[Stanley G. Weinbaum: Bolygóközi odüsszeia](#)

[Indrek Hargla: Melchior és a Kerekeskút utca lidérce](#)

[Mund Katalin: A kutyaetológia kulisszatitkai](#)

[Isaac Asimov: A Fekete Özvegyek Klubja](#)

[Akif Pirincci: Francis](#)

2014

[Stephen Baxter: Antijég](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: A kárhozott város](#)

[Arthur C. Clarke – Michael Kube-McDowell: Tűzszünet 1. –](#)

[Ravasz](#)

[Arthur C. Clarke – Michael Kube-McDowell: Tűzszünet 2. –](#)

[Béklyó](#)

[Szergej Lukjanyenko: Igék Földje – A vas birodalma](#)

[Robert J. Sawyer: Kifürkészhetetlen](#)

[Isaac Asimov: A Halhatatlanság halála](#)

[Robert A. Heinlein: Ajtó a Nyárba](#)

[Jack McDevitt: Emlékmű a csillagokban](#)

[Robert Charles Wilson: Misztérium](#)

[Valerio Evangelisti: Eymerich 2 – Örökké élj, inkvizítor!](#)

[Vlagyimir Vasziljev: S.T.A.L.K.E.R. – Halálos zóna](#)

[David Brin: Existence 1. – A létezés csapdája](#)

[Marina és Szergej Gyacsenko: Andrej és a Föld zarándokai](#)

[David Brin: Existence 2. – A létezés titka](#)

[Charles MacLean: Néma csend](#)

[Isaac Asimov: Azazel](#)

[Szergej Lukjanyenko, Vitalij Kaplan: Más Órség](#)

[Joe Haldeman: Örök béke](#)

[Nury Vittachi: A feng shui detektív](#)

[Jack London: Ezer halál](#)

[George B. Marwell: Világok útvesztője](#)

2013

[Diana Wynne Jones: A Merlin-összeesküvés](#)

[Adam Wisniewski-Snerg: A lator evangéliuma](#)

[Brian W. Aldiss: Szuperállam](#)

[Arthur C. Clarke: Földfény](#)

[Charles MacLean: Paranoia](#)

[A. és B. Sztrugackij: Stalker – Piknik az árokparton](#)

[Valerio Evangelisti: Eymerich 1 – Indulj, inkvizítor!](#)

[Clive Barker: Abarat – Abszolút éjfél](#)

[Robert J. Sawyer: WWW 2 – Vigyázók](#)

[A. és B. Sztrugackij: Mese a trojkáról](#)

[Robert Charles Wilson: Bázis – A Blind Lake-rejtély](#)

[Robert J. Sawyer: WWW 3 – Végzet](#)

[Szergej Lukjanyenko: Igék földje – A vas prófétája](#)

[Jack McDevitt: Tűzmadár](#)

[Harry Harrison: Vissza az Édenbe](#)

[Robert A. Heinlein: Csillagközi Invázió – Starship Troopers](#)

[Richard Adams: Gazdátlanok](#)

[Indrek Hargla: Melchior, a patikárius](#)

[Mircea Eliade: Dionüszosz kertjében](#)

[Marina és Szergej Gyacsenko: Arzen és a játék hatalma](#)

[Jacqueline Harpman: Orlanda](#)

[G. K. Chesterton: A vándorló kocsmá](#)

2012

[Stephen Baxter: Időhajók](#)

[Arthur C. Clarke – Gentry Lee: Bölcső](#)

[A. és B. Sztrugackij: A hétfő szombaton kezdődik](#)
[Joe Haldeman: Örök háború](#)
[Jack McDevitt: Echo](#)
[Szergej Lukjanyenko: Örök Világa](#)
[Robert Charles Wilson: Kronolitok](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: A bíborszínű felhők bolygója](#)
[Joan Slonczewski: Agypestis](#)
[Szergej Lukjanyenko: Új Őrség](#)
[Connie Willis: Ítélet könyve](#)
[Robert J. Sawyer: WWW 1 – Világtalan](#)
[Árnyak és Rémek – Ray Bradbury emlékére](#)

2011

[Neal Stephenson: Gyémántkor I-II.](#)
[Tim Powers: Ismeretlen vizeken](#)
[Arthur C. Clarke: A Mars titka](#)
[Robert J. Sawyer: Lélekhullám](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Válaszd az életet!](#)
[Diana Wynne Jones: A trónörökös](#)
[Jack McDevitt: Az ördög szeme](#)
[Szergej Lukjanyenko: Világok őre](#)
[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Régmúlt napok fénye](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Nyugtalanság](#)
[Robert Charles Wilson: Örvény](#)
[Neil Gaiman – Al Sarrantonio: 27 képtelen történet](#)
[Whitley Strieber: Éhség](#)
[Andreas Eschbach: Összeomlás](#)
[Kersti Kivirüüt: Okkultisták klubja](#)

[Björnstjerne Björnson: Álmodó falvak](#)
[Miguel Ángel Asturias: Az a félvér nőszemély](#)
[Luigi Pirandello: A kítaszított](#)
[Sinclair Lewis: Babbitt I.](#)
[Sinclair Lewis: Babbitt II.](#)
[Selma Lagerlöf: A császár](#)
[François Mauriac: Ami elveszett](#)
[Harold Pinter: Törpék](#)
[John Galsworthy: A sötét virág](#)
[Wladyslaw Reymont: Népítélet](#)
[Óe Kenzaburó: Futballázadás](#)
[Grazia Deledda: Szerелеmből gyilkolt](#)
[Nadine Gordimer: Az őrző](#)
[Henryk Sienkiewicz: Kereszteslovagok I.](#)
[Henryk Sienkiewicz: Kereszteslovagok II.](#)
[Henryk Sienkiewicz: Kereszteslovagok III.](#)
[Camilo José Cela: Méhkas](#)
[André Gide: A nők iskolája](#)
[Saul Bellow: Henderson, az esőkirály](#)
[Verner von Heidenstam: Endümion](#)
[Mihail Solohov: Doni mesék](#)

2010

[Vernor Vinge: A szivárvány tövében](#)
[Robert J. Sawyer: FlashForward – A jövő emlékei](#)
[Arthur C. Clarke: Mélység](#)
[Damien Broderick: Lenni vagy nem lenni](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Bogár a hangyabolyban](#)

[Cory Doctorow: Kis testvér](#)
[Frederik Pohl: A hícsík birodalma](#)
[Jack McDevitt: Elveszett kolónia](#)
[Arthur C. Clarke – Frederik Pohl: Végső bizonyítás](#)
[Szergej Lukjanyenko: Ugrás az ismeretlenbe](#)
[Nourse – Burroughs: Pengefutár – Az igazi Blade Runner](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Menekülési kísérlet](#)
[Arthur C. Clarke: Szigetek az égben](#)
[Robert Silverberg: Valentine, Napkirály](#)
[Robert A. Heinlein: A Hold börtönében](#)
[Harry Harrison: Fagyos Éden](#)
[Lovas Lajos: N](#)
[Kim Stanley Robinson: Árral szemben](#)
[Jane Yolen: Csipkerózsza](#)
[Nicholas Christopher: Bestiárium](#)
[Összeesküvések könyve – Paranoid történelem](#)
[William Gibson: Nyomtalanul](#)
[Sir Winston Churchill: Savrola](#)
[Rudyard Kipling: Fekete és fehér – Indiai történetek](#)
[Anatole France: A pingvinek szigete](#)
[Isaac Bashevis Singer: A sátán Gorajban](#)
[William Butler Yeats: Vörös Hanrahan legendája](#)
[Heinrich Böll: Katharina Blum elveszett tisztessége](#)

2009

[Szélesi Sándor: A beavatás szertartása](#)
[Robert Charles Wilson: Bioszféra](#)
[David Brin: Dettó](#)

[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Elsőszülöttek](#)
[Antal József: Justitia](#)
[Kétszázadik](#)
[Robert Silverberg: Lord Valentine kastélya](#)
[Jack McDevitt: Polaris](#)
[Szergej Lukjanyenko: Ugrás az űrbe](#)
[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Lakott sziget](#)
[John Wyndham: Szemünk fényei](#)
[Andreas Eschbach: Hajszönyegszövők](#)
[Clive Barker: Abarat – Varázsórák, véres éjek](#)
[Guy Gavriel Kay: Ysabel](#)
[Harry Harrison: Édentől nyugatra](#)
[Vlagyimir Vasziljev: Káosz-Őrség](#)
[Rudyard Kipling: Kívánságok háza](#)
[Jean-Claude Dunyach – Ayerdhal: Haldokló csillagok I-II.](#)
[Ken Macleod: Sötét fény](#)
[Robert Silverberg: Majipoor krónikái](#)
[László Zoltán: Nulla pont](#)
[Kim Stanley Robinson: A rizs és a só évei](#)
[Elizabeth Moon: A sötét sebessége](#)
[William Gibson: Árnyvilág](#)
[Bram Stoker: A fehér féreg fészke](#)
[Whitley Strieber: 2012](#)
[Rafael Marín: Sherlock Holmes és az Einstein-gyár](#)
[Marina és Szergej Gyacsenko: Alekszandra és a Teremtés
növendékei](#)

[Wolfgang Jeschke: A Cusanus-játszma I-II.](#)
[Arthur C. Clarke: A gyermekkor vége](#)
[Frederik Pohl: A hícsík nyomában – Utazás az Átjáró körül](#)
[Arthur C. Clarke: A város és a csillagok](#)
[Clive Barker: Abarat](#)
[Szergej Lukjanyenko: Alkonyi Órség](#)
[Jonathan Lethem: Amerikai amnézia](#)
[China Miéville: Armada I-II.](#)
[Mary Shelley: Az utolsó ember I-II.](#)
[Elisabetta Vernier: ClipArt](#)
[Joan Slonczewski: Elízium lánya](#)
[Nemere István: Elveszettek](#)
[M. John Harrison: Fény](#)
[Jean-Claude Dunyach: Halott csillagok](#)
[Harry Harrison: Helyet! Helyet!](#)
[Brandon Hackett: Isten gépei](#)
[Ken Macleod: Kozmonauták vára](#)
[Jack McDevitt: Született stratég](#)
[Robert Charles Wilson: Tengely](#)
[Szergej Lukjanyenko: Utolsó órség](#)

2007

[László Zoltán: A Keringés](#)
[Joan Slonczewski: Ajtó az óceánba](#)
[Szergej Lukjanyenko: Éjszakai Órség](#)
[Kasztovszky Béla: GRIN](#)
[Szergej Lukjanyenko: Nappali Órség](#)
[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Napvihar](#)

[Robert Charles Wilson: Pörgés](#)

[Robert Ferrigno: Ima egy bérnyilkosért](#)

2006

[William Gibson: A holnap tegnapja](#)

[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Az idő szeme](#)

[Joan Slonczewski: Génszimfónia](#)

[Neal Stephenson: Snow Crash](#)

[Bakos Zoltán: A helyes asszonytartás](#)

2005

[William Gibson-Bruce Sterling: A Gépezet](#)